

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

με τίτλο

«ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ, ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Το παρόν νομοσχέδιο εισάγει ένα σύνολο θεσμικών παρεμβάσεων στον τομέα της εργασίας και της κοινωνικής προστασίας, που στόχο έχουν να ενισχύσουν και επεκτείνουν τα δικαιώματα των εργαζομένων, να βελτιώσουν ουσιαστικά κρίσιμες πτυχές της καθημερινότητας τους, αλλά και να διευκολύνουν τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Το παρόν σχέδιο νόμου αποτελείται από πέντε μέρη. Το πρώτο μέρος (Μέρος Α΄) συγκροτείται από ένα σύνολο διατάξεων που έχουν στόχο την επιτάχυνση της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, η οποία επήλθε με το ν. 4387/2016 (Α΄ 85). Με το νόμο αυτό υλοποιείται η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, στο πλαίσιο ενός ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, του οποίου οι γενικές αρχές είναι η εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας με όρους ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αναδιανομής και αλληλεγγύης των γενεών. Με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων και αρχών για όλους τους ασφαλισμένους, απώτερος σκοπός είναι η κατάργηση της εκτεταμένης πολυνομίας, η οποία είχε ως επακόλουθο τη δημιουργία έντονων κοινωνικών ανισοτήτων. Η ασφαλιστική αυτή μεταρρύθμιση καθιερώνει πλήρη ισονομία, μέσω της ουσιαστικής ενοποίησης του προϋπάρχοντος

συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με θέσπιση ενιαίων κανόνων για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις που περιλαμβάνονται στο παρόν σχέδιο νόμου θεσμοθετούνται οι απαραίτητες ρυθμίσεις για την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, διευθετούνται διοικητικής φύσεως ζητήματα των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και επιλύονται χρόνια προβλήματα που δυσχεραίνουν την καθημερινότητα των ασφαλισμένων. Προς τον τελευταίο σκοπό προβλέπεται λ.χ. η άτοκη επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών προς τους δικαιούχους, αφού προηγηθεί συμψηφισμός με πάσης φύσεως οφειλές του κάθε δικαιούχου προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Έτσι επιλύεται με ενιαίο τρόπο ένα διαρκές πρόβλημα στις περιπτώσεις επιστροφής εισφορών, οι οποίες τελικά δεν οφείλονταν από τους ασφαλισμένους. Περαιτέρω, με ειδική διάταξη που περιλαμβάνεται στο εν λόγω μέρος του νομοσχεδίου προβλέπεται η αποσύνδεση της υποχρέωσης υπαγωγής στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α. από την ιδιότητα του εγγεγραμμένου στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.) ή του εγγεγραμμένου στον οικείο δικηγορικό σύλλογο. Παύει, έτσι, η άδικη μεταχείριση που ισχύει ως σήμερα σε βάρος συγκεκριμένων κατηγοριών επαγγελματιών, οι οποίοι είχαν υποχρέωση καταβολής εισφορών ανεξάρτητα από την πραγματική άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και η υποχρέωση αυτή συνδέεται πλέον με την άσκηση δραστηριότητας, όπως ισχύει για τις υπόλοιπες κατηγορίες ασφαλισμένων. Επιπροσθέτως, με επιμέρους ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο πρώτο μέρος του νομοσχεδίου ενθαρρύνεται η διαδικασία κοινωνικής και εργασιακής επανένταξης των πασχόντων από ψυχικά νοσήματα. Προς το σκοπό αυτό, εισάγονται διατάξεις για τη μη αναστολή ή περικοπή της αναπηρικής τους σύνταξης σε περίπτωση ανάληψης εργασίας, εφόσον αυτή ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης.

Το δεύτερο μέρος (Μέρος Β') του παρόντος σχεδίου νόμου περιλαμβάνει ένα πλέγμα διατάξεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων. Μολονότι βεβαίως η βελτίωση της εργατικής νομοθεσίας επιτυγχάνεται πρωτίστως στο επίπεδο της απονομής ουσιαστικών δικαιωμάτων, είναι γνωστό ότι μόνη η τυπική

αναγνώριση των δικαιωμάτων δεν εγγυάται και την πραγματική απόλαυσή τους από τους δικαιούχους. Καθοριστική παράμετρο σε αυτή την κατεύθυνση αποτελεί η ενίσχυση των συνοδευτικών θεσμικών εργαλείων που ενθαρρύνουν την συμμόρφωση με το νομικό πλαίσιο. Ακόμα και όταν το δίκαιο αναγνωρίζει δικαιώματα ή επιβάλλει υποχρεώσεις σε επαρκές επίπεδο, η απουσία αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου της συμμόρφωσης και επιβολής κυρώσεων στους παραβάτες απειλεί να ματαιώσει την πρακτική εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων, ενθαρρύνοντας τις παραβάσεις. Παράμετροι όπως η διάρκεια και το κόστος της δίκης, η στελέχωση και οι αρμοδιότητες των ελεγκτικών υπηρεσιών, η ευχέρεια πρόσβασης σε αποδεικτικά μέσα κλπ., επηρεάζουν καθοριστικά την τήρηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Η ενίσχυση των ελεγκτικών και δικαιοδοτικών μηχανισμών αποκτά επείγοντα χαρακτήρα ιδίως σε πεδία όπως η εργατική νομοθεσία, όπου αφενός η οικονομική και αποδεικτική δυσκολία των εργαζομένων να υποστηρίξουν έναν μακρόχρονο και δαπανηρό δικαστικό αγώνα και αφετέρου η πρακτική δυσκολία ελέγχου των παραβάσεων και επιβολής κυρώσεων εκ μέρους των αρμοδίων κρατικών αρχών ενδέχεται να ματαιώσουν τον ίδιο τον προστατευτικό σκοπό του νομικού πλαισίου. Μάλιστα, ιδίως στο πεδίο αυτό, η βελτίωση της συμμόρφωσης των εργοδοτών με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την εργατική και την κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία δεν διασφαλίζει απλώς τα δικαιώματα των εργαζομένων, αλλά επιπροσθέτως συμβάλλει θετικά στα δημόσια έσοδα και εξαλείφει το αθέμιτο πλεονέκτημα που αποκτούν οι παραβάτες έναντι των νομοταγών ανταγωνιστών τους.

Το παρόν σχέδιο νόμου παρεμβαίνει και στα δύο αυτά επίπεδα βελτίωσης της προστασίας των εργαζομένων. Καταρχάς, στο επίπεδο των ουσιαστικών δικαιωμάτων, οι διατάξεις που περιλαμβάνει το παρόν σχέδιο νόμου λειτουργούν προστατευτικά για τους εργαζόμενους σε δύο κυρίως κατευθύνσεις: Αφενός, επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής υφιστάμενων εργατικών δικαιωμάτων, προκειμένου να καλύψουν πρόσθετους τρόπους οργάνωσης του οικογενειακού βίου (όπως π.χ. στις περιπτώσεις απόκτησης τέκνου μέσω παρένθετης μητρότητας ή υιοθεσίας). Αφετέρου, αντιμετωπίζουν με πιο αποτελεσματικό τρόπο καταστάσεις που παραδοσιακά το δικάιό

μας εκλάμβανε ως εντελώς εξαιρετικές, αλλά κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης έπληξαν τους εργαζομένους με ιδιαίτερη σφοδρότητα και συχνότητα, όπως λ.χ. η οφειλή δεδουλευμένων μισθών και η συνακόλουθη ολοένα και συχνότερη άσκηση εκ μέρους των εργαζομένων δικαιωμάτων όπως αυτά που απορρέουν από τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας (άρθρο 7 του ν. 2112/1920).

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, το παρόν σχέδιο νόμου ενισχύει σημαντικά την αποτελεσματικότητα των εργαλείων ελέγχου και επιβολής της εργατικής νομοθεσίας τόσο από τα δικαστήρια όσο και από την διοίκηση. Βασικός σκοπός των θεσμικών παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου είναι η αντιμετώπιση της παραβατικότητας στους χώρους εργασίας. Η αδήλωτη, υποδηλωμένη και ανασφάλιστη εργασία παραβιάζει βασικά δικαιώματα των εργαζομένων, συνιστά επιβραδυντικό και στρεβλωτικό παράγοντα της οικονομίας, νοθεύει τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων, μειώνει τα δημόσια έσοδα και αποδυναμώνει το ασφαλιστικό σύστημα, υπονομεύοντας την ικανότητά του να ανταποκριθεί στην κοινωνική του αποστολή. Υπηρετώντας την κεντρική πολιτική προτεραιότητα για την καταπολέμηση της παραβατικότητας στους χώρους δουλειάς, με τις προτεινόμενες διατάξεις ισχυροποιείται το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο ώστε να θωρακιστεί κατά το δυνατό η τήρηση της εργατικής νομοθεσίας, αλλά και να διευκολυνθεί το έργο των ελεγκτικών μηχανισμών. Παρομοίως, αξιοποιείται πλέον με αυξημένη βαρύτητα ως κύρωση για σοβαρές παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας ο αποκλεισμός του παραβάτη εργοδότη από δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμούς. Ο αποκλεισμός των ασυνεπών εργοδοτών από το δημόσιο χρήμα αποτελεί ένα εξαιρετικά αποτελεσματικό κίνητρο συμμόρφωσής των επιχειρήσεων με την εργατική νομοθεσία. Επίσης ενισχύεται σημαντικά ο πρωτεύων ελεγκτικός και κυρωτικός ρόλος του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) τόσο με απλούστευση των διαδικασιών ελέγχου των παραβάσεων και επιβολής κυρώσεων όσο και με την επαύξηση των στοιχείων που οφείλουν να αναρτούν οι εργοδότες ή να επιδεικνύουν οι ελεγχόμενοι.

Στην ίδια κατεύθυνση, της ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας, επιταχύνεται σημαντικά η εκδίκαση των κρισιμότερων

περιπτώσεων εργατικών διαφορών: των δικών για οφειλόμενους μισθούς και των δικών σχετικά με το κύρος της απόλυσης. Έτσι, με την προσαρμογή του θεσμού της διαταγής πληρωμής στις ιδιαιτερότητες των μισθολογικών αξιώσεων, ο εργαζόμενος θα μπορεί πλέον πολύ ευκολότερα και συχνότερα να αποκτή εκτελεστό τίτλο κατά του εργοδότη του για οφειλόμενους μισθούς μέσα σε λίγες μόλις εργάσιμες ημέρες. Αντιστοίχως, η ταχεία εκδίκαση των αγωγών για άκυρη απόλυση θα προσφέρει αφενός αποτελεσματική δικαστική προστασία για τον εργαζόμενο και ταχεία εκκαθάριση της νομικής αβεβαιότητας για τον εργοδότη. Τέλος, σε επίπεδο συλλογικού εργατικού δικαίου, ενισχύεται το πλαίσιο ενημέρωσης και διαβούλευσης μεταξύ εργοδοτών και εκπροσώπων των εργαζομένων.

Στο τρίτο μέρος (Μέρος Γ΄) του παρόντος νομοσχεδίου περιλαμβάνονται πρόσθετες ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι οποίες συντείνουν στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των δικαιωμάτων των εργαζομένων και βελτίωσης της προστασίας τους, ιδίως εφόσον προσεγγισθούν υπό το φως των διατάξεων που προηγούνται. Περιλαμβάνονται έτσι διατάξεις που επιδιώκουν να εκσυγχρονίσουν υφιστάμενες ρυθμίσεις ή να άρουν εμπόδια που δυσχεραίνουν την πρακτική άσκηση κύριων δικαιωμάτων των εργαζομένων. Προβλέπεται λ.χ. ότι ο άνεργος, ο οποίος έχει θεωρήσει τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας του ως καταγγελία της σχέσης εργασίας από τον εργοδότη και έλυσε τη σύμβαση, λαμβάνει επίδομα ανεργίας, ενώ μέχρι σήμερα μπορούσε να το λάβει μόνο εφόσον προσκόμιζε τη δικαστική απόφαση που του επιδίκαζε την αποζημίωση απόλυσης. Αίρεται έτσι ένα σημαντικό εμπόδιο για την άσκηση εκ μέρους των εργαζομένων των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας. Επιπροσθέτως, καθίστανται ευνοϊκότερες οι προϋποθέσεις χορήγησης στους αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενους οικονομικού βοηθήματος, παρεμφερούς σκοπού με την επιδότηση ανεργίας, ενώ επεκτείνεται ο σκοπός της καταβολής της ήδη προβλεπόμενης εισφοράς στους εν λόγω ασφαλισμένους, ώστε να παρέχει επιπλέον τη δυνατότητα εκπόνησης στοχευμένων προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησής τους.

Με το τέταρτο μέρος (Μέρος Δ΄) του παρόντος νομοσχεδίου εισάγονται μια σειρά μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στην προώθηση της ισότιμης μεταχείρισης των Ατόμων με Αναπηρίες, της πλήρους απόλαυσης θεμελιωδών δικαιωμάτων εκ μέρους τους αλλά και της διευκόλυνσης της ζωής και της καθημερινότητας τους. Παράλληλα μέσω των προτεινόμενων ρυθμίσεων προωθείται η αντιμετώπιση των ατόμων αυτών όχι ως άτομα με ανάγκες αλλά ως άτομα με δυνατότητες, τις οποίες το κράτος οφείλει να αναγνωρίσει, ώστε να τους επιτρέψει να αποκτήσουν πρόσβαση σε κάθε πτυχή της κοινωνικής και οικονομικής ζωής.

Από τον ορισμό που ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας υιοθετεί για την αναπηρία προκύπτει ότι πέραν του στοιχείου της εγγενούς διαφορετικότητας που καθορίζεται στη βάση μιας ιατρικής διάγνωσης, ο ρόλος του περιβάλλοντος, ως επιβαρυντικού παράγοντα μέσω των εμποδίων του ή ως επιβοηθητικού παράγοντα λόγω των βοηθημάτων που παρέχει, διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στο βαθμό της δυσκολίας που η αναπηρία δημιουργεί στο άτομο. Την ίδια επιρροή ασκούν και οι κοινωνικές αντιλήψεις, με επίδραση είτε ανασταλτική είτε προωθητική στην κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων αυτών.

Στην Ελλάδα ζουν πάνω από ένα εκατομμύριο άτομα με αναπηρία. Η μη «ορατότητά» τους από το κοινωνικό σύνολο αποτελεί συνέπεια της κοινωνικής κατασκευής της αναπηρίας, συνέπεια της ελλιπούς προσβασιμότητάς τους στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, συνέπεια των εγκαθιδρυμένων στερεοτύπων και νοοτροπιών. Αποτελεί συνέπεια του τρόπου που το ίδιο το πρόσωπο με αναπηρία βλέπει τον εαυτό του ετεροπροσδιοριζόμενο μέσα από το πρίσμα της κοινωνίας στην οποία ανήκει και ζει.

Καθώς η Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες διαγιγνώσκει τον κίνδυνο περιθωριοποίησης και απομόνωσης των ατόμων αυτών, καλεί τα κράτη να τον αποσοβήσουν εφαρμόζοντας το κανονιστικό περιεχόμενό της προς το σκοπό της ενεργότερης και εναργέστερης συμμετοχής του ατόμου στην κοινωνικοοικονομική ζωή. Σ' αυτό το πλαίσιο, το μέρος Δ΄ του παρόντος νομοσχεδίου στοχεύει στην εξειδίκευση, αποσαφήνιση και υποβοήθηση της εφαρμογής των διατάξεων της Σύμβασης και στην αντιστροφή της παγιωμένης αντιμετώπισης των

ατόμων με αναπηρίες ως ατόμων υψηλής ευαλωτότητας με διαρκώς συρρικνούμενο βαθμό συμμετοχής. Επιπλέον οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποσκοπούν στην κατάρριψη αναχρονιστικών στερεοτύπων που αντιλαμβάνονται ως ολοκληρωμένο άνθρωπο μόνο τον (κυριολεκτικά και μεταφορικά) «όρθιο» άνθρωπο, που θέτουν κάθε μορφής αναπηρία εκτός του φάσματος της κανονικότητας, που καθιστούν άνευ ετέρου περιθωριακά τα ζητήματα του αναπηρικού κινήματος και που καταφάσκουν σοβαρούς αποκλεισμούς των ατόμων με αναπηρία σε όλο το φάσμα των δικαιωμάτων τους. Οι διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου αποσκοπούν στο να αποτελέσουν όπλο στη μάχη κατά του θεσμικού ρατσισμού, υπό τη σκιά του οποίου δημιουργούνται και παγιώνονται σοβαρές διακρίσεις στις δομές της κοινωνίας, καθώς ο περιορισμός των δικαιωμάτων και των επιλογών συγκεκριμένων ευάλωτων ομάδων που παρεκκλίνουν με οποιονδήποτε τρόπο από τα κυρίαρχα κανονιστικά πρότυπα (εν προκειμένω αυτά της σωματικής, αισθητηριακής, ψυχικής αρτιμέλειας) τείνει να κατοχυρώνεται θεσμικά μέσα από πρακτικές, διαδικασίες και κανονιστικά μέτρα, τα οποία θεσμοποιούνται και γίνονται ανεκτά τόσο από τη διοίκηση όσο και από την κοινωνία. Στην κατεύθυνση της πραγμάτωσης ουσιαστικής ισονομίας, οι ρυθμίσεις του τετάρτου μέρους του παρόντος νομοσχεδίου ενσωματώνουν νομοθετικές επιλογές προς το σκοπό της ανεμπόδιστης συμμετοχής των ατόμων με αναπηρίες σε όλες τις πτυχές της ζωής και της συνολικής θωράκισης των δικαιωμάτων τους.

Με το πέμπτο μέρος (Μέρος Ε΄) του παρόντος νομοσχεδίου ρυθμίζεται η οργάνωση και λειτουργία του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

Οι παρεμβάσεις της κοινωνικής εργασίας καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δράσεων που αφορούν το κοινωνικό σύνολο και εκτείνονται από την ατομική συμβουλευτική έως την αξιολόγηση και το σχεδιασμό προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας και τη διαμόρφωση εθνικής κοινωνικής πολιτικής, με στόχο την κοινωνική ένταξη των περισσότερο ευάλωτων στρωμάτων.

Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα έπληξαν σε μεγάλο βαθμό όχι μόνο τα παραδοσιακά ασθενέστερα και πιο ευάλωτα στρώματα της κοινωνίας μας αλλά και

νέες ομάδες του πληθυσμού που εξωθούνται στα όρια της επιβίωσης, δοκιμάζοντας τα όρια της κοινωνικής συνοχής. Ως αποτέλεσμα, ολοένα ευρύτερες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, απευθύνονται στον κοινωνικό λειτουργό προσβλέποντας σε υποστήριξη και βοήθεια. Ο πολύπλευρος χαρακτήρας των θεματικών παρέμβασης των κοινωνικών λειτουργών και η πολυεπίπεδη επαγγελματική τους δραστηριοποίηση, όπως και η σημασία του λειτουργήματός τους για το κοινωνικό σύνολο, καθιστούν αναγκαία και επιβεβλημένη την οργάνωση και λειτουργία ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος. Το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού είναι αναγνωρισμένο, με σαφείς υποχρεώσεις και δικαιώματα (ν.δ. 4018/59, π.δ. 50/1989, π.δ. 23/92). Οι κοινωνικοί λειτουργοί (π.δ. 50/1989) προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε ένα πλήθος τομέων της κοινωνικής προστασίας: κοινωνική πρόνοια, υγεία, ψυχική υγεία, κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση. Σήμερα στην Ελλάδα, οι εν ενεργεία κοινωνικοί λειτουργοί υπολογίζονται στους 10.000.

Με τις ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο πέμπτο μέρος του νομοσχεδίου καθίσταται υποχρεωτική η εγγραφή στο ν.π.δ.δ. όλων των επαγγελματιών του κλάδου. Εξασφαλίζεται, έτσι, ένα αξιόπιστο πλαίσιο καταγραφής όλων των επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών καθώς και η τήρηση των όρων απόκτησης της άδειας άσκησης επαγγέλματος, ενώ κατοχυρώνεται η τήρηση του κώδικα δεοντολογίας του λειτουργήματος. Παράλληλα, αναδεικνύεται ένας θεσμικός συνομιλητής στην διαμόρφωση στρατηγικής κοινωνικής πολιτικής. Η οργάνωση και λειτουργία του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος ως ν.π.δ.δ. αναμένεται να δώσει ώθηση στην εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής που θα βασίζονται όχι μόνο σε επιστημονική γνώση αλλά, κυρίως, στη γνώση του πεδίου και των κάθε φορά ιδιαιτεροτήτων, από ένα σώμα λειτουργών πιστοποιημένων, ελεγχόμενων και αξιόπιστων στις σχέσεις τους με την πολιτεία.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4387/2016 ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 1

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 και για λόγους ίσης μεταχείρισης των υπηρετούντων στο Δημόσιο, προβλέπεται ότι από 01.01.2017 τα ισχύοντα για τους υπαλλήλους, λειτουργούς του Δημοσίου και τους στρατιωτικούς, ως προς τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών και τα ποσοστά αυτών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 4387/2016, λαμβανομένων υπόψη και των μεταβατικών διατάξεων της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016, έχουν εφαρμογή και για τους μετακλητούς υπαλλήλους με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου, με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των 15 ετών δικαιούνται μειωμένη εθνική σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, το ποσό της οποίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στα 15 έτη ασφάλισης, ήτοι 345,60€.

Με τις διατάξεις της παρ. 3, για λόγους ίσης μεταχείρισης, προβλέπεται ότι για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου ή στρατιωτικών που δεν έχουν χρόνο ασφάλισης έως πέντε έτη για το χρονικό διάστημα από 01.01.2002 μέχρι την ημερομηνία αποχώρησής τους από την υπηρεσία, αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός ή οποιοσδήποτε άλλος χρόνος μπορεί να υπολογισθεί ως συντάξιμος) που έχει πραγματοποιηθεί πριν την 01.01.2002 και μέχρι τη συμπλήρωση πέντε ετών ασφάλισης συνολικά, με συνυπολογισμό και του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί από 01.01.2002 και μετά. Στις περιπτώσεις που η έναρξη καταβολής της σύνταξης αρχίζει 01.01.2021 και μετά, αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά δέκα ετών ασφάλισης.

Με τις διατάξεις της παρ. 4 προβλέπεται ότι το ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών με βάση τις οποίες υπολογίζεται η σύνταξη (παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016).

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

Επειδή ο χρόνος αδείας άνευ αποδοχών ενός μηνός θεωρείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 παρέχεται η δυνατότητα αναγνώρισής του και ως συντάξιμου, με την καταβολή από τον ενδιαφερόμενο των ανάλογων ασφαλιστικών εισφορών.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι σε περίπτωση καταβολής μειωμένης σύνταξης λόγω αποχώρησης του υπαλλήλου πριν τη συμπλήρωση του

προβλεπόμενου ορίου ηλικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, το συνολικό ποσοστό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 3 προβλέπεται αναστολή καταβολής της σύνταξης μόνο στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους για αδικήματα που στρέφονται κατά του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. και για όσο χρόνο διαρκεί η ποινή.

Ως προς την παρ. 4 της προτεινόμενης διάταξης, σύμφωνα με τη διάταξη της περ.ι' της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ.169/2007, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, το επίδομα θέσης ευθύνης λαμβάνεται υπόψη στις συντάξιμες αποδοχές με την προϋπόθεση να έχει συμπληρωθεί διετία άσκησης των σχετικών καθηκόντων. Η προϋπόθεση αυτή έρχεται σε αντίθεση με τη βασική αρχή της ανταποδοτικότητας που διέπει το ν.4387/2016, σύμφωνα με την οποία, ως προς το τμήμα της ανταποδοτικής σύνταξης, λαμβάνονται υπόψη ως συντάξιμες αποδοχές του υπαλλήλου το σύνολο των αποδοχών του οι οποίες υπόκεινται σε εισφορές. Με τη διάταξη της παρ. 4 προβλέπεται ότι το επίδομα θέσης ευθύνης περιλαμβάνεται στις συντάξιμες αποδοχές όσων το λαμβάνουν, ανεξάρτητα από το χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας και του τρόπου επιλογής τους για τις θέσεις αυτές (επιλογή μετά από απόφαση του αρμόδιου διοικητικού οργάνου, ανάθεση άσκησης καθηκόντων, άσκηση των καθηκόντων κατ' αναπλήρωση κ.λ.π.), για όσο διάστημα έχουν καταβληθεί εισφορές. Με αυτό τον τρόπο ρυθμίζεται με συνέπεια το ζήτημα των συντάξιμων αποδοχών σύμφωνα με τους νέους, ενιαίους κανόνες συνταξιοδότησης του ν.4387/2016.

Άρθρο 3

Προσδιορισμός Συντάξιμων Αποδοχών αμειβόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπονται οι συντάξιμες αποδοχές των υπαλλήλων που υπηρετούν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και των στρατιωτικών, που αμείβονται με βάση τις διατάξεις του ν. 4472/2017. Ειδικότερα προβλέπεται ότι,

λαμβάνονται υπόψη οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές τους, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155. Επί των αποδοχών αυτών υπολογίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές (ασφαλισμένου και εργοδότη).

Άρθρο 4

Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 προβλέπεται ότι το δικαίωμα στη σύνταξη είναι अपαράγραπτο και τα οικονομικά αποτελέσματα άσκησής του ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Η διάταξη αυτή θεσπίζεται σε συμμόρφωση με πάγια νομολογία ήδη από το 2008, όπως προκύπτει και από τη σχετική γνωμοδότηση της 4^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (12-7-2017) για τη διάταξη αυτή.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5

Καταργούμενες διατάξεις

Με τις διατάξεις της παρ. 1 καταργούνται οι διατάξεις που προέβλεπαν την απώλεια του δικαιώματος σύνταξης στην περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης του δικαιούχου για την τέλεση των αδικημάτων της περ. β' του άρθρου 62, καθώς και οι διατάξεις που προέβλεπαν τη μεταβίβαση της σύνταξης στη σύζυγο και τα τέκνα του καταδικασθέντος δικαιούχου για ένα από τα αδικήματα της περ. β' του άρθρου 62.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 καταργούνται οι διατάξεις που είχαν επανεισαχθεί στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου με το άρθρο 3 του ν. 3075/2002 και οι οποίες επανέφεραν προθεσμίες, εντός των οποίων μπορούσε ο υπάλληλος ή ο συνταξιούχος

του Δημοσίου να ασκήσει με αίτησή του προς το Γ.Λ.Κ. τα προβλεπόμενα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (κανονισμός σύνταξης, αναγνώριση συντάξιμου χρόνου κ.λ.π.).

Σημειώνεται ότι ο Συνήγορος του Πολίτη κατ' επανάληψη είχε ζητήσει την κατάργηση των διατάξεων του π.δ. 169/2007 που έθεταν προθεσμίες για την άσκηση των ανωτέρω συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Ειδικότερα, οι παρ.1, 2 και 3 του άρθρου 3 του ν.3075/2002 (Α' 297) προβλέπουν ότι η αναγνώριση χρόνου πραγματικής υπηρεσίας που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 36 του π.δ.169/2007 και άλλων χρόνων πραγματικής υπηρεσίας ή πλασματικών χρόνων, πρέπει να γίνει εντός πενταετίας από την έξοδο του υπαλλήλου από την υπηρεσία. Η παρ. 4 και η παρ. 9 του ν. 3075/2002 προβλέπουν γενική πενταετή προθεσμία από τη γέννηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος για την άσκηση του. Στην παρ. 5 του ίδιου άρθρου προβλέπεται προθεσμία ενός έτους για αίτηση επανεξέτασης από την οικεία Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή, όπου προβλέπεται αντίστοιχη εξέταση στον Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4387/2016

Άρθρο 6

Τροποποίηση των άρθρων 28 και 29 του ν.4387/2016

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται ότι, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα, για τους οποίους δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (τουλάχιστον πενταετίας) από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναζητείται χρόνος ασφάλισης και κατά το, πριν το 2002, χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε ετών ασφάλισης. Ακόμη, επί αιτήσεων συνταξιοδότησης γήρατος

με έναρξη καταβολής από 1.1.2021 και εντεύθεν, σε περίπτωση που δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (τουλάχιστον δεκαετίας) από το έτος 2002 και έως την έναρξη συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναζητείται χρόνος ασφάλισης και κατά το πριν το έτος 2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως 10 ετών ασφάλισης.

Αναφορικά με την δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4387/2016, τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του αρ. 57Α του π.δ. 169/2007, ως προς την προσωρινή σύνταξη των δημοσίων υπαλλήλων, η οποία ονομαζόταν μέχρι τότε «προκαταβολή». Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 4387/2016 στην έκταση εφαρμογής των άρθρων 1 έως και 25 του εν λόγω νόμου, συμπεριλαμβάνονται και οι συνταξιοδοτούμενοι με το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (ν. 3163/1955 και ν.δ. 4277/1962). Δεδομένου ότι οι ίδιες οι διατάξεις του ν. 3163/1955 και του ν.δ. 4277/1962, παραπέμπουν ρητώς, ως προς την συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων στο ειδικό καθεστώς του πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών & Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007), λαμβανομένης δε, υπόψη της διάταξης του άρθρου 26 του ν. 4387/2016 για την αναλογική εφαρμογή της προσωρινής σύνταξης του άρθρου 9 και στην ως άνω κατηγορία ασφαλισμένων θεωρείται ότι δεν είναι απαραίτητη η επιπλέον αναφορά στο άρθρου 29 παρ. 9 και προτείνεται η θέσπιση διάταξης, με την οποία η παραπάνω αναφορά καταργείται από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.4387/2016

Με την προτεινόμενη διάταξη αποσαφηνίζεται η διάταξη του άρθρου 30 του ν. 4387/2016 με την απαλοιφή μίας φράσης, η οποία εκ παραδρομής είχε τεθεί.

Άρθρο 8

Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 4387/2016

Με το άρθρο 31 ρυθμίστηκε, κατά ενιαίο τρόπο, η χορήγηση σύνταξης αναπηρίας και σύνταξης λόγω θανάτου, όταν η αναπηρία ή ο θάνατος αντίστοιχα οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση, χωρίς προϋποθέσεις χρόνου ασφάλισης. Για τις ειδικότερες λεπτομέρειες εφαρμογής και την διαδικασία χορήγησης σύνταξης αναπηρίας και σύνταξης λόγω θανάτου προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής διευκρινίζεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθενείας του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης όπως ίσχυαν κατά την δημοσίευση του νόμου 4387/2016.

Στις περιπτώσεις των πρώην ταμείων και κλάδων σύνταξης Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού-ΗΣΑΠ (ΤΣΠ-ΗΣΑΠ), Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ), καθώς και στους Κλάδους Σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού – ΟΤΕ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού-ΔΕΗ (ΚΑΠ-ΔΕΗ), Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ» (ΤΑΠΕ-Ε) και του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού-ΕΤΒΑ (ΤΑΠ-ΕΤΒΑ), δεν προβλέπεται ποια υπηρεσία είναι αρμόδια για τον χαρακτηρισμό του συμβάντος ως εργατικού ατυχήματος ή μη και της ασθένειας ως επαγγελματικής νόσου, με αποτέλεσμα να είναι σε εκκρεμότητα αιτήματα αναγνώρισης δικαιώματος σύνταξης αναπηρίας ή θανάτου. Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ως αρμόδιο όργανο μέχρι την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης, ο Προϊστάμενος του Υποκαταστήματος Μισθωτών του Ε.Φ.Κ.Α. στον τόπο απασχόλησης του ασφαλισμένου ή του Υποκαταστήματος Μισθωτών του Ε.Φ.Κ.Α. της έδρας της επιχείρησης με την οποία συνδέεται με εργασιακή σχέση ο ασφαλισμένος. Ειδικότερα για τις εκκρεμείς υποθέσεις των προηγούμενων ταμείων και κλάδων πλην του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ), που δεν έχουν χαρακτηριστεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, αρμόδιο όργανο ορίζεται ο Προϊστάμενος Περιφερειακής Διεύθυνσης Ασφάλισης και Παροχών Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας του ΕΦΚΑ.

Άρθρο 9

Τροποποίηση του άρθρου 34 του ν.4387/2016

Με την προτεινόμενη διάταξη διευκρινίζεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι ρυθμίσεις της παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 3518/2006 (Α' 2). Σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο, «οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ασφαλισμένων του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών, που έχουν εγγραφεί στα μητρώα του κλάδου πρόσθετης ασφάλισης, μπορούν, σε περίπτωση που οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης, να αναγνωρίσουν στον κλάδο κύριας ασφάλισης μέρος ή το σύνολο του οφειλόμενου στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης χρόνου, ύστερα από αίτηση τους που υποβάλλεται άπαξ πριν από τη συνταξιοδότηση τους».

Η εισφορά που οφειλόταν μέχρι τις 31.12.2016 για κάθε μήνα αναγνώρισης ήταν το άθροισμα της ατομικής ασφαλιστικής εισφοράς και της κρατικής εισφοράς που προβλέπονται από τις διατάξεις των εδαφίων με στοιχεία 1α` και 4α` του άρθρου 3 του ν. 2458/1997, όπως ισχύει, υπολογιζόμενων επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για αναγνώριση.

Δεδομένης της κατάργησης των ασφαλιστικών κατηγοριών, η εισφορά της αναγνώρισης από 1.1.2017 είναι 20% επί του 70% του προβλεπόμενου, κατά την υποβολή της αίτησης για την αναγνώριση, κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

Άρθρο 10

Τροποποίηση του άρθρου 38 του ν.4387/2016

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 προστίθεται περίπτωση ζ', σύμφωνα με την οποία από 01-01-2017, καταβάλλουν ασφαλιστική εισφορά με επιμερισμό μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου και τα πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Περαιτέρω ορίζεται ότι εάν ο διορισμός των ανωτέρω προσώπων έχει γίνει μέχρι 31/12/2016

εφαρμόζονται ως προς την εργοδοτική εισφορά τα προβλεπόμενα από την αριθμ. 111482/0092/30-11-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β', 4005).

Επιπλέον προβλέπεται ότι τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για όσα πρόσωπα βάσει των ρυθμίσεων του άρθρου 4 παρ. 11α του ν.4151/2013 επέλεξαν να διατηρήσουν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν πριν από το διορισμό τους στις θέσεις αυτές. Στην περίπτωση αυτή, διευκρινίζεται ότι, η εφεξής υπηρεσία τους στις ανωτέρω θέσεις θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς. Η παραπάνω διευκρίνιση, ως προς την επιλογή του ασφαλιστικού καθεστώτος στο οποίο υπάγεται ο υπάλληλος, χρειάζεται κυρίως για τις περιπτώσεις που ισχύουν διαφορετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης κατά το μεταβατικό διάστημα εφαρμογής των νέων προϋποθέσεων συνταξιοδότησης.

Άρθρο 11

Τροποποίηση των άρθρων 39 και 40 του ν. 4387/2016

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης προστίθενται εδάφια στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 39, και στην παράγραφο 1 του άρθρου 40, σύμφωνα με τα οποία παρέχεται το δικαίωμα στα πρόσωπα που υπάγονται στα άρθρα αυτά, να επιλέξουν βάση υπολογισμού των εισφορών τους ανώτερη από εκείνη που προσδιορίζεται βάσει του μηνιαίου εισοδήματός τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο χορηγείται η δυνατότητα στους ασφαλισμένους να αυξήσουν το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξής τους σε ικανοποίηση πληθώρας σχετικών αιτημάτων. Ειδικότερα, το ανωτέρω δικαίωμα ασκείται με αίτηση που υποβάλλεται στον Ε.Φ.Κ.Α. οποτεδήποτε, με την οποία επιλέγεται από τον ίδιο τον ασφαλισμένο το ύψος της βάσης υπολογισμού των εισφορών του, καθώς και το χρονικό διάστημα ισχύος της προαιρετικής καταβολής αυξημένων εισφορών επί της επιλεγείσας βάσης. Επιπλέον διευκρινίζεται ότι και η περίπτωση αυτή υπάγεται στον περιορισμό περί ανωτάτου ορίου ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος. Περαιτέρω προβλέπονται ζητήματα σχετικά με την έναρξη

ισχύος των αποτελεσμάτων του σχετικού δικαιώματος καθώς και περιπτώσεις λήξης της ισχύος αυτών. Τέλος με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της προτεινόμενης διάταξης.

Με την δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης διευθετούνται περιπτώσεις αμφισβητήσεων της υπαγωγής ενός προσώπου στη ρύθμιση του άρθρου 39 παρ.9 του ν.4387/2016 (Α' 85). Σε περιπτώσεις που ο αντισυμβαλλόμενος αμφιβάλλει ως προς την υποχρέωσή του να καταβάλλει τις εισφορές που του αναλογούν κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 38 του ν.4387/2016 και να υποβάλλει ΑΠΔ, η επίλυση της σχετικής διαφοράς θα διενεργηθεί από τα αρμόδια όργανα του ΕΦΚΑ, κατά τη διαδικασία που θα οριστεί με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 12

Τροποποίηση του άρθρου 52 του ν. 4387/2016

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ, να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην οργανωτική διάρθρωση και λειτουργία του φορέα. Δεδομένης δε της μετάβασης όλων των ενταχθέντων φορέων στο ενιαίο οργανωτικό πλαίσιο του ΕΦΚΑ, κρίνεται αναγκαία η πρόβλεψη δυνατότητας ευέλικτων παρεμβάσεων που θα διασφαλίζουν την ομαλότητα και αποτελεσματικότητα της εν λόγω μετάβασης, ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, ο χρόνος έναρξης λειτουργίας συγκεκριμένων οργανικών μονάδων, η προσθήκη, κατάργηση και ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ αυτών, η υπαγωγή τους σε διαφορετικά όργανα, ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας του φορέα κ.ά.

Άρθρο 13

Τροποποίηση του άρθρου 57 του ν.4387/2016

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης αποσαφηνίζονται τα κριτήρια επιλογής στη θέση του ειδικού επιστήμονα και του αναπληρωτή του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα επιλεγόμενα στη θέση αυτή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Με τη δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης προβλέπεται ότι για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Σ του ΕΦΚΑ, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προετοιμασία πάσης φύσεως υποστηρικτικού υλικού για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων του Δ.Σ, η τήρηση των πρακτικών κ.ά, ορίζονται μέχρι δύο υπάλληλοι του Ε.Φ.Κ.Α, με τους αναπληρωτές τους.

Άρθρο 14

Τροποποίηση του άρθρου 71 του ν. 4387/2016

Με την προτεινόμενη ρύθμιση διευκρινίζεται ότι δεν καταργούνται οι κενές οργανικές θέσεις του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, δεδομένου ότι τα εν λόγω νομικά πρόσωπα διατήρησαν τη νομική τους προσωπικότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων και δεν εντάχθηκαν συνολικά στον ΕΦΚΑ.

Άρθρο 15

Τροποποίηση του άρθρου 101 του ν. 4387/2016

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΦΚΑ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται αυτοί να υποδειχθούν από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εργαζομένων – Ι.Κ.Α. (Π.Ο.Σ.Ε.-Ι.Κ.Α.) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (Π.Ο.Π.Ο.Κ.Π.).

Άρθρο 16

Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπονται ενιαίοι κανόνες επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ, λαμβάνοντας υπόψη τους νέους κανόνες καταβολής εισφορών από 1.1.2017.

Ειδικότερα, προβλέπεται η άτοκη επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών προς τους δικαιούχους, αφού προηγηθεί συμψηφισμός με πάσης φύσεως οφειλές του κάθε δικαιούχου προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Στις περιπτώσεις ρυθμισμένων οφειλών, γίνεται συμψηφισμός με την οφειλή, κατ' αντιστοιχία με τα ισχύοντα στη φορολογική διοίκηση.

Σε περιπτώσεις αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών μισθωτών, αν η επιπλέον καταβολή συνεπάγεται και ποσό που έχει παρακρατηθεί επιπλέον από τον εργαζόμενο, προβλέπεται ο επιμερισμός του ποσού στους δικαιούχους εργοδότη και εργαζόμενο, ανάλογα με το ποσό της επιπλέον καταβολής που αντιστοιχεί στον καθένα. Η αίτηση του δικαιούχου που απαιτείται διασφαλίζει τη γνώση του εργαζομένου για το τυχόν αχρεωστήτως ποσό που του έχει παρακρατηθεί, μέσω της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) του εργοδότη.

Στις περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, προκειμένου να προσδιοριστεί ότι πρόκειται για πράγματι αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές και ότι δεν υπάρχουν χρέη προς τον φορέα, είναι απαραίτητο να έχει προηγηθεί η διαδικασία της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις Υπουργικές Αποφάσεις υπ' αριθμ. 61501/3398/30-12-2016 (Β' 4330) και 61502/3399/30-12-2016 (Β' 4330). Κατόπιν αυτής, αν στο τέλος του έτους προκύπτει ότι τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν καταβάλει επιπλέον εισφορές και εφόσον δεν έχουν οφειλές, το υπερβάλλον ποσό επιστρέφεται.

Περαιτέρω, προς διευκόλυνση των ασφαλισμένων, παρέχεται η δυνατότητα να παραμείνει το υπερβάλλον ποσό στον ΕΦΚΑ με αίτησή τους, το οποίο θα συμψηφιστεί με τις επόμενες καταβολές που θα οφείλονται από τον ασφαλισμένο.

Σε περιπτώσεις παράλληλης απασχόλησης, το υπερβάλλον ποσό επιστρέφεται βάσει της διαδικασίας που περιγράφεται ανωτέρω ανάλογα με το είδος της απασχόλησης των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του ν.4387/2016, εφόσον δεν υπάρχουν οφειλές από καμία από τις δύο δραστηριότητες.

Η διάταξη σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους εφαρμόζεται και για τα συνεισπραττόμενα ποσά από τον ΕΦΚΑ υπέρ τρίτων φορέων, τα οποία θα βαρύνουν τον φορέα, στον οποίο αποδίδονται κάθε φορά τα ποσά.

Άρθρο 17

Τροποποίηση του άρθρου 42 ν. 4052/2012 (Α'41)

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της επικουρικής σύνταξης για τους μέχρι 31.12.2013 ασφαλισμένους, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης από 1.1.2015 και εφεξής. Ειδικότερα, ρυθμίζεται ο τρόπος υπολογισμού του τμήματος της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και την 31^η.12.2014 με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε έτος ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% επί των συνταξίμων αποδοχών κάθε ασφαλισμένου που υπεβλήθησαν σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης. Ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται:

α. Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το ηλίκον της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου δια του χρόνου ασφάλισής του κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης, για το ανωτέρω χρονικό

διάστημα. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, αναπροσαρμοζόμενες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 του 4387/2016.

β. Για τους αυτοαπασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ως εισόδημα νοείται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Για τους ασφαλισμένους με ποσό εισφοράς υπέρ επικουρικής ασφάλισης, που προκύπτει ανάλογα με την αξία ή την ποσότητα επί των αγοραζομένων ή πωλουμένων προϊόντων, ο μέσος όρος μηνιαίων τεκμαρτών αποδοχών που προκύπτουν από την αναγωγή των πραγματικά καταβληθεισών μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών, των ετών 2002 έως και 2014, θεωρώντας ως ποσοστό εισφοράς το 6%. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος αναπροσαρμοζόμενο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 του 4387/2016.

Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, κατόπιν καταβολής του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό-εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού του ανωτέρω τμήματος της σύνταξης.

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, το ποσό της επικουρικής σύνταξης καθορίζεται κατά δίκαιο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη το εισόδημα του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η παρούσα ρύθμιση εξασφαλίζει το σύνδεσμο μεταξύ εισφορών, παροχών και εισοδήματος και συνακόλουθα, εγγυάται την ισότιμη αντιμετώπιση των ασφαλισμένων βάσει των αρχών της ισονομίας και της ανταποδοτικότητας χωρίς ευμενή μεταχείριση ειδικών κατηγοριών.

Περαιτέρω, λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αντιμετωπιστεί η αντικειμενική αδυναμία που οφείλεται στην έλλειψη στοιχείων των ασφαλιστικών ταμείων ως προς τις αποδοχές ή τα εισοδήματα των ασφαλισμένων καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου, ο υπολογισμός των συντάξιμων αποδοχών, για αιτήσεις συνταξιοδότησης που κατατίθενται από 1.1.2015 και εφεξής γίνεται βάσει του μέσου μηνιαίου εισοδήματος ή των αποδοχών με έτος βάσης το 2002.

Άρθρο 18

Τροποποίηση του άρθρου 46 του ν.4052/2012

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται να οριστούν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΕΑΕΠ, δύο εκπρόσωποι των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ, μεταξύ εκείνων που αναδείχθηκαν από τις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του πρ. ΕΤΕΑ και των εντασσόμενων στο ΕΤΕΑΕΠ φορέων, για τη διετία 2017-2018, και προτείνονται από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.

Άρθρο 19

Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν.4170/2013

Με το άρθρο 107 του ν. 4387/2016 που ισχύει από 13/5/2016, παρασχέθηκε στο Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) η δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π.), που έχει συσταθεί και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Νομοτεχνικά η παρασχεθείσα δυνατότητα υλοποιήθηκε με την προσθήκη στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163), μετά τις λέξεις «την Οικονομική

Αστυνομία» των λέξεων «το σύνολο των υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών του ΙΚΑ- ΕΤΑΜ.».

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του ν.4446/2016 (Α'240), αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013, προκειμένου να διασυνδεθούν στο Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών τα ιδρύματα πληρωμών, τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος καθώς και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών («card acquirers») με έδρα το εξωτερικό και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, εξυπηρετώντας επιχειρήσεις στην Ελληνική Επικράτεια.

Κατά την αντικατάσταση της διάταξης, το ΚΕΑΟ δεν συμπεριελήφθη ρητά ως υπηρεσία που έχει δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π.

Με την προτεινόμενη διάταξη τακτοποιείται το ζήτημα με την εκ νέου προσθήκη του ΚΕΑΟ που πλέον υπάγεται στον ΕΦΚΑ μεταξύ των υπηρεσιών που έχουν δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π..

Άρθρο 20

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 (Α'170)

Με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 προβλέπεται ότι όλες οι κρατικές υπηρεσίες, η εισαγγελία, οι γραμματείες των δικαστηρίων όλων των δημοσίων οργανισμών και φορέων όπου συμμετέχει ή έχει την εποπτεία του το Κράτος, καθώς και των ανεξάρτητων αρχών, όλες οι κρατικές υπηρεσίες και κάθε φορέας της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών και όλων των δημόσιων οργανισμών, φορέων και εταιρειών, όπου συμμετέχει ή έχει την εποπτεία το Κράτος, υποχρεούνται να παρέχουν στη φορολογική διοίκηση όλες τις πληροφορίες που κατέχουν για τον καθορισμό της φορολογικής υποχρέωσης και την είσπραξη της φορολογικής οφειλής. Μεταξύ των υπόχρεων σε παροχή πληροφοριών τρίτων προσώπων, όπως ενδεικτικά αναφέρονται στη διάταξη, περιλαμβάνονται τα

χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων, τα επιμελητήρια, οι συμβολαιογράφοι, οι υποθηκοφύλακες, οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων, οι οικονομικοί ή κοινωνικοί ή επαγγελματικοί φορείς ή οργανώσεις. Τα ερωτήματα που αποστέλλονται έγγραφα ή ηλεκτρονικά πρέπει να απαντηθούν εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή τους, ενώ σε εξαιρετικά σύνθετες υποθέσεις, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί για είκοσι (20) επί πλέον ημέρες.

Οι υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών- ΚΕΑΟ, το οποίο ιδρύθηκε στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και από 1.1.2017 μεταφέρθηκε στον Ε.Φ.Κ.Α. με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους αναφορικά με την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, μεταξύ άλλων ελέγχουν την εισπραξιμότητα των οφειλών και εισηγούνται για το χαρακτηρισμό οφειλών ως ανεπίδεκτων είσπραξης. Για τον έλεγχο της εισπραξιμότητας και προκειμένου να εντοπιστούν πηγές αποπληρωμής των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών έναντι των οφειλετών είναι αναγκαία η λήψη πληροφοριών που βρίσκονται στη διάθεση τρίτων φορέων και υπηρεσιών. Με δεδομένο ότι η είσπραξη των οφειλομένων απαιτήσεων προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αποτελεί μείζονος σημασίας ζήτημα για την βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, ο λόγος που επέβαλε τη θέσπιση της διάταξης του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 υπέρ της φορολογικής διοίκησης ισχύει και για τις ασφαλιστικές οφειλές που εισπράττονται από το ΚΕΑΟ. Για το λόγο αυτό, προτείνεται η αναλογική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 15 του ν.4174/2013 για τις υπηρεσίες του ΚΕΑΟ, όπως ισχύει για τη φορολογική διοίκηση.

Άρθρο 21

Τροποποίηση του άρθρου 26 του π.δ. 422/1981 (Α' 114)

Μέχρι σήμερα υπήρχαν, κατά τις καταστατικές διατάξεις του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ), διαφοροποιήσεις τόσο ως προς τα ποσοστά των κρατήσεων επί των αποδοχών των μετόχων του, όσο και ως προς τη βάση υπολογισμού

τους. Επιπλέον, οι κρατήσεις γίνονταν όχι στις πράγματι καταβαλλόμενες αποδοχές των υπαλλήλων, αλλά περιλάμβαναν και εικονικά ποσά επί των οποίων προβλεπόταν η κράτηση, όπως το ποσό των 140,80€ των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 3513/2006 (Α 265).

Με την προτεινόμενη διάταξη καθορίζεται, από 1.1.2017, ενιαίο ποσοστό κράτησης επί των συντάξιμων αποδοχών των μετόχων του ΜΤΠΥ, καθώς και ενιαία βάση υπολογισμού.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής ενιαίων ρυθμίσεων και για λόγους ίσης μεταχείρισης και απλοποίησης των διαδικασιών ασφάλισης, η προτεινόμενη διάταξη επιφέρει την ταύτιση των ασφαλιστέων και συνταξιμίων αποδοχών του ΜΤΠΥ με αυτές που ορίζονται στην ασφάλιση του κλάδου σύνταξης και επιπλέον την αντιστοιχία του ποσού επί του οποίου υπολογίζονται οι κρατήσεις των μετόχων με το χορηγούμενο μέρος, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 48 του ν.4387/2016.

Με βάση τα παραπάνω, η κράτηση υπέρ του ΜΤΠΥ γίνεται επί πραγματικών αποδοχών πλέον, σύμφωνα με τους ενιαίους κανόνες του ν.4387/2016. Η αύξηση του ποσοστού δεν συνεπάγεται την αντίστοιχη επιβάρυνση των υπαλλήλων, καθώς γίνεται πλέον σε μειωμένη βάση υπολογισμού.

Άρθρο 22

Αποσύνδεση ασφάλισης από ιδιότητα

Με την προτεινόμενη διάταξη επιτυγχάνεται η αποσύνδεση της υποχρέωσης υπαγωγής στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρ. ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ή πρ. ΕΤΑΑ – ΤΑΝ) από την ιδιότητα του εγγεγραμμένου στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ) ή του εγγεγραμμένου στον οικείο δικηγορικό σύλλογο, αντίστοιχα.

Βάσει των καταστατικών διατάξεων του πρ. ΕΤΑΑ- ΤΣΜΕΔΕ (το οποίο είναι ήδη ενταχθέν στον ΕΦΚΑ), η ασφάλιση είναι υποχρεωτική για τα μέλη του ΤΕΕ (ασφάλιση ιδιότητας), χωρίς να εξετάζεται, σε αντίθεση με τους λοιπούς ασφαλιστικούς

οργανισμούς, εάν υπάρχει άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Συνεπώς, στην περίπτωση του πρ. ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ, η μη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας δεν συνεπάγεται και τη μη υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών.

Αντίστοιχο αποτέλεσμα επιφέρει και η αντιμετώπιση της εγγραφής των δικηγόρων στο πρ. ΕΤΑΑ- ΤΑΝ, όπου η εγγραφή στον οικείο δικηγορικό σύλλογο συνεπάγεται στην πραγματικότητα και την υποχρέωση καταβολής εισφορών.

Η υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση των παραπάνω αυτοαπασχολουμένων συνιστά άδικη μεταχείριση σε βάρος των συγκεκριμένων κατηγοριών επαγγελματιών, πάγιο αίτημα των οποίων αποτελεί η αποσύνδεση της ασφάλισης από την εγγραφή στο ΤΕΕ ή τον οικείο δικηγορικό σύλλογο και η σύνδεση της υποχρέωσης καταβολής εισφορών με την άσκηση δραστηριότητας, όπως ισχύει για τις υπόλοιπες κατηγορίες ασφαλισμένων.

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η αποσύνδεση της υποχρέωσης καταβολής εισφορών από την εγγραφή στο ΤΕΕ ή το δικηγορικό σύλλογο και η σύνδεσή της με την έναρξη εργασιών στη ΔΟΥ, όπως ισχύει και για τις υπόλοιπες κατηγορίες ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολουμένων. Με αυτό τον τρόπο, εξαλείφονται οι υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ, ως προς την υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση και εξυπηρετείται η βασική αρχή που διέπει τη λειτουργία του ΕΦΚΑ, η αρχή της ίσης μεταχείρισης των ασφαλισμένων και η σύνδεση της υποχρέωσης εισφορών με τη δραστηριότητα του κάθε ασφαλισμένου και το πραγματικό του εισόδημα από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Άρθρο 23

Ατέλεια ΕΤΕΑΕΠ

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιλύονται ζητήματα ερμηνείας ως προς την ατέλεια ενώπιον υποθηκοφυλακείων, κτηματολογικών γραφείων και γραφείων κτηματογράφησης σχετικά με την αυτοδίκαιη περιέλευση της ακίνητης περιουσίας των

ενταχθέντων στο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. Ταμείων, Τομέων και Κλάδων, η οποία προβλέπεται από το αρ. 45 παρ. 2, 7 και 8, καθώς και από το αρ. 45Α παρ. 5 και 6 του Ν. 4052/2012, όπως αυτό προστέθηκε με το αρ. 82 του Ν.4387/2016.

Στην πρώτη παράγραφο ορίζεται ρητά ότι η αυτοδίκαιη περιέλευση της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. Ταμείων, Τομέων και Κλάδων, που προβλέπεται στις ανωτέρω διατάξεις, σημειώνεται στα αρμόδια υποθηκοφυλακεία χωρίς την καταβολή τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, ΤΑΧΔΙΚ, αμίσθου υποθηκοφυλακείου ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου.

Στην δεύτερη παράγραφο εισάγεται αντίστοιχη ρύθμιση και ως προς τη διαπιστωτική πράξη που προβλέπεται από τη διάταξη του αρ. 29 παρ. 1 περ. στ του Ν.4325/2015, καθώς και ως προς οποιαδήποτε άλλη διαπιστωτική πράξη, προβλεπόμενη ειδικώς από διάταξη νόμου περί περιέλευσης ακίνητης περιουσίας στο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. ή στα ενταχθέντα σε αυτό Ταμεία, Τομείς και Κλάδους.

Άρθρο 24

Ασφάλιση Αιρετών

Με σειρά διατάξεων έχουν ρυθμιστεί θέματα υπαγωγής στην ασφάλιση ειδικών κατηγοριών προσώπων όπως τα αιρετά όργανα (α' και β' βαθμού), βουλευτών, διοικητών και υποδιοικητών σε ΝΠΔΔ και σε νοσοκομεία, μελών ανεξάρτητων διοικητικών αρχών κ.λπ. Βασικό γνώρισμα των ρυθμίσεων αυτών είναι ότι τα ανωτέρω πρόσωπα διατηρούν ως προς την ασφάλισή τους το προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, και εξακολουθούν να καταβάλουν τις προβλεπόμενες από το προγενέστερο καθεστώς ασφαλιστικές εισφορές κύριας και επικουρικής ασφάλισης, ασθένειας και πρόνοιας. Για παράδειγμα, με τις ανωτέρω ρυθμίσεις, δικηγόρος που διοριζόταν σε θέση διοικητή νοσοκομείου εξακολουθούσε να υπάγεται στην ασφάλιση του πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Νομικών (για κύρια και επικουρική ασφάλιση, ασθένεια και πρόνοια) καταβάλλοντας ασφαλιστικές εισφορές ελεύθερου επαγγελματία.

Από 1/1/2017, μετά την εφαρμογή των άρθρων 5, 38, 39 και 40 του ν.4387/2016, έχουν επέλθει ουσιαστικές μεταβολές στο καθεστώς υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, κυρίως των ελευθέρων επαγγελματιών και των ασκούντων αγροτική δραστηριότητα. Με το νέο νομοθετικό πλαίσιο οι ασφαλιστικές εισφορές των ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών υπολογίζονται με βάση το εισόδημα από την άσκηση επαγγελματικής ή αγροτικής δραστηριότητας το προηγούμενο φορολογικό έτος. Η μεταβολή αυτή στον τρόπο καθορισμού των ασφαλιστικών εισφορών, και γενικότερα η διάκριση των ασφαλισμένων σε μισθωτούς και μη μισθωτούς μετά την ισχύ του ν.4387/2016, έχει δημιουργήσει προβλήματα στην ασφάλιση των ανωτέρω προσώπων, καθώς προκύπτει ζήτημα προσδιορισμού των ασφαλιστικών τους εισφορών, κυρίως σε περιπτώσεις που το προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς ήταν ελεύθερου επαγγελματία ή αυτοαπασχολούμενου ή αγρότη.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, τα πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις αιρετών οργάνων, βουλευτών, διοικητών και υποδιοικητών σε ΝΠΔΔ κ.λπ. καταβάλλουν από 1/1/2017 εισφορές εμμίσθων για κύρια και επικουρική ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη και εφάπαξ παροχή, εφόσον προκύπτει υποχρέωση ασφάλισής τους στους κλάδους αυτούς.

Ειδικότερα, με την παρ. 1 της προτεινόμενης ρύθμισης, ανά κατηγορία προσώπων, επέρχονται οι εξής μεταβολές σε σχέση με το ισχύον μέχρι 31/12/2016 καθεστώς:

α. οι δήμαρχοι που είχαν εκλεγεί μέχρι την ισχύ του ν.4093/2012 κατέβαλαν ασφαλιστική εισφορά επί της αντιμισθίας για την ιδιότητά τους ως δήμαρχοι, και συγχρόνως, εάν λάμβαναν την ειδική άδεια του άρθρου 93 του ν.3852/2010 λόγω απασχόλησης στο δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα ή στον ιδιωτικό τομέα (σε νομικά πρόσωπα) κατέβαλαν δεύτερη ασφαλιστική εισφορά στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, προκειμένου να μην υπάρχει κενό στην ασφάλισή τους, καθώς υποχρεωτικά δεν μπορούσαν να εργαστούν. Κατά τη διάρκεια της ειδικής άδειας οι δήμαρχοι κατέβαλαν την προβλεπόμενη από το προγενέστερο καθεστώς ασφάλισής τους εισφορά ασφαλισμένου, και ο δήμος την προβλεπόμενη

εργοδοτική εισφορά (σε περίπτωση μισθωτού), ενώ βάση υπολογισμού αποτελούσαν οι τακτικές μηνιαίες αποδοχές της οργανικής θέσης (σε περίπτωση μισθωτού).

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, ο δήμαρχος καταβάλλει από 1/1/2017 μία μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπέρ του ΕΦΚΑ για κύρια και επικουρική ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη και εφάπαξ παροχή. Ο χρόνος ασφάλισης για κύρια και επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή θεωρείται χρόνος του Δημοσίου ή του ΕΤΕΑΕΠ (Τομείς ΤΑΔΚΥ και ΤΠΔΚΥ για επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή). Εναλλακτικά, εάν ο δήμαρχος έχει λάβει ειδική άδεια ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Για παράδειγμα δήμαρχος που έχει εκλεγεί πριν από την ισχύ του ν.4093/2012 και είναι υπάλληλος στη ΔΕΗ, λαμβάνει ειδική άδεια βάσει του άρθρου 93 του ν.3852/2010. Μέχρι 31/12/2016 κατέβαλε δύο ασφαλιστικές εισφορές: μία ως δήμαρχος και δεύτερη ως υπάλληλος της ΔΕΗ για τη διατήρηση των ασφαλιστικών του δικαιωμάτων. Από 1/1/2017 καταβάλλει μία εισφορά και ο χρόνος αυτός μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος Δημοσίου ή ΕΤΕΑΕΠ ή ως χρόνος του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (πρώην ΤΑΠ – ΔΕΗ).

Εάν ο δήμαρχος παράλληλα ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα, με την προτεινόμενη ρύθμιση καταβάλλονται δύο ασφαλιστικές εισφορές: μία ως δήμαρχος και δεύτερη εισφορά σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο ν.4387/2016 για την ασκούμενη επαγγελματική δραστηριότητα, εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων του άρθρου 17 παρ. 1 και άρθρο 36 παρ. 1 του ν.4387/2016 περί παράλληλης ασφάλισης.

Για παράδειγμα δήμαρχος που έχει εκλεγεί πριν από την ισχύ του ν.4093/2012 και ασκεί εμπορική δραστηριότητα υπαγόμενος στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ, κατέβαλε μέχρι 31/12/2016 δύο ασφαλιστικές: μία ως δήμαρχος και δεύτερη στον ΟΑΕΕ λόγω άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας. Από 1/1/2017 καταβάλλει μία εισφορά υπέρ του ΕΦΚΑ ως δήμαρχος και δεύτερη ασφαλιστική εισφορά ως ελεύθερος επαγγελματίας (βάσει του άρθρου 39 του ν.4387/2016), εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων του άρθρου 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Για υγειονομική περίθαλψη, για τους δημάρχους που βρίσκονται σε ειδική άδεια ή ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και εάν δεν υπάρχει ασφαίζονται στον Τομέα ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

β. Σύμφωνα με το ισχύον μέχρι 31/12/2016 καθεστώς, οι δήμαρχοι που εκλέχθηκαν για πρώτη φορά μετά την ισχύ του ν.4093/2012, διατηρούσαν το προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς, και εάν δεν υπήρχε προγενέστερη ασφάλιση υπάγονταν στην ασφάλιση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ή του ΕΤΑΑ βάσει των ρυθμίσεων του άρθρου 2 του ν.3865/2010. Για την ασφάλισή τους κατέβαλαν τις προβλεπόμενες από το προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς ασφαλιστικές εισφορές, υπολογιζόμενες επί της αντιμισθίας (σε περίπτωση μισθωτών), με την εισφορά ασφαλισμένου να βαρύνει τον δήμαρχο και του εργοδότη τον δήμο (σε περίπτωση μισθωτών). Τα ανωτέρω εφαρμόζονταν και σε περίπτωση που λάμβαναν την ειδική άδεια του άρθρου 93 του ν.3852/2010, οι οποίες επίσης προβλέπουν την διατήρηση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού τους καθεστώτος.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση οι ανωτέρω δήμαρχοι καταβάλλουν μία μηνιαία ασφαλιστική εισφορά και ο χρόνος αυτός θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Για παράδειγμα δήμαρχος που έχει εκλεγεί μετά την ισχύ του ν.4093/2012 και είναι υπάλληλος στη ΔΕΗ, λαμβάνει ειδική άδεια βάσει του άρθρου 93 του ν.4387/2016. Μέχρι 31/12/2016 κατέβαλε μία ασφαλιστική εισφορά στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς. Από 1/1/2017 συνεχίζει να καταβάλλει μία εισφορά, και ο χρόνος θεωρείται χρόνος στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς, δηλαδή στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (πρώην ΤΑΠ – ΔΕΗ).

Σε περίπτωση που ο δήμαρχος δεν λαμβάνει ειδική άδεια βάσει του άρθρου 93 του ν.3852/2010, και συνεχίζει παράλληλα να ασκεί την προηγούμενη επαγγελματική δραστηριότητα καταβάλλει από 1/1/2017 δύο ασφαλιστικές εισφορές: μία ασφαλιστική εισφορά ως δήμαρχος και δεύτερη για την ασκούμενη επαγγελματική

δραστηριότητα σύμφωνα με το ν.4387/2016 εφαρμοζόμενης της ρύθμισης του άρθρου 36 παρ. 2 του ν.4387/2016 και των ρυθμίσεων του άρθρου 5 παρ. 2 και 38 παρ. 2 του ν.4387/2016 για την πολλαπλή μισθωτή απασχόληση ή έμμισθη εντολή. Ο χρόνος ασφάλισης, και για τις δύο καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές, θεωρείται ως χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Για παράδειγμα δήμαρχος που έχει εκλεγεί μετά την ισχύ του ν.4093/2012 και ασκεί εμπορική δραστηριότητα υπαγόμενος στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ, κατέβαλε μέχρι 31/12/2016 μία ασφαλιστική εισφορά στον ΟΑΕΕ. Από 1/1/2017 καταβάλλει μία εισφορά υπέρ του ΕΦΚΑ ως δήμαρχος και δεύτερη ως ελεύθερος επαγγελματίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 του ν.4387/2016.

Σε περίπτωση όμως που η ασκούμενη επαγγελματική δραστηριότητα είναι διαφορετική από εκείνη που ασκούσε πριν την εκλογή του εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Για παράδειγμα δήμαρχος που έχει εκλεγεί μετά την ισχύ του ν.4093/2012 και πριν το διορισμό του ήταν μισθωτός, ασφαλισμένος στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, αλλά τρέπεται σε άλλο επάγγελμα (άσκησης εμπορικής δραστηριότητας υπαγόμενος στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ). Ο εν λόγω δήμαρχος καταβάλλει από 1/1/2017 μία ασφαλιστική εισφορά ως δήμαρχος και δεύτερη ασφαλιστική εισφορά ως ελεύθερος επαγγελματίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Για υγειονομική περίθαλψη, για τους δημάρχους που βρίσκονται σε ειδική άδεια ή ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και εάν δεν υπάρχει ασφαρίζονται στον Τομέα ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

γ. οι αντιδήμαρχοι, πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων, πρόεδροι συνδέσμων, αντιπεριφερειάρχες, πρόεδροι περιφερειακών συμβουλίων, καθώς και ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης και ο περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης, που λαμβάνουν ειδική άδεια βάσει του άρθρου 93 του ν.3852/2010 λόγω της απασχόλησης στο δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα ή

τον ιδιωτικό τομέα (σε νομικά πρόσωπα), εξακολουθούσαν να καταβάλουν ασφαλιστικές εισφορές στο προγενέστερο – ασφαλιστικό συνταξιοδοτικό τους καθεστώς. Τα ανωτέρω πρόσωπα που απασχολούνταν στον ιδιωτικό τομέα ή ασκούσαν ελεύθερο επάγγελμα και διέκοπταν την εργασία ή την επαγγελματική τους δραστηριότητα, βάσει του άρθρου 51 του ν.4144/2013 διατηρούσαν το προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, και εάν δεν υπήρχε υπάγονταν στην ασφάλιση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (κύρια ασφάλιση, παροχές σε είδος και σε χρήμα) και στο ΕΤΕΑ (επικουρική ασφάλιση). Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα συνέχιζαν να ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα κατέβαλαν ασφαλιστικές εισφορές για την απασχόλησή τους, όμως δεν κατέβαλαν ασφαλιστικές εισφορές για τη θέση αιρετού οργάνου που κατείχαν.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, τα ανωτέρω αιρετά όργανα που λαμβάνουν την ειδική άδεια του άρθρου 93 του ν.3852/2010 ή διακόπτουν την επαγγελματική δραστηριότητάς τους καταβάλλουν ως αιρετά όργανα μία ασφαλιστική εισφορά και ο χρόνος αυτός θεωρείται χρόνος στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς.

Για παράδειγμα αντιδήμαρχος που απασχολείται στη ΔΕΗ, λαμβάνει ειδική άδεια βάσει του άρθρου 93 του ν.3852/2010 και μέχρι 31/12/2016 καταβάλλονταν οι προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (πρώην ΤΑΠ – ΔΕΗ). Από 1/1/2017 ο αντιδήμαρχος εξακολουθεί να καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (πρώην ΤΑΠ – ΔΕΗ).

Επίσης, για αντιδήμαρχο που ήταν ασφαλισμένος στον ΟΑΕΕ και διέκοψε την επαγγελματική δραστηριότητα μέχρι 31/12/2016 καταβάλλονταν ασφαλιστικές εισφορές ελεύθερου επαγγελματία στον ΟΑΕΕ με επιβάρυνση του δήμου. Από 1/1/2017 ο αντιδήμαρχος καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά ύψους και ο χρόνος αυτός θεωρείται χρόνος ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ.

Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα δεν βρίσκονται σε ειδική άδεια του άρθρου 93 του ν.3852/2010 ή δεν έχουν διακόψει την επαγγελματική τους δραστηριότητα, αλλά συνεχίζουν να απασχολούνται, καταβάλλουν από 1/1/2017 δύο ασφαλιστικές εισφορές: μία ασφαλιστική εισφορά ως αιρετά όργανα για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, και δεύτερη ασφαλιστική εισφορά για την απασχόλησή τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Για παράδειγμα, αντιδήμαρχος που ασκεί παράλληλα εμπορική δραστηριότητα, μέχρι 31/12/2016 κατέβαλε ασφαλιστική εισφορά μόνο για την εμπορική δραστηριότητα, δηλαδή κατέβαλε ασφαλιστική εισφορά ως ελεύθερος επαγγελματίας στον ΟΑΕΕ. Από 1/1/2017 καταβάλλει δύο ασφαλιστικές εισφορές: μία ως αντιδήμαρχος και δεύτερη ως ελεύθερος επαγγελματίας λόγω της επαγγελματικής του δραστηριότητας.

Για υγειονομική περίθαλψη, εάν τα εν λόγω πρόσωπα βρίσκονται σε ειδική άδεια ή ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης ή του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ βάσει του άρθρου 51 παρ. 2 του ν.4144/2013.

δ. οι περιφερειάρχες βρίσκονται σε υποχρεωτική αναστολή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας βάσει του άρθρου 119 του ν.3852/2010 ή σε ειδική άδεια βάσει του άρθρου 182 του ανωτέρω νόμου. Και στις δύο περιπτώσεις διατηρούσαν το προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, ενώ η εισφορά ασφαλισμένου βάρυνε το περιφερειάρχη και η εργοδοτική εισφορά (εφόσον προβλέπεται) βάρυνε είτε την Περιφέρεια είτε τον φορέα της οργανικής θέσης. Βάση υπολογισμού ήταν οι τακτικές μηνιαίες αποδοχές της οργανικής θέσης (σε περίπτωση μισθωτού).

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, ο περιφερειάρχης καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά με το χρόνο ασφάλισης να θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Για παράδειγμα, περιφερειάρχης που ασκούσε εμπορική δραστηριότητα πριν από την εκλογή του, βρίσκεται σε υποχρεωτική αναστολή. Μέχρι 31/12/2016 κατέβαλε ο

περιφερειάρχης τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές στον ΟΑΕΕ. Από 1/1/2017 καταβάλλεται μία ασφαλιστική εισφορά, ενώ ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

ε. για τους βουλευτές που είχαν εκλεγεί για πρώτη φορά πριν από την ισχύ του ν.4093/2012 προβλεπόταν η καταβολή ασφαλιστικής εισφοράς για τη λήψη βουλευτικής σύνταξης από το Δημόσιο.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, από 1/1/2017 οι βουλευτές εξακολουθούν να καταβάλλουν μία μηνιαία εισφορά και ο χρόνος αυτός θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο.

Εάν οι βουλευτές ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα καταβάλλουν στον ΕΦΚΑ διπλή ασφαλιστική εισφορά : μία ως και δεύτερη για την επαγγελματική τους δραστηριότητα, εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων του άρθρου 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Για υγειονομική περίθαλψη, εάν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΠΑΔ – ΙΚΑ – ΕΤΑΜ).

στ. για τους βουλευτές που εκλέγονται για πρώτη φορά μετά την ισχύ του ν.4093/2012 προβλεπόταν η διατήρηση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώτος και καταβάλλονταν οι προβλεπόμενες ανά φορέα ασφάλισης ασφαλιστικές εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη (εφόσον προβλεπόταν εργοδοτική εισφορά). Εάν δεν υπήρχε προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς υπάγονταν στην ασφάλιση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ή του ΕΤΑΑ (άρθρο 2 παρ. 1,2 και 3 του ν.3865/2010).

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, από 1/1/2017 καταβάλλεται μία εισφορά και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς ή στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ή στο ΕΤΑΑ.

Για παράδειγμα βουλευτής που πριν από την εκλογή του ασκούσε εμπορική δραστηριότητα την οποία και διέκοψε μετά την εκλογή, κατέβαλε μέχρι 31/12/2016

εισφορές ελεύθερου επαγγελματία στον ΟΑΕΕ. Από 1/1/2017 καταβάλλει μία ασφαλιστική εισφορά και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο καθεστώς.

Εάν ο βουλευτής συνεχίζει να ασκεί παράλληλα την προηγούμενη επαγγελματική του δραστηριότητα καταβάλλει δύο ασφαλιστικές εισφορές: μία ως βουλευτής και δεύτερη για την επαγγελματική του δραστηριότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 2 του ν.4387/2016 και το άρθρο 5 παρ. 2 και 38 παρ. 2 του ν.4387/2016 για την πολλαπλή μισθωτή απασχόληση ή έμμισθη εντολή, και θεωρείται ότι ο χρόνος ασφάλισης έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς. Εάν όμως έχει αλλάξει επαγγελματική δραστηριότητα, καταβάλλει και στην περίπτωση αυτή δύο ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Για υγειονομική περίθαλψη, εάν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΠΑΔ – ΙΚΑ – ΕΤΑΜ).

ζ. για διάφορα πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα προβλέπεται η διατήρηση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώτος, όπως τα μέλη των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, οι διοικητές και οι αναπληρωτές διοικητές νοσοκομείων, σε δημοσίους υπαλλήλους που διορίζονται σε θέσεις διοικητών και υποδιοικητών ΝΠΔΔ κ.λπ.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τα ανωτέρω πρόσωπα καταβάλλουν μία εισφορά και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Σε περίπτωση που συνεχίζουν να ασκούν την επαγγελματικής τους δραστηριότητα, καταβάλλουν δεύτερη ασφαλιστική εισφορά για την επαγγελματική τους δραστηριότητα, εφαρμοζόμενων των ρυθμίσεων του άρθρου 36 παρ. 2 και άρθρου 5 παρ. 2β και 38 παρ. 2β περί παράλληλης ή πολλαπλής απασχόλησης. Εάν ασκούν άλλη

επαγγελματική δραστηριότητα εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Με το ισχύον καθεστώς, σε πολλές περιπτώσεις βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών για τα ανωτέρω πρόσωπα είναι οι αποδοχές της οργανικής τους θέσης, δηλαδή της προγενέστερης θέσης που είχαν, και όχι οι αποδοχές από τη θέση που πραγματικά κατέχουν.

Στις παρ. 2 και 3 της προτεινόμενης ρύθμισης ορίζονται τα ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών για τους κλάδους κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομική περίθαλψη και εφάπαξ παροχή, η βάση υπολογισμού τους και ο υπόχρεος καταβολής τους.

Συγκεκριμένα :

α. για την κύρια ασφάλιση καταβάλλεται ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 και 2 του ν.4387/2016, δηλαδή ύψους 6,67% και εργοδοτική εισφορά ύψους 3,33% (μεταβατικά διαμορφώνεται σε 13,33%) για όσους έχουν διοριστεί στις θέσεις της παρ. 1 μέχρι 31/12/2016 και 13,33% για όσους διορίζονται από 1/1/2017 και μετά.

β. για την υγειονομική περίθαλψη καταβάλλεται ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με το άρθρο 41 παρ. 1 του ν.4387/2016, δηλαδή ασφαλιστικών εισφορών μισθωτών (7,10% επιμεριζόμενο σε 6,45% για παροχές σε χρήμα – 2,15% για τον ασφαλισμένο και 4,30% για τον φορέα διορισμού – και σε 0,65% για παροχές σε χρήμα – 0,40% για τον ασφαλισμένο και 0,25% για τον εργοδότη).

γ. για την επικουρική ασφάλιση καταβάλλεται ασφαλιστική εισφορά εμμίσθων ασφαλισμένων σύμφωνα με το άρθρο 97 του ν.4387/2016 (3,5% εισφορά ασφαλισμένου και 3,5% εισφορά εργοδότη)

δ. για την εφάπαξ παροχή καταβάλλεται ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν.4387/2016, εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων του άρθρου 17 παρ. 1 και 36 παρ. 1 και 2 του ανωτέρω νόμου σε περίπτωση καταβολής πολλαπλών ασφαλιστικών εισφορών.

Βάση υπολογισμού των ανωτέρω ασφαλιστικών εισφορών είναι η αντιμισθία και τα αιρετά όργανα, η βουλευτική αποζημίωση για τους βουλευτές και οι αποδοχές ή αποζημίωση που λαμβάνουν τα πρόσωπα της περίπτωσης ζ της παρ. 1, οι οποίες δεν μπορεί να υπερβαίνουν μηνιαίως το 10πλάσιο του βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών (σήμερα €5.860,80). Σε περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά επιλέξουν να λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, οι ανωτέρω ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί των συντάξιμων αποδοχών για την κύρια και επικουρική ασφάλιση και την εφάπαξ παροχή και επί των πάσης φύσεως αποδοχών για την υγειονομική περίθαλψη.

Η εισφορά ασφαλισμένου βαρύνει τα πρόσωπα της παρ. 1 και η εργοδοτική εισφορά τον δήμο ή την περιφέρεια ή την Βουλή των Ελλήνων ή τους φορείς του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών στις οποίες υπηρετούν τα πρόσωπα της παρ. 1.

Με την παρ. 4 της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις περιφερειάρχων ή οργάνων διοίκησης για τα οποία δεν υφίσταται προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς ασφάλισης, η υποχρεωτική ασφάλιση των προσώπων αυτών στον ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ) για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη και στους αντίστοιχους κλάδους του ΕΤΕΑΕΠ για επικουρική ασφάλιση. Για τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών εφαρμόζονται οι προβλέψεις των παρ. 2 και 3 της προτεινόμενης ρύθμισης.

Με την παρ. 5 της προτεινόμενης ρύθμισης, για την εφαρμογή των άρθρων 17 και 36 του ν.4387/2016 για την παράλληλη ασφάλιση, οι εισφορές που έχουν καταβληθεί κατ' εφαρμογή της προτεινόμενης ρύθμισης θεωρούνται ως εισφορές από μισθωτή εργασία. Για την παράλληλη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 38, 39, 40 και 41 του ν.4387/2016 ασφαλιστικές εισφορές, με έλεγχο του ανωτάτου και κατωτάτου ορίου αποδοχών ή εισοδήματος.

Με την παρ. 6 της προτεινόμενης ρύθμισης, οι συνταξιούχοι που διορίζονται σε θέσεις που αφορά η προτεινόμενη ρύθμιση δεν υπάγονται στην ασφάλιση δεδομένου ότι για

αυτούς δεν υφίσταται προγενέστερο καθεστώς ασφάλισης. Με την προτεινόμενη ρύθμιση, οι συνταξιούχοι που διορίζονται στις ανωτέρω θέσεις και για τους οποίους δεν προέκυπτε υποχρέωση ασφάλισης, υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ) για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη και στο ΕΤΕΑΕΠ για επικουρική ασφάλιση. Για τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών εφαρμόζονται οι προβλέψεις των παρ. 2 και 3 της προτεινόμενης ρύθμισης.

Από τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν.4255/2014 προβλέπεται ότι οι δικηγόροι που εκλέγονται δήμαρχοι τελούν σε υποχρεωτική αναστολή της δικηγορίας, με τις ασφαλιστικές εισφορές να βαρύνουν τους δήμους. Με την παρ. 7 της προτεινόμενης ρύθμισης ορίζεται ότι και τα πρόσωπα αυτά καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές όπως οι λοιποί δήμαρχοι, με το χρόνο ασφάλισης να θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς, εν προκειμένω στους αντίστοιχους Τομείς Νομικών του πρώην ΕΤΑΑ, με την εισφορά ασφαλισμένου να βαρύνει τον δήμαρχο και την εργοδοτική εισφορά τον δήμο.

Με την παρ. 8 της προτεινόμενης ρύθμισης ορίζεται αναδρομική εφαρμογή των ανωτέρω από 1/1/2017. Ως εκ τούτου προκύπτει αναγκαιότητα ρύθμισης των οικονομικών εκκρεμοτήτων που θα προκύψουν. Σημειώνουμε ότι σε περίπτωση που προκύπτει οφειλή από την εφαρμογή της προτεινόμενης ρύθμισης δεν επιβάλλονται πρόστιμα καθυστέρησης εξόφλησης.

Με την παρ. 9 της προτεινόμενης ρύθμισης επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 51 του ν.4144/2013, που προβλέπουν τη διατήρηση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώτος για τους αντιδημάρχους, αντιπεριφερειάρχες κ.λπ. που διακόπτουν την επαγγελματικής τους δραστηριότητα, στα ανωτέρω αιρετά που είναι ασφαλισμένοι στον πρώην ΟΓΑ.

Άρθρο 25

Απασχόληση λόγω ψυχικών παθήσεων

Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχονται κίνητρα κοινωνικής επανένταξης για τις περιπτώσεις συνταξιούχων αναπηρίας ή λόγω θανάτου με ψυχική πάθηση, δεδομένου ότι η ανάληψη εργασίας έχει σημαντική θεραπευτική λειτουργία για την πάθησή τους. Η ένταξη αυτής της κατηγορίας συνταξιούχων στην αγορά εργασίας συμβάλλει σημαντικά στην ψυχοκοινωνική τους αποκατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα προβλήματα κοινωνικοποίησης που αντιμετωπίζουν οι ψυχικά ασθενείς, λόγω και του κοινωνικού στίγματος που υφίστανται. Άλλωστε, ακριβώς λόγω της φύσης των ψυχικών παθήσεων, οι εν λόγω συνταξιούχοι απασχολούνται ως επί το πλείστον περιστασιακά και για μικρά χρονικά διαστήματα, και ως εκ τούτου ενδεχόμενη διακοπή και επαναχορήγηση της σύνταξης καθίσταται δυσχερώς εφαρμόσιμη. Η κρίση για την σκοπιμότητα και τη θεραπευτική λειτουργία της επαγγελματικής ένταξης ή επανένταξης, ανήκει στις αρμόδιες μονάδες ψυχικής υγείας του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999. Διευκρινίζεται περαιτέρω ότι η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυταπασχόληση των ανωτέρω προσώπων δεν επηρεάζει την σχετική κρίση αξιολόγησης αναπηρίας περί ανικανότητας για κάθε βιοποριστική εργασία από τα ΚΕΠΑ. Με την δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης προβλέπεται ότι τα παραπάνω δεν ισχύουν σε συνταξιούχους που απασχολούνται σε φορέα γενικής κυβέρνησης. Σε κάθε δε περίπτωση τα πρόσωπα της πρώτης παραγράφου πρέπει να δηλώσουν την ανάληψη εργασίας ή την αυταπασχόληση τους στον Ε.Φ.Κ.Α., Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. και στις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας. Με την τελευταία παράγραφο της διάταξης εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίσει κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης.

Άρθρο 26

**Ρυθμίσεις για προσωπικό φορέων εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**

Στόχος της προτεινόμενης διάταξης είναι η διευκόλυνση της μεταφοράς των υπαλλήλων των φορέων ανάλογα με την κατάρτισή τους, ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητά τους και να παρέχονται καλύτερες υπηρεσίες προς τους ασφαλισμένους. Με το ν. 4387/2016 επήλθε η ενιαιοποίηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, με συγκέντρωση των ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων σε ενιαίους φορείς, οι οποίοι καλύπτουν το σύνολο των ασφαλισμένων και διαχωρίζονται με κριτήριο την καθ' ύλην αρμοδιότητα και όχι τα ασφαλιστέα πρόσωπα. Για την πραγματοποίηση αυτής της μεταρρύθμισης διασπάστηκαν κλάδοι ορισμένων ταμείων και μεταφέρθηκαν σε διαφορετικά ταμεία. Αντίστοιχα έγινε και η μεταφορά του προσωπικού.

Ωστόσο, δεδομένου ότι η μεταρρύθμιση του ν.4387/2016 επέφερε σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία και τη δομή των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, όπως περιγράφεται ανωτέρω, κατά το πρώτο διάστημα λειτουργίας των φορέων από 1.1.2017 προέκυψαν νέες ανάγκες μεταφοράς προσωπικού, σύμφωνα με τον τρόπο λειτουργίας των φορέων στην πράξη. Με βάση τα παραπάνω, κρίνεται αναγκαίο κατά το πρώτο διάστημα λειτουργίας των φορέων να υπάρχει η δυνατότητα μεταφοράς προσωπικού σε σύντομο χρονικό διάστημα, για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των φορέων και η εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Επομένως, μέχρι να ολοκληρωθεί η ορθολογική κατανομή του προσωπικού, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε φορέα, κρίνεται αναγκαία μέχρι τέλους του 2017 και κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων η μεταφορά προσωπικού μεταξύ των φορέων Ε.Φ.Κ.Α., Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., Ο.Γ.Α. και Ν.Α.Τ. με μεταφορά της οργανικής τους θέσης, την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα. Ομοίως επιτρέπεται η μεταφορά υπαλλήλων των παραπάνω φορέων σε κενές οργανικές θέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 27

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης, η δυνατότητα μετάταξης του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετούσε στο ενταχθέν στον ΕΦΚΑ πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, με την ίδια σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Σύμφωνα με το ν. 3304/2005, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη το περιεχόμενο των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29^{ης} Ιουνίου και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2000, απαγορεύεται, μεταξύ άλλων, η διακριτική μεταχείριση λόγω ηλικίας στον τομέα της απασχόλησης, τόσο όσον αφορά στους όρους πρόσβασης στην εργασία όσο και στους όρους υπηρεσιακής και επαγγελματικής εξέλιξης. Αντίθετες ρυθμίσεις είναι θεμιτές μόνο εφόσον υφίσταται ειδική αιτιολογία, όπως προκύπτει και από το με αριθμ. πρωτ. Φ1400.2/41482/2014 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ηλικιακή προϋπόθεση που ισχύει για τη συγκεκριμένη κατηγορία υπαλλήλων δεν έχει ειδική αιτιολογική βάση, επομένως κρίνεται σκόπιμη η κατάργηση της εν λόγω προϋπόθεσης.

Άλλωστε, το αντικείμενο απασχόλησης της ειδικότητας ΔΕ Προσωπικό Ασφαλείας τείνει να εκλείψει, καθώς δεν πραγματοποιούνται πλέον χρηματοποστολές ώστε να χρήζουν συνοδείας, ενώ περαιτέρω για τις ανάγκες φρούρησης και ασφάλειας του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ απασχολούνταν ήδη υπάλληλοι ειδικότητας ΥΕ Φυλάκων Νυχτοφυλάκων (σχετ. το με αριθμ. πρωτ. Γ23/221/27-11-2015 έγγραφο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

Ως εκ τούτου, με την προτεινόμενη διάταξη, οι μόνιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που πλέον έχουν μεταφερθεί στον ΕΦΚΑ ως προσωπικό ασφαλείας, δύνανται να μεταταγούν σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, εφόσον πληρούν τα κριτήρια της οικείας νομοθεσίας, μη εφαρμοζομένης εφεξής της ηλικιακής προϋπόθεσης που ίσχυε για τη συγκεκριμένη κατηγορία. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται ταυτόχρονα και η δυνατότητα απασχόλησης του εν λόγω προσωπικού σε πιο παραγωγικές θέσεις, με αρμοδιότητες αντίστοιχες των προσόντων τους. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται

αναλογικά οι διατάξεις που αφορούν τη μετάταξη των μονίμων υπαλλήλων και των υπαλλήλων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου αντίστοιχα.

Άρθρο 28

Όργανα ΕΦΚΑ κατά το ν.1418/1984 (Α' 23)

Η νομοθεσία για τα δημόσια έργα προβλέπει τη λειτουργία τεχνικών συμβουλίων, τα οποία επικουρούν τις δημόσιες αρχές σε θέματα σχετικά με δημόσιες συμβάσεις, όπου προβλέπεται σχετική αρμοδιότητα στη νομοθεσία [ενδεικτικά ν.1418/1984 (Α' 23), ν.3669/2008 (Α' 116), ν.4412/2016 (Α' 147)]. Προβλέπει επίσης τον ορισμό των αρμοδίων υπηρεσιών, οι οποίες αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν σε θέματα δημοσίων συμβάσεων.

Σύμφωνα με τα άρθρα 51, 53 και 70 του ν.4387/2016 (Α' 85), ο ΕΦΚΑ από 1.1.2017 είναι καθολικός διάδοχος του ΙΚΑ- ΕΤΑΜ, του ΟΑΕΕ, του ΕΤΑΑ, του ΤΑΥΤΕΚΩ, του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και του ΕΤΑΤ, καθώς και του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, ως προς τις ασφαλιστικές τους αρμοδιότητες. Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, ενώ προβλέπεται ότι ως τεχνικό συμβούλιο ορίζεται το τεχνικό συμβούλιο του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δεδομένου ότι μόνο στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ λειτουργούσε τεχνικό συμβούλιο. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται ανάλογα τα οριζόμενα στο π.δ. 170/1984 (Α' 84).

Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή της υπόψη ρύθμισης, ιδίως να ορίζει τα αποφαινόμενα όργανα στην περίπτωση που λόγω τροποποίησης της οργανωτικής διάρθρωσης του ΕΦΚΑ κρίνεται απαραίτητος ο ορισμός άλλων οργάνων αντίστοιχα.

Άρθρο 29

Ενιαιοποίηση προϋποθέσεων καταβολής σύνταξης σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης του δικαιούχου

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται το θέμα της αναστολής καταβολής της σύνταξης σε συνταξιούχους του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), λόγω καταδίκης τους σε περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός έτους.

Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των ασφαλιστικών φορέων που εντάχθηκαν στον ΕΦΚΑ, δεν ρυθμίζεται με ενιαίο τρόπο η επερχόμενη αναστολή της σύνταξης, σε περιπτώσεις καταδίκης του ασφαλισμένου σε περιοριστική της ελευθερίας ποινή.

Ειδικότερα,

α) με την παρ. 7α, του άρθρου 29, του α.ν.1846/1951 της νομοθεσίας του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ορίζεται ότι, η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται εάν ο συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητικής της ελευθερίας του μεγαλύτερη των έξι μηνών και για όσο χρόνο εκτίει την ποινή αυτή (στην περίπτωση αυτή προβλέπεται ότι το δικαίωμα για απόληψη της σύνταξης μεταβιβάζεται στα δικαιοδόχα πρόσωπα).

β) με τις παρ. 3 και 4, του άρθρου 13 του ν.4491/1966, στο πρώην τομέα ασφάλισης προσωπικού της ΔΕΗ ορίζεται, ότι η καταβολή της συντάξεως αναστέλλεται:

«3. α) Εάν ο συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας αυτού μεγαλύτεραν του έτους και δι' όσον χρόνον εκτίει ταύτην. Εφ' όσον όμως τυγχάνουν πρόσωπα, άτινα εν περιπτώσει θανάτου τούτου θα ελάμβανον σύνταξιν, ταύτα δικαιούνται εις την λήψιν της συντάξεως, ήτις θα κατεβάλλετο εις αυτά, εν περιπτώσει θανάτου του συνταξιούχου.-

4. Το δικαίωμα εις σύνταξιν απόλλυται εάν ο δικαιούχος καταδικασθή εις εγκληματικήν ποινήν επί κλοπή, υπεξαίρέσει, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, εφ' όσον τα αδικήματα ταύτα στρέφονται κατά της ΔΕΗ ή του Ελληνικού Δημοσίου.- Παρεχομένης χάριτος μετ' άρσεως συνεπειών ή επερχομένης αποκαταστάσεως το δικαίωμα εις σύνταξιν ανακτάται από της πρώτης του επομένου μηνός εκείνου καθ' ον ήρθησαν αι συνέπειαι

ή εγένετο η αποκατάστασις.- Εφ' όσον υπάρχουν πρόσωπα, άτινα εν περιπτώσει θανάτου του δικαιούχου θα ελάμβανον σύνταξιν, ταύτα δικαιούνται κατά το χρονικόν διάστημα καθ' ό δεν δύναται ν' ασκηθή υπ' αυτού το εις σύνταξιν δικαίωμα, να τύχουν συντάξεως, ως εάν ο καταδικασθείς είχεν αποβιώσει».

γ) με την περίπτωση ε του άρθρου 7 της ΥΑ.21545/1927 (Β' 174), του πρ. ΤΣΠ-ΕΤΕ, προβλέπεται ότι, «Επί απολύσεως, μετά 15ετή συντάξιμόν υπηρεσίαν ησφαλισμένου ένεκα καταδίκης δι' αμετακλήτου δικαστικής αποφάσεως επί καταχρήσει, υπαιξαιρέσει, απάτη ή πλαστογραφία εις βάρος της παρ' ή υπηρετεί Τραπέζης ή του ταμείου δεν χορηγείται εις τούτον σύνταξις.

Εάν όμως υπάρχουσι σύζυγος ή τέκνα, άτινα θα εδικαιούντο συντάξεως κατά τους όρους του άρθρ. 8, καταβάλλεται αυτοίς η σύνταξις, ήτις θα του απενέμετο εις περίπτωσιν θανάτου του ασφαλισμένου».

δ) με το άρθρο 52 του π.δ..284/1974 (Α' 101), του καταστατικού του κλάδου σύνταξης του πρ. τομέα σύνταξης Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (ΤΣΠΕΑΘ) του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε.), η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται:

«1. Στερείται ή εκπίπτει του δικαιώματος συντάξεως αναπηρίας, γήρατος, θανάτου: α) ο ησφαλισμένος ο οποίος προεκάλεσε δολίως την επέλευσιν του ασφαλιστικού κινδύνου και κατεδικάσθη διά την πράξιν του αμετακλήτως υπό του ποινικού δικαστηρίου και β) ο καταδικασθείς εις την ποινήν της ειρκτής και εφ' όσον χρόνον εκτίει ταύτην.

Εις αμφοτέρας τας ως άνω περιπτώσεις το δικαίωμα επί την παροχήν μεταβιβάζεται εις τους κατά το άρθρον 43 λόγω θανάτου δικαιοδόχους του ησφαλισμένου.

2. Ο προκαλέσας των θάνατον του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου, εφ' όσον διά τούτο κατεδικάσθη δι' αμετακλήτου αποφάσεως του ποινικού δικαστηρίου, στερείται ή εκπίπτει του δικαιώματος συντάξεως ης θα εδικαιούτο λόγω θανάτου του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Εν τη περιπτώσει ταύτη της συντάξεως δικαιούνται οι λοιποί κατά το άρθρον 43 δικαιούχου».

ε) με το άρθρο 14, της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Β2/54/3/236/76/οικ.695/1977 (Β' 329), του π. τομέα ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου που αναφέρεται στη στέρηση συντάξεως:

«1. Στερείται του δικαιώματος συντάξεως λόγω αναπηρίας ο ησφαλισμένος ο εκ προθέσεως καταστάς ανάπηρος η συνεπεία πλημμελήματος η κακουργήματος παρ' αυτού διαπραχθέντος, η δε ενοχή του αποδεικνύεται δια τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως. Εάν όμως υπάρχουν πρόσωπα εκ των αναφερομένων εις το άρθρον 4 παρ. 1 του παρόντος, ταύτα δικαιούνται της συντάξεως της οποίας θα εδικαιούντο εις περιπτώσιν θανάτου του ησφαλισμένου.

2. Πρόσωπα εκ των κατά το άρθρον 4 παρ. 1 του παρόντος δικαιουμένων συντάξεων στερούνται παντός επ' αυτής δικαιώματος, εάν δι' αποφάσεως Ποινικού Δικαστηρίου ήθελον καταδικασθή δια πράξιν, αποτέλεσμα της οποίας υπήρξεν ο θάνατος του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου».

στ) με τα άρθρο 26 και 27 αντιστοίχως, του π.δ.419/1983 (Α' 154), του πρ. τομέα ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου που αναφέρονται στη στέρηση συντάξεως, ορίζεται ότι:

Άρθρο 26 - Στέρηση

«1. Στερείται του δικαιώματος συντάξεως λόγω αναπηρίας ασφαλισμένος που έγινε ανάπηρος εκ προθέσεως ή για πλημμέλημα ή κακούργημα που διαπράχθηκε από αυτόν η δε ενοχή του αποδεικνύεται με τελεσιδική δικαστική απόφαση. Εάν όμως υπάρχουν πρόσωπα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, δικαιούνται αυτά τη σύνταξη που θα έπαιρναν σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου.

2. Πρόσωπα, από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, που δικαιούνται σύνταξη, στερούνται κάθε δικαίωμα συντάξεως, εάν με απόφαση Ποινικού

Δικαστηρίου έχουν καταδικασθεί για πράξη, που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του ασφαλισμένου η συνταξιούχου».

Άρθρο 27 - Αναστολή συντάξεως

Η καταβολή της συντάξεως αναστέλλεται:

«α) Εάν και για όσο χρόνο ο συνταξιούχος εκτίει ποινή, στερητική της ελευθερίας, που είναι μεγαλύτερη από ένα (1) έτος. Εφόσον όμως υπάρχουν πρόσωπα, τα οποία στην περίπτωση θανάτου του παίρνουν σύνταξη, αυτά δικαιούνται τη σύνταξη που καταβάλλεται σε αυτά στην περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου και για όσο χρόνο στερείται της συντάξεως ο δικαιούχος».

ζ) με τα άρθρο 26 και 27 αντιστοίχως, του π.δ.419/1980 (Α' 115), του πρ. τομέα ασφάλισης Φωτοειδησεογραφικών και Εικονοληπτών Επικαίρων Τηλεόρασης, που αναφέρονται στη στέρηση συντάξεως, παρατίθενται τα κάτωθι:

Άρθρο 26 - Στέρηση

«1. Στερείται του δικαιώματος συντάξεως λόγω αναπηρίας ασφαλισμένος που έγινε ανάπηρος εκ προθέσεως ή για πλημμέλημα ή κακούργημα που διαπράχθηκε από αυτόν η δε ενοχή του αποδεικνύεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Εάν όμως υπάρχουν πρόσωπα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, δικαιούνται αυτά τη σύνταξη που θα έπαιρναν σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου.

2. Πρόσωπα, από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, που δικαιούνται σύνταξη, στερούνται κάθε δικαίωμα συντάξεως, εάν με απόφαση Ποινικού Δικαστηρίου έχουν καταδικασθεί για πράξη, που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του ασφαλισμένου η συνταξιούχου.».

Άρθρο 27 - Αναστολή συντάξεως

Η καταβολή της συντάξεως αναστέλλεται:

«α) Εάν και για όσο χρόνο ο συνταξιούχος εκτίει ποινή, στερητική της ελευθερίας, που είναι μεγαλύτερη από ένα (1) έτος. Εφόσον όμως υπάρχουν πρόσωπα, τα οποία στην

περίπτωση θανάτου του παίρνουν σύνταξη, αυτά δικαιούνται τη σύνταξη που καταβάλλεται σύ αυτά στην περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου και για όσο χρόνο στερείται της συντάξεως ο δικαιούχος».

η) με την περίπτωση β` της παρ. 3 του άρθρου 52 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών (Β.Δ. 29/5 - 256 1958 - ΦΕΚ 96 Α` 25.6.58), όπως ισχύει, η καταβολή των παρά του Ασφαλιστικού Κλάδου Συντάξεως χορηγουμένων συντάξεων, αναστέλλεται:

«α) Εφ` όσον ο συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας του μακροτέραν της πενταετίας η σύνταξις υπάρχοντων τέκνων και συζύγου κατανέμεται μεταξύ αυτών κατ` ισομοιρίαν, μη υπάρχοντων δε συζύγου και τέκνων η σύνταξης αποδίδεται εις αυτόν εξ ολοκλήρου».

θ) με την περίπτ. α της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν.δ.4114/1960 (Α` 164), του πρώην Τομέας Ασφάλισης Νομικών του πρ. Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), ορίζεται ότι η σύνταξη αναστέλλεται εάν ο συνταξιούχος καταδικασθεί σε χρηματική ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη και κ.λ.π., εφόσον τα αδικήματα για τα οποία καταδικάσθηκε έχουν σχέση με τη συμπεριφορά του έναντι του φορέων αυτού.

ι) με την περίπτ. δ της παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 258/2005 (Α` 316), του πρ. ΟΑΕΕ ορίζεται ότι, η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται εάν ο συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας του μεγαλύτερη του ενός έτους, εφόσον τα αδικήματα για τα οποία καταδικάσθηκε έχουν σχέση με τη συμπεριφορά του έναντι του φορέων αυτού.

ια) με την περίπτ. α του άρθρου 25α του π.δ. 913/1978 (Α` 220), του πρ. Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ), η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται:

α) Αν ο συνταξιούχος εκτίει σε ελληνικές φυλακές ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη από ένα έτος και για όσο χρόνο την εκτίει. Αν όμως υπάρχουν πρόσωπα που σε περίπτωση θανάτου του θα έπαιρναν σύνταξη, τα πρόσωπα αυτά παίρνουν τη σύνταξη που θα έπαιρναν σε περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου.

ιβ) με τις παρ. β του άρθρου 62 και παρ. 1 του άρθρου 63 αντίστοιχα, του π.δ. 169/2007 (Α' 210) – Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, το δικαίωμα σύνταξης χάνεται αν ο δικαιούχος καταδικαστεί αμετάκλητα, είτε όταν ήταν εν ενεργεία είτε ως συνταξιούχος, σε ποινή κάθειρξης για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, παραποίηση ή σε φυλάκιση για δωροδοκία ή δωροληψία, εφόσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή κατά νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου καθώς και αν καταδικαστεί αμετάκλητα για κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του ν.δ.364/1969.

Το δικαίωμα για σύνταξη ή καταβολή δεν μπορεί να ασκηθεί αν ο δικαιούχος καταδικασθεί στην ποινή της κάθειρξης για οποιοδήποτε αδίκημα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην περ. β' της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου, και μέχρι τη λήξη της ποινής.

Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις, αφενός δεν απαιτείται σε όλους τους φορείς το αδίκημα που διέπραξε ο ασφαλισμένος να έχει σχέση με την συμπεριφορά του έναντι του ασφαλιστικού φορέα και αφετέρου δεν καθορίζεται η ίδια χρονική διάρκεια της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής, για την αναστολή της σύνταξης.

Δεδομένου ότι, οι πρώην ασφαλιστικοί φορείς εντάχθηκαν στο ΕΦΚΑ από 1.1.2017, πρέπει να θεσπιστεί διάταξη, με την οποία θα ρυθμίζεται κατά ενιαίο τρόπο για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ, η αναστολή καταβολής της σύνταξης τους σε περιπτώσεις που τους επιβάλλεται περιοριστική της ελευθερίας τους ποινή.

Για τους ανωτέρω λόγους προτείνεται η θέσπιση της διάταξης, κατά το σχεδιασμό της οποίας έχουν ληφθεί υπόψη και οι προτάσεις- παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, ήδη από το 2012, καθώς και η σχετική νομολογία.

Άρθρο 30

Παράταση χορήγησης αναπηρικής σύνταξης

Με την παρούσα διάταξη προτείνεται η συνέχιση της ισχύος της ρύθμισης της παρ. 3 του άρθρου 66 του ν.4144/2013 (Α' 88) που λήγει στις 30.6.2017. Δεδομένου ότι η ισχύς της ανωτέρω διάταξης λήγει στις 30.6.2017, η προτεινόμενη ρύθμιση αρχίζει από 1.7.2017.

Ειδικότερα, στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας συνταξιούχων του ΕΦΚΑ και εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, προβλέπεται παράταση του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας για έξι μήνες με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, υπό την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Προβλέπεται επίσης ότι εάν μετά τη γνωμάτευση των υγειονομικών επιτροπών ΚΕ.Π.Α. κριθεί ότι οι ασφαλισμένοι δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από αυτό με το οποίο είχαν κριθεί, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται ως αχρεωστήτως καταβληθείσες σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ.

Η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται και για όλα τα επιδόματα που χορηγούνται λόγω αναπηρίας (προνοιακά, βαριάς αναπηρίας, εξωιδρυματικό, απολύτου αναπηρίας κ.λπ.), καθώς και συντάξεις με αιτία την αναπηρία (συντάξεις θανάτου σε ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά κ.λπ.), ενώ για τον ίδιο χρόνο παρατείνεται η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσων εμπίπτουν σε αυτή τη ρύθμιση.

Άρθρο 31

Αντικατάσταση του άρθρου 30 του ν.1469/1984 (Α'111)

Με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 1469/1984 δόθηκε στους ανασφάλιστους διαζευγμένους συζύγους η δυνατότητα διατήρησης του δικαιώματος παροχών ασθένειας σε είδος, καταβάλλοντας την εισφορά άμεσα ασφαλισμένου για τον κλάδο ασθένειας που υπαγόταν ο διαζευγμένος σύζυγος.

Έτσι, οριζόταν διαφορετικό ποσοστό εισφοράς και διαφορετική βάση υπολογισμού της εισφοράς ανάμεσα σε δημοσίους υπαλλήλους, σε μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα και σε αυτοτελώς απασχολούμενους ή ανεξάρτητους επαγγελματίες.

Με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 4387/2016 (Α'85) και στο πλαίσιο του ΕΦΚΑ, στον οποίο υπάγονται πλέον οι ασφαλισμένοι της χώρας, ορίστηκαν κοινά ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών υγειονομικής περίθαλψης, τόσο για τους μισθωτούς όσο και για τους ελεύθερους επαγγελματίες και ανεξάρτητα απασχολούμενους.

Για τους λόγους αυτούς, προτείνεται η διάταξη αυτή με την οποία τα ποσοστά και η βάση υπολογισμού των εισφορών που καταβάλλουν οι διαζευγμένοι σύζυγοι για τη διατήρηση του δικαιώματος παροχών ασθένειας σε είδος από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή άλλο φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, αλλά και η μείωση του ορίου ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος από το 35ο στο 25ο. Εννοείται ότι η ίδια δυνατότητα δίνεται στον/στην διαζευγμένο/η, βάσει του άρθρου 16 του ν.4387/2016- και στην περίπτωση λύσης του συμφώνου συμβίωσης.

Άρθρο 32

Απαλλαγή από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη σε σεισμόπληκτους

Ο ισχυρός σεισμός της 12^{ης} Ιουνίου 2017 που έπληξε τη Λέσβο προκάλεσε σοβαρότατες καταστροφές. Ο οικισμός Βρίσα καταστράφηκε ολοσχερώς και εκκενώθηκε. Με την προτεινόμενη ρύθμιση απαλλάσσονται οι πληγέντες από το συγκεκριμένο οικισμό από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη για δύο έτη.

Στόχος είναι η ανακούφιση των συγκεκριμένων κατοίκων, οι οποίοι έχουν βρισκονται σε αυτές τις αντίξοες συνθήκες λόγω της φυσικής καταστροφής. Η αναφορά στο συγκεκριμένο οικισμό γίνεται διότι η πλήρης εκκένωσή του καθιστά αλυσιτελή τη διάκριση των κατοίκων σε πληγέντες και μη, σύμφωνα με το ν.2256/1994.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις του άρθρου 2 του ν. 3996/2011

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α΄ 170), έργο του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) είναι, μεταξύ άλλων, η επίβλεψη και ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, ο έλεγχος της ασφαλιστικής κάλυψης των εργαζομένων και η καταστολή της παράνομης απασχόλησης των εργαζομένων.

Κατά την εκτέλεση του έργου του, το ΣΕΠΕ είναι αρμόδιο, μεταξύ άλλων, να επιθεωρεί και να ελέγχει τους χώρους εργασίας με κάθε πρόσφορο μέσο, να προβαίνει σε κάθε είδους αναγκαία εξέταση και έλεγχο σε όλες τις επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα και γενικότερα σε κάθε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο εργασίας ή εκμετάλλευσης ή χώρο όπου πιθανολογείται ότι απασχολούνται εργαζόμενοι και να επιβλέπει την τήρηση και εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας της σχετικής με την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, την αδήλωτη εργασία και την παράνομη απασχόληση, να ερευνά οποιαδήποτε ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας ή της νύχτας τους χώρους εργασίας, όταν το κρίνει αναγκαίο, χωρίς προειδοποίηση του εργοδότη, και να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε οποιαδήποτε από τα βιβλία, μητρώα, έγγραφα, αρχεία και κάθε άλλου

είδους στοιχείο που τηρούνται από την επιχείρηση, να λαμβάνει αντίγραφα, καθώς και να έχει πρόσβαση στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας.

Με σκοπό την αποτελεσματική εκτέλεση της θεσμικής αποστολής του ΣΕΠΕ, τη διευκόλυνση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του και την αποφυγή καταχρηστικών συμπεριφορών από τους ελεγχόμενους, είναι απαραίτητο, κατά τη διενέργεια του σχετικού ελέγχου, οι Επιθεωρητές Εργασίας, εκτός των στοιχείων που τηρούνται από την επιχείρηση και στα οποία έχουν ήδη, υπό το ισχύον καθεστώς, ελεύθερη πρόσβαση, να μπορούν να ζητούν την επίδειξη της αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου σχετικού αποδεικτικού της ταυτοπροσωπίας εγγράφου για την εξακρίβωση των στοιχείων των παρισταμένων, την ακριβή καταγραφή των πραγματικών περιστατικών και την αποτελεσματική διενέργεια του ελέγχου.

Εξάλλου, το πλέον απαραίτητο στοιχείο για τη διαπίστωση της τήρησης των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και της νομιμότητας της απασχόλησης (ασφαλιστική κάλυψη, άδεια εργασίας κλπ.) είναι η εξακρίβωση των στοιχείων όσων εντοπίζονται κατά τον έλεγχο να εργάζονται ή όσων πιθανολογείται ότι εργάζονται, έστω κι αν οι ίδιοι ή τρίτοι (εργοδότης, νόμιμος εκπρόσωπος κλπ.) το αμφισβητούν.

Με τη ρύθμιση λοιπόν του άρθρου 33 καθιερώνεται η υποχρέωση όσων βρίσκονται στο χώρο εργασίας κατά τη διάρκεια ελέγχου από όργανα του ΣΕΠΕ να επιδεικνύουν την αστυνομική τους ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό της ταυτοπροσωπίας έγγραφο, εφόσον τους ζητηθεί από τους διενεργούντες τον έλεγχο Επιθεωρητές εργασίας. Επιπλέον, προβλέπεται ότι, πέραν του εργοδότη, επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις και σε οποιοδήποτε τρίτο αρνείται την είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία.

Άρθρο 34

Τροποποίηση του άρθρου 23 του ν. 3996/2011

Το φαινόμενο των εργατικών ατυχημάτων λόγω των παραβάσεων της νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων είναι συχνό στη χώρα μας. Με την προτεινόμενη ρύθμιση λαμβάνονται συγκεκριμένα προληπτικά μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων. Ειδικότερα εισάγονται ορισμένες προσθήκες στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3996/2011, με σκοπό την αποτελεσματική προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, καθώς και την πρακτική εφαρμογή των σχετικών κυρώσεων. Μεταξύ άλλων, προστίθενται η εκμετάλλευση και το στοιχείο εξοπλισμού της επιχείρησης ή εγκατάστασης ως αντικείμενα προσωρινής διακοπής λειτουργίας. Κατ' αυτό τον τρόπο διευκολύνεται το έργο των ελεγκτικών οργάνων και καθίσταται δυνατή η επιβολή κυρώσεων που προστατεύουν την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων με στοχευμένο τρόπο.

Παράλληλα, προστίθεται ο παράγοντας της σοβαρότητας του κινδύνου, διαζευκτικά με την αμεσότητα, ως λόγος προσωρινής διακοπής λειτουργίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διαπιστωθείς ως σοβαρός κίνδυνος ενδέχεται να καταστεί άμεσος πριν από τη διενέργεια νέου ελέγχου. Επιπρόσθετα, προβλέπεται ότι η κύρωση της προσωρινής διακοπής λειτουργίας διαρκεί μέχρι την πλήρη συμμόρφωση του εργοδότη και την άρση των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν. Η συγκεκριμένη προσθήκη κρίνεται αναγκαία, καθώς η επαναλειτουργία της επιχείρησης, χωρίς να έχει προηγουμένως αντιμετωπιστεί η ήδη διαπιστωθείσα παράβαση, εγκυμονεί τους ίδιους κινδύνους για τους οποίους επιβλήθηκε αρχικά η εν λόγω κύρωση.

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 3996/2011

Ο συνδυασμός διοικητικών προστίμων και διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης οικοδομεί ένα ολοκληρωμένο πλέγμα για την αποφυγή επαναλαμβανόμενων παραβάσεων, μεταξύ των οποίων και αυτές για την αδήλωτη εργασία, ιδίως σε επιχειρήσεις που το μέτρο των οικονομικών κυρώσεων κρίνεται ανεπαρκές.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα του μέτρου της διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης, κρίνεται απαραίτητη η θεσμοθέτηση ενός σαφώς καθορισμένου και διαβαθμισμένου πλαισίου για την επιβολή της εν λόγω κύρωσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται το έργο των Επιθεωρητών Εργασίας, οι οποίοι θα μπορούν πλέον να λειτουργούν βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, ενώ αποφεύγονται οι καταχρηστικές συμπεριφορές με επιβολή κυρώσεων που δεν αντιστοιχούν στη βαρύτητα της παράβασης.

Τα ειδικότερα κριτήρια που τίθενται με την προτεινόμενη διάταξη στηρίζονται, αφενός, στη σοβαρότητα της παράβασης και, αφετέρου, στην εξέταση της συμπεριφοράς του εργοδότη εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, προκειμένου να αντιμετωπίζεται το φαινόμενο της υποτροπής. Παράλληλα, με τη θεσμοθέτηση συγκεκριμένου και αναλογικού πλαισίου για την επιβολή της εν λόγω κύρωσης, εξυπηρετείται η ασφάλεια δικαίου και η γενική και ειδική πρόληψη, καθώς οι εργοδότες γνωρίζουν επακριβώς και εκ των προτέρων ποιες παραβάσεις επισύρουν την κύρωση της προσωρινής διακοπής λειτουργίας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της προτεινόμενης ρύθμισης, που ορίζει ότι ο χρόνος της προσωρινής ή οριστικής διακοπής λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων

Άρθρο 36

Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 3996/2011

Το μέτρο της προσωρινής ή οριστικής διακοπής λειτουργίας επιχείρησης επιβάλλεται για εξαιρετικά σοβαρές ή/και επαναλαμβανόμενες παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας, όπως για παράδειγμα παραβάσεις που εγκυμονούν άμεσο κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Ωστόσο, απαντάται συχνά το φαινόμενο παραβίασης των ανωτέρω αποφάσεων και, κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαία, σε πλαίσιο προληπτικό αλλά και κατασταλακτικό, η διασφάλιση της τήρησης από πλευράς του εργοδότη των όρων της κύρωσης. Προς το σκοπό αυτό, με την προτεινόμενη

διάταξη προβλέπονται ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της απόφασης περί διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης, κατά τρόπο ανάλογο προς τις ήδη ισχύουσες της παρ. 1 του αυτού άρθρου, προκειμένου να υπάρξουν επαρκή αντικίνητρα των εν λόγω παραβατικών συμπεριφορών. Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν εξυπηρετεί μόνο σκοπούς γενικής και ειδικής πρόληψης, αλλά, παράλληλα, επιδιώκει την προστασία αγαθών γενικότερου συμφέροντος, όπως για παράδειγμα της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Άρθρο 37

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4144/2013

Στο πλαίσιο καταπολέμησης του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής, επιχειρείται, με την προτεινόμενη διάταξη, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του έργου και ο συντονισμός των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων του ΣΕΠΕ και της Υπηρεσίας Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΥΠΟΑΔΗΕ).

Ειδικότερα, για τη διασφάλιση της εύρυθμης, συντονισμένης και αποτελεσματικής λειτουργίας του ανατεθειμένου στις προαναφερόμενες ελεγκτικές υπηρεσίες έργου και προκειμένου να αποφευχθούν αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ τους, θεσμοθετείται η δυνατότητα επιβολής προστίμου από τον Προϊστάμενο της κατά τόπον αρμόδιας Υπηρεσίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, σε περίπτωση διαβίβασης έκθεσης ελέγχου του αρμόδιου ελεγκτικού οργάνου της ΥΠΟΑΔΗΕ, με την οποία διαπιστώθηκε η παράβαση της υποχρέωσης αναγραφής εργαζομένου στον πίνακα προσωπικού, δίχως την ανάγκη διενέργειας δεύτερου επιτόπιου ελέγχου από τα αρμόδια όργανα του ΣΕΠΕ.

Άρθρο 38

Καταχώριση αλλαγής ή τροποποίησης ωραρίου στο πληροφοριακό σύστημα

«ΕΡΓΑΝΗ»

Η αδήλωτη υπερεργασία και υπερωρία ως επιμέρους εκδοχή της αδήλωτης εργασίας αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της ελληνικής αγοράς εργασίας. Στο βαθμό που αφορά, επιπλέον, επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες εμπίπτουν στον άτυπο τομέα της οικονομίας, αναδεικνύεται σε βασικό παράγοντα επιδείνωσης των δημοσιονομικών μεγεθών, απώλειας φορολογικών εσόδων και πόρων των ασφαλιστικών ταμείων. Από αυτή την πρακτική εργασιακής και ασφαλιστικής απάτης δεν ζημιώνονται μόνο τα ασφαλιστικά ταμεία. Αυξάνεται και η ανεργία, γιατί οι αδήλωτες ώρες υπερεργασίας και υπερωρίας, καλύπτουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων για νέες θέσεις εργασίας. Επιπλέον, οι παράνομες υπερωρίες είναι και παράγοντας επικινδυνότητας και πρόκλησης εργατικών ατυχημάτων.

Με το άρθρο 80 του ν. 4144/2013 (Α' 88) θεσμοθετήθηκε η υποχρεωτική τήρηση από τον εργοδότη Ειδικού Βιβλίου τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών, στο οποίο καταχωρούνται αλλαγές και τροποποιήσεις του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων πριν από την έναρξη πραγματοποίησής τους. Στη συνέχεια, με το άρθρο 55 του ν. 4310/2014 (Α' 258), η τήρηση βιβλίου καταχώρισης των αυτών ως άνω αλλαγών και τροποποιήσεων αντικαταστάθηκε με την υποχρεωτική καταχώριση των ως άνω στοιχείων στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ». Η καταχώριση λαμβάνει χώρα το αργότερο έως και την ημέρα της αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και σε κάθε περίπτωση πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζόμενους. Ειδικά για τις υπερωρίες διατηρήθηκε το Ειδικό Βιβλίο, καθώς και η παράλληλη υποχρέωση καταχώρισης στο «ΕΡΓΑΝΗ», εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου κάθε μήνα, των υπερωριών που πραγματοποιήθηκαν τον προηγούμενο μήνα.

Η μετάβαση από το Ειδικό Βιβλίο στο ηλεκτρονικό σύστημα καταχώρισης «ΕΡΓΑΝΗ» αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα για τη διευκόλυνση του έργου των ελεγκτικών οργάνων. Όπως αποδείχτηκε στην πράξη, η τήρηση βιβλίου δεν καθιστούσε εφικτό τον

αποτελεσματικό έλεγχο, ενώ παρατηρούνταν συχνά φαινόμενα παραποίησης του βιβλίου.

Ωστόσο, ο ν. 4310/2014 δεν υπήγαγε στο πεδίο εφαρμογής του και τις υπερωρίες, οι οποίες, υπό το ισχύον καθεστώς, εξακολουθούν να καταχωρούνται στο Ειδικό Βιβλίο, με αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη διάσπαση του τρόπου καταχώρισης και παρακολούθησης της παροχής εργασίας των εργαζομένων. Παράλληλα, η εκ των υστέρων καταχώριση στο «ΕΡΓΑΝΗ» συνιστά τροχοπέδη στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, ελλείψει της δυνατότητας διαπίστωσης τυχόν παραβάσεων κατά τη διενέργεια του ελέγχου, δηλαδή, κατά το χρόνο παροχής της υπερωριακής απασχόλησης.

Το ΣΕΠΕ διενεργεί ελέγχους βάσει προγραμματισμού ή μετά από καταγγελίες και διαπιστώνει ότι σε πολλές περιπτώσεις:

α) Οι εργαζόμενοι πληρώνονται την υπερεργασία μόνο για την ημέρα του ελέγχου, διότι τάχα μόνο εκείνη την ημέρα υπήρξε ανάγκη για πρόσθετη εργασία, ενώ στις ανώνυμες καταγγελίες δηλώνεται καθημερινή υπερεργασία.

β) Τηρείται από τις επιχειρήσεις Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και Υπερωριών σε εκτυπωμένες μηχανογραφημένες σελίδες, οι οποίες, όπως συχνά ανώνυμα καταγγέλλεται, καταστρέφονται μετά το πέρας της υπερωρίας, σε περίπτωση που δεν διενεργηθεί έλεγχος, ενώ οι ώρες υπερωριακής εργασίας καταχωρούνται στο ΕΡΓΑΝΗ μόνο για την ημερομηνία του ελέγχου.

γ) Δεν τηρείται Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και Υπερωριών και δεν τίθεται στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων για έλεγχο, όταν ζητείται, διότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο είναι ασήμαντο σε σχέση με το κέρδος.

Με δεδομένο ότι μία από τις πιο διαδεδομένες μορφές αδήλωτης εργασίας, ειδικά σε κλάδους εποχικής απασχόλησης, όπως ο τουρισμός και ο επισιτισμός, είναι οι αδήλωτες ώρες υπερεργασίας και υπερωριακής απασχόλησης, κρίνεται αναγκαία η ρύθμιση του ζητήματος μέσω της καταχώρισης των υπερωριών στο «ΕΡΓΑΝΗ». Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται κατάλληλη για την αντιμετώπιση του εν λόγω

προβλήματος, καθώς το «ΕΡΓΑΝΗ» είναι πλέον ένα διαδεδομένο και εύχρηστο σύστημα, με το οποίο οι επιχειρήσεις έχουν αποκτήσει την απαραίτητη εξοικείωση, καθώς ήδη από το 2014 η ηλεκτρονική καταχώριση αλλαγών και τροποποιήσεων του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας είναι υποχρεωτική. Επομένως, με στόχο τη θεσμοθέτηση ενός ενοποιημένου συστήματος καταχώρισης και ελέγχου, κρίνεται σκόπιμη η πλήρης μετάβαση από την τήρηση βιβλίου στην καταχώριση όλων των σχετικών στοιχείων στο «ΕΡΓΑΝΗ». Με αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται ο έλεγχος τήρησης της υπέρβασης των ωραρίων εργασίας και αποφεύγεται το φαινόμενο να παραποιούνται τα αθεώρητα βιβλία υπερωριών.

Άρθρο 39

Ηλεκτρονική αναγγελία του απασχολούμενου προσωπικού επί εκτέλεσης οικοδομικής εργασίας ή τεχνικού έργου

Η εξαίρεση του κλάδου των οικοδομικών και τεχνικών έργων από την υποχρέωση ανάρτησης πίνακα προσωπικού και τις σχετικές καταχωρίσεις στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΣΕΠΕ (ΟΠΣ-ΣΕΠΕ) έχει συμβάλει στην έκρηξη του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας στον εν λόγω κλάδο, καθώς τα ελεγκτικά όργανα δεν είναι σε θέση να επιτελέσουν αποτελεσματικά το έργο τους. Λαμβάνοντας υπόψη και τη διαδομένη χρήση του ΟΠΣ-ΣΕΠΕ, η ειδική αυτή μεταχείριση δεν δικαιολογείται από κάποιον αποχρώντα λόγο, συνεπώς, είναι απαραίτητο και ο συγκεκριμένος κλάδος να αντιμετωπίζεται κατά τον ίδιο τρόπο με τους υπόλοιπους.

Ιδιαίτερη σημασία έχει ότι ως εργοδότης για την εφαρμογή του άρθρου αυτού θεωρείται ο εργολάβος και ο υπεργολάβος που έχουν αναλάβει την εκτέλεση της οικοδομικής εργασίας ή του τεχνικού έργου και όχι ο κύριος του έργου, ο οποίος δεν έχει σχέση με την κατασκευή του και δεν απασχολεί ο ίδιος προσωπικό με σχέση εξαρτημένης εργασίας.

Άρθρο 40

Ηλεκτρονική αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού

Με την προτεινόμενη διάταξη αντιμετωπίζονται περιπτώσεις όπου η καταγγελία σύμβασης εργασίας αναγγέλεται ψευδώς στο «ΕΡΓΑΝΗ» ως οικειοθελής αποχώρηση εργαζομένου, καθώς υπό το ισχύον πλαίσιο απαιτείται μόνη η δήλωση του εργοδότη. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, ο εργαζόμενος προσφεύγει στα δικαστήρια με αποτέλεσμα τη σύρρευση αυξημένου αριθμού εκκρεμών υποθέσεων, για τις οποίες μάλιστα είναι δυσχερές να διαπιστωθεί από το δικαστή αν πρόκειται για καταγγελία της σύμβασης ή για οικειοθελή αποχώρηση. Βάσει των ανωτέρω, κρίνεται αναγκαίο να απαιτείται και η υπογραφή του εργαζόμενου για την επιτυχή καταχώριση της οικειοθελούς αποχώρησης στο «ΕΡΓΑΝΗ». Ταυτόχρονα και υπό τον κίνδυνο δυστροπίας του εργαζόμενου ως προς την υπογραφή του σχετικού εντύπου, παρέχεται, διαζευκτικά, η δυνατότητα εξώδικης δήλωσης του εργοδότη αντί της ως άνω υπογραφής του εργαζόμενου.

Με τη ρύθμιση αυτή αποτρέπεται η στρέβλωση του να μπορεί κάποιος εργοδότης να εκμεταλλευτεί αδήλωτη εργασία στο διάστημα των οκτώ ημερών, μέσα στο οποίο μπορεί να δηλώσει στον ΟΑΕΔ την καταγγελία της σύμβασης αόριστου χρόνου ή την οικειοθελή αποχώρηση του εργαζομένου ή τη λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου ή έργου.

Η συχνότερη βέβαια στρέβλωση που παρατηρείται στην πράξη είναι η αναληθής αναγγελία εκ μέρους του εργοδότη οικειοθελούς αποχώρησης του μισθωτού. Δεδομένου ότι η αναγγελία αυτή δεν γνωστοποιείται στον εργαζόμενο, ο τελευταίος κινδυνεύει να απωλέσει δικαιώματα, όπως π.χ. να μην μπορεί τυπικά να ζητήσει επίδομα ανεργίας από τον ΟΑΕΔ ή να το πληροφορηθεί για πρώτη φορά μετά από τρεις μήνες, με αποτέλεσμα να έχει παρέλθει η αποσβεστική προθεσμία για την αναγνώριση της άκυρης απόλυσής του από τον εργοδότη.

Άρθρο 41

Αποκλεισμός από δημόσιες συμβάσεις και χρηματοδοτήσεις λόγω παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ο αποκλεισμός οικονομικών φορέων από διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, καθώς και από προγράμματα χρηματοδότησης, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων, σε περίπτωση διάπραξης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος. Με δεδομένη την έξαρση του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας και των εν γένει παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας κρίνεται αναγκαίο να δοθούν επιπρόσθετα κίνητρα στους εργοδότες για τήρηση των υποχρεώσεων τους. Η πρόσβαση σε δημόσιο χρήμα για επιχειρήσεις που υποπίπτουν επανειλημμένα σε παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας δεν δίνει την πέπουσα βαρύτητα στα ως άνω φαινόμενα και στις οικονομικές και κοινωνικές τους προεκτάσεις. Σημειώνεται δε πως ήδη στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016 (Α' 147) προβλέπονται αντίστοιχοι λόγοι αποκλεισμού, όπως η μη πληρωμή φόρων και ασφαλιστικών εισφορών.

Για τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα λαμβάνεται υπόψη τόσο η σοβαρότητα της παράβασης όσο και ο αριθμός των παραβάσεων εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο αποκλεισμός λαμβάνει χώρα βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και οι εργοδότες γνωρίζουν επακριβώς και εκ των προτέρων ποιες παραβάσεις επισύρουν την εν λόγω κύρωση. Επιπρόσθετα, με την προτεινόμενη διάταξη εξειδικεύεται η διαδικασία διαπίστωσης του επαγγελματικού παραπτώματος και αποκλεισμού του οικονομικού φορέα, με σκοπό τόσο οι αναθέτουσες αρχές και οι φορείς διαχείρισης όσο και οι ενδιαφερόμενοι να έχουν πλήρη γνώση των απαραίτητων ενεργειών και να μην προκληθεί αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη σύναψη συμβάσεων και την έγκριση προγραμμάτων.

Άρθρο 42

Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 2874/2000

Συμφώνα με το άρθρο 16 του ν. 2874/2000 (Α' 286) ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέτει στην αρμοδία υπηρεσία του ΣΕΠΕ πίνακα προσωπικού μια φορά κάθε έτος και επιπλέον συμπληρωματικό πίνακα προσωπικού κάθε φορά που προκύπτει αλλαγή της νομικής εκπροσώπησης της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή σε περίπτωση προσλήψεως νέων εργαζομένων. Με την παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 2874/2000 προβλέπεται επίσης με μέριμνα του εργοδότη, η ανάρτηση του πίνακα προσωπικού σε εμφανές σημείο του τόπου εργασίας με σκοπό την ενημέρωση των εργαζομένων για τα αναγραφόμενα στον πίνακα προσωπικού στοιχεία εκτός των καταβαλλόμενων αποδοχών.

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η υποχρέωση εφοδιασμού των εργαζομένων με αντίγραφο ή απόσπασμα του πίνακα προσωπικού όταν εργάζονται εκτός της έδρας της επιχείρησης ή του παραρτήματος της και δεν έχουν πρόσβαση στα παραπάνω αναφερόμενα στοιχεία, ώστε να εξαλειφθούν περυστώσεις πλημμελούς ενημέρωσης των εργαζομένων για κρίσιμες παραμέτρους της απασχόλησης τους όπως τα χρονικά όρια εργασίας και να διασφαλίζεται η ίση ενημέρωση όλων των εργαζομένων της επιχείρησης.

Άρθρο 43

Τροποποίηση του άρθρου 4 του π.δ. 240/2006

Η θεσμοθέτηση και ενίσχυση πλαισίου ενημέρωσης και διαβούλευσης, σχετικά με την κατάσταση και εξέλιξη της επιχείρησης και τις αποφάσεις που αφορούν στους εργαζομένους, συμβάλλει καθοριστικά στην προώθηση πνεύματος συνεργασίας μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων και στον αμοιβαίο σεβασμό δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών. Στο πλαίσιο αυτό με το άρθρο 4 του π.δ. 240/2006 προσαρμόσθηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 2002/14/ΕΚ «περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα».

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται η υποχρέωση τήρησης πρακτικού, με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας των διαβουλεύσεων και την σαφή και αδιαμφισβήτητη αποτύπωση των απόψεων των μερών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι εργαζόμενοι αποκτούν πρόσβαση στα στοιχεία, τα οποία διαβίβασε ο εργοδότης στους εκπροσώπους τους, και στις απόψεις που διατυπώθηκαν από τα συμμετέχοντα μέρη. Έτσι, λαμβάνουν πλήρη γνώση της κατάστασης και πορείας της επιχείρησης, καθώς και των επιχειρηματικών αποφάσεων του εργοδότη, ενώ, παράλληλα, είναι σε θέση να ελέγχουν αποτελεσματικά τις απόψεις των εκπροσώπων τους. Η συγκεκριμένη διάταξη που επιτάσσει την ύπαρξη πρακτικού διαβούλευσης εξυπηρετεί την ανάγκη ενημέρωσης και της σοβαρής και υπεύθυνης διαβούλευσης μεταξύ των μερών, εξασφαλίζει την πληρότητα της διαδικασίας διαβούλευσης, διασφαλίζει τη διαφάνεια των διαβουλεύσεων.

Άρθρο 44

Τροποποίηση του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύεται η διαφάνεια του κοινωνικού διαλόγου κατά το στάδιο του καθορισμού των πρακτικών λεπτομερειών ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων στο κατάλληλο κάθε φορά επίπεδο. Με την εισαγωγή του έγγραφου τύπου της συμφωνίας καθορισμού των ειδικότερων όρων και λεπτομερειών της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, οι σχετικές διαδικασίες λαμβάνουν πλέον χώρα επί τη βάσει ενός σαφούς πλαισίου, ενώ συγχρόνως περιορίζεται ο κίνδυνος αμφισβητήσεων επί κρίσιμων στοιχείων της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, όπως η διαβίβαση των αναγκαίων στοιχείων από τον εργοδότη και η επί της ουσίας ανταλλαγή απόψεων. Η συγκεκριμένη τροποποίηση στοχεύει στην ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου αλλά και τη δόμηση σχέσης εμπιστοσύνης ορίζοντας τις λεπτομέρειες για την ενημέρωση και διαβούλευση ρητά.

Άρθρο 45

Τροποποίηση του άρθρου 8 του π.δ. 240/2006

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, όπως αυτό εισήχθη με το π.δ. 240/2006, δεν έχει αποτρέψει σε πολλές περιπτώσεις τη λήψη και κοινοποίηση σοβαρών αποφάσεων εις βάρος των εργαζομένων χωρίς να έχουν προηγηθεί επαρκείς διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης. Κατά συνέπεια, ο στόχος που τέθηκε με την Οδηγία 2002/14/ΕΚ «περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» (ΕΕΛ 80/23.03.2002), η οποία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ως άνω π.δ., δεν έχει επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό στην ελληνική πρακτική, καθώς οι προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις δεν παρέχουν επαρκή αντικίνητρα στην εργοδοτική πλευρά για έγκυρη και επαρκή ενημέρωση και διαβούλευση των εκπροσώπων των εργαζομένων.

Ωστόσο, το άρθρο 8 της Οδηγίας ορίζει ρητά ότι τα κράτη-μέλη οφείλουν να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα διασφάλισης του δικαιώματος ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων, να προβλέπουν τις αναγκαίες διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες καθώς και τις κατάλληλες επιβαλλόμενες κυρώσεις προς εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων των εργοδοτών.

Η πρόβλεψη διοικητικών μόνο κυρώσεων λόγω μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του π.δ. 240/2006 δεν έχει αποτρέψει τη συστηματική παραβίαση της υποχρέωσης ενημέρωσης και διαβούλευσης από τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του (άρθρο 3). Ως εκ τούτου, και προς εναρμόνιση με τις υποχρεώσεις των κρατών-μελών βάσει του άρθρου 8 της Οδηγίας, κρίνεται αναγκαία η προσθήκη της προτεινόμενης ρύθμισης, προκειμένου να διασαφηνιστούν οι αστικής φύσεως κυρώσεις που επισύρει η παραβίαση του άρθρου 4 εκ μέρους του εργοδότη και οι αξιώσεις των εργαζομένων, που γεννώνται από την παραβίαση αυτή.

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ρητά η ποινή της ακυρότητας σε περιπτώσεις ουσιαστικής μεταβολής των συμβάσεων εργασίας, που απορρέουν από αποφάσεις του εργοδότη, οι οποίες ελήφθησαν κατά παράβαση των υποχρεώσεων του άρθρου 4 του π.δ. Σημειώνεται δε ότι η ρητή πρόβλεψη ακυρότητας έχει ήδη προταθεί

από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως η πλέον αποτελεσματική κύρωση σε βάρος του εργοδότη (βλ. European Commission, 'Fitness check' on EU law in the area of Information and Consultation of Workers, Brussels, 26.7.2013 SWD(2013) 293 final). Η προβλεπόμενη ακυρότητα είναι σχετική υπέρ των εργαζομένων, ενώ διατηρούνται ακέραια τα δικαιώματα που απορρέουν από λοιπές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, όπως το άρθρο 7 του ν. 2112/1920 (Α' 67).

Άρθρο 46

Παρένθετη μητρότητα

Οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού κρίνονται απαραίτητες, προκειμένου να καλυφθεί το νομοθετικό κενό που συνδέεται με τα δικαιώματα των γυναικών που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών και των γυναικών που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας είτε ως φέρουσες είτε ως παραγγέλλουσες μητέρες, ως προς την προστασία, τις άδειες και τα πάσης φύσεως επιδόματα, τα οποία δικαιούνται πλέον με τον ίδιο τρόπο, όπως και οι φυσικές μητέρες. Επίσης είναι σύμφωνες με τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 21 του Συντάγματος αλλά και των Οδηγιών 2006/54/ΕΚ, 2010/41/ΕΕ και 96/97/ΕΟΚ, όπως έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 47

Ειδική γονική άδεια σοβαρών νοσημάτων των παιδιών

Η ρύθμιση του άρθρου αυτού κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να καλυφθεί σχετικό έλλειμμα της νομοθεσίας, καθώς στη διάταξη για τη χορήγηση της ειδικής άδειας λόγω σοβαρών νοσημάτων των παιδιών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4075/2012 (Α' 89), εκ παραδρομής, δεν αναφέρονται μεταξύ των νοσημάτων που δικαιολογούν τη χορήγηση της ως άνω άδειας η βαριά νοητική στέρηση, το σύνδρομο Down και ο αυτισμός.

Άρθρο 48

Ειδική προστασία μητέρας λόγω υιοθεσίας και παρένθετης μητρότητας

Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται ηθικά και κοινωνικά επιβεβλημένη προκειμένου να επεκταθεί η προστασία από την απόλυση, που παρέχεται λόγω μητρότητας στις φυσικές μητέρες, στις εργαζόμενες που βρίσκονται στη διαδικασία υιοθεσίας, με αφετηρία την τοποθέτηση του παιδιού στην οικογένειά της, καθώς και στις εργαζόμενες, τεκμαιρόμενες και κυοφόρους μητέρες, που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας. Η διάταξη παραπέμπει στις ισχύουσες διατάξεις για την απαγόρευση και την ακυρότητα της καταγγελίας της σχέσης εργασίας λόγω μητρότητας και εξομοιώνει απόλυτα την παρεχόμενη προστασία καθώς και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σε περιπτώσεις παραβάσεων αλλά και της επιβολής κυρώσεων. Η παραπάνω ρύθμιση είναι σύμφωνη με τις παραγράφους 1 και 5 του άρθρου 21 του Συντάγματος αλλά και των Οδηγιών 2006/54/ΕΚ και 96/97/ΕΟΚ, όπως έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 49

Ταχεία εκδίκαση διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς

Η προτεινόμενη διάταξη προβλέπει την κατά προτεραιότητα εκδίκαση των διαφορών που αφορούν την άκυρη απόλυση των εργαζομένων, καθώς και των διαφορών για δεδουλευμένους μισθούς. Η διάταξη αυτή διασφαλίζει την ταχεία επίλυση των σχετικών διαφορών, οι οποίες είναι κοινωνικά ιδιαίτερα ευαίσθητες, με προφανείς ευνοϊκές συνέπειες:

α) για τον εργαζόμενο, στον οποίο οφείλονται δεδουλευμένες αποδοχές, και επομένως έχει δικαίωμα να λάβει γρήγορα τα χρήματα που του οφείλονται και αντιστοιχούν στην ήδη παρασχεθείσα εργασία του, ώστε να επιτελέσει ο μισθός τη βιοποριστική του λειτουργία,

- β) για τον εργαζόμενο που έχει απολυθεί, οπότε δικαιολογημένα προσδοκά να επιστρέψει γρήγορα στην εργασία του, αν κριθεί άκυρη η απόλυσή του, ειδάλως να προχωρήσει σε νέο προγραμματισμό του οικονομικού και οικογενειακού του βίου,
- γ) αλλά και για τον εργοδότη, ο οποίος έχει προφανές συμφέρον να εκκαθαριστεί γρήγορα μια διαφορά που αφορά απόλυση εργαζομένου του, ώστε να μην υποχρεωθεί να τον επαναπροσλάβει, σε περίπτωση που κριθεί άκυρη η απόλυση, μετά από 3-4 χρόνια, οπότε θα έχει τελειώσει δικαστικά η υπόθεση και βέβαια να μην υποχρεωθεί να καταβάλει μισθούς υπερημερίας για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 50

Τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αποσαφηνίζεται το καθεστώς για την έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού. Ως μισθός νοείται, αυτονόητα, κάθε είδους μισθολογική παροχή σε χρήμα, όπως είναι κατεξοχήν τα επιδόματα εορτών και αδειάς, οι αποδοχές αδειάς, η αμοιβή για υπερεργασία ή υπερωρία κ.ο.κ. Με το νέο αυτό άρθρο προβλέπεται ότι η δυνατότητα αυτή παρέχεται, εάν η σύναψη της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας και το ύψος του μισθού αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο ή με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων η οποία εκδόθηκε μετά από ομολογία ή αποδοχή της αίτησης από τον οφειλέτη. Ως τέτοια έγγραφα νοούνται, μεταξύ άλλων, και το εκτυπωμένο απόσπασμα από τον ατομικό λογαριασμό του εργαζομένου που τηρείται στο πληροφοριακό σύστημα δημόσιων αρχών, όπως το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων ή οι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, βάσει των στοιχείων που υποβάλλει ο οφειλέτης εργοδότης ή η ίδια η δημόσια αρχή.

Εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις, τεκμαίρεται ότι η οφειλόμενη με βάση τα ως άνω έγγραφα εργασία, που αντιστοιχεί στον μισθό για τον οποίο ζητείται η έκδοση της διαταγής πληρωμής, έχει παρασχεθεί. Με τον τρόπο αυτό, διευκολύνεται αποδεικτικά ο αιτών εργαζόμενος ειδικά για το εξαιρετικά δυσαπόδεικτο (με έγγραφα)

γεγονός της παροχής της οφειλόμενης εργασίας του κατά το συγκεκριμένο διάστημα για το οποίο ζητά την έκδοση της διαταγής πληρωμής.

Περαιτέρω, ορίζεται ρητά ότι αρμόδιος για την έκδοση της διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού είναι και ο ειρηνοδίκης ή ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου του τόπου όπου ο εργαζόμενος παρέχει ή παρείχε την εργασία του, κατά τα προβλεπόμενα στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 621 του ΚΠολΔ. Έτσι, εξασφαλίζεται ρητά η ομοιομορφία ως προς την κατανομή της κατά τόπο αρμοδιότητας για το σύνολο των εργατικών διαφορών, ανεξαρτήτως του μέσου ικανοποίησης των δικαιωμάτων του που επιλέγει ο εργαζόμενος.

Ακόμη, προκειμένου να επιτυγχάνεται η ταχεία εκκαθάριση τυχόν αμφισβητήσεων, δεδομένου του έντονα κοινωνικού χαρακτήρα των μισθολογικών απαιτήσεων, προβλέπεται ο σύντομος και κατά προτεραιότητα προσδιορισμός της συζήτησης της ανακοπής.

Τέλος, διευκρινιστικά και προς άρση τυχόν αμφιβολιών, ορίζεται ότι τόσο η αίτηση για την έκδοση της διαταγής πληρωμής επί μισθολογικών απαιτήσεων όσο και η δίκη της ανακοπής που ασκείται κατά τέτοιας διαταγής πληρωμής θα υπόκεινται αναλόγως στις ίδιες ρυθμίσεις που ισχύουν ήδη για την διαδικασία των εργατικών διαφορών, ιδίως σε αναφορά προς την απαλλαγή ή ελάφρυνση από τα κάθε είδους έξοδα, τέλη ή εισφορές.

Άρθρο 51

Τροποποίηση του άρθρου 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εξασφαλίζεται ο ισότιμος και ομοιόμορφος καθορισμός του καταβλητέου δικαστικού ενσήμου για το σύνολο των εργατικών διαφορών, καταλαμβάνοντας ρητά τόσο την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών όσο και τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής για την καταβολή οφειλόμενων μισθών.

ΜΕΡΟΣ Γ'

**ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Άρθρο 52

**Χορήγηση βοηθήματος και ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και
ανεξαρτήτως απασχολουμένων**

Με τις διατάξεις της παρ. 2 του ν. 3986/2011 θεσπίστηκε η υποχρέωση καταβολής μηνιαίας εισφοράς ύψους δέκα (10,00) ευρώ για τους αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενους που υπαγονταν στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ, του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και του ΕΤΑΑ. Σκοπός της μηνιαίας αυτής εισφοράς αποτελεί σήμερα η χορήγηση οικονομικού βοηθήματος, παρεμφερούς σκοπού με την επιδότηση ανεργίας, στους ασφαλισμένους που διακόπτουν αποδεδειγμένα τη δραστηριότητά τους. Ωστόσο, αποδείχθηκε στην πράξη, αφενός η αδυναμία καθολικής εφαρμογής της εν λόγω διάταξης υπό την ισχύουσα μορφή της και αφετέρου η αδυναμία ανταπόκρισής της στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Με την προτεινόμενη διάταξη, επιχειρείται ο κατ' ουσίαν εκσυγχρονισμός των κρίσιμων διατάξεων, ώστε ο σκοπός της καταβολής της ανωτέρω μηνιαίας εισφοράς να καλύπτει μεν περιπτώσεις χορήγησης οικονομικού βοηθήματος σε περιπτώσεις διακοπής του επαγγέλματος, όπως και μέχρι σήμερα, αλλά και να παρέχει τη δυνατότητα στοχευμένων τρόπων προστασίας και ενίσχυσης της απασχόλησης των ασφαλισμένων που υποχρεούνται σε καταβολή της μηνιαίας αυτής εισφοράς, δίχως να τίθεται ως μοναδικό και άτεγκτο κριτήριο η διακοπή της δραστηριότητάς τους.

Στο πλαίσιο αυτό, αναπροσαρμόζονται οι προϋποθέσεις τεκμαιρόμενης διακοπής επαγγέλματος για τους ασφαλισμένους που υπάγονταν στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ, ώστε

να επιτευχθεί πλέον η δυνατότητα ένταξής τους στον κύκλο των δικαιούχων του οικονομικού βοηθήματος, ενώ παράλληλα θεσπίζεται για πρώτη φορά η δυνατότητα κατάρτισης προγραμμάτων που θα συντελούν με άμεσο και αποτελεσματικό τρόπο στην ίδια την ενίσχυση της δραστηριότητας των καλυπτόμενων από τη διάταξη προσώπων.

Τέλος, σημειώνεται ότι τις τροποποιήσεις της παρ. 2 του ν. 3986/2011 επιβάλλουν και λόγοι συστηματικοί, ώστε η μορφή της διάταξης να ανταποκρίνεται στη δημιουργία και λειτουργία του ΕΦΚΑ και την συνακόλουθη κατάργηση του ΟΑΕΕ, του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και του ΕΤΑΑ.

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις επιδότησης ανεργίας λόγω καταγγελίας κατόπιν μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων εργασίας

Ο εργοδότης δεν επιτρέπεται να μεταβάλει μονομερώς, χωρίς δηλαδή τη συγκατάθεση του εργαζομένου, τους όρους της σύμβασης εργασίας, είτε αυτούς που συμφωνήθηκαν αρχικά είτε εκείνους που διαμορφώθηκαν στη συνέχεια, εφόσον η μεταβολή αυτή προκαλεί στον εργαζόμενο άμεση ή έμμεση υλική (οικονομική) ή ηθική βλάβη. Αν συμβεί κάτι τέτοιο, ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 2112/1920, να θεωρήσει τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας του ως καταγγελία της σύμβασης εκ μέρους του εργοδότη, δηλαδή ως απόλυση, και να αξιώσει την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης, Ήδη με το άρθρο 56 του νόμου 4487/2017 (Α' 116) ρυθμίστηκε το ζήτημα των προϋποθέσεων άσκησης του δικαιώματος αυτού στην περίπτωση της αξιολογής καθυστέρησης καταβολής των δεδουλευμένων αποδοχών του εργαζομένου από τον εργοδότη.

Ωστόσο, υπό το ισχύον καθεστώς, σε περίπτωση που η καταγγελία λαμβάνει χώρα κατ' ενάσκηση του δικαιώματος του εργαζομένου βάσει του άρθρου 7 του ν. 2112/1920, ο ΟΑΕΔ δεν την εξομοιώνει με παραίτηση, ωστόσο δεν καταβάλλει το επίδομα ανεργίας μέχρι να προσκομιστεί από τον εργαζόμενο δικαστική απόφαση που του

επιδικάζει την αποζημίωση (δηλαδή μετά από τουλάχιστον 1,5 - 2 χρόνια), δεδομένου ότι στο σύστημα του ΟΑΕΔ δεν εμφανίζεται αναγγελία απόλυσης από τον εργοδότη.

Η συνέπεια αυτού είναι ότι ο εργαζόμενος διστάζει να ασκήσει το δικαίωμα από το άρθρο 7 του ν. 2112/1920, διότι: α) έχει να αντιμετωπίσει το γεγονός ότι δεν θα λάβει αποζημίωση απόλυσης, παρά μόνον όταν εκδοθεί απόφαση επί της αγωγής του σε μερικά χρόνια, β) έχει την ανασφάλεια αναφορικά με την ευδοκίμηση της αγωγής του και γ) δεν θα μπορεί να λάβει ούτε καν το επίδομα ανεργίας μέχρις ότου εκδοθεί θετική δικαστική απόφαση.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιλύεται το πρόβλημα αυτό και αμβλύνονται οι δυσμενείς βιοποριστικές συνέπειες της μη καταβολής αποζημίωσης απόλυσης με την ρητή θέσπιση του δικαιώματος λήψης επιδοματος ανεργίας ήδη από τον χρόνο της αποδεδειγμένης άσκησης του δικαιώματος του εργαζομένου να θεωρήσει τη μονομερή βλαπτική μεταβολή ως καταγγελία της σχέσης εργασίας από τον εργοδότη. Έτσι αίρονται σημαντικά αντικίνητρα, που εν τοις πράγμασι αδρανοποιούσαν μέχρι σήμερα το δικαίωμα του άρθρου 7 ν. 2112/1920 και συνέβαλλαν στον εγκλωβισμό των εργαζομένων. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι η πρακτική αυτή είχε ήδη επικριθεί και από τον Συνήγορο του Πολίτη στην Ειδική Έκθεση του έτους 2007 για τις παροχές ανεργίας.

Η επιδότηση διακόπτεται μόνον εφόσον ο άνεργος είτε δεν ασκήσει καν αγωγή κατά του εργοδότη με βάση το άρθρο 7 του ν. 2112/1920 είτε η αγωγή που άσκησε δεν γίνει δεκτή τελεσίδικα.

Εναλλακτικά, πάντως, εφόσον ο άνεργος το επιθυμεί, δύναται να υποβάλει μεν αίτηση επιδότησης από τον ΟΑΕΔ ήδη από την αποδεδειγμένη άσκηση του δικαιώματος του άρθρου 7 του ν. 2112/1920, αλλά να ζητήσει να του καταβληθεί το σύνολο των επιδομάτων ανεργίας που δικαιούταν αναδρομικά, αφότου γίνει δεκτή τελεσίδικα η σχετική αγωγή που θα ασκήσει κατά του εργοδότη του.

Άρθρο 54

Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4144/2013

Με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (Α' 28) καταργήθηκε το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας» (ΟΕΚ), ενώ με την παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 4144/2013 (Α' 88) το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού» (ΟΑΕΔ) κατέστη καθολικός διάδοχος του ΟΕΚ, υπεισερχόμενος στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων αυτού.

Με την τελευταία αυτή ρύθμιση, ο ΟΑΕΔ ανέλαβε την αρμοδιότητα διαχείρισης του συνόλου των ακινήτων του ΟΕΚ, δίχως ωστόσο να επεκταθούν υπέρ του ΟΑΕΔ οι ειδικές ρυθμίσεις της κείμενης νομοθεσίας που ίσχυαν για τον ΟΕΚ και εισήγαγαν ατέλειες, προνόμια ή και ειδικές διαδικαστικές ρυθμίσεις για τα ακίνητα του τέως ΟΕΚ, όπως ενδεικτικά η παρ. 1 του άρθρου 17 του ν.δ/τος 2963/1954 (Α' 195).

Ενόψει της διατήρησης του έντονα κοινωνικού χαρακτήρα των ακινήτων του τέως ΟΕΚ και της εξαιρετικά κρίσιμης αποστολής που καλείται να επιτελέσει πλέον ο ΟΑΕΔ, ως καθολικός διάδοχος αυτού, κρίνεται επιβεβλημένη η πρόβλεψη ρητής νομοθετικής διάταξης, με την οποία αφενός εισάγονται δικαστικά, διοικητικά και οικονομικά προνόμια και ατέλειες υπέρ του ΟΑΕΔ και αφετέρου επεκτείνονται οι ειδικότερες ευνοϊκές ρυθμίσεις υπέρ του καταργηθέντος πλέον ΟΕΚ και υπέρ του ΟΑΕΔ.

Με την προτεινόμενη διάταξη, εξασφαλίζεται αποτελεσματικά η αποφυγή πρακτικών ζητημάτων και δυσχερειών που ενδέχεται να ανακύψουν κατά τις διαδικασίες σύστασης, αλλοίωσης, μετάθεσης ή κατάργησης εμπράγματων δικαιωμάτων επί των εν λόγω ακινήτων, έκδοσης και μεταγραφής παραχωρητηρίων, εγγραφής, τροποποίησης και άρσης εμπράγματων εξασφαλίσεων (υποθήκη, προσημείωση υποθήκης κλπ.) υπέρ του ΟΑΕΔ.

Άρθρο 55

**Έγκριση προϋπολογισμών όλων των εποπτευομένων από το Υπουργείο Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης φορέων**

Οι προϋπολογισμοί των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης φορέων υιοθετούνται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα και εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Κατά τη διαδικασία της επεξεργασίας τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου διαπιστώνονται λάθη ή παραλείψεις, εγγράφονται ποσά για δαπάνες που δεν προβλέπονται από αντίστοιχες διατάξεις κλπ. και, για να διορθωθούν, θα πρέπει να επιστραφούν στους φορείς προκειμένου να συμμορφωθούν με τις παρατηρήσεις. Επειδή η ανωτέρω διαδικασία είναι χρονοβόρα, και για την αποφυγή προβλημάτων που προκύπτουν από την έως σήμερα ακολουθούμενη διαδικασία, προτείνεται η θέσπιση της διάταξης αυτής ώστε η διαδικασία που ακολουθείτο σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3863/2010 για την έγκριση των προϋπολογισμών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης να εφαρμόζεται και για τους λοιπούς εποπτευόμενους από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης φορείς, όπως Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας του ν. 4109/2013 και ΟΑΕΔ.

Άρθρο 56

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31)

Με την περίπτωση α' της παραγράφου 3 που προστέθηκε στο άρθρο 30 του ν.3918/2011 με το άρθρο 121 του ν.4387/2016 (Α'85) προβλεπόταν ότι με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από πρόταση του ΔΣ του ΕΟΠΥΥ, θα συγκροτούνται Πρωτοβάθμιες και Δευτεροβάθμιες Υγειονομικές Επιτροπές για την παραπομπή θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμό ατυχημάτων ως εργατικών ή μη, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση, με τις οποίες θα καθορίζονται η σύνθεση, οι αρμοδιότητές τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία

λεπτομέρεια που αφορά τη λειτουργία τους. Προκειμένου για κρίση περί χαρακτηρισμού των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη στις ανωτέρω υγειονομικές επιτροπές συμμετέχουν ένας δικηγόρος από τον ΕΟΠΥΥ καθώς και ένας επιθεωρητής Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ΠΕ του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, με τον αναπληρωτή του που ορίζονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Κρίνεται σκόπιμη η τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 30 του ν.3918/2011 ώστε οι επιτροπές αυτές να συγκροτούνται ύστερα από πρόταση των διοικητών των υγειονομικών περιφερειών για την παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμού ανικανότητας προς εργασία οφειλόμενη σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια για αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση.

Άρθρο 57

Διάταξη για το NAT

Με την προτεινόμενη διάταξη παραμένει στο NAT η κυριότητα του ακινήτου επί της οδού Εθνικής Αντιστάσεως 1 στον Πειραιά, ώστε να εξακολουθήσουν να στεγάζονται οι υπηρεσίες του. Ομοίως στη κυριότητα του NAT παραμένουν δύο αυτοκίνητα και συγκεκριμένα : α) το με αριθμό κυκλοφορίας ΚΗΟ 4100 Επιβατικό Ιδιωτικής Χρήσης αυτοκίνητο εργοστασίου TOYOTA AVENSIS, και β) το με αριθμό κυκλοφορίας ΚΗΥ 604657 Φορτηγό κοινό μη ανατρεπόμενο κλειστού τύπου. Η διάταξη αυτή, πέρα από τους ιστορικούς λόγους που την επιβάλλουν, είναι απαραίτητη για την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων του NAT.

Άρθρο 58

Σύσταση οργανικών θέσεων ΠΕ Πληροφορικής στον ΟΑΕΔ

Με το προτεινόμενο άρθρο, επιδιώκεται η πλήρωση ενός κενού που υπάρχει στον Οργανισμό όσον αφορά τη δυναμικότητά του σε προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης στις τεχνολογίες της Πληροφορικής. Το ως άνω κενό, τα τελευταία τέσσερα χρόνια, έχει καταστεί εξόχως αισθητό, αφενός μεν λόγω του τριπλασιασμού των αρμοδιοτήτων, με τις οποίες επωμίστηκε ο Ο.Α.Ε.Δ., μετά τον ορισμό του ως καθολικού διαδόχου των καταργηθέντων Ν.Π.Δ.Δ. με τις επωνυμίες «Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας» (ΟΕΚ) και «Οργανισμός Εργατικής Εστίας» (ΟΕΕ), αφετέρου δε λόγω του «Επαναπροσδιορισμού του Επιχειρησιακού Μοντέλου του ΟΑΕΔ» (Business Model Reengineering Programme), που συνιστά *conditio sine qua non* για τη συνέχιση της οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης του ΟΑΕΔ ως Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Προδήλως επομένως συνάγεται ότι η προτεινόμενη στελέχωση του Οργανισμού με προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης στις τεχνολογίες της Πληροφορικής αποτελεί ανάγκη ζωτική για το μέλλον του ΟΑΕΔ.

Άρθρο 59

Παράταση συμβάσεων επικουρικού προσωπικού

Με τα άρθρο 60 του ν.4430/2016 (Α'205) και 8 του ν. 4455/2017 (Α'22) παρατάθηκε η θητεία του υπηρετούντος προσωπικού στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας και στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών αντίστοιχα, μέχρι τις 30.09.2017. Επιδιωκόμενος σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η δυνατότητα κάλυψης άμεσων και επιτακτικών αναγκών των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών και η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες πρόσληψης επικουρικού προσωπικού δυνάμει της ΠΥΣ ΔΙΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ/10319156/31.07.2017 και λαμβανομένου υπόψη του απαιτούμενου χρονικού διαστήματος για την κατάρτιση προσωρινών πινάκων διοριστέων από το ΑΣΕΠ.

Άρθρο 60

Περιεχόμενο προστασίας

Με την προτεινόμενη διάταξη επανέρχεται σε ισχύ η καταργηθείσα πρόβλεψη του άρθρου 2 του ν.δ. 162/1973, σύμφωνα με την οποία το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύναται να καταρτίζει και να εφαρμόζει προγράμματα ανοιχτής κοινωνικής φροντίδας και κλειστής περίθαλψης για την προστασία των υπερηλικών και χρονίως πασχόντων ατόμων. Στην παράγραφο 2 του άρθρου αναφέρονται οι φορείς υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων, ενώ στην παράγραφο 3 παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίσει τα ειδικότερα θέματα για την υλοποίηση της διάταξης.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 61

Σκοπός

Με το παρόν άρθρο οριοθετούνται το αντικείμενο του Δ΄ μέρους και ο σκοπός που αυτό υπηρετεί. Οι διατάξεις που απαρτίζουν το Δ΄ μέρος θεσπίζονται προς το σκοπό της εξειδίκευσης και υποστήριξης της εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου που

τη συνοδεύει, τα οποία εντάχθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη το έτος 2012 διά της κύρωσής τους με το ν. 4074/2012 (Α'88). Περαιτέρω το πλέγμα ρυθμίσεων που διαρθρώνεται με το παρόν μέρος στοχεύει στην ισότιμη απόλαυση των δικαιωμάτων από όλους, άτομα με αναπηρία ή χωρίς, καθώς και στην υλοποίηση της συνταγματικής επιταγής της παραγράφου 6 του άρθρου 21, που προβλέπει μεταξύ άλλων ότι τα Άτομα με Αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν τη συμμετοχή τους στην κοινωνική οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας.

Άρθρο 62

Ορισμοί

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου αναπτύσσεται ο ορισμός του φαινομένου της αναπηρίας, σε αρμονία με το προοίμιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και με το άρθρο 1 αυτής. Ο δυναμικός χαρακτήρας που αποδίδεται στην αναπηρία υπό το πρίσμα του ορισμού αυτού αντανακλά τη θεωρία του κοινωνικού μοντέλου της αναπηρίας. Η αναπηρία δεν ορίζεται αποκλειστικά από την ύπαρξη κάποιας σωματικής, πνευματικής, ψυχικής ή αισθητηριακής διαταραχής, αλλά σχετίζεται και με τα εξωγενή εμπόδια και τους περιορισμούς που περιβάλλουν τα άτομα αυτά στερώντας τους τη δυνατότητα πλήρους και αποτελεσματικής άσκησης των δικαιωμάτων τους. Σημειώνεται, ότι στα βασικά εννοιολογικά στοιχεία της αναπηρίας περιλαμβάνονται και οι μακροχρόνιες νόσοι, καθώς και ότι η παράθεση των περιβαλλοντικών, των θεσμικών εμποδίων και των εμποδίων συμπεριφοράς, ως παράγοντες αλληλεπίδρασης, είναι ενδεικτική και όχι αποκλειστική. Τα εμπόδια έχουν ποικίλη φύση, καθώς δύνανται να είναι κοινωνικοοικονομικά, αρχιτεκτονικά, επικοινωνιακά κ.α. Συνεπώς κάθε πρόσωπο που βρίσκεται σε μια ευαίσθητη κατάσταση δικαιούται ειδικής προστασίας που προέρχεται από το κράτος ως έκφραση της γενικότερης του υποχρέωσης να σέβεται και να εγγυάται τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σημειώνεται ότι βασικές έννοιες και ορισμοί που παρατίθενται στη Διεθνή Σύμβαση,

όπως «επικοινωνία», «γλώσσα», «διακρίσεις βάσει αναπηρίας», «εύλογη προσαρμογή» και «καθολικός σχεδιασμός» καθώς και γενικές αρχές που διέπουν τη Σύμβαση, όπως ο σεβασμός της εγγενούς αξιοπρέπειας και της ατομικής αυτονομίας, η αρχή της μη διάκρισης, η ισότητα ευκαιριών, η ισότητα των φύλων, η προσβασιμότητα και ο σεβασμός των δικαιωμάτων των παιδιών, καταλαμβάνουν και τις διατάξεις του παρόντος μέρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Άρθρο 63

Γενικές υποχρεώσεις

Στο άρθρο 63 καθιερώνονται γενικές υποχρεώσεις, στις οποίες εμπίπτει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα κατά τις δραστηριότητες ή συναλλαγές του με Άτομα με Αναπηρίες και επεξηγούνται οι επιμέρους όψεις των υποχρεώσεων αυτών.

Η γενική υποχρέωση διευκόλυνσης της ισότιμης άσκησης των δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες αναλύεται με διττό όψη: ως θετικό περιεχόμενο αφορά σε υποχρέωση λήψης κάθε πρόσφορου μέτρου, ήτοι μέτρων ικανών και κατάλληλων να οδηγήσουν στην πραγματοποίηση ή σε κάθε περίπτωση στην προώθηση του προβλεπόμενου από τις παρούσες διατάξεις σκοπού (τη διευκόλυνση ισότιμης άσκησης δικαιωμάτων). Ως αποθετικό περιεχόμενο, αναλύεται σε υποχρέωση αποχής από ενέργειες ή πρακτικές, οι οποίες θίγουν την ισότιμη άσκηση των δικαιωμάτων τους από τα άτομα αυτά. Υπό το πλαίσιο αυτό απαριθμούνται ενδεικτικές περιπτώσεις υλοποίησης της υποχρέωσης αυτής, όπως η αφαίρεση παντός είδους υφιστάμενων εμποδίων, η τήρηση των αρχών του καθολικού σχεδιασμού, η παροχή εύλογων

προσαρμογών, η αποχή από πρακτικές, συνήθειες και συμπεριφορές που συνεπάγονται διακρίσεις καθώς και η προαγωγή θετικών μέτρων.

Περαιτέρω το άρθρο εισάγει την υποχρέωση να διασφαλίζεται βασική πληροφόρηση μέσω μορφών και μέσων επικοινωνίας κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 2 και 21 της Σύμβασης, το πλήθος και το είδος των οποίων, καθώς και οι υπόχρεοι φορείς, ορίζονται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών για το Δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται κατόπιν συνεργασίας με τον Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 76 και μετά από ευρεία διαβούλευση.

Άρθρο 64

Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στις δημόσιες πολιτικές

Στο παρόν άρθρο ορίζεται η υποχρέωση οριζόντιας ένταξης της διάστασης της αναπηρίας στις δημόσιες πολιτικές καθώς και οι παρεπόμενες υποχρεώσεις που απορρέουν για τα διοικητικά όργανα και αρχές. Με τα θεσπιζόμενα μέτρα επιχειρείται η άρση σε θεσμικό επίπεδο των ανισοτήτων που αντιμετωπίζουν τα Άτομα με Αναπηρίες και συνακόλουθα η απομάκρυνση εμποδίων για την πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνία, ενώ αντιμετωπίζεται και το κρίσιμο ζήτημα του θεσμικού ρατσισμού.

Άρθρο 65

Καθολικός σχεδιασμός διοικητικών προϊόντων, περιβαλλόντων και υπηρεσιών, εύλογες προσαρμογές

Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θεσπίζεται η υποχρέωση εκ μέρους των διοικητικών οργάνων και αρχών για την τήρηση των αρχών του καθολικού σχεδιασμού, που στοχεύουν στην a priori διασφάλιση της προσβασιμότητας για όλους. Πράγματι, παρότι ο καθολικός σχεδιασμός φαίνεται κατ' αρχήν να διευκολύνει κυρίως τα άτομα με Αναπηρίες, καθώς λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες τους, τελικώς αποβαίνει προς όφελος όλων (πληθυσμός τρίτης ηλικίας, άτομα με μαθησιακές δυσκολίες και

ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μη φυσικοί ομιλητές της γλώσσας κ.α.). Η εφαρμογή των αρχών του καθολικού σχεδιασμού ελαχιστοποιεί τη χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών (παρεμβάσεων που πραγματοποιούνται μετά τον εντοπισμό προβλημάτων) και καταλήγει στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον ευρύτερο δυνατό αριθμό χρηστών, εξαλείφοντας την ανάγκη για πραγματοποίηση σε δεύτερο χρόνο, όταν προκύψει κάποια ανάγκη, κοστοβόρων τροποποιήσεων ή εξειδικευμένου - εξατομικευμένου σχεδιασμού.

Ο καθολικός σχεδιασμός δεν πρέπει να νοείται ως λογική προώθησης μιας εκ των προτέρων ενιαίας λύση για όλους ("one size fits all") αλλά ως μια ανθρωποκεντρική σχεδιαστική προσέγγιση για την παροχή προϊόντων που μπορούν να αντιμετωπίσουν το φάσμα των ανθρώπινων αναγκών και ικανοτήτων.

Ως εκ τούτου ευνοεί την προσβασιμότητα και τη χρηστικότητα και έχει ως στόχο να επιτρέψει την ισότιμη πρόσβαση και την ενεργό συμμετοχή δυνητικά σε όλους τους πολίτες, καθώς καλείται να ικανοποιήσει τις ιδιαίτερες απαιτήσεις των χρηστών σε διάφορα πλαίσια της χρήσης.

Η εφαρμογή του καθολικού σχεδιασμού διέπεται από αρχές όπως: α) Δίκαιη χρήση: ο σχεδιασμός είναι χρήσιμος και προωθήσιμος σε άτομα με ποικίλες ικανότητες, β) Ευελιξία στη χρήση: ο σχεδιασμός εξυπηρετεί ένα ευρύ φάσμα ατομικών προτιμήσεων και ικανοτήτων γ) Σαφής και εύληπτη χρήση: η χρήση του σχεδιασμού είναι εύκολο να κατανοηθεί ανεξάρτητα από την εμπειρία, τις γνώσεις, τις γλωσσικές ικανότητες ή το επίπεδο συγκέντρωσης του χρήστη, δ) αποτελεσματική μεταφορά των πληροφοριών: ο σχεδιασμός επικοινωνεί επαρκώς τις απαραίτητες πληροφορίες στο χρήστη ανεξάρτητα από τις περιβαλλοντικές συνθήκες ή τις αισθητηριακές ικανότητες του χρήστη ε) Ανοχή στα λάθη: ο σχεδιασμός ελαχιστοποιεί τους κινδύνους και τις δυσμενείς συνέπειες ενεργειών που γίνονται κατά λάθος στ) Ελαχιστοποίηση της σωματικής προσπάθειας: ο σχεδιασμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά και ξεκούραστα με ελάχιστο κόπο ζ) Μεγέθη και χώροι που διευκολύνουν: παρέχονται το κατάλληλο μέγεθος και ο χώρος για την προσέγγιση, το χειρισμό και τη χρήση, ανεξάρτητα από τις σωματικές διαστάσεις, τη στάση του σώματος ή την κινητικότητα του χρήστη.

Δέον να σημειωθεί ότι η εφαρμογή των αρχών του καθολικού σχεδιασμού δεν εξαλείφει την ανάγκη για διευκολύνσεις (εύλογες προσαρμογές), αλλά την ελαχιστοποιεί.

Η έννοια της εύλογης προσαρμογής που προβλέπεται στην παράγραφο 2 αναπτύχθηκε λόγω των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στο δομημένο περιβάλλον και αποτελεί συνέπεια της αδυναμίας της κοινωνίας να λάβει υπόψη της τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και όχι των λειτουργικών περιορισμών που αυτή θέτει (π.χ. η παρεμπόδιση ατόμου από το να προσέλθει στην εργασία του, θεμελιώνεται στο ότι ο χώρος δεν είναι προσβάσιμος και όχι λόγω της αναπηρίας του καθ' εαυτήν). Γιαυτό και τα μέτρα εύλογων προσαρμογών που σκοπό έχουν την αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία αποτελούν συνέπεια και όχι συστατικό στοιχείο της έννοιας της αναπηρίας.

Τα μέτρα εύλογων προσαρμογών που λαμβάνονται στο πλαίσιο πολιτικής υπέρ των ατόμων με Αναπηρίες παρουσιάζουν ανοικτό – μη αποκλειστικό χαρακτήρα, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κάθε περίπτωσης, τηρουμένων των λοιπών όρων, ήτοι να μη συνεπάγονται δυσανάλογο ή αδικαιολόγητο κόστος

Άρθρο 66

Πρόσβαση στο φυσικό, δομημένο και ηλεκτρονικό περιβάλλον

Η Σύμβαση ήδη από το προοίμιό της αναγνωρίζει τη σημασία της προσβασιμότητας στο περιβάλλον, ως υψίστης σημασία παράγοντα για την πλήρη απόλαυση εκ μέρους των Ατόμων με Αναπηρίες όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών.

Η προσβασιμότητα είναι το χαρακτηριστικό του φυσικού, δομημένου, διοικητικού και ηλεκτρονικού περιβάλλοντος που επιτρέπει τη χρήση των διατιθέμενων υποδομών, υπηρεσιών, αγαθών και πληροφοριών με συνακόλουθη την αυτόνομη διακίνηση και ενεργό συμμετοχή από όλους.

Η προσβασιμότητα αποτελεί αδιαμφισβήτητη προϋπόθεση για την ανεξαρτησία των ατόμων με αναπηρία, την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών σε όλους τους τομείς της ζωής τους και συνιστά το κλειδί για την απόλαυση του συνόλου των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η έλλειψη πρόσβασης αποκλείει τα άτομα με αναπηρίες από την απόλαυση μιας ομάδας δικαιωμάτων, περιορίζοντας τους μόνο στα βασικά και αυτονόητα δικαιώματα της ανθρωπίνης ύπαρξης και ζωής χωρίς να τους δίνεται τελικά το ερέθισμα να αναπτυχθούν ολόπλευρα ως μέλη του κοινωνικού συνόλου.

Με στόχο την ισότιμη πρόσβαση στο φυσικό, δομημένο και ηλεκτρονικό περιβάλλον στο παρόν άρθρο προβλέπεται η υποχρέωση των αρχών και των διοικητικών οργάνων στη λήψη των κατάλληλων μέτρων. Ορίζεται συγκεκριμένα ότι υποχρεούνται, να διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, τόσο σε συνθήκες συνθήκες όσο και σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης καθώς και στο ηλεκτρονικό περιβάλλον, ιδίως στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, πληροφορίες και υπηρεσίες, περιλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και των υπηρεσιών διαδικτύου.

Άρθρο 67

Επικοινωνία ΑμεΑ με διοικητικές αρχές, γλώσσες και μορφές επικοινωνίας

Το παρόν άρθρο προβλέπει την τροποποίηση διατάξεων που αφορούν στην επικοινωνία με τις διοικητικές αρχές και ρυθμίζει τη συμβατότητα της ελληνικής νομοθεσίας με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21 της Σύμβασης για την πρόσβαση στην πληροφόρηση.

Με το παρόν άρθρο κατοχυρώνεται ρητά η γενική υποχρέωση της δημόσιας διοίκησης να επικοινωνεί με τρόπους προσβάσιμους στα άτομα με αναπηρία. Ενδεικτικά θεσπίζεται η πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και η κοινοποίηση διοικητικών πράξεων στα Άτομα με Αναπηρίες σε προσβάσιμες μορφές καθώς και η διασφάλιση της ακρόασης αυτών με πρόσφορους τρόπους.

Περαιτέρω αναγνωρίζεται η ελληνική νοηματική ως γλώσσα των κωφών και των βαρήκων πολιτών, ενώ η ελληνική γραφή Braille αναγνωρίζεται ως μορφή επικοινωνίας των τυφλών Ελλήνων πολιτών. Και για τις δύο ως άνω περιπτώσεις η ελληνική πολιτεία υποχρεούται να λάβει μέτρα προώθησης καθώς και να μεριμνήσει για την κάλυψη των αναγκών επικοινωνίας των κατηγοριών ατόμων που οι διατάξεις αυτές αφορούν.

Άρθρο 68

Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και κατάρτιση σε θέματα δικαιωμάτων

ΑμεΑ

Στο πλαίσιο των διατάξεων της Σύμβασης για την προώθηση άμεσων, αποτελεσματικών και κατάλληλων μέτρων ενημέρωσης, προωθείται γενική υποχρέωση των διοικητικών οργάνων και αρχών για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τις αρχές και τις εφαρμογές του καθολικού σχεδιασμού και εν γένει για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Το πεδίο ρύθμισης των αποδεκτών περιλαμβάνει το προσωπικό της Δημόσιας Διοίκησης, τους συναλλασσομένους με το προσωπικό αυτό, αλλά και ευρύτερα τους αποδέκτες των διοικητικών προϊόντων και υπηρεσιών. Η ρύθμιση αναμένεται να συντελέσει στην εμπέδωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, στην αναγνώριση των ικανοτήτων των Ατόμων με Αναπηρίες και στην αύξηση του βαθμού συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία που ρυθμίζει δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.

Στο ίδιο πλαίσιο εισάγεται ρύθμιση για συμπερίληψη στα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ και στα εκπαιδευτικά προγράμματα των παραγωγικών σχολών του δημοσίου (Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, Εθνική Σχολή Δικαστών, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας) εκπαιδευτικών ενοτήτων που αφορούν το περιεχόμενο της Διεθνούς Σύμβασης και την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση σε θέματα δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες.

Άρθρο 69

Μη διάκριση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και στις οπτικοακουστικές δραστηριότητες

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 21 της Σύμβασης το οποίο αναφέρεται στην ενθάρρυνση των μέσων μαζικής επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των παρόχων πληροφοριών μέσω του Διαδικτύου, να καταστήσουν τις υπηρεσίες τους προσιτές στα άτομα με αναπηρίες, το παρόν άρθρο εισάγει την προώθηση της εμπέδωσης και του σεβασμού της αρχής της μη διάκρισης μέσω της μέριμνας για την προβολή μιας ισότιμης και απαλλαγμένης από στερεότυπα εικόνας των Ατόμων με Αναπηρίες. Περαιτέρω εισάγει αρμοδιότητα του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου να προωθεί εν γένει την αρχή της μη διάκρισης μέσα από την κατάρτιση Κωδίκων Δεοντολογίας για ειδησεογραφικές εκπομπές, διαφημίσεις και ψυχαγωγικά προγράμματα καθώς και υποχρέωση των παρόχων υπηρεσιών μέσω ενημέρωσης και επικοινωνίας να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση των ΑμεΑ σε αυτά.

Άρθρο 70

Νομοπαραγωγική διαδικασία, ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων και παραγωγή επίσημων στατιστικών για τα ΑμεΑ

Με το παρόν άρθρο εισάγονται μεταρρυθμίσεις που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην συνολική μεταβολή και αναβάθμιση της αντιμετώπισης των Ατόμων με Αναπηρίες στη χώρα μας, καθώς καθιερώνουν κρίσιμα εργαλεία για την παραγωγή πολιτικών που αφορούν τα άτομα αυτά.

Στις δύο πρώτες παραγράφους θεσπίζεται οριζόντια υποχρέωση των οργάνων που μετέχουν στην νομοπαραγωγική διαδικασία να συνεκτιμούν τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες κατά το στάδιο κατάστρωσης των νομοθετικών διατάξεων και να τελούν σε διαδικασία διαβούλευσης με τα άτομα αυτά, με τις αντιπροσωπευτικές

οργανώσεις τους και με άτομα ή ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Επίσης καθιερώνεται υποχρέωση συνεργασίας των μετεχόντων στο σχεδιασμό νομοθετικών διατάξεων με τα όργανα που συγκροτούν το μηχανισμό ελέγχου εφαρμογής της Σύμβασης, δηλαδή με το Συντονιστικό Μηχανισμό (Υπουργός Επικρατείας αρμόδιος για τη συνοχή του κυβερνητικού έργου) του άρθρου 71 και το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς (Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) του άρθρου 72. Με εξίσου σημαντικό περιεχόμενο η δεύτερη παράγραφος προβλέπει τροποποίηση της νομοθεσίας περί καλής νομοθέτησης και προσθήκη στην έκθεση συνεπειών ρύθμισης ειδικής ενότητας που αφορά την τεκμηρίωση της συμβατότητας των προτεινόμενων ρυθμίσεων με τη Σύμβαση καθώς και των ειδικών συνεπειών για τα Άτομα με Αναπηρίες που συνεπάγονται οι εκάστοτε προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Με την τρίτη παράγραφο θεραπεύεται η έλλειψη παραγωγής στατιστικών στοιχείων – βασικού εργαλείου χάραξης και διαμόρφωσης δημόσιων πολιτικών – μέσω της υποχρέωσης της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής καθώς και των υπηρεσιών και φορέων που υπάγονται στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα, να αναπτύσσουν, να παράγουν και να διαδίδουν επίσημες στατιστικές για τα Άτομα με Αναπηρίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 71

Αρμοδιότητα για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ – Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση

Προς το σκοπό της υλοποίησης των προβλέψεων της Σύμβασης για τον καθορισμό ενός συντονιστικού μηχανισμού μέσα στην Κυβέρνηση αλλά και σε εφαρμογή της απόφασης να αναληφθεί δράση στο υψηλότερο κυβερνητικό επίπεδο, οι διατάξεις του άρθρου 76

ορίζουν τον Υπουργό Επικρατείας με αρμοδιότητα τη συνοχή του κυβερνητικού έργου, ως αρμόδιο για την παρακολούθηση των θεμάτων που αφορούν στα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.

Ο Υπουργός Επικρατείας επιφορτίζεται με την κεντρική ευθύνη συντονισμού όλων των συναρμόδιων φορέων προκειμένου να διευκολύνονται οι σχετικές δράσεις σε διαφορετικούς τομείς και διαφορετικά επίπεδα κατά την χάραξη και την παρακολούθηση των δημόσιων πολιτικών για την προστασία και την προαγωγή των δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες.

Η θέση της κεντρικής συντονιστικής αρμοδιότητας υπό τη σκέπη του Υπουργού Επικρατείας εγγυάται την ανάδειξη της ατζέντας του αναπηρικού κινήματος διά της προώθησης νομοθετικών και κανονιστικών λύσεων στα κεντρικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες με Αναπηρίες, την άμεση ανταπόκριση των εκάστοτε εμπλεκόμενων φορέων αλλά και την εν ευθέτω χρόνω επεξεργασία και νομοθέτηση διατάξεων για τη συμμόρφωση και του ιδιωτικού τομέα στις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που θέτει η Σύμβαση επί επιμέρους ζητημάτων.

Άρθρο 72

Ορισμός Κεντρικού Σημείου Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης

Σε εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 33 της Σύμβασης που προβλέπει κατά περιεχόμενο την εθνική εφαρμογή και παρακολούθηση της Σύμβασης, ορίζεται ως Κεντρικό Σημείο Αναφοράς στην κυβέρνηση η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Υπογραμμίζεται, ότι με τον απευθείας εκ του νόμου ορισμό του νέου Κεντρικού Σημείου Αναφοράς, η ιδιότητα που είχε αποδοθεί επί τη βάσει Πρωθυπουργικής Απόφασης του έτους 2014 στη Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας,

Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μεταφέρεται σε ανώτερο διοικητικό επίπεδο και ως εκ τούτου αναβαθμίζεται οργανωτικά αλλά και ενδύεται συγκεκριμένες αρμοδιότητες, άρα αποκτά σαφέστερο περιεχόμενο. Το νέο Κεντρικό Σημείο Αναφοράς είναι αρμόδιο για το χειρισμό ζητημάτων που αφορούν την εφαρμογή της Σύμβασης, την ισότιμη μεταχείριση των Ατόμων με Αναπηρίες και την προαγωγή των δικαιωμάτων τους. Ως οργανωτική δομή που ασχολείται με την τήρηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει αρμοδιότητα τόσο σε κεντρικό, όσο και σε περιφερειακό – τοπικό επίπεδο για την υποδοχή ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής της Σύμβασης και για το λόγο αυτό τελεί σε συνεργασία με το Πλαίσιο Προαγωγής του άρθρου 74, το οποίο φέρει την αρμοδιότητα διερεύνησης αναφορών και έχει διαμεσολαβητικό ρόλο για την επίλυση προβλημάτων. Επίσης συγκεντρώνει προτάσεις από τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 73 σχετικές με τη χάραξη και υλοποίηση δημόσιων πολιτικών σε θέματα δικαιωμάτων Ατόμων με Αναπηρία αλλά και από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο στα πλαίσια δημόσιας διαβούλευσης, ενώ δύναται να παρέχει και κατευθύνσεις και ενημέρωση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τέλος καθίσταται σαφές ότι η επιλογή της Γενικής Γραμματείας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το ρόλο του Κεντρικού Σημείου Αναφοράς στην Κυβέρνηση φέρει την υψηλή συμβολική αξία της εμπέδωσης των Αναπηριών, ως έκφραση της ανθρώπινης ποικιλομορφίας και άρα ως πεδίο ισότιμης μεταχείρισης, αξιοπρεπούς αντιμετώπισης και σεβασμού.

Άρθρο 73

Ορισμός Επιμέρους Σημείων Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης ανά τομέα κυβερνητικής αρμοδιότητας

Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας στον τομέα της παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, το παρόν άρθρο προβλέπει τον καθορισμό σε όλους τους τομείς καθ' ύλην κυβερνητικής

αρμοδιότητας, όπως αυτοί αποτυπώνονται στην κατανομή των Υπουργείων, ενός προσώπου σε υψηλό πολιτικό - διοικητικό επίπεδο επιφορτισμένου με την ως άνω αποστολή. Ως εκ τούτου κατόπιν Υπουργικής Απόφασης ο Γενικός ή ο Διοικητικός Γραμματέας κάθε Υπουργείου ορίζεται ως Επιμέρους Σημείο Αναφοράς και αναλαμβάνει τη γενική ευθύνη της απρόσκοπτης, συνεκτικής και συστηματικής εφαρμογής των δεδηλωμένων σκοπών της Σύμβασης στον οικείο τομέα ευθύνης του.

Η επιλογή αυτή αντανακλά την ουσιαστική πολιτική αποφασιστικότητα για την ενσωμάτωση της διάστασης της Αναπηρίας σε όλες τις δημόσιες πολιτικές, για τη διάχυση της ενημέρωσης αλλά και την αύξηση ευαισθητοποίησης του κόσμου της Δημόσιας Διοίκησης για τα προβλήματα, την ανισότητα και τον αποκλεισμό που αντιμετωπίζουν τα άτομα με Αναπηρίες, μέσω της διοικητικής ενασχόλησης με τα ζητήματα αυτά.

Περαιτέρω μέσω της αποκρυστάλλωσης της αρμοδιότητας και της ανάθεσής της κατά τρόπο ενιαίο σε όλα τα Υπουργεία και σε πρόσωπα ομότιμα, διασφαλίζονται προϋποθέσεις παραγωγικής συνεργασίας τόσο οριζόντια, μεταξύ συναρμοδίων Γραμματέων κατά την ανάληψη κοινών δράσεων, όσο και κάθετα, τόσο με την πολιτική ηγεσία όσο και με το διοικητικό προσωπικό.

Τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς αναλαμβάνουν την παρακολούθηση υλοποίησης των δημόσιων πολιτικών στα οικεία Υπουργεία και τους εποπτευόμενους φορείς, τη διενέργεια δημόσιας διαβούλευσης για τα θέματα ανάπτυξης και εφαρμογής της επιμέρους νομοθεσίας και την προώθηση στο Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 77 προτάσεων προς το σκοπό προώθησης του περιεχομένου της Σύμβασης.

Άρθρο 74

Πλαίσιο για την προαγωγή εφαρμογής της Σύμβασης

Κατ' εφαρμογή του περιεχομένου της παραγράφου 2 του άρθρου 33 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο προβλέπει τη θέσπιση εθνικού πλαισίου για την

προώθηση, την προστασία και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης, ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη ως ο ανεξάρτητος φορέας που διαθέτει τα εχέγγυα για την ανάθεση της αποστολής αυτής.

Θεματοφύλακας των δικαιωμάτων στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση στην παρακολούθηση και αντιμετώπιση της παραβίασης δικαιωμάτων και στην εφαρμογή της διαδικασίας διαμεσολάβησης για την προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως (μεταξύ άλλων) αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης στον ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4443/2016, ο Συνήγορος του Πολίτη αποτελεί τη συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή, που αναλαμβάνει την προώθηση, προστασία και παρακολούθηση της Σύμβασης. Ως επιμέρους εκφάνσεις της αποστολής αυτής προβλέπονται ενδεικτικά διαδικασίες έκφρασης γνώμης ως προς τη συμβατότητα της νομοθεσίας, και των προωθούμενων πολιτικών με το περιεχόμενο της Σύμβασης, εκπόνησης μελετών και ερευνών σχετικά με το βαθμό εφαρμογής του περιεχομένου της Σύμβασης, σύνταξη εκθέσεως σχετικά με τη συντελούμενη πρόοδο και και πραγματοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης για την αύξηση της ενημέρωσης σε όλη την κοινωνία σχετικά με τα δικαιώματα και τις ικανότητες των Ατόμων με Αναπηρίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 75

Προβλέπεται μεταβατικό χρονικό διάστημα διάρκειας τεσσάρων μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου, όπως αυτή ορίζεται στο ακροτελεύτιο άρθρο, για τη σύνταξη και έκδοση υπουργικών ή κοινών υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες έχουν προβλεφθεί επί τη βάσει εξουσιοδότησης των διατάξεων του παρόντος μέρους.

Άρθρο 76

Στην πρώτη παράγραφο τονίζεται ότι οι διατάξεις του παρόντος μέρους δεν πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο που να περιορίζει την υφιστάμενη προστασία που παρέχεται στα Άτομα με Αναπηρίες και συνακόλουθα ότι δε θίγονται - και άρα εξακολουθούν να ισχύουν - τυχόν υπάρχουσες ευνοϊκότερες διατάξεις σχετικές με τα θέματα που ρυθμίζει ο παρών νόμος. Η διάταξη τίθεται κατ' ακολουθία αντίστοιχης πρόβλεψης που καταλαμβάνει τα άρθρα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών και θεσπίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 4 αυτής: «Τίποτα στην παρούσα Σύμβαση δεν θίγει οποιεσδήποτε διατάξεις είναι πιο πρόσφορες για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες και οι οποίες μπορούν να συμπεριληφθούν στο δίκαιο ενός Κράτους – Συμβαλλόμενου Μέρους ή στο διεθνές δίκαιο που ισχύει για το Κράτος αυτό.»

Με τις διατάξεις της δεύτερης παραγράφου αντικαθίσταται το άρθρο δεύτερο του ν. 4074/2012 προκειμένου να προσαρμοστεί και κατά περιεχόμενο με το επικαιροποιημένο νομοθετικό πλαίσιο που έχει θεσπιστεί. Συγκεκριμένα, η εξαίρεση από το προστατευτικό περιεχόμενο της παραγράφου 1 του άρθρου 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών που αφορά την εργασία και την απασχόληση, περιορίζεται μόνο στις ένοπλες δυνάμεις, θεμελιώνεται μεταξύ άλλων στη βάση αναπηρίας αλλά και χρόνιας πάθησης σχετικής με την Υπηρεσία και καταλαμβάνεται πλέον από τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν.4443/2016, ο οποίος έχει τεθεί στη θέση του εν συνόλω καταργηθέντος ν.3304/2005.

Με την τρίτη παράγραφο καταργείται το άρθρο τρίτο του ν.4074/2012. Τα θέματα που επιχειρούσε να ρυθμίσει το άρθρο αυτό, ρυθμίζονται εκ νέου με τρόπο ορθό και άμεσο, (χωρίς καταφυγή σε εξουσιοδότηση) από τις διατάξεις των άρθρων 11, 12 και 13 του παρόντος νόμου, που ορίζουν απευθείας σημεία αναφοράς (κεντρικό στην κυβέρνηση και επιμέρους ανά τομέα αρμοδιότητας) καθώς και συντονιστικό μηχανισμό. Στην επιλογή αυτή συνέτεινε η από 9-10-2014 ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α.) «Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες: Προβλήματα σχετικά

με την εφαρμογή της» στην οποία emphaticά σημειώνεται η ελλιπής συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η Σύμβαση και απευθύνονται συστάσεις προς την Πολιτεία για τη θέσπιση νομοθετικών ρυθμίσεων. Συγκεκριμένα στα σημεία 3. 4. 5. και 6. της εν λόγω απόφασης αναφέρονται τα ακόλουθα: «Το άρθρο Τρίτο του κυρωτικού Νόμου προβλέπει τα εξής: «με απόφαση του Πρωθυπουργού ορίζεται στην κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των ατόμων με Αναπηρίες, σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης και συντονιστικός μηχανισμός για τη διευκόλυνση των σχετικών με αυτή δράσεων». Η διάταξη αυτή αποτελεί ελλιπή συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που ανέλαβε το ελληνικό κράτος με την επικύρωση της Σύμβασης, αφού παρέχει εξουσιοδότηση για την εφαρμογή της παραγράφου 1 μόνο του άρθρου 33 της Σύμβασης και όχι των λοιπών παραγράφων του άρθρου αυτού. Βάσει της εξουσιοδοτικής αυτής διάταξης, εκδόθηκε η υπ' αρ. Υ 426/20.02.2014 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ορισμός σημείου αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (ν.4074/2012, Α'88) και συντονιστικού μηχανισμού για τη διευκόλυνση των σχετικών με αυτή δράσεων» (Β'523/28/02/2014). Με το άρθρο Μόνο της απόφασης αυτής ορίζεται ως σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης και ως συντονιστικός μηχανισμός για τη διευκόλυνση στων σχετικών με αυτή δράσεων, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και ειδικότερα η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης αυτού του Υπουργείου. Επίσης η απόφαση αντιγράφει κατά λέξη την παράγραφο 3 του άρθρου 33 της Σύμβασης. Έτσι, λόγω της ελλιπούς νομοθετικής εξουσιοδότησης, δεν έχουν συσταθεί ανεξάρτητοι μηχανισμοί που θα προάγουν, θα προστατεύουν και θα παρακολουθούν την εφαρμογή της Σύμβασης, όπως απαιτεί η παράγραφος 2 του άρθρου 33 της Σύμβασης. Μπορεί να συσταθεί και ένας μόνο τέτοιος μηχανισμός ή να ανατεθεί αυτό το έργο σε υφιστάμενο ανεξάρτητο φορέα, αρκεί να είναι ανεξάρτητος και να έχει τα αναγκαία μέσα (επαρκές εξειδικευμένο προσωπικό και επαρκή χρηματοδότηση) για την εκτέλεση του έργου αυτού. Η παράλειψη αυτή αποτελεί

σοβαρή παράβαση της Σύμβασης, καθώς περιορίζει σημαντικά την αποτελεσματικότητά της. Για τον σκοπό αυτό χρειάζεται ειδική, συμπληρωματική νομοθετική εξουσιοδότηση. Εξάλλου, η κατά λέξη αντιγραφή της παραγράφου 3 του άρθρου 33 της Σύμβασης στην προαναφερόμενη απόφαση του Πρωθυπουργού δεν έχει κανένα νόημα. Χρειάζεται ειδική συμπληρωματική νομοθετική εξουσιοδότηση για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων που να παρέχουν στην κοινωνία των πολιτών και ιδιαίτερα στα άτομα με αναπηρίες και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους, τη δυνατότητα να εμπλέκονται και να μετέχουν πλήρως στη διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης.»

Με την τέταρτη παράγραφο τίθεται χρονικό πλαίσιο για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στο άρθρο 24 του ν.4443/2016 με σκοπό την επέκταση σε νέους τομείς (πέραν αυτών της εργασίας και απασχόλησης) της παρεχόμενης προστασίας απέναντι σε πλήθος διακρίσεων μεταξύ των οποίων και οι αναπηρίες – χρόνιες παθήσεις. Καθώς για την έκδοση του εν λόγω διατάγματος απαιτείται η σύμπραξη υπηρεσιών που ανήκουν σε διαφορετικά Υπουργεία, ο συντονισμός ανατίθεται στον Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 προκειμένου η όλη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης και της ευρείας διαδικασίας διαβούλευσης, να ολοκληρωθεί εντός του χρονικού διαστήματος των δώδεκα μηνών που έχει τεθεί ως απώτατο όριο.

Με την πέμπτη παράγραφο ρυθμίζεται η περίπτωση κατά την οποία γενικές ή ειδικές διατάξεις είναι αντίθετες ή ρυθμίζουν διαφορετικά – επί τα χείρω – σε σχέση με το περιεχόμενο των θεμάτων που ρυθμίζουν οι διατάξεις του παρόντος μέρους.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ» (ΣΚΛΕ)

Άρθρο 77

Έδρα – Περιφερειακά Τμήματα

Προβλέπεται η λειτουργία του ΝΠΔΔ «ΣΚΛΕ» υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με έδρα την Αθήνα, καθώς και η δυνατότητα ίδρυσης περιφερειακών τμημάτων.

Άρθρο 78

Ίδρυση Περιφερειακών Τμημάτων

Περιγράφεται ο τρόπος ίδρυσης, κατάργησης και συγχώνευσης των περιφερειακών τμημάτων του ΣΚΛΕ, καθώς και η επιχορήγησή τους από τον ΣΚΛΕ.

Άρθρο 79

Μέλη

Περιγράφονται τα μέλη του ΣΚΛΕ, που διακρίνονται σε τακτικά, επίτιμα, πάρεδρα και έκτακτα. Όλοι οι πτυχιούχοι Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας, καθώς και όσοι εγκαθίστανται στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου για να ασκήσουν το επάγγελμα εγγράφονται υποχρεωτικώς στον ΣΚΛΕ.

Άρθρο 80

Εγγραφή – Συνδρομή

Καθορίζονται οι όροι και οι λεπτομέρειες της εγγραφής και των συνδρομών των μελών του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 81

Πόροι

Ορίζονται οι οικονομικοί πόροι του ΣΚΛΕ και προσδιορίζεται ο τρόπος της οικονομικής διαχείρισης.

Άρθρο 82

Όργανα Διοίκησης

Προσδιορίζονται τα όργανα διοίκησης του ΣΚΛΕ και ο χρόνος της θητείας τους.

Άρθρο 83

Γενική Συνέλευση

Περιγράφεται η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, ο τρόπος σύγκλησης και λήψης απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 84

Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης

Προσδιορίζεται το περιεχόμενο της Ημερήσιας Διάταξης της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 85

Διοικητικό Συμβούλιο ΣΚΛΕ

Περιγράφεται η σύνθεση, ο τρόπος συγκρότησης και σύγκλησης του Διοικητικού Συμβουλίου και τίθενται οι κανόνες απαρτίας.

Άρθρο 86

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

Περιγράφονται οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, η περίπτωση αυτοδίκαιης έκπτωσης από την ιδιότητα του μέλους και η χορήγηση ειδικής άδειας απουσίας 15 ημερών για τα μέλη του προεδρείου, που είναι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα.

Άρθρο 87

Αρμοδιότητες Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 88

Αρμοδιότητες Αντιπροέδρου Α΄

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Αντιπροέδρου Α΄ του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 89

Αρμοδιότητες Αντιπροέδρου Β΄

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Αντιπροέδρου Β΄ του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 90

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 91

Αρμοδιότητες Ταμιά

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Ταμιά του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 92

Αρμοδιότητες Οργανωτικού Γραμματέα

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Οργανωτικού Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 93

Αρμοδιότητες Υπεύθυνου Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Υπεύθυνου Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 94

Αρμοδιότητες Υπεύθυνου Δημοσίων Σχέσεων

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Υπεύθυνου Δημοσίων Σχέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 95

Αρμοδιότητες μελών ΔΣ

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 96

Εξελεγκτική Επιτροπή

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες της Εξελεγκτικής Επιτροπής, που εντοπίζονται στον οικονομικό έλεγχο και στον έλεγχο νομιμότητας.

Άρθρο 97

Συνέλευση Προέδρων

Προσδιορίζεται η σύνθεση και οι αρμοδιότητες της Συνέλευσης των Προέδρων.

Άρθρο 98

Γενική Συνέλευση Περιφερειακού Τμήματος (ΠΤ)

Προσδιορίζεται η σύνθεση, ο τρόπος σύγκλησης και οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης του Περιφερειακού Τμήματος.

Άρθρο 99

Περιφερειακό Συμβούλιο

Περιγράφεται η σύνθεση, ο τρόπος συγκρότησης και σύγκλησης, οι αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου και τίθενται οι κανόνες απαρτίας.

Άρθρο 100

Αρμοδιότητες Προέδρου Περιφερειακού Συμβουλίου

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Άρθρο 101

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα Περιφερειακού Συμβουλίου

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Άρθρο 102

Αρμοδιότητες Ταμιά Περιφερειακού Συμβουλίου

Προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Ταμιά του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Άρθρο 103

Επιτροπές – Τομείς κατά ειδικότητα

Προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης επιτροπών από το Διοικητικό Συμβούλιο και τα Περιφερειακά Συμβούλια για την διερεύνηση ειδικών ζητημάτων.

Άρθρο 104

Εκλογική Διαδικασία

Περιγράφεται η εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ, με την καθιέρωση του συστήματος της απλής αναλογικής.

Άρθρο 105

Πειθαρχικά Συμβούλια

Περιγράφεται η σύνθεση και οι αρμοδιότητες του Πρωτοβάθμιου και του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Άρθρο 106

Πειθαρχικά Παραπτώματα

Ενεργείται ενδεικτική απαρίθμηση των πειθαρχικών παραπτωμάτων των μελών του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 107

Πειθαρχικές ποινές

Ενεργείται περιοριστική απαρίθμηση των πειθαρχικών ποινών που δύνανται να επιβληθούν στα μέλη του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 108

Παραγραφή πειθαρχικών παραπτώματων

Τίθενται οι κανόνες της παραγραφής των πειθαρχικών παραπτώματων των μελών του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 109

Πειθαρχική διαδικασία

Περιγράφεται ο τρόπος κίνησης της πειθαρχικής διαδικασίας, η υποχρέωση κλήσης σε απολογία του πειθαρχικώς διωκομένου, η ανάγκη παράθεσης αιτιολογίας στην πειθαρχική απόφαση, ενώ προσδιορίζονται οι απαιτούμενες κοινοποιήσεις.

Άρθρο 110

Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο

Περιγράφεται η διαδικασία ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Άρθρο 111

Αίτηση εξαιρέσης μελών Πειθαρχικού Συμβουλίου

Ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εξαιρέσης μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου, εφόσον συντρέχει νόμιμος λόγος.

Άρθρο 112

Άσκηση του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού

Επαναλαμβάνεται η υποχρεωτικότητα της εγγραφής όλων των Κοινωνικών Λειτουργών στον ΣΚΛΕ. Η εγγραφή αυτή αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της άδειας / βεβαίωσης άσκησης του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού, ενώ δίδεται προθεσμία έξι μηνών για την εγγραφή όλων των υπόχρεων στον ΣΚΛΕ.

Άρθρο 113

Σφραγίδα ΣΚΛΕ

Προσδιορίζεται η σφραγίδα του ΣΚΛΕ και αντίστοιχα η σφραγίδα των Περιφερειακών Τμημάτων.

Άρθρο 114

Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή

Μεταβατικά και μέχρι την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του Π.Σ.Ε., προβλέπεται Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, η οποία ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και η οποία υποχρεούται να επιμεληθεί των διαδικασιών για την ανάδειξη των οργάνων του Συλλόγου. Η Επιτροπή έχει 13 μέλη, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετά από πρόταση του σωματείου «Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος».

Άρθρο 115

Κώδικας Δεοντολογίας των Κοινωνικών Λειτουργών

Περιγράφεται ο τρόπος έκδοσης κώδικα δεοντολογίας των κοινωνικών λειτουργών, το περιεχόμενο του οποίου δεσμεύει όλους όσους ασκούν το επάγγελμα.

Άρθρο 116

Θέσεις προσωπικού

Η παρούσα διάταξη αναφέρεται στον τρόπο σύστασης των αναγκαίων για τη λειτουργία του Π.Σ.Ε. οργανικών θέσεων προσωπικού του, στα απαιτούμενα προσόντα των υπαλλήλων, τις αρμοδιότητες και τον τρόπο καταβολής των αποδοχών τους.

Άρθρο 117

Καταργούμενες διατάξεις

Προβλέπεται η κατάργηση διατάξεων του άρθρου 111 του ν. 4387/2016, προκειμένου να μην καταλείπονται ερμηνευτικά και νοηματικά κενά γύρω από την σύσταση του ΝΠΔΔ ΣΚΛΕ.

Άρθρο 118

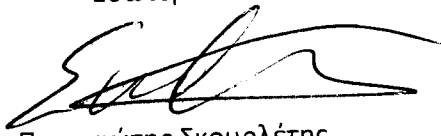
Έναρξη ισχύος

Προβλέπεται ότι η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα 21.08.2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Εσωτερικών

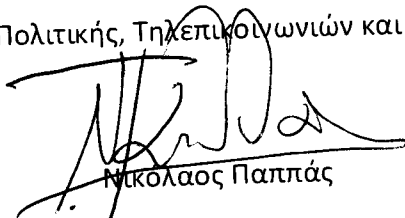
Παναγιώτης Σκουρλέτης

Οικονομίας και Ανάπτυξης

Δημήτριος Παπαδημητρίου

Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

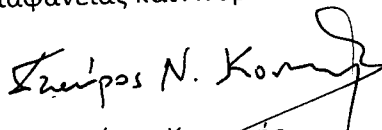
Νικόλαος Παππάς

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ευτυχία Αχτσιόγλου

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

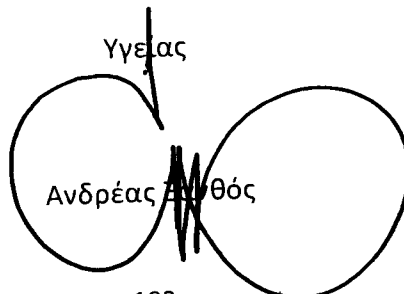
Σταύρος Κοντονής

Οικονομικών

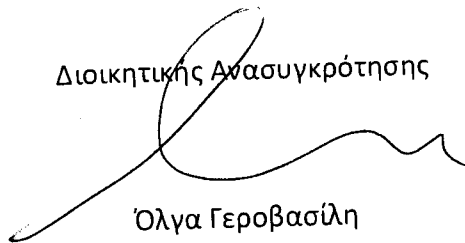
Ευκλείδης Τσακαλώτος

Υγείας

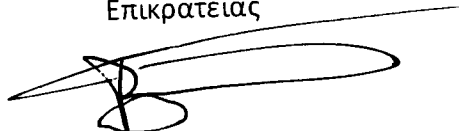
Ανδρέας Λιαρπούλος

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Όλγα Γεροβασίλη

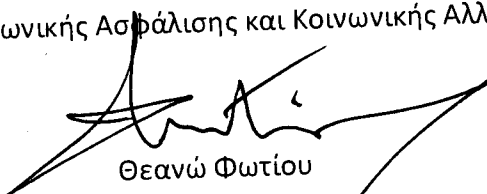
Επικρατείας

Χριστόφορος Βερναρδάκης

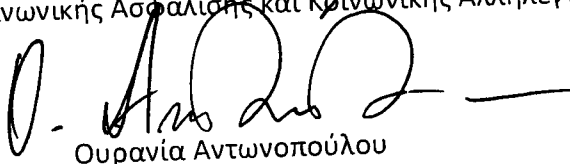
ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Θεανώ Φωτίου

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

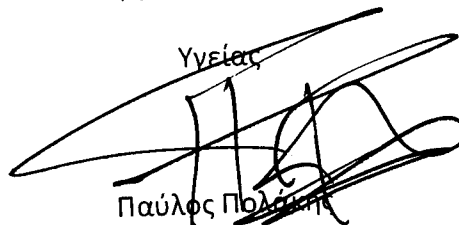
Ουρανία Αντωνοπούλου

Οικονομικών

Γεώργιος Χουλιαράκης

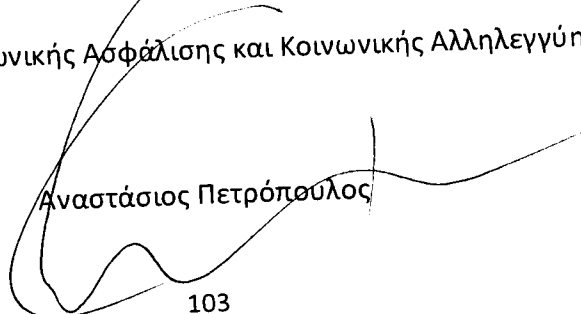
Υγείας

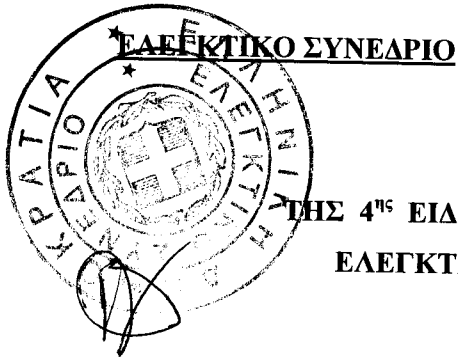
Παύλος Πολύζος

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Αναστάσιος Πετρόπουλος

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

**ΤΗΣ 4^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 12^{ης} ΙΟΥΛΙΟΥ 2017**

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

-----0-----

Μ Ε Λ Η : Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Σωτηρία Ντούνη και Γεωργία Μαραγκού, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ελένη Λυκεσά και Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σύμβουλοι.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Γεώργιος Καρασαββίδης, Προϊστάμενος Τμήματος, που αναπληρώνει νόμιμα την Επίτροπο της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ελένη Αυγουστόγλου, που απουσίασε δικαιολογημένα.

Με την αρχή της συνεδρίασης η Σύμβουλος Ευαγγελία Ελισάβετ Κουλουμπίνη, που ορίστηκε από την Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου εισηγήτρια, φέρει προς συζήτηση τις συνυπογραφόμενες από την Υπουργό και τον Υφυπουργό Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών διατάξεις του από 11-7-2017 σχεδίου νόμου που απεστάλησαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το 152501/11-7-2017 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού των Οικονομικών (αριθμ.ΓΕΕ365/110/11-7-2017) για να γνωμοδοτήσει επ'αυτών η Ολομέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ.2 του Συντάγματος. Το κείμενο αυτών έχει ως εξής:

**« Σχέδιο Νόμου
του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**

**«Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου, εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016
και άλλες διατάξεις»**

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κεφάλαιο Α΄

Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου

Άρθρο 1

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) προστίθεται εδάφιο, με έναρξη ισχύος από 1-1-2017, ως εξής:

«Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται σε πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Εάν ο διορισμός των προσώπων αυτών έχει γίνει μέχρι και την 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η αριθμ. 111482/0092/30-11-2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 4005)».

2. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των 15 ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.»

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου- λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών

αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε (5) ετών ασφάλισης.

Για συντάξεις με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης.»

4. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται στις παρ. 2 και 3.»

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 (Α'210) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι 6 ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις και ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 (Α 26), με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.»

2. Στο τέλος της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Το συνολικό ποσοστό της ως άνω μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.»

3. Η παρ. 1 του άρθρου 63 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται για όσο διάστημα ο δικαιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε στρέφεται κατά του Δημοσίου ή Νομικών

Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της παρούσας διάταξης αρχίζουν από την 1^η ημέρα του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.»

4. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Οι διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου δεν έχουν εφαρμογή για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα υπάγονται για τον υπολογισμό της σύνταξής τους στις διατάξεις του ν. 4387/2016.»

Άρθρο 3

Προσδιορισμός Συντάξιμων Αποδοχών αμειβόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017

Από 01.01.2017 οι συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται ασφαλιστικές εισφορές, για όσους υπηρετούν ή προσλαμβάνονται στο Δημόσιο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017 (Α' 74), είναι οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155 του ν. 4472/2017.

Άρθρο 4

Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 60 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Το δικαίωμα στη σύνταξη είναι अपαράγραπτο, τα δε οικονομικά αποτελέσματα που γεννώνται από την άσκηση του δικαιώματος αυτού ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο.»
2. Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5

Καταργητικές διατάξεις

1. Η περ. β του άρθρου 62 και η παρ. 1 του άρθρου 64 του π.δ. 169/2007 καταργούνται.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 9 του άρθρου 3 του ν. 3075/2002 (Α 297).

Αθήνα, 11-7-2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ευτυχία Αχτσιόγλου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γεώργιος Χουλιαράκης

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Αναστάσιος Πετρόπουλος »

Ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιος Νικητάκης διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

«Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 περ. γ' του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α' 52), το σχέδιο νόμου «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου, εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016 και άλλες διατάξεις» του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο συνυπογράφεται από την Υπουργό και τον Υφυπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, και μας απεστάλη με το 152501/11.7.2017 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (αριθμ. πρωτ. ΓΕΕ: 365/11.7.2017),

προκειμένου να εκφέρει (η Ολομέλεια) την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος γνωμοδότησή της, και εκθέτουμε τα ακόλουθα:

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, οι συνταξιοδοτικού περιεχομένου ρυθμίσεις του οποίου καταστρώνονται σε πέντε συνολικώς άρθρα, επέρχονται αλλαγές σε σειρά διατάξεων του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 85) και του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007, ΦΕΚ Α' 210).

Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 1

παρ. 1: Με το προστιθέμενο εδάφιο επεκτείνεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η εφαρμογή από 1.1.2017 των προβλεπομένων στο άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 4387/2016 για τους ασφαλισμένους στο Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ, αναφορικός με τον καθορισμό των ποσοστών εισφορών κλάδου σύνταξης στον ΕΦΚΑ, ασφαλισμένου και εργοδότη, και για τους διοριζόμενους από την ως άνω ημερομηνία και εφεξής σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Επί της ουσίας της ρύθμισης έχει γνωμοδοτήσει το Σώμα με τα πρακτικά της 1^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της 20.4.2016 (σελ. 76). Επισημαίνεται, πάντως, ότι η προστιθέμενη διάταξη ενδεχομένως να εγείρει ζήτημα συμβατότητας προς υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις στο μέτρο που συνεπάγεται αναδρομική από 1.1.2017 επιβάρυνση των μετακλητών υπαλλήλων.

παρ. 2: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ. 3: Πρόκειται για ευεργετικές διατάξεις. Επισημαίνεται, ως εκ περισσού, ότι για τη λήψη υπόψη του χρόνου ασφάλισης (πραγματικού, πλασματικού, προαιρετικής ασφάλισης ή άλλου που λογίζεται συντάξιμος) για το προ της 1.1.2002 διάστημα, είναι αναγκαία σε κάθε περίπτωση η καταβολή των αναλογουσών εισφορών (πρβλ. τη ρητή διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 περ. β του ν. 4387/2016).

παρ. 4: Η ισχύουσα διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 – εισαχθείσα με το άρθρο 94 παρ. 2 του ν. 4461/2017 (ΦΕΚ Α΄ 38/28.3.2017 – διαρθρώνεται σε δύο υποπαραγράφους (α και β) και αφορά στον τρόπο αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών για τα διαστήματα αφενός έως και το έτος 2020 και, αφετέρου, για το έτος 2021 και εφεξής. Ενόψει τούτου, το νέο εδάφιο που προτείνεται να προστεθεί στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 8 δεν φαίνεται να συνέχεται νοηματικώς με το περιεχόμενό της και, για το λόγο αυτό, είναι νομοτεχνικώς ορθότερο η προτεινόμενη ρύθμιση, αφορώσα στο ύψος του συνολικού ακαθάριστου ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης «όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο», να αποτελέσει νέα αυτοτελή παράγραφο του άρθρου 8.

Επί του άρθρου 2

παρ. 1, 2: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ. 3: Η νέα διάταξη αφορά αποκλειστικώς στην αναστολή καταβολής της σύνταξης και όχι και στο συνταξιοδοτικό δικαίωμα καθεαυτό, σε αντίθεση με την αντικαθιστώμενη παρ. 1 του άρθρου 63 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα. Επισημαίνεται ότι η νέα ρύθμιση είναι εν μέρει αυστηρότερη της ισχύουσας, στο

μέτρο που θεσπίζει αναστολή καταβολής της σύνταξης για όσο διάστημα ο δικαιούχος εκτίει οποιαδήποτε στερητική της ελευθερίας ποινή άνω του ενός έτους και όχι μόνο ποινή κάθειρξης, και εν μέρει επιεικέστερη εκείνης, στο μέτρο που απαιτείται το αδίκημα, για το οποίο επιβλήθηκε η ποινή, να στρέφεται κατά του Δημοσίου ή κατά ΝΠΔΔ.

παρ. 4: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 3

Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

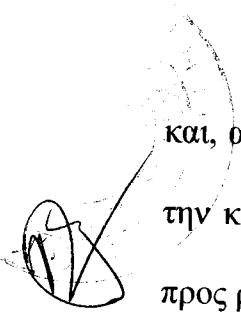
Επί του άρθρου 4

παρ. 1: Με το νέο πρώτο εδάφιο του άρθρου 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, πέραν της ρητής θέσπισης ως απαράγραπτου του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αποσυνδέεται εφεξής ο χρόνος επέλευσης των οικονομικών αποτελεσμάτων της σύνταξης από το χρόνο έκδοσης της σχετικής πράξης ή απόφασης, με συνέπεια την κατάργηση του ισχύοντος περιορισμού της τριετούς αναδρομής τους, αφού ορίζεται ρητώς ότι ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης του ενδιαφερομένου.

παρ. 2: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 5

παρ. 1: Με τη ρύθμιση αυτή καταργούνται, αφενός, η διάταξη του άρθρου 62 περίπτ. β του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, η οποία έχει κριθεί ως αντίθετη σε συνταγματικής και υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις (βλ. ΕΣ Ολομ. 480/2016, 2359, 2254, 1817, 477/2014, ΕΔΔΑ, Αποστολάκης κατά Ελλάδος, 22.10.2009)

και, αφετέρου, εκείνη του άρθρου 64 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα δοθέντος ότι, μετά την κατάργηση της προηγούμενης διάταξης, δεν καταλείπεται πλέον αντικείμενο προς ρύθμιση.

παρ. 2: Η προτεινόμενη ρύθμιση, με την οποία καταργείται σειρά ισχυουσών χρονικών προθεσμιών για την άσκηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, συνάδει πλήρως με την ως άνω θέσπιση – στο άρθρο 4 παρ. 1 του νομοσχεδίου – του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως απαράγραπτου.

Αθήνα, 12 Ιουλίου 2017

Ο Επίτροπος Επικρατείας

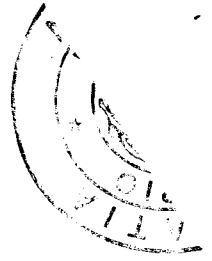
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΚΗΣ»

Η Σύμβουλος Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη εισηγείται τα ακόλουθα:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 73 παρ.2, 74 και 75 παρ.1 του Συντάγματος συνάγεται ότι τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια, που αναφέρονται οπωσδήποτε στην απονομή σύνταξης και τις προϋποθέσεις της υποβάλλονται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών (και από τον αρμόδιο Υπουργό αν πρόκειται για συντάξεις που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ.) συνοδεύονται δε υποχρεωτικά από την οικεία αιτιολογική έκθεση και εφόσον συνεπάγονται επιβάρυνση του προϋπολογισμού από την οικεία έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που καθορίζει την δαπάνη.
2. Οι προτεινόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις έχουν υποβληθεί στο παρόν Δικαστήριο με την οικεία αιτιολογική έκθεση, ενώ συνοδεύονται και από την, από

4-7-2017, εισηγητική έκθεση των οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ.5 περιπτ.ε' του ν.4270/2014 της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σύμφωνα με την οποία, από τις διατάξεις του άρθρων του Κεφαλαίου Α' του σχεδίου νόμου που αφορούν σε συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του Δημοσίου δεν προκαλείται επιπλέον οικονομική επιβάρυνση στον Κρατικό Προϋπολογισμό, για την περίοδο του ΜΠΔΣ 2017-2021, σε σχέση με τα οικονομικά μεγέθη που έχουν ήδη εκτιμηθεί, αφού πρόκειται για διευκρινιστικού χαρακτήρα τροποποιήσεις ή αφορούν περιορισμένο αριθμό συνταξιούχων και δεν επηρεάζουν ούτε τις προβολές της συνταξιοδοτικής δαπάνης, ούτε τις εκτιμήσεις των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές.

3. Συναφώς, παρατηρείται ότι κατά το άρθρο 73 παρ.2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια επί των οποίων απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου πρέπει να είναι ειδικά. Η επιταγή αυτή του Συντάγματος τηρείται και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις εμπεριέχονται σε ιδιαίτερο (αυτοτελές) κεφάλαιο (όπως εν προκειμένω το Κεφάλαιο Α') του νομοσχεδίου, που περιλαμβάνει και άλλου περιεχομένου διατάξεις στα λοιπά κεφάλαιά του (βλ Πρακτικά Ολομ. 2^{ης} Ειδ. Συν της 8^{ης} Μαΐου 2017, 1^{ης} Ειδ. Συν. Της 8^{ης} Μαρτίου 2017 και 1^{ης} Ειδ. Συν. Της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2012).

Ειδικές παρατηρήσεις επί των άρθρων :

Επί του άρθρου 1 « Τροποποίηση διατάξεων του ν.4387/2016»

παρ.1 Με τη διάταξη αυτή προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ.1 του άρθρου 5 του ν.4387/2016, με το οποίο θεσπίστηκαν ενιαίοι κανόνες για την καταβολή των

εισφορών σε όλα τα πρόσωπα της περιπτ.α' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν.4387/2016. Με δεδομένο ότι στην τελευταία διάταξη ρητώς υπάγονται και οι μετακλητοί υπάλληλοι του Δημοσίου παρίσταται αμφίβολη η αναγκαιότητα της ρύθμισης αυτής, με την πλεοναστική ένταξη στο πεδίο εφαρμογής της και των μετακλητών υπαλλήλων δημοσίου δικαίου (βλ. και παρατηρήσεις επί της διάταξης του άρθρου 4 του ν.4387/2016 με τα Πρακτικά της 1^{ης} Ειδ.Συν.Ολομ.Ελ.Συν. σελ.50).

παρ.2 Με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται εξαίρεση στον κανόνα του απαιτούμενου κατ' ελάχιστο χρόνου 15 ετούς ασφάλισης για την απονομή της εθνικής σύνταξης που ορίζεται στην παρ.6 του άρθρου 7 του ν.4387/2016. Προβλέπεται το πρώτον, η καταβολή μειωμένης εθνικής σύνταξης για όσους έχουν θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα με χρόνο ασφάλισης μικρότερο των 15 ετών, η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στα 15 έτη ασφάλισης και ανέρχεται στο ποσό των 345,60 ευρώ.

παρ.3 Θεσπίζονται ευεργετικές διατάξεις, αφού αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης για το χρονικό διάστημα προ της 1-1-2002, το οποίο θα συνυπολογιστεί στο λοιπό συντάξιμο χρόνο για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου ή των στρατιωτικών, υπό την προϋπόθεση καταβολής των αναλογουσών εισφορών.

παρ.4. Προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ.4 του άρθρου 8 του ν.4387/2016, όπου προβλέπεται ο τρόπος αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης με βάση τον ετήσιο γενικό δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛΣΤΑΤ, με το οποίο ορίζεται ότι το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης δεν πρέπει να υπερβαίνει το

ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών. Από την οικεία αιτιολογική έκθεση* δεν προκύπτει ο δικαιολογητικός λόγος θέσπισης της διάταξης αυτής.

Επί του άρθρου 2 « Τροποποίηση διατάξεων του π.δ.169/2007»

παρ.1 Επί της ουσίας της διάταξης δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, πλην για την αρτιότερη νομοτεχνική διατύπωση της ρύθμισης προτείνεται η αναδιατύπωση της φράσης «... ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας..» σε « ...ως συντάξιμος χρόνος ...» αφού με αναγωγή στις οικείες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα αυτός ο χρόνος θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, γι' αυτό άλλωστε αναγνωρίζεται ως συντάξιμος, με την καταβολή των ανάλογων ασφαλιστικών εισφορών.

παρ.2 . Πρόκειται για ρύθμιση επί της οποίας δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ.3 . Με τη διάταξη αυτή αντικαθίσταται η παρ.1 του άρθρου 63 του π.δ.169/2007 και προβλέπεται η αναστολή καταβολής της σύνταξης μόνο στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους για αδικήματα που στρέφονται κατά του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. και για όσο διαρκεί η ποινή του.

Κατά την άποψη της εισηγήσεως: 1. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην περίπτωση που η νομοθεσία συμβαλλόμενου Κράτους προβλέπει δικαίωμα σε σύνταξη, εξαρτώμενο ή μη, από προηγούμενη καταβολή εισφορών, πρέπει να θεωρηθεί ότι αυτή (η νομοθεσία) ιδρύει ένα περιουσιακό συμφέρον που εντάσσεται στο προστατευτικό πεδίο του άρθρου 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ για τα άτομα που πληρούν τις απαιτήσεις του. Η μείωση ή η στέρηση σύνταξης δύναται να συνιστά επέμβαση στην ειρηνική απόλαυση αγαθών υπό την έννοια της ανωτέρω διατάξεως και πρέπει να είναι

δικαιολογημένη. Συνεπώς, η επέμβαση αυτή πρέπει να προβλέπεται στο νόμο και να επιδιώκεται μ' αυτή ένας θεμιτός σκοπός δημοσίου συμφέροντος. Σε κάθε περίπτωση, αυτή πρέπει να είναι ανάλογη του επιδιωκόμενου σκοπού και να διασφαλίζει τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος και των απαιτήσεων σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ως άνω ισορροπία δεν δύναται να επιτευχθεί όταν τα άτομα καλούνται να φέρουν ένα υπερβολικό και δυσανάλογο βάρος (βλ .απόφ. της 14-6-2016 Φιλίππου κατά Κύπρου σκεψ.59-61). Και ναι μεν το Δικαστήριο δέχεται ότι, η πλήρης στέρηση της σύνταξης παραβιάζει το άρθρο 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ, ενώ αντιθέτως μια εύλογη και σύμμετρη μείωση της σύνταξης δεν θα το παραβίαζε (βλ. αποφ. της 1-9-2015 Da Silva Carvallio Rico κατά Πορτογαλίας σκ.59 και της 15-4-2014 Stefanetti κατά Ιταλίας), όμως, το ζήτημα του αν τηρήθηκε η δίκαιη ισορροπία μεταξύ της προστασίας του συνταξιοδοτικού δικαιώματος που πλήττεται και του δημοσίου συμφέροντος, εξαρτάται από τις συγκεκριμένες περιστάσεις εκάστης περίπτωσης και αποτελεί θέμα στάθμισης.

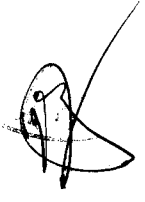
2. Εν προκειμένω, τίθεται ζήτημα για την αναλογικότητα του μέτρου της αναστολής της σύνταξης για όσο διάστημα ο συνταξιούχος εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός έτους, για αδίκημα που στρέφεται κατά του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ, για τους ακόλουθους λόγους: 1) Ο νόμος θεσπίζει αυτοδίκαιη αναστολή με μόνο κριτήριο ότι το μέτρο αυτό υπηρετεί λόγο δημοσίου συμφέροντος, χωρίς να ερευνηθεί εάν η βαρύτητα της κύρωσης βρίσκεται σε εύλογη σχέση αναλογίας με τα αδικήματα για τα οποία καταδικάστηκε, ήτοι εάν είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να θεωρείται ότι επιβάλλεται σ' αυτόν ένα δυσανάλογο βάρος σε σχέση με το δικαίωμα στην παρουσία του (βλ.απόφ Ν0 225451 της 7-7-

2004 του Γαλλικού Συμβουλίου της Επικρατείας που έκρινε το διοικητικό μέτρο αναστολής σύνταξης δημοσίου υπαλλήλου, υπό το φως του άρθρου 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ) 2) Η στέρηση είναι πλήρης, αφού αφορά στο σύνολο της σύνταξής του, ήτοι και το ανταποδοτικό τμήμα αυτής που αντιστοιχεί στις δικές του εισφορές (βλ απόφ.της 18-10-2005 επί της υποθ.Banfield κατά Ηνωμένου Βασιλείου) 3) Η στέρηση είναι πρόσκαιρη μεν, για όσο διάστημα διαρκεί η ποινή του, όμως η διάρκεια της ποινής διαφέρει σε κάθε περίπτωση, αφού μπορεί η διάρκεια της ποινής να είναι τέτοια, ώστε μετά την αποφυλάκισή του, να μην είναι σε θέση λόγω ηλικίας να αναπληρώσει την απωλεσθείσα σύνταξή του. Και αυτό διότι, η σύνταξη γήρατος είναι μια διακριτή παροχή που προορίζεται να εξασφαλίσει υλικές συνθήκες διαβίωσης σε αναλογία με το επίπεδο που είχε ο ήδη συνταξιούχος στην ενέργεια.(βλ.απόφ.ΝΟ 225451 της 7-7-2004 του Γαλλικού Συμβουλίου της Επικρατείας).

3.Κατόπιν τούτων, το διοικητικό μέτρο της αναστολής της σύνταξης- ανεξαρτήτως του ότι λειτουργεί ως παρεπόμενη ποινή αυτής που επιβλήθηκε στον συνταξιούχο για την ποινικώς κολάσιμη συμπεριφορά του, η οποία ναι μεν είναι ποινικώς καταδικαστέα αλλά δεν έχει αιτιώδη συνάφεια με την απώλεια του συνταξιοδοτικού του δικαιώματος (απόφ.της 18^{ης} Οκτωβρίου 2006 επί της υποθ.Oper κατά Ολλανδίας) - εφόσον θίγει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, εγείρει ζητήματα προσβολής της προστατευόμενης από το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ περιουσίας.

Η Πρόεδρος Ανδρονίκη Θεοτοκάτου και οι Αντιπρόεδροι Ιωάννης Σαρμάς και Σωτηρία Ντούνη διατύπωσαν την άποψη ότι η διάταξη ενδέχεται να προκαλέσει ζητήματα συμβατότητας με τις υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις της

Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 1 του πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και άρθρο 4 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση, “ ne bis in idem”), ενόψει και της σχετικής νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως η νομολογία αυτή εκτέθηκε στην εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας Ελισάβετ Κουλουμπίνη. Κατά την πλειοψηφία όμως των μελών της Ολομέλειας, η ως άνω διάταξη δεν χρήζει παρατήρησης.

παρ.4 . Επί της ουσίας της διάταξης δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, πλην η προσθήκη αυτής στο τέλος της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ.169/2007 δημιουργεί σύγχυση. Η διάταξη αυτή πρέπει να προστεθεί στο τέλος της περίπτ.ί της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007, όπου ρυθμίζεται το σχετικό ζήτημα του συνυπολογισμού του επιδόματος θέσης ευθύνης στον συντάξιμο μισθό για όλους τους πολιτικούς δημόσιους υπαλλήλους που είναι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων.

Επί του άρθρου 3 «Προσδιορισμός συντάξιμων αποδοχών αμειβόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4472/2017»

Πρόκειται για ρύθμιση επί της οποίας δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 4 « Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη».

παρ.1 Πρόκειται για ρύθμιση με την οποία, υπό το φως των νέων νομολογιακών δεδομένων που διαμορφώθηκαν με την έκδοση αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (υποθέσεις Κοκκίνη κατά Ελλάδας της 6.11.2008 και Ρεβελιώτη κατά Ελλάδας της 4.11.2008), αίρεται ο τιθέμενος

μ' αυτή χρονικός περιορισμός της τριετίας για την ικανοποίηση συνταξιοδοτικών αξιώσεων, ο οποίος είχε ως αφετηρία την έκδοση της πράξης ή της απόφασης των αρμοδίων οργάνων της συνταξιοδοτικής διοίκησης και εξαρτούσε την αναγνώριση οικονομικών δικαιωμάτων από συντάξεις από το τυχαίο, απρόβλεπτο και εκτός του πεδίου επιρροής του συνταξιούχου γεγονός του χρόνου ενέργειας της διοικήσεως, με συνέπεια να τίθενται ζητήματα συμβατότητας της διάταξης αυτής με το άρθρο 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ. Ενόψει όμως του ότι, με τη διάταξη της παρ.9 του άρθρου 22 του ν.4387/2016 προστέθηκε και δεύτερο εδάφιο στην παρ.1 του άρθρου 60, με το οποίο προβλέπονται αναδρομικά οικονομικά δικαιώματα σε βάρος του Δημοσίου που προκύπτουν κατά τον κανονισμό και ανακαθορισμό της σύνταξης με βάση τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης με τον χρονικό περιορισμό της πενταετίας, η προτεινόμενη διάταξη χρήζει αναδιατύπωσης ώστε να συμπεριλάβει και τη τελευταία ρύθμιση, η οποία αν παραμείνει ως έχει αντιστρατεύεται το νέο κανόνα της έναρξης των οικονομικών αποτελεσμάτων που γεννώνται από την άσκηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης.

παρ.2 Επί της ουσίας της ρύθμισης δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, πλην για την αρτιότερη νομοτεχνική διατύπωση της ρύθμισης προτείνεται η αναδιατύπωση της φράσης «... Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων...» σε «...Η ρύθμιση της ανωτέρω παραγράφου...».

Επί του άρθρου 5 «Καταργητικές διατάξεις»

παρ.1 Με τη ρύθμιση αυτή καταργείται η διάταξη του άρθρου 62 περίπτ.β. του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, που αφορούσε στην απώλεια του δικαιώματος

συντάξεως συνεπεία αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για τα αδικήματα που προβλέπονταν στην διάταξη αυτή ως αντικείμενη σε συνταγματικής και υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις (βλ. Ολομ.Ελ.Συν. 480/2016, 6456/2015, 2359,2254,1817 και 477/2014, Αποστολάκης κατά Ελλάδος, 22-10-2009), καθώς επίσης και η διάταξη του άρθρου 64 παρ.1 του ίδιου Κώδικα που προέβλεπε τη μεταβίβαση της σύνταξης στη σύζυγο και στα τέκνα του καταδικασθέντος υπαλλήλου για τα αδικήματα της περ.β του άρθρου 62, αφού η δεύτερη διάταξη (άρθρο 64παρ.1) μετά την κατάργηση της πρώτης (άρθρο 62περιπτ.β) στερείται πλέον ρυθμιστικού πεδίου.

παρ.2 . Με τη ρύθμιση αυτή καταργούνται όλες οι αποσβεστικές προθεσμίες που είχαν επανεισαχθεί στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου με το άρθρο 3 του ν.3075/2002, εντός των οποίων ο υπάλληλος ή ο συνταξιούχος έπρεπε με σχετική αίτησή του να ασκήσει τα συνταξιοδοτικά του δικαιώματα.(βλ. Ολομ.Ελ.Συν.987 και 989 /2015). Πρόκειται για ρύθμιση η οποία εναρμονίζεται πλήρως με τον κανόνα του απαράγραφτου του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. (άρθρο 4 παρ.1 του σχεδίου νόμου).

Η Ολομέλεια, ύστερα από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, δέχθηκε την εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας Ελισάβετ Κουλουμπίνη, ως προς την οποία διατυπώθηκαν οι ανωτέρω αναλυτικά ειδικότερες γνώμες.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από την Πρόεδρο, υπογράφεται από την ίδια και τον Γραμματέα.

Εκδόθηκε στις 14 Ιουλίου 2017.

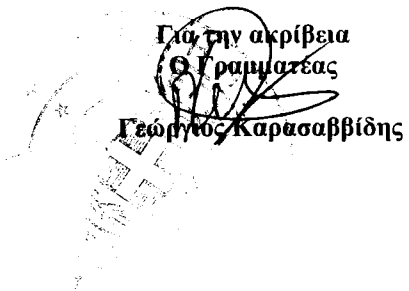
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ

Για την ακρίβεια
Ο Γραμματέας
Γεώργιος Καρασαββίδης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΤΟΥ

**ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

με τίτλο

**«ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ,
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»**

ΜΕΡΟΣ Α΄

**ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν.
4387/2016 ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

1. Τροποποίηση της παρ.6 του άρθρου 11 του π.δ.169/2007:

«6. Κατ' εξαίρεση θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος κάθε κανονικής ή αναρρωτικής άδειας, ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας μέχρι μία πενταετία, ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, ο χρόνος της διαθεσιμότητας, εφόσον αυτή δεν οφείλεται σε αξιόποινη πράξη ή πειθαρχικό παράπτωμα για τα οποία επακολούθησε οριστική απόλυση από την υπηρεσία, καθώς και ο χρόνος της απεργίας, εφόσον θεωρείται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι 6 ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις, με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2011 και μετά, θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο οποίος είναι ίσος με τα κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών της οικείας σχολής, εφόσον ο χρόνος αυτός δεν λογίζεται συντάξιμος με βάση άλλες διατάξεις. Για τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας που λογίζεται συντάξιμος σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής

ανέρχεται σε δύο (2) έτη.

Ο ανωτέρω χρόνος σπουδών αναγνωρίζεται ως συντάξιμος εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης δώδεκα (12) ετών.

Δημόσιος υπάλληλος που αποδέχεται θέση ή παρατείνει ή ανανεώνει τη θητεία του σε διεθνή οργανισμό στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, λογίζεται ότι τελεί σε κανονική άδεια απουσίας χωρίς αποδοχές κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του στον Οργανισμό αυτό και για χρόνο που δεν μπορεί να υπερβεί τη δεκαετία συνολικά.

Ο χρόνος της πιο πάνω υπηρεσίας θεωρείται σαν πραγματική δημόσια υπηρεσία για κάθε περίπτωση και σαν συντάξιμος με την τήρηση των διατάξεων της παρ. 8 αυτού του άρθρου.

Στις διατάξεις αυτής της παραγράφου υπάγονται αυτοδίκαια και εκείνοι που μέχρι την έναρξη της ισχύος του Ν.Δ. 3768/57 (12-1 ΟΙ 957) αποδέχθηκαν θέση σε διεθνή οργανισμό από τους παραπάνω και για το λόγο αυτό κρίθηκαν ότι έπρεπε να απολυθούν ή απολύθηκαν.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του επόμενου εδαφίου, οι διατάξεις των δεύτερου, τρίτου και τέταρτου εδαφίων της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους που, πριν από την πρόσληψη τους στο Δημόσιο, αποδέχθηκαν θέση ή παράταση ή ανανέωση θητείας σε διεθνή οργανισμό στον οποίο μετέχει και η Ελλάδα, εφόσον κατά την έναρξη της θητείας τους στο διεθνή οργανισμό είχαν αποκτήσει την ιδιότητα υπαλλήλου στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών.

Όλη η προϋπηρεσία των υπαλλήλων του προηγούμενου εδαφίου στα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια αναγνωρίζεται σαν συντάξιμη για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης από το Δημόσιο χωρίς κανένα όρο, προϋπόθεση ή περιορισμό, εκτός από αυτόν που τίθεται στο επόμενο εδάφιο.

Αν με βάση την υπηρεσία, που έχει αναγνωρισθεί σύμφωνα με τα προηγούμενα δύο εδάφια, αυτοί που αναφέρονται σ' αυτά δικαιούνται μεγαλύτερη σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό, δεν τους καταβάλλεται σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο. Αν δικαιούνται τέτοια μικρότερη από κύρια ασφάλιση σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό, καταβάλλεται από το Δημόσιο η μεγαλύτερη αυτή σύνταξη, αποδίδεται όμως σ' αυτό από τον ασφαλιστικό οργανισμό η μικρότερη που τον βαρύνει.

Ο χρόνος και ο τρόπος της απόδοσης σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο από τον ασφαλιστικό οργανισμό στο Δημόσιο του βάρους αυτού από τη σύνταξη ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Οι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι που έλαβαν υποτροφία από το Κράτος και απολύθηκαν θεωρούνται ότι διατελούν σε εκπαιδευτική άδεια, εφόσον μετά τη λήξη της υποτροφίας τους προσλήφθηκαν πάλι στην ίδια ή άλλη δημόσια υπηρεσία και ο χρόνος που διανύθηκε κατ' αυτό τον τρόπο λογίζεται σαν συντάξιμος με τον περιορισμό του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής.»

3. Τροποποίηση της παρ.1 του άρθρου 63 του π.δ.169/2007:

«1.Το δικαίωμα για σύνταξη ή καταβολή δεν μπορεί να ασκηθεί αν ο δικαιούχος καταδικαστεί στην ποινή της κάθειρξης για οποιοδήποτε αδίκημα και μέχρι τη λήξη της ποινής.»

4. Τροποποίηση της περ.ι της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ.169/2007:

«ι) για τους πολιτικούς δημοσίου υπαλλήλους προϊσταμένους οργανικών μονάδων, οποιουδήποτε επιπέδου, το επίδομα θέσης ευθύνης της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3205/2003 ή το επίδομα θέσης ευθύνης των περιπτώσεων Γ και Δ` της παρ. 1 του άρθρου 1 της υπ` αριθμ. 2/70481/0022/154.2004 κοινής υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 1874/Β`), κατά περίπτωση, ανεξάρτητα εάν αποχωρούν από τις θέσεις αυτές. Επί συρροής αξιώσεων για υπολογισμό των εν λόγω επιδομάτων από δύο βαθμίδες, λαμβάνεται υπόψη μόνο το ποσό που αντιστοιχεί στην ανώτερη βαθμίδα.

Στις διατάξεις της περίπτωσης αυτής, υπάγονται μόνο όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα έχουν ασκήσει τα καθήκοντα του Προϊσταμένου Οργανικής Μονάδας, όχι κατά αναπλήρωση ή κατ` ανάθεση τουλάχιστον για μία διετία, μετά την επιλογή τους για τη θέση αυτή από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο ή μετά την τοποθέτησή τους στη θέση αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 4275/2014 (Α` 149). Αν τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν συμπληρώσει την προβλεπόμενη διετία ως Προϊστάμενοι Οργανικών Μονάδων διαφορετικής βαθμίδας, καταβάλλεται το επίδομα θέσης την οποία κατείχε ο υπάλληλος για περισσότερο χρόνο.»

Άρθρο 4

Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη

1. Τροποποίηση της παρ.1 του άρθρου 60 του π.δ.169/2007:

«1.Δεν επιτρέπεται σε καμιά ανεξάρτητα περίπτωση ν` αναγνωρισθούν αναδρομικά σε βάρος του Δημόσιου Ταμείου οικονομικά δικαιώματα από συντάξεις για χρονικό

διάστημα πέρα των τριών ετών από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση.

Στις περιπτώσεις αναδρομικών οικονομικών δικαιωμάτων σε βάρος του Δημοσίου, που προκύπτουν κατά τον κανονισμό ή ανακαθορισμό της σύνταξης με βάση τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, το ανωτέρω χρονικό διάστημα επιμηκύνεται σε 5 έτη.

Τα ποσά που καταβάλλει το Δημόσιο για συντάξεις ή βοηθήματα γενικά δεν επιβαρύνονται με τόκους σε καμιά ανεξαιρέτως περίπτωση.»

Άρθρο 5

Καταργούμενες διατάξεις

1. Κατάργηση της περ.β του άρθρου 62 του π.δ.169/2007:

«β) Αν ο δικαιούχος καταδικαστεί αμετάκλητα, είτε όταν ήταν στην ενέργεια είτε ως συνταξιούχος, σε ποινή κάθειρξης για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, παραποίηση ή σε φυλάκιση για δωροδοκία ή δωροληψία, εφόσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή κατά νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου καθώς και αν καταδικαστεί αμετάκλητα για κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του Ν.Δ. 364/1969.»

Κατάργηση της παρ.1 του άρθρου 64 του π.δ.169/2007:

«1. Η σύζυγος και τα τέκνα αυτού που καταδικάστηκε για αδίκημα της περ. β του άρθρου 62 του Κώδικα αυτού, δικαιούνται με τους όρους αυτού του Κώδικα τη σύνταξη που τους ανήκει σαν αυτός που καταδικάστηκε να είχε πεθάνει και εφόσον ο ίδιος είχε αποκτήσει δικαίωμα με βάση τα έτη της υπηρεσίας του. Αν αυτός που καταδικάστηκε αποκτήσει πάλι δικαίωμα σύνταξης σύμφωνα με τους όρους της περίπτ. β` της παρ. 1 του άρθρου 62, παύει η πληρωμή της παραπάνω σύνταξης.»

2. Κατάργηση των παραγράφων 1,2,3,4,5 και 9 του άρθρου 3 του ν.3075/2002:

«1. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 11 και της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Η αναγνώριση ως συντάξιμου του χρόνου που προβλέπεται από την τελευταία περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου γίνεται με πράξη της αρμόδιας διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, που υποβάλλεται σε προθεσμία πέντε ετών από τη χρονολογία που εξήλθε ο υπάλληλος από την υπηρεσία."

2. Οι διατάξεις του έβδομου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Η αίτηση για αναγνώριση υπηρεσίας που δεν αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία υποβάλλεται είτε κατά τη διάρκεια της ενεργού υπηρεσίας του υπαλλήλου ή του στρατιωτικού είτε μετά την έξοδό του από αυτή, σε προθεσμία πέντε ετών από την απομάκρυνσή του ή από την κοινοποίηση σε αυτόν της πράξης ή της απόφασης με την οποία δεν προσμετρήθηκε ως συντάξιμος η υπηρεσία της οποίας ζητά την αναγνώριση."

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 21 του άρθρου 22 και της παραγράφου 6 του άρθρου 50 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Κάθε αίτηση που αφορά την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης, την αύξησή της ή την προσμέτρηση χρόνου συντάξιμης υπηρεσίας υποβάλλεται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον μετά την έξοδο του υπαλλήλου από την υπηρεσία ή την έναρξη καταβολής της σύνταξης, με ποινή την έκπτωση από το δικαίωμα, σε προθεσμία πέντε ετών από τη γέννηση του δικαιώματος αυτού. Προκειμένου για πρόσωπα που βρίσκονται σε επιτροπεία, κηδεμονία ή δικαστική αντίληψη, η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου δεν αρχίζει πριν την παρέλευση έξι μηνών από τότε που τα πρόσωπα αυτά έγιναν απεριόριστα ικανά ή απέκτησαν επίτροπο, κηδεμόνα ή αντιλήπτορα."

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 των άρθρων 23 και 51 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"1. Η αίτηση για άσκηση δικαιώματος σύνταξης για αυτόν που έπαθε εξαιτίας της υπηρεσίας υποβάλλεται στο Υπουργείο που υπαγόταν ο υπάλληλος από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον μετά τη γέννηση του δικαιώματος, με ποινή την έκπτωση από το δικαίωμα, σε προθεσμία πέντε ετών από τη γέννησή του."

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"1. Όπου στον Κώδικα αυτόν προβλέπεται εξέταση από την οικεία Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή, επιτρέπεται για μία μόνο φορά η επανεξέταση αυτού που έπαθε ή σε περίπτωση θανάτου του, του οικείου φακέλου από την ίδια Επιτροπή, με διαταγή του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται σε προθεσμία ενός έτους από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης ή απόφασης για τον κανονισμό σύνταξης και συνοδεύεται υποχρεωτικά από το παράβολο που ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως."»

«9. Οι διατάξεις του άρθρου 62 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Η αναγνώριση του δικαιώματος για σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, γίνεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, με ποινή το απαράδεκτο, σε προθεσμία πέντε ετών, από τότε που γεννήθηκε το δικαίωμα αυτό."»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4387/2016

Άρθρο 6

Τροποποίηση του άρθρου 28 και 29 του ν.4387/2016 (Α' 85)

2. Κατάργηση της παρ. 9 του άρθρου 29 του ν.4387/2016:

«9. Οι διατάξεις του παρόντος έχουν αναλογική εφαρμογή και στα πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται, σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς του Ν. 3163/1955.»

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.4387/2016

Τροποποίηση του άρθρου 30 παρ.1 του ν.4387/2016:

«1. Στην περίπτωση ασφαλισμένων οι οποίοι, υπό την ισχύ του προϊσχύοντος νομοθετικού καθεστώτος κατέβαλλαν εισφορές ανώτερες από αυτές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτή την περίπτωση θα προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς. Οι διατάξεις του άρθρου 28 εφαρμόζονται αναλόγως.

Εξαιρούνται τα πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. Φ.11321/ οικ.47523/1570/23.10.2015 απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 2311) πλην των προσώπων που υπάγονται στις διατάξεις των περιπτώσεων ε' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992 (Α' 165). Τα τελευταία πρόσωπα δικαιούνται την προσαύξηση του πρώτου εδαφίου για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) εισφοράς που υπερβαίνει το κάτωθι συνολικό ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη: α)

27% για τα πρόσωπα της περίπτωσης ε` της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992, β) 23,6 % για τα πρόσωπα της περίπτωσης στ` της παρ.2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992, πλην των παλαιών ασφαλισμένων (ασφαλισμένων πριν την 1.1.1993) που υπάγονται στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα του ΤΑΠ - ΔΕΗ. Τα τελευταία πρόσωπα δικαιούνται την προσαύξηση του πρώτου εδαφίου για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) εισφοράς που υπερβαίνει το συνολικό ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη Κλάδου Σύνταξης και επασφαλιστρού βαρέων επαγγελμάτων των αντίστοιχων κατηγοριών εργαζομένων- υπαγομένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Για τους ασφαλισμένους που δεν συνταξιοδοτούνται βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της ανωτέρω υπουργικής απόφασης εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.».

Άρθρο 8

Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 4387/2016

Τροποποίηση του άρθρου 31 παρ.1 του ν.4387/2016:

«1. Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας και τα μέλη της οικογένειάς τους σύνταξη λόγω θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης, αν η αναπηρία ή ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση. Για τη χορήγηση της σύνταξης του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης από τον κατά τα ανωτέρω δικαιούχο. Η προθεσμία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, η διαδικασία αναγγελίας και διαπίστωσης του εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος κατά την απασχόληση, το είδος της νόσου ανά επάγγελμα και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με το εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση εξομοιώνονται και οι επαγγελματικές ασθένειες. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθενείας του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης

και για όσους ασφαλιζονται μετά την 1.1.2016 αυτές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όπως ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 13

Τροποποίηση του άρθρου 57 του ν.4387/2016

1. Τροποποίηση του άρθρου 57 παρ.4 περ.θ του ν.4387/2016:

«θ. Έναν (1) ειδικό επιστήμονα, εξειδικευμένο σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας που ορίζεται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με τον αναπληρωτή του, ίδιων προσόντων με αυτόν.»

2. Τροποποίηση του άρθρου 57 παρ.6 του ν.4387/2016:

«6. Ως εισηγητής χωρίς δικαίωμα ψήφου παρίσταται ο αρμόδιος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης και ο αρμόδιος Προϊστάμενος Διεύθυνσης, ανάλογα με τη φύση του συζητούμενου θέματος ή ο αρμόδιος Προϊστάμενος Τμήματος σε περίπτωση που ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται ο αρμόδιος Προϊστάμενος Διεύθυνσης.

Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ., χωρίς δικαίωμα ψήφου και ανάλογα με το θέμα που εισάγεται προς συζήτηση, παρίσταται ο Πρόεδρος της αντίστοιχης Συμβουλευτικής Επιτροπής, στην οποία εκπροσωπείται ο οικείος κοινωνικός χώρος.

Χρέη γραμματέα του Δ.Σ. εκτελεί υπάλληλος του Ε.Φ.Κ.Α., ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του με πράξη του Διοικητή.»

Άρθρο 14

Τροποποίηση του άρθρου 71 του ν.4387/2016

Τροποποίηση του άρθρου 71 παρ.6 του ν.4387/2016:

«6. Όλες οι κενές οργανικές θέσεις των εντασσόμενων φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, πλην εκείνων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου

Τομέα, καταργούνται από την ημερομηνία ένταξής τους στον Ε.Φ.Κ.Α., εκτός εάν έχει προκηρυχθεί η πλήρωσή τους.»

Άρθρο 16

Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές

Τροποποίηση του άρθρου 104 ν.4387/2016:

«Άρθρο 104

Επιστροφή αχρεωστήτως εισπραχθεισών εισφορών

Η παρ. 7 του άρθρου 27 του α.ν.1846/1951, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Εισφορές που έχουν εισπραχθεί αχρεώστητα, επιστρέφονται άτοκα στους δικαιούχους, μετά από αίτησή τους.

Επιστρέφονται μόνο μετά από συμψηφισμό είτε με επόμενες οφειλόμενες καταβολές βάσει δηλώσεων ΑΠΔ, εντός έτους, είτε με απόσβεση οφειλής τους, καταρχήν προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για οποιονδήποτε λόγο, και στη συνέχεια για οφειλή τους προς άλλους ασφαλιστικούς φορείς και φορολογικές αρχές.

Διατάξεις που προβλέπουν την επιστροφή εντόκως εισφορών που καταβάλλονται αχρεώστητα, παύουν να ισχύουν.

Κατ' εξαίρεση, επιστρέφονται εντόκως, έπειτα από αμετάκλητη απόφαση και ακύρωση των πράξεων καταλογισμού, με βάση το κυμαινόμενο επιτόκιο που καθορίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, (βάσει του άρθρου 46 του Ν. 3863/2010), όπως αυτό ισχύει κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης επιστροφής.

Οι εισφορές που εισπράττονται και συνεισπράττονται αχρεώστητα, από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, υπέρ κλάδων ασθένειας και για λογαριασμό τρίτων φορέων, δεν επιστρέφονται.

Οι παρούσες διατάξεις εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς περιπτώσεις κατά την έναρξη ισχύος του νόμου.»»

Άρθρο 17

Τροποποίηση του άρθρου 42 του ν.4052/2012 (Α' 41)

Τροποποίηση της υποπερ. βά' της περ.β' της παρ.5 του ν.4052/2012:

«βα. το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους έως 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% υπολογιζομένου επί των συντάξιμων αποδοχών εκάστου ασφαλισμένου, όπως αυτές υπολογίζονται και για την έκδοση της κύριας σύνταξης.»

Άρθρο 19

Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν.4170/2013 (Α' 163)

Τροποποίηση το πρώτο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 62 του ν.4170/2013:

«1. Συστήνεται «Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών» (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ιδρυμάτων πληρωμών και των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος που λειτουργούν στην Ελλάδα, καθώς και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών (card acquirers) με έδρα το εξωτερικό και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, εξυπηρετώντας επιχειρήσεις στην Ελληνική επικράτεια, με σκοπό τη διευκόλυνση της διαβίβασης των αιτημάτων παροχής πληροφοριών από το σύνολο των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, την Οικονομική Αστυνομία, τον Οικονομικό εισαγγελέα, τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, την Αρχή Καταπολέμησης της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Τα αιτήματα παροχής πληροφοριών αφορούν σε κάθε στοιχείο και πληροφορία για φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που τηρούνται στους ως άνω αναφερόμενους Παρόχους, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για

την άρση του τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου, καθώς και του απορρήτου των στοιχείων έναντι των παραπάνω αρχών και υπηρεσιών του δημοσίου και της αυτοματοποιημένης πρόσβασής τους σε αυτό.»

Άρθρο 21

Τροποποίηση του άρθρου 26 του π.δ. 422/1981 (Α' 114)

Τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ/τος 422/1981:

«Άρθρον 26.

Κρατήσεις επί των αποδοχών.

Άρθρ. 3 παρ. 1 ν.δ. 1050/42.

1. Αι επί των τακτικών αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων εν γένει και των υπαλλήλων των Ειδικών Ταμείων ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ως και οι επί των προσθέτων αμοιβών ή οιωνδήποτε άλλων αποζημιώσεων των αυτών ως άνω υπαλλήλων κρατήσεις υπέρ του Μ.Τ.Π.Υ. ορίζονται κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου, καταργουμένη πάσης άλλης αντιθέτου διατάξεως, αφορώσης είτε τας κατά το παρόν άρθρον κρατήσεις υπέρ του Μ.Τ.Π.Υ. είτε τας εκ τούτων εξαιρέσεις:

Άρθρ. 3 παρ. 1 περ. α' ν.δ. 1050/42, άρθρ. 4 παρ. 1 υπ' αριθμ. 66/56

Π.Υ.Σ. και άρθρ. 7 παρ. 1 ν. 283/76.

α) Επί του μηνιαίου βασικού μισθού και του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας των δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων, οίτινες κατά τας κειμένας διατάξεις τυγχάνουσι μέτοχοι του Μ.Τ.Π.Υ. ως και των ωσαύτως κατά τας κειμένας διατάξεις μετόχων του αυτού Ταμείου υπαλλήλων των Ειδικών Ταμείων ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, επιβάλλεται παγία κράτησις τέσσαρα τοις εκατόν (4%), καταργουμένης άμα από 1ης Ιανουαρίου 1976 της εκ 2% προσθέτου κρατήσεως επί των αποδοχών των υπαλλήλων τούτων των μηνών Ιανουαρίου και Ιουλίου εκάστου έτους, της προβλεπομένης υπό της παρ. 2 του άρθρου 4 του από

16/22.4.53 β.δ. "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων περί Μ.Τ.Π.Υ."

Άρθρ. 3 παρ. 1 περ. β` ν.δ. 1050/42 και άρθρ. 4 παρ. 1 υπ` αριθ. 66/56 Π.Υ.Σ.

β) Επί των πάσης φύσεως επιδομάτων, επιμισθίων, ποσοστών και οινωνδήποτε άλλων αποζημιώσεων, καταβαλλομένων προς τους εν τω προηγουμένω εδαφίω ο μνημονευομένους υπαλλήλους, επιβάλλεται κράτησις ένα τοις εκατόν (1%). Άρθρ. 1 παρ. 2 υπ` αριθ. 270/5.2.45 απ. Υπ. Οικονομικών εν συνδυασμώ προς άρθρ. μόνον δ. 20/24.8.51 (κατ` εξουσ/σιν) άρθρ. 13 παρ. 2 α.ν. 1538/50 εκδοθέντος), άρθρ. 3 παρ. 1 περ. γ` (εδαφ. β) ν.δ. 1050/42 και άρθρ. 1 παρ. 2 εδ. β` υπ` αρ. 270/5.2.45 απ. Υπ. Οικονομικών.

Άρθρ. 5 παρ. 7 εδ. α` Καταστατικού.»

Άρθρο 24

Ασφάλιση αιρετών προσώπων

1. Καταργούνται οι περ. β' και γ' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν.2703/1999 (Α' 72):

«β. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή και για τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. μερικής απασχόλησης που κατέχουν παράλληλα και δεύτερη θέση στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, για τους οποίους όλη η εφεξής υπηρεσία τους στη δεύτερη θέση λογίζεται ως πραγματική και συντάξιμη υπηρεσία πλήρους απασχόλησης, για κάθε συνέπεια εκτός λήψης πλήρους μισθού, που διανύθηκε στο Α.Ε.Ι. ή στο Τ.Ε.Ι. από το οποίο προέρχονται. Στην περίπτωση αυτήν οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται στις αποδοχές που θα ελάμβαναν αν υπηρετούσαν ως μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. πλήρους απασχόλησης, βαρύνουν τους ίδιους, οι μεν εισφορές του εργοδότη κατά το ποσό που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των παραπάνω αποδοχών και εκείνων της θέσης μερικής απασχόλησης και παρακρατούνται από τις αποδοχές της θέσης της μερικής απασχόλησης. Οι αποδοχές που λαμβάνουν τα πρόσωπα αυτά από τη δεύτερη θέση δεν υπόκεινται σε ασφαλιστικές κρατήσεις, εκτός εάν με δήλωσή τους

του ν.1599/1986, που υποβάλλεται μέσα στις προθεσμίες της προηγούμενης περίπτωσης α', επιλέξουν την παραμονή τους στο ασφαλιστικό καθεστώς της θέσεως αυτής και την απαλλαγή τους από τις επιπλέον κρατήσεις της θέσεως μερικής απασχόλησης ως μέλους Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ή Ε.Π. των Τ.Ε.Ι.

γ. Ειδικά τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. που τελούν σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων τους λόγω εκλογής τους στο βουλευτικό αξίωμα, συνεχίζουν να ασφαρίζονται για κύρια, επικουρική ασφάλιση και πρόνοια στους φορείς που υπάγονταν ως μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. μέχρι την εκλογή τους. Στην περίπτωση αυτήν η παράλληλη ασφάλιση με εκείνη ως βουλευτών παρέχει και αντίστοιχο συντάξιμο χρόνο για τον οποίο τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, από τα οποία προέρχονται οι εν λόγω βουλευτές, βαρύνονται με τις αναλογούσες εισφορές για κύρια, επικουρική ασφάλιση και πρόνοια. Οι ασφαλιστικές αυτές εισφορές υπολογίζονται στο συντάξιμο ή στον ασφαλιστέο μισθό της οργανικής τους θέσης, όπως αυτός θα διαμορφωνόταν κάθε φορά αν συνέχιζαν τη σταδιοδρομία τους στη θέση πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.»

Άρθρο 29

Ενιαιοποίηση προϋποθέσεων καταβολής σύνταξης σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης του δικαιούχου

Κατάργηση της περ.α της παρ.7 του άρθρου 29 του α.ν.1846/1951:

«α) Εάν ο συνταξιούχος εκτίη ποινήν στερητικήν της ελευθερίας μεγαλυτέραν των εξ μηνών, εφ' όσον χρόνος εκτίει ταύτην. Εφ' όσον όμως υπάρχωσι πρόσωπα, άτινα εν περιπτώσει θανάτου τούτου θα ελάμβανον σύνταξιν, ταύτα δικαιούνται εις την απόληψιν της συντάξεως, ητις θα κατεβάλλετο εις ταύτα εν περιπτώσει θανάτου του συνταξιούχου.»

Κατάργηση της περ.α της παρ.3 και της παρ.4 του άρθρου 13 του ν.4491/1966:

«(3) α) Εάν ο συνταξιούχος εκτίη ποινήν στερητικήν της ελευθερίας αυτού μεγαλυτέραν του έτους και δι' όσον χρόνον εκτίει ταύτην.»

«4. Το δικαίωμα εις σύνταξιν απόλλυται εάν ο δικαιούχος καταδικασθή εις εγκληματικήν ποινήν επί κλοπή, υπεξαιρέσει, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, εφ' όσον τα αδικήματα ταύτα στρέφονται κατά της ΔΕΗ ή του Ελληνικού Δημοσίου.- Παρεχομένης χάριτος μετ' άρσεως συνεπειών ή επερχομένης αποκαταστάσεως το δικαίωμα εις σύνταξιν ανακτάται από της πρώτης του επομένου μηνός εκείνου καθ' ον ήρθησαν αι συνέπειαι ή εγένετο η αποκατάστασις.- Εφ' όσον υπάρχουν πρόσωπα, άτινα εν περιπτώσει θανάτου του δικαιούχου θα ελάμβανον σύνταξιν, ταύτα δικαιούνται κατά το χρονικόν διάστημα καθ' ό δεν δύναται ν' ασκηθή υπ' αυτού το εις σύνταξιν δικαίωμα, να τύχουν συντάξεως, ως εάν ο καταδικασθείς είχεν αποβιώσει.»

Κατάργηση του δεύτερου και τρίτου εδαφίων της περ. ε του άρθρου 7 της ΥΑ.21545/1927 (Β' 174):

«Επί απολύσεως, μετά 15ετή συντάξιμον υπηρεσίαν ησφαλισμένου ένεκα καταδίκης δι' αμετακλήτου δικαστικής αποφάσεως επί καταχρήσει, υπεξαιρέσει, απάτη ή πλαστογραφία εις βάρος της παρ' ή υπηρετεί Τραπέζης ή του Ταμείου δεν χορηγείται εις τούτον σύνταξις.

Εάν όμως υπάρχουσι σύζυγος ή τέκνα, άτινα θα εδικαιούντο συντάξεως κατά τους όρους του άρθρ. 8, καταβάλλεται αυτοίς η σύνταξις, ήτις θα τοις απενέμετο εις περίπτωσιν θανάτου του ησφαλισμένου.»

Κατάργηση του άρθρου 52 του π.δ.284/1974 (Α' 101):

« Στερήσεις.

Αρθρον 52.

1. Στερείται ή εκπίπτει του δικαιώματος συντάξεως αναπηρίας, γήρατος θανάτου : α) ο ησφαλισμένος ο οποίος προεκάλεσε δολίως την επέλευσιν του ασφαλιστικού κινδύνου

και κατεδικάσθη διά την πράξιν του αμετακλήτως υπό του ποινικού δικαστηρίου και β) ο καταδικασθείς εις την ποινήν της ειρκτής και εφ' όσον χρόνον εκτίει ταύτην.

Εις αμφοτέρας τας ως άνω περιπτώσεις το δικαίωμα επί την παροχήν μεταβιβάζεται εις τους κατά το άρθρον 43 λόγω θανάτου δικαιούχους του ησφαλισμένου.

2. Ο προκαλέσας των θάνατον του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου , εφ' όσον διά τούτο κατεδικάσθη δι' αμετακλήτου αποφάσεως του ποινικού δικαστηρίου , στερείται ή εκπίπτει του δικαιώματος συντάξεως ης θαεδικαιούτο λόγω θανάτου του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Εν τη περιπτώσει ταύτη της συντάξεως δικαιούνται οι λοιποί κατά το άρθρον 43 δικαιούχοι.»

Κατάργηση του άρθρου 14 της Κ.Υ.Α. Β2/54/3/236/76/οικ.695/1977 (Β' 329):

«1. Στερείται του δικαιώματος συντάξεως λόγω αναπηρίας ο ησφαλισμένος ο εκ προθέσεως καταστάς ανάπηρος η συνεπεία πλημμελήματος η κακουργήματος παρ' αυτού διαπραχθέντος, η δε ενοχή του αποδεικνύεται δια τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως. Εάν όμως υπάρχουν πρόσωπα εκ των αναφερομένων εις το άρθρον 4 παρ. 1 του παρόντος, ταύτα δικαιούνται της συντάξεως της οποίας θα εδικαιούντο εις περίπτωσιν θανάτου του ησφαλισμένου.

2. Πρόσωπα εκ των κατά το άρθρον 4 παρ. 1 του παρόντος δικαιουμένων συντάξεων στερούνται παντός επ' αυτής δικαιώματος, εάν δι' αποφάσεως Ποινικού Δικαστηρίου ήθελον καταδικασθή δια πράξιν, αποτέλεσμα της οποίας υπήρξεν ο θάνατος του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Κατάργηση του άρθρου 26 και της περ.α του άρθρου 27 του π.δ.419/1983 (Α' 154):

«Άρθρο 26

Στερήσεις

1. Στερείται του δικαιώματος συντάξεως λόγω αναπηρίας ασφαλισμένος που έγινε ανάπηρος εκ προθέσεως ή για πλημμέλημα ή κακούργημα που διαπράχθηκε από αυτόν η δε ενοχή του αποδεικνύεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Εάν όμως υπάρχουν πρόσωπα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, δικαιούνται αυτά τη σύνταξη που θα έπαιρναν σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου.

2. Πρόσωπα, από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, που δικαιούνται σύνταξη, στερούνται κάθε δικαίωμα συντάξεως, εάν με απόφαση Ποινικού Δικαστηρίου έχουν καταδικασθεί για πράξη, που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του ασφαλισμένου η συνταξιούχου.»

«α) Εάν και για όσο χρόνο ο συνταξιούχος εκτίει ποινή, στερητική της ελευθερίας, που είναι μεγαλύτερη από ένα (1) έτος. Εφόσον όμως υπάρχουν πρόσωπα, τα οποία στην περίπτωση θανάτου του παίρνουν σύνταξη, αυτά δικαιούνται τη σύνταξη που καταβάλλεται σύ αυτά στην περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου και για όσο χρόνο στερείται της συντάξεως ο δικαιούχος.»

Κατάργηση της περ.α' της παρ.3 του άρθρου 52 του β.δ. της 29 Μαΐου/25 Ιουν. 1958 (Α' 96):

«α) Εφ' όσον ο συνταξιούχος εκτίει ποινήν στερητικήν της ελευθερίας του μακροτέραν της πενταετίας η σύνταξις υπάρχόντων τέκνων και συζύγου κατανέμεται μεταξύ αυτών κατ' ισομοιρίαν, μη υπάρχόντων δε συζύγου και τέκνων η σύνταξις αποδίδεται εις αυτόν εξ ολοκλήρου.»

Κατάργηση της περ.α της παρ.1 του άρθρου 22 του ν.δ.4114/1960 (Α' 164):

«α) Εάν ο δικαιούχος καταδικασθή εις εγληματικήν ποινήν επί κλοπή, υπεξαίρεσει, απάτη, ιδιοποιήσει, πλαστογραφία, απιστία ή παραποιήσει, εφ' όσον τα αδικήματα ταύτα στρέφονται κατά του Ταμείου.»

Κατάργηση της περ.δ της παρ.1 του άρθρου 32 του π.δ. 258/2005 (Α' 316):

«δ) Αν ο συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας του μεγαλύτερη από ένα έτος, εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάσθηκε έχει σχέση με τη συμπεριφορά του έναντι του Οργανισμού. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη μεταβιβάζεται στους δικαιούχους, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 23 του παρόντος.»

Κατάργηση της περ.α του άρθρου 25α του π.δ.913/1978 (Α' 220):

«α) Αν ο συνταξιούχος εκτίει σε ελληνικές φυλακές ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη από ένα έτος και για όσο χρόνο την εκτίει. Αν όμως υπάρχουν πρόσωπα που σε περίπτωση θανάτου του θα έπαιρναν σύνταξη, τα πρόσωπα αυτά παίρνουν τη σύνταξη που θα έπαιρναν σε περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου.»

Άρθρο 30

Παράταση χορήγησης αναπηρικής σύνταξης

Τροποποίηση του άρθρου 66 του ν.4144/2013 (Α' 88):

«Άρθρο 66

Στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και, εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για ένα εξάμηνο, με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, με την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Εάν μετά τη γνωμάτευση των υγειονομικών επιτροπών ΚΕ.Π.Α., κριθεί ότι αυτοί δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από

το προγενεστερώς κριθέν, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ, στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.ΔΕ..

Οι ως άνω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και για όλα τα επιδόματα που χορηγούνται λόγω αναπηρίας, καθώς και για τις συντάξεις με αιτία την αναπηρία, ενώ, για τον ίδιο χρόνο, παρατείνεται η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσων εμπíπτουν στο παρόν άρθρο. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει αναδρομικά από 1.7.2016 για όλα τα πρόσωπα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του και λήγει στις 30.6.2017.»

Άρθρο 31

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.1469/1984 (Α' 111)

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.1469/1984 (Α' 111):

«Άρθρο 30.

Ο ανασφάλιστος διαζευγμένος σύζυγος (άνδρας ή γυναίκα) μπορεί να διατηρήσει σαν άμεσα ασφαλισμένος το δικαίωμα παροχών ασθενείας σε είδος, που είχε κατά το χρόνο λύσης του γάμου στο Δημόσιο ή στον ασφαλιστικό οργανισμό αρμοδιότητας του Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που ήταν ασφαλισμένος για παροχές ασθενείας ο άλλος σύζυγος, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Ο γάμος λύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 35ου έτους της ηλικίας.

β) Δεν καλύπτεται άμεσα ή έμμεσα για παροχές ασθενείας από το Δημόσιο ή άλλο ασφαλιστικό φορέα.

2. Για τη διατήρηση του δικαιώματος των παροχών ασθενείας, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών για τον κλάδο ασθενείας του φορέα που υπάγεται, λόγω της ιδιότητας του διαζευχθέντος συζύγου, ως εξής:

α) Οι ασφαλιζόμενοι στο Δημόσιο καταβάλλουν εισφορά σε ποσοστό 5% που υπολογίζεται στο σύνολο των μηνιαίων αποδοχών του εισαγωγικού βαθμού του τακτικού δημοσίου υπαλλήλου Κλάδου ΜΕ, που στερείται οικογενειακών βαρών.

β) Οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθενοείας ασφαλιστικών οργανισμών ή ταμείων υγείας ασφάλισης μισθωτών καταβάλλουν το άθροισμα της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη για τις παροχές σε είδος του κλάδου ασθενοείας του ταμείου, που αναλογεί στο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη.

γ) Οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθενοείας ασφαλιστικών οργανισμών ή ταμείων υγείας, που ασφαλίζουν αυτοτελώς απασχολούμενα πρόσωπα ή ελεύθερους ή ανεξάρτητους επαγγελματίες καταβάλλουν τις εισφορές που αντιστοιχούν στην κατώτερη ασφαλιστική κλάση ή τη μηνιαία ασφαλιστική εισφορά όπου δεν προβλέπονται ασφαλιστικές κλάσεις ή κατηγορίες.

3. Το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται από τον ενδιαφερόμενο εντός τους από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

Στην περίπτωση που το διαζύγιο εκδοθεί μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται εντός έτους από την ημερομηνία της τελεσίδικης έκδοσης της απόφασης του διαζυγίου.

4. Επέκταση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου και σε άλλες περιπτώσεις διαζευγμένων προσώπων ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού.»

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις του άρθρου 2 του ν. 3996/2011

Με την παρ. 2 αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της περ. δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«δ. Ερευνά οποιαδήποτε ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας ή της νύχτας τους χώρους εργασίας, όταν κρίνει αναγκαίο, χωρίς προειδοποίηση προς τον εργοδότη, και έχει ελεύθερη πρόσβαση σε οποιοδήποτε από τα βιβλία, μητρώα, έγγραφα, αρχεία και κάθε άλλου είδους στοιχείο που τηρούνται από την επιχείρηση, λαμβάνει αντίγραφα, καθώς και έχει πρόσβαση στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας. Προβαίνει σε δειγματοληψίες και αναλύσεις δειγμάτων από τους χώρους εργασίας, λαμβάνει φωτογραφίες ή μαγνητοσκοπεί και προβαίνει σε μετρήσεις επιβλαβών φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων στο περιβάλλον εργασίας, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και τον εντοπισμό νέων και αναδυόμενων κινδύνων που προκαλούνται από την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τις αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας. Στον εργοδότη που αρνείται την κατά τα προηγούμενα εδάφια είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία, επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 24.»

Άρθρο 34

Τροποποίηση του άρθρου 23 του ν. 3996/2011

Αντικαθίσταται η περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«α. Αν κρίνει ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, διακόπτει προσωρινά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τη λειτουργία της επιχείρησης ή τμήματος της και εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της, αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο κίνδυνο για τους εργαζόμενους.»

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 3996/2011

Αντικαθίσταται υποπαρ. 1B του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«B. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, για χρονικό διάστημα μέχρι τριών ημερών με αιτιολογημένη πράξη του Ειδικού Επιθεωρητή ή με αιτιολογημένη πράξη του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε., ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας. Και στις δύο περιπτώσεις η κύρωση επιβάλλεται κατόπιν προηγούμενης πρόσκλησης του εργοδότη για παροχή εξηγήσεων. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Ειδικού Επιθεωρητή ή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε., μπορεί να επιβληθεί στον εργοδότη προσωρινή διακοπή της λειτουργίας για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις ημέρες ή και οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Για την περίπτωση α της παραγράφου 3

του άρθρου 23 δεν απαιτείται πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων και η διακοπή επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη του Ειδικού Επιθεωρητή ή του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Εργασίας, για χρονικό διάστημα μέχρι της πλήρους συμμόρφωσης του εργοδότη και της άρσης των παραβάσεων. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων προσωρινής και οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.»

Άρθρο 38

Καταχώριση αλλαγής ή τροποποίησης ωραρίου στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»

1. Αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 που έχει ως εξής:

«1.Α. Κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας εργαζομένων, καθώς και η νόμιμη κατά την ισχύουσα νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση καταχωρείται υποχρεωτικά πριν την έναρξη πραγματοποίησής της στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών που τηρείται από τον εργοδότη, χωρίς να απαιτείται θεώρησή του από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΣΕΠΕ.

Β. Το Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες εν γένει και μπορεί να τηρείται με τη μορφή ημερολογίου ή μηχανογραφημένων σελίδων, που φέρουν τα στοιχεία της επιχείρησης, εκμετάλλευσης ή του εν γένει εργοδότη και την ένδειξη «Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών».

Γ. Το Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών πρέπει να τηρείται στο χώρο εργασίας, να διατηρείται από τον εργοδότη επί μια πενταετία από τη συμπλήρωσή του και να τίθεται στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων, προς έλεγχο, οσάκις ζητείται.

Δ. Στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών αναγράφονται σε ξεχωριστές στήλες:

- α) το ονοματεπώνυμο και η ειδικότητα του μισθωτού,
- β) η ώρα έναρξης και λήξης του ωραρίου εργασίας,
- γ) η τροποποίηση που επέρχεται στο ωράριο εργασίας,
- δ) η ημερομηνία πραγματοποίησης της τροποποίησης ή της υπέρβασης του νομίμου ωραρίου,
- ε) η ώρα έναρξης και λήξης της υπέρβασης του νομίμου ωραρίου,
- στ) η αιτία για την οποία πραγματοποιείται η υπερωριακή απασχόληση,
- ζ) η ημερομηνία χορήγησης αναπληρωματικής ανάπαυσης (ΡΕΠΟ), όπου απαιτείται,
- η) η υπογραφή του εργαζομένου.

Ε. Αν διαπιστωθεί, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, ότι έχει επέλθει τροποποίηση ωραρίου εργασίας εργαζομένου ή ότι εργαζόμενος απασχολείται υπερωριακώς χωρίς η τροποποίηση αυτή ή η υπερωριακή απασχόληση να έχουν καταχωρηθεί κατά τα ανωτέρω στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών επιβάλλονται με πράξη του αρμόδιου οργάνου, σε βάρος του εργοδότη, κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 28 του ν. 3996/2011, όπως ισχύουν. Κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, καθώς και η υπερωριακή απασχόληση εργαζομένου είναι νόμιμες μόνον εφόσον καταγραφούν στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών.

ΣΤ. Ο εργοδότης υποχρεούται να γνωστοποιεί στο ΣΕΠΕ ηλεκτρονικά, στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, «ΕΡΓΑΝΗ», εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου κάθε μήνα, το σύνολο των νομίμων, σύμφωνα με τα παραπάνω, υπερωριών, που πραγματοποιήθηκαν, ανά εργαζόμενο, κατά τον προηγούμενο μήνα. Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής επιβάλλονται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, σε βάρος του εργοδότη, κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3996/2011, όπως ισχύει.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας δύναται να ρυθμίζεται κάθε όρος και αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσης. Από την έναρξη ισχύος της παρούσης κάθε άλλη αντίθετη διάταξη παύει να ισχύει.»

2. Καταργείται η παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 4310/2014 (Α' 258) που έχει ως εξής:

«1.Α. Σε περίπτωση αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, ο εργοδότης υποχρεούται να καταχωρίσει στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» της υποπαραγράφου ΙΑ.3 της παραγράφου Ι.Α. του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) συμπληρωματικούς πίνακες προσωπικού ως προς τα μεταβληθέντα στοιχεία, το αργότερο ως και την ίδια ημέρα της ημέρας αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και σε κάθε περίπτωση πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζόμενους. Από τη δημοσίευση του παρόντος κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.

Β. Το Ειδικό Βιβλίο Υπερωριών του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 (Α' 88) διατηρείται.»

Άρθρο 39

Ηλεκτρονική αναγγελία του απασχολούμενου προσωπικού επί εκτέλεσης οικοδομικής εργασίας ή τεχνικού έργου

Αντικαθίσταται το άρθρο 33 του ν. 1836/1989 (Α' 79) που έχει ως εξής:

«Άρθρο 33

Βιβλία ημερήσιων δελτίων σε οικοδομικά και τεχνικά έργα

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθιερώνεται η τήρηση βιβλίου ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού, στο οποίο αναγράφονται οι απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις και εργασίες οικοδομικών και τεχνικών έργων καθώς και σε άλλες επισκευαστικές επιχειρήσεις και εργασίες. Με τις υπουργικές αποφάσεις καθορίζεται ο τύπος του βιβλίου, τα στοιχεία που περιλαμβάνει, ο υπόχρεος για την τήρηση, οι

ειδικότερες ρυθμίσεις για την περίπτωση απασχολούμενων με σύμβαση έργου, όπως και κάθε άλλη χρήσιμη λεπτομέρεια στην εφαρμογή αυτών των μέτρων.

2. Η τήρηση βιβλίου ημερήσιων δελτίων αντικαθιστά τη θεώρηση και ανάρτηση πίνακα ωρών εργασίας προσωπικού.

3. Σε κάθε υπόχρεο, που από δόλο ή αμέλεια δεν προμηθεύεται, δεν θεωρεί, δεν τηρεί, τηρεί ελλιπώς ή αναληθώς, δεν υποβάλλει εμπρόθεσμα στις αρμόδιες αρχές ή δεν επιδεικνύει για οποιοδήποτε λόγο στα αρμόδια όργανα ελέγχου το υποχρεωτικό γι' αυτόν βιβλίο των ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού, επιβάλλεται πρόστιμο, για κάθε παράβαση, από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) δραχμές. Το πρόστιμο επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου προϊσταμένου της Επιθεώρησης Εργασίας, μετά από γνώμη της μικτής επιτροπής ελέγχου, εάν αυτή έχει επιληφθεί, εισπράτεται δε υπέρ του Ο.Α.Ε.Δ., από τις αρμόδιες τοπικές της έδρας της επιχείρησης δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. Η πράξη του προϊσταμένου αποτελεί εκτέλεση τίτλου είσπραξης δημοσίου εσόδου, όταν είναι τελεσίδικη. Ο υπόχρεος, ητον οποίο επιβάλλεται το πρόστιμο, δικαιούται να προσφύγει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ αυτόν της πράξης επιβολής προστίμου. Η προσφυγή κηρύσσεται από το δικαστήριο απαράδεκτη, εάν από την κατάθεσή της στη γραμματεία του δικαστηρίου δεν κοινοποιηθεί μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες στην αρχή που επέβαλε το πρόστιμο.

4. Πέρα από τις διοικητικές κυρώσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, επιβάλλονται και οι ποινικές κυρώσεις, που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.»

Άρθρο 41

Αποκλεισμός από δημόσιες συμβάσεις και χρηματοδοτήσεις λόγω παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας

Καταργείται η παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«2. Η επιβολή σε βάρος του εργοδότη δύο ή περισσότερων πράξεων επιβολής προστίμου κατ'εφαρμογή του παρόντος άρθρου για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, μέσα σε χρονικό διάστημα τριών ετών πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή προσφοράς στο πλαίσιο διαγωνισμού για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης επιφέρει, πέραν των λουπών διοικητικών κυρώσεων, τον αποκλεισμό του εργοδότη από τη σύναψη της δημόσιας σύμβασης, με απόφαση της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής. Ειδικά στην περίπτωση των εταιρειών παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.»

Άρθρο 44

Τροποποίηση του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006

Αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006 που έχει ως εξής:

«Άρθρο 5

(Άρθρο 5 της Οδηγίας)

Ενημέρωση και διαβούλευση βάσει συμφωνίας

«Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν, στο κατάλληλο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου της επιχείρησης ή της εγκατάστασης, να καθορίζουν ελεύθερα και οποτεδήποτε, μέσω συμφωνίας, τις πρακτικές λεπτομέρειες ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων. Οι συμφωνίες αυτές και οι συμφωνίες, που υφίστανται κατά την 23.3.2005, καθώς και οποιεσδήποτε μεταγενέστερες ανανεώσεις αυτών, μπορούν να προβλέπουν, τηρουμένων των αρχών που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος διατάγματος και υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς της ισχύουσας νομοθεσίας, διατάξεις διαφορετικές από αυτές του άρθρου 4.»

Άρθρο 51

Τροποποίηση του άρθρου 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Αντικαθίσταται το άρθρο 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που έχει ως εξής:

«Άρθρο 71

Στις εργατικές διαφορές δεν καταβάλλεται το κατά το νόμο ΓΠΟΗ'/1912 (ΦΕΚ Α' 3), όπως ήδη ισχύει, δικαστικό ένσημο, για το μέχρι του ποσού της εκάστοτε και καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου αίτημα της αγωγής. Στις περιπτώσεις εργατικών διαφορών, για τις οποίες καταβάλλεται δικαστικό ένσημο, αυτό καθορίζεται σε ποσοστό τέσσερα τοις χιλίοις (4%) επί της αξίας του αντικειμένου της αγωγής ή άλλου δικογράφου που υποβάλλεται σε οποιοδήποτε δικαστήριο του Κράτους και υπόκειται σε δικαστικό ένσημο κατά τις οικείες διατάξεις.»

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Άρθρο 52

Χορήγηση βοηθήματος και ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολουμένων

Τροποποιείται η παρ. 2 του ν. 3986/2011 (Α' 152) που έχει ως εξής:

«2. α) Συνιστάται στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτως Απασχολουμένων, ο οποίος αποτελείται από δυο κλάδους, που λειτουργούν με πλήρη

οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Ο πρώτος κλάδος καλύπτει ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ και το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και ο δεύτερος ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ. Σκοπός του λογαριασμού είναι η χορήγηση βοηθήματος σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγγέλματος και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών. Για τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ, ως διακοπή επαγγέλματος θεωρείται και το εισόδημα που δεν υπερβαίνει το 1/2 της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας, κατά το προηγούμενο της υποβολής της αίτησης έτος, υπό τον πρόσθετο όρο ότι το τελευταίο 8μηνο προ της υποβολής της αίτησης δεν έχουν ασκήσει καμία επαγγελματική δραστηριότητα (περίοδος αναμονής).

β) Από 1.8.2011 θεσπίζεται μηνιαία εισφορά ύψους δέκα (10,00) ευρώ που καταβάλλεται από τους ασφαλισμένους - αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενους των Ασφαλιστικών Οργανισμών ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ υπέρ του αντίστοιχου κλάδου. Η εισφορά βεβαιώνεται και εισπράττεται από τα οικεία ταμεία μαζί με τις λοιπές εισφορές και αποδίδεται στον Ο.Α.Ε.Δ. μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από το μήνα που καταβάλλεται. Οι εισφορές που αναλογούν στο χρονικό διάστημα από 1.1.2011 έως 31.7.2011 κατανέμονται ισόποσα και συνεισπράττονται με τις εισφορές των επόμενων μηνών του έτους 2011. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μετά γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των αρμόδιων οργανισμών και γνώμη του ΣΚΑ καθορίζονται και εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για την απόκτηση της ιδιότητας του δικαιούχου, η διαδικασία, ο χρόνος, ο τόπος και ο τρόπος χορήγησης του βοηθήματος, το ύψος αυτού, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης του βοηθήματος, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την καταβολή του, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναστολή ή της διακοπή της παροχής και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Η προβλεπόμενη εισφορά των ασφαλισμένων του ΕΤΑΑ αποδίδεται στον Ο.Α.Ε.Δ. έως 31.12.2011 ανεξαρτήτως εάν αυτά τα ποσά έχουν εισπραχθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή από το φορέα.»

1. Με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Ε. μπορεί, συνεκτιμωμένης της όλης οικονομικής κατάστασης του Οργανισμού, να διατίθεται μέρος των ανωτέρω εισφορών για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Ο.Α.Ε.Ε., εφόσον οι διαθέσιμοι πόροι του Λογαριασμού επαρκούν για την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών του.
2. Τα μέχρι της δημοσίευσης της παρούσας, διατεθέντα κατά το προηγούμενο εδάφιο ποσά, αποδίδονται αναδρομικά από την ισχύ τους, εντός δεκαπέντε (15) ετών σε ετήσιες δόσεις, αρχής γενομένης από 1.1.2015. Για τα πέντε (5) πρώτα έτη η ετήσια δόση ανέρχεται σε 4% του συνολικού ύψους της οφειλής ενώ για τα επόμενα δέκα (10) έτη η ετήσια δόση ανέρχεται σε 8% του συνολικού ύψους της οφειλής.
3. Τα μετά τη δημοσίευση της παρούσας, διατιθέμενα κατά το πρώτο εδάφιο ποσά, αποδίδονται από τον ΟΑΕΕ στον οικείο Λογαριασμό εντός δέκα (10) ετών από το χρόνο έναρξης της υποχρέωσης καταβολής τους.»

Άρθρο 54

Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4144/2013

Αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 4144/2013 που έχει ως εξής:

«3. Ο Ο.Α.Ε.Δ. απαλλάσσεται από την καταβολή κάθε είδους τελών για την εγγραφή στο Εθνικό Κτηματολόγιο εμπραγμάτων δικαιωμάτων του Ο.Ε.Κ. που περιέρχονται σε αυτόν.»

Άρθρο 56

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31)

Αντικαθίσταται η περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31) που έχει ως εξής:

«α. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., συγκροτούνται Πρωτοβάθμιες και Δευτεροβάθμιες Υγειονομικές Επιτροπές για την

παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμό ατυχημάτων ως εργατικών ή μη, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση, με τις οποίες ορίζονται η συγκρότηση, οι αρμοδιότητές τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά τη λειτουργία τους. Προκειμένου για κρίση περί χαρακτηρισμού των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη στις επιτροπές (Πρωτοβάθμιες και Δευτεροβάθμιες) συμμετέχουν ένας Δικηγόρος από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., καθώς και ένας Επιθεωρητής Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ΠΕ του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, με τον αναπληρωτή του που ορίζονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Κατά των αποφάσεων αυτών των Πρωτοβάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών χωρεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής. Δικαίωμα προσφυγής έχουν οι ασφαλιστικοί φορείς, οι εργοδότες, ο εργαζόμενος και κάθε τρίτος που έχει έννομο συμφέρον. Η προσφυγή ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ισχύοντος Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Η διαδικασία χαρακτηρισμού ατυχημάτων ή παθολογικών επεισοδίων ως εργατικών εφαρμόζεται και στις εκκρεμούσες υποθέσεις που δεν έχουν χαρακτηριστεί και οι σχηματισθέντες φάκελοι με όλα τα στοιχεία τους διαβιβάζονται από τους ασφαλιστικούς φορείς, οι οποίοι δεν έχουν τη σχετική αρμοδιότητα, στις αναφερόμενες στο παρόν άρθρο υγειονομικές επιτροπές προκειμένου να εισαχθούν κατά προτεραιότητα για χαρακτηρισμό στην Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή του παρόντος.»

Άρθρο 76

1. Αντικαθίσταται το άρθρο δεύτερο του ν. 4074/2012 (Α' 88) που έχει ως εξής:

«Άρθρο δεύτερο

Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες δεν εφαρμόζονται ως προς την εργασία και απασχόληση στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας όσον αφορά σε διαφορετική μεταχείριση λόγω αναπηρίας σχετικής με την Υπηρεσία, όπως προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 4 του ν. 3304/2005 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης η οποία υιοθετήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 3 παράγραφος 4 και 4 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕL 303 της 2.12.2000) για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.»

2. Καταργείται το άρθρο τρίτο του ν. 4074/2012 που έχει ως εξής:

«Άρθρο τρίτο

Με απόφαση του Πρωθυπουργού ορίζεται στην κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης και συντονιστικός μηχανισμός για τη διευκόλυνση των σχετικών με αυτή δράσεων.»

Άρθρο 117

Καταργείται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 και η παρ. 5 του άρθρου 111 του ν. 4387/2016 (Α'85), που έχουν ως εξής:

«2. Με σκοπό την απρόσκοπτη συμμετοχή όλων των μελών του νομικού προσώπου στη δράση του μπορεί να δημιουργούνται Περιφερειακά και Τοπικά Τμήματα, σε ολόκληρη την επικράτεια με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Η σύσταση των Περιφερειακών/Τοπικών Τμημάτων γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

«5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθορίζονται οι κατηγορίες των μελών του ΣΚΛΕ, οι

διαδικασίες εγγραφής, οι πόροι και τα όργανα διοίκησης του Συνδέσμου, η σύσταση και λειτουργία των Περιφερειακών/Τοπικών Τμημάτων του ΣΚΛΕ, των οποίων ο τοπικού ενδιαφέροντος χαρακτήρας θα ρυθμιστεί με κοινή απόφαση των ίδιων ως άνω Υπουργών, η συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία των Πειθαρχικών Συμβουλίων, η σφραγίδα του Συνδέσμου, ο Κώδικας Δεοντολογίας των κοινωνικών λειτουργών, ο οποίος εγκρίνεται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή και οι θέσεις προσωπικού, περιουσιακά ζητήματα του Συνδέσμου και γενικώς κάθε θέμα συναφές με τη λειτουργία του ΣΚΛΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.»

**ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

με τίτλο

**«ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ,
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»**

ΜΕΡΟΣ Α΄

**ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν.
4387/2016 ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 1

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) προστίθεται εδάφιο, με έναρξη ισχύος από 1.1.2017, ως εξής:

«Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και σε πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Εάν ο διορισμός των προσώπων αυτών έχει γίνει μέχρι και 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η 111482/0092/30-11-2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 4005)».

2. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των δεκαπέντε (15) ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.»

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου-λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε (5) ετών ασφάλισης.

Για συντάξεις με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης.»

4. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται στις παρ. 2 και 3.»

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 (Α' 210) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι 6 ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις, και ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 (Α' 26), με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.»

2. Στο τέλος της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Το συνολικό ποσοστό της ως άνω μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.»

3. Η παρ. 1 του άρθρου 63 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται για όσο διάστημα ο δικαιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε στρέφεται κατά του Δημοσίου ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της παρούσας διάταξης αρχίζουν από την 1^η ημέρα του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.»

4. Στο τέλος της περ. ι' της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου δεν έχουν εφαρμογή για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα υπάγονται για τον υπολογισμό της σύνταξής τους στις διατάξεις του ν. 4387/2016.»

Άρθρο 3

Προσδιορισμός συντάξιμων αποδοχών αμειβόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017

Από 01.01.2017 οι συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται ασφαλιστικές εισφορές, για όσους υπηρετούν ή προσλαμβάνονται στο Δημόσιο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017 (Α' 74), είναι οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155 του ν. 4472/2017.

Άρθρο 4

Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 60 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το δικαίωμα στη σύνταξη είναι απαράγραπτο, τα δε οικονομικά αποτελέσματα που γεννώνται από την άσκηση του δικαιώματος αυτού ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο.»

2. Οι ρυθμίσεις της παρ. 1 έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5

Καταργούμενες διατάξεις

1. Η περ. β' του άρθρου 62 και η παρ. 1 του άρθρου 64 του π.δ. 169/2007 καταργούνται.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 9 του άρθρου 3 του ν. 3075/2002 (Α' 297).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4387/2016

Άρθρο 6

Τροποποίηση των άρθρων 28 και 29 του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως πέντε (5) ετών ασφάλισης.

Για αιτήσεις συνταξιοδότησης με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 έως την έναρξη της συνταξιοδότησης, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης».

2. Η παρ. 9 του άρθρου 29 του ν. 4387/2016 καταργείται από την έναρξη ισχύος της. Η παρ. 10 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε 9.

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.4387/2016

Μετά το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4387/2016, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 24 του ν. 4445/2016 (Α' 236), διαγράφεται, από τότε που ίσχυσε, η φράση «πλην των προσώπων που υπάγονται στις διατάξεις των περιπτώσεων ε' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992 (Α' 165). Τα τελευταία πρόσωπα δικαιούνται την προσαύξηση του πρώτου εδαφίου για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) εισφοράς που υπερβαίνει το κάτωθι συνολικό ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη: α) 27% για τα πρόσωπα της περίπτωσης ε' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992, β) 23,6% για τα πρόσωπα της περίπτωσης στ' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992».

Άρθρο 8

Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 4387/2016

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθενείας του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης. Ειδικά για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού-ΗΣΑΠ (ΤΣΠ-ΗΣΑΠ), του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ), καθώς και του Κλάδου Σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού –ΟΤΕ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού-ΔΕΗ (ΚΑΠ-ΔΕΗ), του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ» (ΤΑΠΑΕ-Ε) και του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού-ΕΤΒΑ (ΤΑΠ-ΕΤΒΑ) που εντάχτηκαν στον Κλάδο Σύνταξης του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αρμόδιο όργανο για το χαρακτηρισμό των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη και των επαγγελματικών ασθενειών ορίζεται ο Προϊστάμενος του Υποκαταστήματος Μισθωτών

του Ε.Φ.Κ.Α. στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο τόπος απασχόλησης ή η έδρα της επιχείρησης με την οποία συνδέεται με εργασιακή σχέση ο ασφαλισμένος.

Για εκκρεμείς υποθέσεις χαρακτηρισμού των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη των ενταχθέντων στο πρ. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ Ταμείων και Κλάδων του προηγούμενου εδαφίου, πλην του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ), που δεν έχουν χαρακτηριστεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, αρμόδιο όργανο ορίζεται ο Προϊστάμενος Περιφερειακής Διεύθυνσης Ασφάλισης και Παροχών Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας του ΕΦΚΑ.»

Άρθρο 9

Τροποποίηση του άρθρου 34 του ν.4387/2016

Στο τέλος της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Η αναγνώριση του χρόνου της παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 3518/2006 (Α' 272) εξακολουθεί να είναι σε ισχύ. Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν μηνιαία εισφορά ύψους 20% επί του 70% του προβλεπόμενου, κατά την υποβολή της αίτησης, κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταβολής της ανωτέρω εισφοράς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ρύθμισης».

Άρθρο 10

Τροποποίηση του άρθρου 38 του ν.4387/2016

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 προστίθεται περ. ζ', με έναρξη ισχύος από 1-1-2017, ως εξής:

«ζ. Για πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Εάν ο διορισμός των ανωτέρω προσώπων έχει γίνει μέχρι 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η 111482/0092/30-11-2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 4005).

2. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για τα πρόσωπα που επέλεξαν να διατηρήσουν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης, στο οποίο υπάγονταν πριν από το διορισμό τους στις θέσεις αυτές, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 4 του ν. 4151/2013 (Α' 103). Στην περίπτωση αυτή η εφεξής υπηρεσία τους στις ανωτέρω θέσεις θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς».

Άρθρο 11

Τροποποίηση των άρθρων 39 και 40 του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 και της παρ. 1 του άρθρου 40 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι ασφαλισμένοι με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον Ε.Φ.Κ.Α. οποτεδήποτε, μπορούν να επιλέξουν τα ως άνω ποσοστά να υπολογίζονται επί ανώτερης βάσης υπολογισμού από εκείνη που προκύπτει βάσει του μηνιαίου εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή το ύψος της βάσης υπολογισμού, ο κλάδος υπέρ του οποίου θα εισφέρει, καθώς και το χρονικό διάστημα εφαρμογής της επιλέγεται από τους ασφαλισμένους με την ως άνω αίτησή τους, με την επιφύλαξη για το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος. Η εφαρμογή της νέας βάσης υπολογισμού αρχίζει από την πρώτη του επόμενου μήνα υποβολής της αίτησης και παύει να ισχύει και πριν τη παρέλευση του ορισθέντος σύμφωνα με τα ανωτέρω χρονικού διαστήματος αυτοδικαίως, οποτεδήποτε προκύψει ανώτερη βάση υπολογισμού βάσει του μηνιαίου εισοδήματος σε σχέση με την επιλεγείσα, καθώς και από τον επόμενο μήνα από την

ανάκληση της αίτησης ή την υποβολή νέας αίτησης εκ μέρους του ασφαλισμένου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής».

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016, όπως τροποποιείται με το παρόν, μετά τη φράση «με την επιφύλαξη για το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος.» προστίθεται η φράση «Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η ρύθμιση του άρθρου 98 του παρόντος νόμου.»

3. Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Σε περίπτωση αμφισβήτησης της υπαγωγής ενός προσώπου στη ρύθμιση της παραγράφου αυτής, μπορούν να υποβληθούν από οποιονδήποτε συμβαλλόμενο αντιρρήσεις ενώπιον του Ε.Φ.Κ.Α. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται η εφαρμοστέα διαδικασία αντιρρήσεων και ο τρόπος έκδοσης των σχετικών αποφάσεων.»

Άρθρο 12

Τροποποίηση του άρθρου 52 του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν.4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα θέματα αυτά, πλην της σύστασης οργανικών μονάδων, μπορούν να ρυθμίζονται και με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ.».

2. Στο τέλος της περ. θ΄ της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν.4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας του, στο πλαίσιο εφαρμογής του προεδρικού διατάγματος, για την οργανωτική του διάρθρωση και την αποτελεσματική διαχείριση των εκκρεμοτήτων, και

ιδίως ο χρόνος έναρξης λειτουργίας των οργανικών του μονάδων και ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας».

Άρθρο 13

Τροποποίηση του άρθρου 57 του ν. 4387/2016

1. Η περ. θ' της παρ. 4 του άρθρου 57 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«θ. Έναν (1) ειδικό επιστήμονα με τον αναπληρωτή του, εξειδικευμένο σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας που ορίζεται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Απαραίτητο προσόν για τη θέση αυτή αποτελεί η αποδεδειγμένη ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης ή η ιδιότητα του μέλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξειδίκευση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης».

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 57 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται κατ' ανώτατο αριθμό δύο (2) υπάλληλοι του ΕΦΚΑ, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι εκτελούν χρέη γραμματέα του ΔΣ.»

Άρθρο 14

Τροποποίηση του άρθρου 71 του ν. 4387/2016

Στην παρ. 6 του άρθρου 71 του ν. 4387/2016, μετά τη φράση «πλην εκείνων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα», προστίθεται η φράση «του NAT και του ΟΓΑ».

Άρθρο 15

Τροποποίηση του άρθρου 101 του ν.4387/2016

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 101 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στο ως άνω Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΕΦΚΑ, μέχρι την εκλογή των αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων του φορέα, ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΦΚΑ δύο (2) εκπρόσωποι των υπαλλήλων των εντασσόμενων φορέων, από εκείνους που αναδείχθηκαν στις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια για τη διετία 2017-2018, οι οποίοι προτείνονται από κοινού από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εργαζομένων – ΙΚΑ (ΠΟΣΕ-ΙΚΑ) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (ΠΟΠΟΚΠ).»

Άρθρο 16

Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές

1. Το άρθρο 104 του ν.4387/2016 αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε ως εξής:

«1. Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές στον ΕΦΚΑ συμψηφίζονται με πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον ΕΦΚΑ και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο ΕΦΚΑ συνεισπράττει εισφορές. Αν δεν υπάρχουν οφειλές ή αν ύστερα από τον συμψηφισμό προκύπτει υπόλοιπο ποσό, αυτό επιστρέφεται άτοκα στους δικαιούχους ως εξής:

α. Στις περιπτώσεις μισθωτών, ύστερα από αίτηση των δικαιούχων.

β. Στις περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, η επιστροφή γίνεται μετά την ετήσια εκκαθάριση των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με τις 61501/3398/30-12-2016 (Β' 4330) και 61502/3399/30-12-2016 (Β' 4330) υπουργικές αποφάσεις. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν, με αίτησή τους, να ζητήσουν το υπερβάλλον ποσό να παραμείνει στον ΕΦΚΑ ως πιστωτικό υπόλοιπο, συμψηφιζόμενο με τις επόμενες εισφορές.

2. Οι εισφορές υπέρ τρίτων φορέων που συνεισπράττονται από τον ΕΦΚΑ επιστρέφονται από αυτόν, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 1 και βαρύνουν τον αντίστοιχο φορέα, υπέρ του οποίου έγινε η είσπραξη.
  3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής των εισφορών και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.
  4. Κάθε αντίθετη με το παρόν διάταξη καταργείται.»
2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αιτήσεις.

Άρθρο 17

Τροποποίηση του άρθρου 42 ν. 4052/2012 (Α' 41)

1. Η υποπερ. β' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4052/2012 (Α' 41), αντικαθίσταται από 12.5.2016, ως εξής:

«β. Το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε έτος ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% επί των συνταξίμων αποδοχών κάθε ασφαλισμένου που υπεβλήθησαν σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης.

Ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται:

βα. Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκον της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου δια του χρόνου ασφάλισής του κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης, για το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι

αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, αναπροσαρμοζόμενες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016.

βαβ. Για τους αυτοαπασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης του ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως και το έτος 2014. Ως εισόδημα νοείται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. Στο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε ασφαλισμένο συνυπολογίζεται, όπου υπήρχε, και η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τον εργοδότη. Για τους ασφαλισμένους με ποσό εισφοράς υπέρ επικουρικής ασφάλισης, που προκύπτει ανάλογα με την αξία ή την ποσότητα επί των αγοραζομένων ή πωλουμένων προϊόντων, ο μέσος όρος μηνιαίων τεκμαρτών αποδοχών που προκύπτουν από την αναγωγή των πραγματικά καταβληθεισών μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών, των ετών 2002 έως και 2014, θεωρώντας ως ποσοστό εισφοράς το 6%. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, αναπροσαρμοζόμενο σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016.

βαγ. Αν για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών δεν προκύπτουν ασφαλιστικά στοιχεία από πραγματικό ή πλασματικό χρόνο ασφάλισης ή από προαιρετική ασφάλιση, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από το έτος 2002 έως το έτος 2014, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών του τμήματος της επικουρικής σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης έως και το έτος 2014 αναζητούνται τα ασφαλιστικά στοιχεία και κατά το πριν το έτος 2002 χρονικό διάστημα μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά πέντε (5) ετών.

βαδ. Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, ύστερα από την καταβολή του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς, ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό-εισόδημα, αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης.

Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού του ανωτέρω τμήματος της σύνταξης.»

Άρθρο 18

Τροποποίηση του άρθρου 46 του ν.4052/2012

Στο τέλος της παρ. 12 του άρθρου 46 του ν. 4052/2012, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 83 του ν. 4387/2016, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στο ως άνω Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΕΤΕΑΕΠ, μέχρι την εκλογή των αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων του φορέα, ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΕΑΕΠ, δύο (2) εκπρόσωποι των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ, από εκείνους που αναδείχθηκαν στις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του πρ. ΕΤΕΑ και των εντασσόμενων στο ΕΤΕΑΕΠ φορέων, για τη διετία 2017-2018, οι οποίοι προτείνονται από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής».

Άρθρο 19

Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν.4170/2013 (Α' 163)

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν.4170/2013 (Α' 163), όπως ισχύει, μετά τις λέξεις «την Οικονομική Αστυνομία,» προστίθενται οι λέξεις «το σύνολο των υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών του ΕΦΚΑ,».

Άρθρο 20

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 (Α' 170)

Στο άρθρο 15 του ν. 4174/2013 (Α' 170) προστίθεται παρ. 6, ως εξής:

«6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται ανάλογα και για τις πληροφορίες που ζητούνται από τις υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών

Οφειλών (ΚΕΑΟ) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τον έλεγχο της εισπραξιμότητας των οφειλών και τον εντοπισμό πηγών αποπληρωμής των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών».

Άρθρο 21

Τροποποίηση του άρθρου 26 του π.δ. 422/1981 (Α' 114)

Η παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ. 422/1981 (Α' 114) και ο τίτλος αυτού αντικαθίστανται, από 1.1.2017, ως εξής:

«Άρθρο 26

Κρατήσεις επί των συντάξιμων αποδοχών

«1. Η πάγια μηνιαία κράτηση των μετόχων του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) ορίζεται σε ποσοστό 4,5% επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές προσδιορίζονται για την κύρια σύνταξη στο άρθρο 5 του ν. 4387/2016.»

Άρθρο 22

Αποσύνδεση ασφάλισης από ιδιότητα

1. Οι αυτοαπασχολούμενοι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) του ΕΤΑΑ, από την ημερομηνία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή από τη ΔΟΥ.
2. Οι δικηγόροι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους και ασκούν ελεύθερο επάγγελμα υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην Τομέα Ασφάλισης Νομικών

(ΤΑΝ) του ΕΤΑΑ, από την ημερομηνία έναρξης άσκησης του επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή από τη ΔΟΥ.

3. Η ισχύς των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου αρχίζει την 1.1.2017. Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί και αφορούν σε περίοδο ασφάλισης από 1.1.2017 έως την ισχύ της ρύθμισης συμψηφίζονται ή επιστρέφονται, πλην των ασφαλιστικών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη.

4. Τα πρόσωπα των παρ. 1 και 2 που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ μέχρι την ισχύ του παρόντος νόμου και για τα οποία προκύπτει, κατ' εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης, διακοπή της ασφάλισής τους στον ΕΦΚΑ, μπορούν προαιρετικά να συνεχίσουν την ασφάλισή τους για το σύνολο των κλάδων ασφάλισης στους οποίους υπάγονταν μέχρι τη διακοπή της υποχρεωτικής τους ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται με βάση το κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος για τους ασφαλισμένους άνω 5ετίας του άρθρου 39 του ν. 4387/2016.

Για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης, σύμφωνα με τα ανωτέρω υποβάλλεται δήλωση του ασφαλισμένου εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης διακόπτεται, ύστερα από αίτηση του ασφαλισμένου, από την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα από την υποβολή της αίτησης. Νέα αίτηση για προαιρετική ασφάλιση δεν μπορεί να υποβληθεί.

Άρθρο 23

Ατέλεια ΕΤΕΑΕΠ

1. Η αυτοδίκαιη περιέλευση της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο ΕΤΕΑ και ήδη ΕΤΕΑΕΠ Ταμείων, Τομέων, Κλάδων και Λογαριασμών που προβλέπεται στις παρ. 2, 7 και 8 του άρθρου 45 καθώς και στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 45Α του ν. 4052/2012, όπως προστέθηκε με το άρθρο 82 του ν. 4387/2016: α) σημειώνεται στα αρμόδια υποθηκοφυλακεία χωρίς τη καταβολή τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, ΤΑΧΔΙΚ,

αμίσθου υποθηκοφυλακείου ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου και β) δηλώνεται, κατ' εξαίρεση των οριζομένων στο ν. 2308/1995 (Α' 114), στα γραφεία κτηματογράφησης και τα κτηματολογικά γραφεία, απρόθεσμα, χωρίς την καταβολή ανταποδοτικού, παγίου ή αναλογικού, τέλους ή οποιουδήποτε άλλου φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ της ΕΚΧΑ ΑΕ, του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου.

2. Η διαπιστωτική πράξη, που προβλέπεται στην περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 4325/2015 (Α' 47) για την περιέλευση ακίνητης περιουσίας στο ΕΤΕΑ, καθώς και οποιαδήποτε άλλη διαπιστωτική πράξη προβλέπεται ειδικώς από διάταξη νόμου για την περιέλευση ακίνητης περιουσίας στο ΕΤΕΑΕΠ ή στα ενταχθέντα σε αυτό Ταμεία, Τομείς και Κλάδους, μεταγράφεται στα αρμόδια υποθηκοφυλακεία χωρίς την καταβολή τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, ΤΑΧΔΙΚ, αμίσθου υποθηκοφυλακείου ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου. Τα σχετικά δικαιώματα δηλώνονται, κατ' εξαίρεση των οριζομένων στον ν. 2308/1995, στα γραφεία κτηματογράφησης και τα κτηματολογικά γραφεία, απρόθεσμα, χωρίς την καταβολή ανταποδοτικού, παγίου ή αναλογικού τέλους ή οποιουδήποτε άλλου φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ της ΕΚΧΑ ΑΕ, του Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου.

Άρθρο 24

Ασφάλιση αιρετών

1. Για τα πρόσωπα της παρούσας παραγράφου καταβάλλονται υπέρ του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ ασφαλιστικές εισφορές για κύρια ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή, εφόσον προκύπτει υποχρέωση ασφάλισής τους στους σχετικούς κλάδους ασφάλισης, στις εξής περιπτώσεις:

α. Δημάρχων που είχαν αποκτήσει την ιδιότητα πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012 (Α' 222) και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου ή του ΕΤΕΑΕΠ (πρώην τομείς ΤΑΔΚΥ για επικουρική ασφάλιση και ΤΠΔΚΥ για εφάπαξ παροχή).

Για όσους από τους δημάρχους αυτούς εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87), ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης δύναται να θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς ασφάλισης.

Αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 .

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

β. Δημάρχων που αποκτούν για πρώτη φορά την ιδιότητα μετά την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν.4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν.4387/2016 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής). Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν.4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, οι δήμαρχοι της παρούσας περίπτωσης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 3852/2010

(Α' 87) ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης. Αν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στον Τομέα του πρώην ΤΥΔΚΥ του ΕΦΚΑ.

γ. Αιρετών οργάνων α' και β' βαθμού, πλην δημάρχων και περιφερειαρχών, καθώς και του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή στις ρυθμίσεις του άρθρου 51 του ν. 4144/2013 (Α' 88). Ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4144/2013.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 και ως αιρετά όργανα υποχρεούνται να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές στον ΕΦΚΑ για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, τα αιρετά όργανα της παρούσας περίπτωσης που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 93 και της παρ. 1 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 ή συνεχίζουν να ασκούν παράλληλα και επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης ή του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 51 παρ. 2 του ν. 4144/2013.

δ. Περιφερειαρχών που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις των άρθρων 119 και 182 του ν. 3852/2010 και θεωρείται ότι συνεχίζουν να υπάγονται στην ασφάλιση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης, και εφάπαξ παροχής).

ε. Βουλευτών που είχαν αποκτήσει την ιδιότητα πριν από την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΠΑΔ του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

στ. Βουλευτών που έχουν αποκτήσει για πρώτη φορά την ιδιότητα μετά από την ισχύ του ν. 4093/2012 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής) ή σε εκείνο που προκύπτει κατ' εφαρμογή της παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3865/2010.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής).

Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

Αναφορικά με την υγειονομική τους περίθαλψη, αν ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, διατηρούν το προγενέστερο καθεστώς υγειονομικής περίθαλψης και,

εάν δεν είχαν προγενέστερη ασφάλιση, υπάγονται στον ΕΦΚΑ (πρώην ΟΠΑΔ του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

ζ. Προσώπων που διορίζονται σε θέσεις διοίκησης φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, τα οποία διατηρούν το προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν.2703/1999 (Α' 72) ή με άλλες διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτό. Τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν να υπάγονται στην ασφάλιση του προγενέστερου ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώσ (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης και εφάπαξ παροχής).

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που εμπίπτουν στην παρ. 8 του άρθρου 8 του ν. 2227/1994 (Α' 129) και στην περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 (Α' 72). Η περ. β' και γ' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 2703/1999 καταργούνται.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης συνεχίζουν παράλληλα να ασκούν την προηγούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016 ή οι ρυθμίσεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 5 και της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 και θεωρείται ότι ο χρόνος ασφάλισης έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό τους καθεστώς (για κύρια και επικουρική ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη και εφάπαξ παροχή).

Εάν παράλληλα ασκούν διαφορετική της προηγούμενης επαγγελματική δραστηριότητα έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

2. Για τα πρόσωπα της παρ. 1 καταβάλλονται:

α. Για κύρια ασφάλιση, μηνιαία εισφορά στον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με την παρ. 1 και 2 του άρθρου 5 του ν.4387/2016, εφαρμοζόμενης της 111482/0092/30-11-2016 ΚΥΑ (Β' 4005) για όσα από τα πρόσωπα της παρ. 1 έχουν διοριστεί μέχρι 31/12/2016.

β. Για υγειονομική περίθαλψη, μηνιαία εισφορά στον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 41 του ν.4387/2016.

γ. Για επικουρική ασφάλιση καταβάλλεται στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ η μηνιαία εισφορά εμμίσθων ασφαλισμένων του άρθρου 97 του ν. 4387/2016, υπολογιζόμενη επί της βάσης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παρ. 3 για την κύρια ασφάλιση.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα έχει εφαρμογή η παρ. 2 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016.

δ. Για εφάπαξ παροχή καταβάλλεται στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ η μηνιαία εισφορά εμμίσθων ασφαλισμένων του άρθρου 35 του ν. 4387/2016, υπολογιζόμενη επί της βάσης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παρ.3 του παρόντος για την κύρια ασφάλιση.

Αν τα πρόσωπα της παρούσας περίπτωσης ασκούν παράλληλα επαγγελματική δραστηριότητα, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

3. Η μηνιαία εισφορά για κύρια ασφάλιση, ασφαλισμένου και εργοδότη, υπολογίζεται επί της αντιμισθίας για τα αιρετά όργανα ή της βουλευτικής αποζημίωσης για τους βουλευτές ή επί των μηνιαίων αποδοχών ή αποζημίωσης που λαμβάνουν τα λοιπά πρόσωπα της παρ. 1. Αν τα πρόσωπα της παρ. 1 έχουν επιλέξει να λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης και όχι τις προβλεπόμενες για τη θέση που κατέχουν αποδοχές, η ως άνω ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί των συνταξίμων αποδοχών της οργανικής τους θέσης και για υγειονομική περίθαλψη επί των πάσης φύσεως αποδοχών της οργανικής τους θέσης.

Ως προς το ανώτατο όριο αποδοχών επί του οποίου υπολογίζεται η ασφαλιστική εισφορά, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.4387/2016.

Η εισφορά ασφαλισμένου βαρύνει το πρόσωπο που έχει διοριστεί στις θέσεις της παρ. 1 του παρόντος.

Η εργοδοτική εισφορά βαρύνει το Δήμο ή την Περιφέρεια ή την Βουλή των Ελλήνων ή τους φορείς του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, στους οποίους έχουν διοριστεί τα πρόσωπα της παρ. 1 του παρόντος.

4. Αν δεν υφίσταται προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς για τα πρόσωπα των περ. δ' και ζ' της παρ. 1, καταβάλλονται εισφορές για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 και ο χρόνος αυτός θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ).

5. Στις περιπτώσεις που εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και της παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016, η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τα ανωτέρω πρόσωπα για τη θέση που κατέχουν θεωρείται εισφορά μισθωτού. Για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με τα άρθρα 36, 38, 39 και 40 και 41 του ν.4387/2016.

6. Αν στις θέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 διορίζονται συνταξιούχοι του ΕΦΚΑ ή του Δημοσίου, εφαρμόζεται η παρ. 4. Εξαιρούνται τα ανωτέρω πρόσωπα που έχουν παραιτηθεί της αμοιβής που προβλέπεται για τη θέση που κατέχουν.

7. Για τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 25 του ν. 4255/2014 (Α' 89) εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου και ο χρόνος ασφάλισης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς (κύριας και επικουρικής ασφάλισης, υγειονομικής περίθαλψης και εφάπαξ παροχής). Για την ασφάλισή τους εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

8. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 01.01.2017. Αν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου προκύψουν διαφορές στα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβληθούν από την ανωτέρω ημερομηνία, εφαρμόζονται τα εξής:

α. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι υψηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό συμψηφίζεται, μέχρι εξάλειψής του, με μελλοντικές καταβολές ασφαλιστικών εισφορών.

β. Εάν το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που έχει καταβληθεί είναι χαμηλότερο από εκείνο που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το επιπλέον ποσό που πρέπει να καταβληθεί για την τακτοποίηση των εισφορών των προηγούμενων μηνών καταβάλλεται σε δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των μηνών για τους οποίους προκύπτει διαφορά στο ύψος των εισφορών, χωρίς την επιβολή προστίμων καθυστέρησης εξόφλησης.

9. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4144/2013 εφαρμόζονται από 01.01.2017 και στους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του πρώην ΟΓΑ, εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων της περ. γ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 25

Απασχόληση λόγω ψυχικών παθήσεων

1. α. Γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται, δεν έχουν εφαρμογή στους δικαιούχους που πάσχουν αναπηρίας, η οποία οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50% και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και

κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999 (Α' 96).

β. Η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση των ανωτέρω προσώπων για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, δεν επηρεάζει την σχετική κρίση αξιολόγησης αναπηρίας περί ανικανότητας για κάθε βιοποριστική εργασία, κατά τη διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ.

2. Η περ. α' της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται σε συνταξιούχους που αναλαμβάνουν μόνιμη ή με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εργασία σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης.

3. Οι συνταξιούχοι της παρ. 1 υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον ΕΦΚΑ, στο ΕΤΕΑΕΠ και στις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 26

Ρυθμίσεις για προσωπικό φορέων εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης επιτρέπεται μέχρι 31.12.2017 και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, η μεταφορά υπαλλήλων μεταξύ των ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ, ΟΓΑ και ΝΑΤ, με μεταφορά της οργανικής τους θέσης, την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο, με συνεκτίμηση της αίτησής τους.

Ομοίως επιτρέπεται για αιτήσεις που υποβάλλονται μέχρι 31.12.2017 και κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, η μεταφορά υπαλλήλων των ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ, ΟΓΑ

και NAT σε κενές οργανικές θέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο.

Αν δεν υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις οι υπάλληλοι μεταφέρονται με την οργανική τους θέση και υποχρεούνται να υπηρετήσουν για μία τουλάχιστον πενταετία στη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 27

Επιτρέπεται η μετάταξη του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετεί στον ΕΦΚΑ σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, με την ίδια σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, η μετάταξη γίνεται με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο μετατασσόμενος σε κλάδο ή ειδικότητα της υπηρεσίας του, αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας του τίτλου σπουδών που κατέχει, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλογικά η κείμενη περί μετατάξεων νομοθεσία.

Άρθρο 28

Όργανα ΕΦΚΑ κατά το ν. 1418/1984 (Α' 23)

1. Ορίζονται στον ΕΦΚΑ ως «Προϊστάμενη Αρχή» η Διεύθυνση Στέγασης και Τεχνικών Υπηρεσιών του ΕΦΚΑ, ως «Διευθύνουσα Υπηρεσία» το Τμήμα Κατασκευών του ΕΦΚΑ και ως «Τεχνικό Συμβούλιο» το Τεχνικό Συμβούλιο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με το ν. 1418/1984 (Α' 23). Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται αναλογικά το π.δ. 170/1987 (Α' 84). Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή του παρόντος, ιδίως ο ορισμός των αποφαινόμενων οργάνων σε περίπτωση τροποποίησης της οργανωτικής διάρθρωσης του ΕΦΚΑ.

2. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 01.01.2017.

Άρθρο 29

Ενιαιοποίηση προϋποθέσεων καταβολής σύνταξης σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης του δικαιούχου

Προκειμένου για τα πρόσωπα που υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, η καταβαλλόμενη σύνταξη αναστέλλεται για όσο διάστημα ο συνταξιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάσθηκε στρέφεται κατά ασφαλιστικού φορέα. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τη συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της παρούσας διάταξης αρχίζουν από την 1^η ημέρα του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.

Άρθρο 30

Παράταση χορήγησης αναπηρικής σύνταξης

Το άρθρο 66 του ν. 4144/2013 (Α' 88) αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 66

Στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και εφόσον εκκρεμεί στις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές ΚΕΠΑ ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για έξι (6) μήνες, με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, εφόσον κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα είχαν κριθεί από την υγειονομική επιτροπή με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Εάν κριθεί από τις υγειονομικές επιτροπές των ΚΕΠΑ ότι αυτοί δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από το προγενεστέρως κριθέν, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με

μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.

Η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται και για όλα τα επιδόματα που χορηγούνται λόγω αναπηρίας, καθώς και για τις συντάξεις με αιτία την αναπηρία, ενώ παράλληλα παρατείνεται και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσων εμπίπτουν στο παρόν άρθρο. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει την 01.07.2017».

Άρθρο 31

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 1469/1984 (Α' 111)

Το άρθρο 30 του ν. 1469/1984 (Α' 111) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο/η ανασφάλιστος/η διαζευγμένος/η σύζυγος δικαιούται να διατηρήσει, ως άμεσα ασφαλισμένος, το δικαίωμα παροχών ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ ή άλλο φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, που είχε κατά το χρόνο λύσης του γάμου ο έτερος σύζυγος, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις :

- α) Ο γάμος λύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας του, και
- β) δεν καλύπτεται άμεσα ή έμμεσα για παροχές ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ ή άλλο ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο.

2. Για τη διατήρηση του δικαιώματος των παροχών ασθένειας σε είδος, σύμφωνα με την παρ. 1, ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης ως εξής:

- α) Στον ΕΦΚΑ, για παροχές σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ, σε ποσοστό 6,45% επί του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών,
- β) στο Δημόσιο σε ποσοστό 6,45% επί του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών,

γ) στους λοιπούς ασφαλιστικούς φορείς, την προβλεπόμενη από τους οικείους κανονισμούς εισφορά ασφαλισμένου και εργοδότη υπέρ υγειονομικής περίθαλψης που υπολογίζεται επί του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

3. Το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται από τον ενδιαφερόμενο μέσα σε ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της οριστικής απόφασης διαζυγίου».

Άρθρο 32

Απαλλαγή από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη σε σεισμόπληκτους

Οι κάτοικοι του οικισμού Βρίσα της Δημοτικής Ενότητας Πολιχνίτου του Δήμου Λέσβου του νομού Λέσβου, όπως προκύπτουν από την τελευταία απογραφή, απαλλάσσονται πλήρως από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη από 1.6.2017 έως 31.5.2019, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζει κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εσωτερικών και Υγείας.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις του άρθρου 2 του ν. 3996/2011

1. Στο τέλος της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α΄ 170) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ειδικά κατά τη διενέργεια ελέγχου, σύμφωνα με τις υποπερ. αα, ββ, γγ και δδ, οι ευρισκόμενοι στο χώρο εργασίας υποχρεούνται να επιδεικνύουν την αστυνομική τους ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό της ταυτοπροσωπίας έγγραφο, εφόσον τους ζητηθεί

από τους διενεργούντες τον έλεγχο Επιθεωρητές Εργασίας. Στον εργοδότη που αρνείται την κατά τα προηγούμενα εδάφια είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή των ως άνω στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις της υποπαρ. 1Α του άρθρου 24.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στον εργοδότη ή οποιοδήποτε τρίτο αρνείται την κατά τα προηγούμενα εδάφια είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις της υποπαρ. 1Α του άρθρου 24.»

Άρθρο 34

Τροποποίηση του άρθρου 23 του ν. 3996/2011

Η περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3996/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. α. Αν κρίνει ότι υπάρχουν παραβάσεις που εγκυμονούν άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, διακόπτει προσωρινά τη λειτουργία της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης ή τμήματός της ή στοιχείου του εξοπλισμού της, για χρονικό διάστημα μέχρι της πλήρους συμμόρφωσης του εργοδότη και της άρσης των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν. Αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή άλλων διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της.»

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 3996/2011

Η υποπαρ. 1B του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Β. α. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα μέχρι τριών (3) ημερών, εφόσον επιβληθούν σε βάρος του εργοδότη τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την ΥΑ 2063/Δ1632/2011 (Β' 266), ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

β. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μέχρι πέντε (5) ημερών, εφόσον επιβληθούν σε βάρος του εργοδότη τέσσερις (4) ή περισσότερες πράξεις επιβολής προστίμου για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την ΥΑ 2063/Δ1632/2011, ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

γ. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης για χρονικό διάστημα μέχρι τριών (3) ημερών, εφόσον επιβληθούν σε βάρος του εργοδότη δύο (2) ή περισσότερες πράξεις επιβολής προστίμου για αδήλωτη εργασία, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.

Οι κυρώσεις των περ. α' έως γ' επιβάλλονται με αιτιολογημένη πράξη του Ειδικού Επιθεωρητή ή με αιτιολογημένη πράξη του Διευθυντή της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του ΣΕΠΕ, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Διευθυντή της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του ΣΕΠΕ, μπορεί να επιβληθεί στον εργοδότη προσωρινή διακοπή για διάστημα μεγαλύτερο από πέντε (5) ημέρες ή και οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης.

Όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23, δεν απαιτείται πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων. Η διακοπή επιβάλλεται από τον Ειδικό Επιθεωρητή ή τον αρμόδιο Επιθεωρητή Εργασίας που διενεργεί τον έλεγχο, ύστερα από αιτιολογημένη καταγραφή στο δελτίο ελέγχου των παραβάσεων, που κατά την κρίση τους συνιστούν άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

Η εκτέλεση της διοικητικής κύρωσης της προσωρινής ή οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

Ο χρόνος προσωρινής ή οριστικής διακοπής λογίζεται ως κανονικός χρόνος εργασίας ως προς όλα τα δικαιώματα των εργαζομένων.»

Άρθρο 36

Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 3996/2011

Στην παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 3996/2011 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και ο εργοδότης που παραβιάζει την πράξη ή την απόφαση περί προσωρινής ή οριστικής διακοπής λειτουργίας της συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης ή στοιχείου του εξοπλισμού της, που του έχει επιβληθεί ως διοικητική κύρωση για παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας.»

Άρθρο 37

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4144/2013

Στην παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4144/2013 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Αν από τη σχετική έκθεση διαπιστώνεται η μη αναγραφή εργαζομένου στον ισχύοντα πίνακα προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2874/2000 (Α' 286), επιβάλλονται άνευ ετέρου από τον Προϊστάμενο του κατά τόπο αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης

Εργασιακών Σχέσεων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 1 της ΥΑ 27397/122/2013 (Β' 2062).»

Άρθρο 38

Καταχώριση αλλαγής ή τροποποίησης ωραρίου στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»

Η παρ. 1 του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 αντικαθίσταται ως εξής :

«1. α. Ο εργοδότης υποχρεούται να καταχωρεί στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «ΕΡΓΑΝΗ» κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, το αργότερο έως και την ημέρα αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, και σε κάθε περίπτωση πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζομένους, καθώς και την υπερεργασία και τη νόμιμη κατά την ισχύουσα νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση πριν την έναρξη πραγματοποίησής της.

β. Αν διαπιστωθεί από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τροποποίηση ωραρίου εργασίας εργαζομένου ή υπερωριακή του απασχόληση χωρίς αυτή να έχει γνωστοποιηθεί κατά τα ανωτέρω πριν την έναρξη πραγματοποίησής της, επιβάλλονται με πράξη του αρμόδιου οργάνου σε βάρος του εργοδότη κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 24 και 28 του ν. 3996/2011.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταχώρισης, τα στοιχεία που γνωστοποιούνται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

δ. Η παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 4310/2014 (Α' 258) καταργείται και οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου αναριθμούνται αντίστοιχα.

ε. Η ισχύς της παρούσας παραγράφου αρχίζει από την έκδοση της απόφασης της περ. γ'».

Άρθρο 39

Ηλεκτρονική αναγγελία του απασχολούμενου προσωπικού επί εκτέλεσης οικοδομικής εργασίας ή τεχνικού έργου

Το άρθρο 33 του ν. 1836/1989 (Α' 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Εργοδότης που εκτελεί οικοδομική εργασία ή τεχνικό έργο, υποχρεούται να αναγγέλλει ηλεκτρονικά στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΣΕΠΕ (ΟΠΣ-ΣΕΠΕ) το απασχολούμενο προσωπικό, πριν από την έναρξη κάθε ημερήσιας απασχόλησης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα ανωτέρω επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 1 της ΥΑ 27397/122/2013 (Β' 2062).

2. Αντίγραφο του εντύπου της ως άνω αναγγελίας για κάθε ημέρα απασχόλησης τηρείται στον τόπο εκτέλεσης του έργου με ευθύνη του εργοδότη και τίθεται στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων, προς έλεγχο, οσάκις ζητείται. Σε περίπτωση μη τήρησης της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 (Α' 170).

3. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως εργοδότης θεωρείται ο εργολάβος και ο υπεργολάβος που έχουν αναλάβει την εκτέλεση της οικοδομικής εργασίας ή του τεχνικού έργου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία της αναγγελίας, τα στοιχεία που περιλαμβάνει, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

5. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από την έκδοση της απόφασης της παρ. 4.»

Άρθρο 40

Ηλεκτρονική αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να αναγγέλλει, με ηλεκτρονική υποβολή των σχετικών εντύπων που προβλέπονται στην ΥΑ 295/2014 (Β' 2390) στο πληροφοριακό σύστημα

του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «ΕΡΓΑΝΗ», κάθε περίπτωση οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού ή καταγγελίας σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου ή λήξης σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου το αργότερο δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα αποχώρησης του μισθωτού ή καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου ή λήξης της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου, αντίστοιχα.

2. Η αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης του μισθωτού θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά είτε από ηλεκτρονικά σαρωμένο έντυπο υπογεγραμμένο από τον εργοδότη και τον εργαζόμενο είτε από εξώδικη δήλωση του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, με την οποία τον ενημερώνει ότι έχει χωρήσει οικειοθελής αποχώρησή του και ότι αυτή θα αναγγελθεί στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ». Στην τελευταία περίπτωση, η εξώδικη δήλωση του εργοδότη επιδίδεται στον εργαζόμενο το αργότερο δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την οικειοθελή του αποχώρηση και η αναγγελία γίνεται την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την επίδοση της εξώδικης δήλωσης. Αν ο εργοδότης δεν τηρήσει εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις αναγγελίας οικειοθελούς αποχώρησης, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής των συνοδευτικών εγγράφων της παρούσας, η σύμβαση εργασίας θεωρείται ότι λύθηκε με άτακτη καταγγελία του εργοδότη.

Άρθρο 41

Αποκλεισμός από δημόσιες συμβάσεις και χρηματοδοτήσεις λόγω παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας

1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, εφόσον ο φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και οι φορείς διαχείρισης προγραμμάτων χρηματοδότησης, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων σε περίπτωση αίτησης συμμετοχής ενός οικονομικού φορέα στο πρόγραμμα.

2. Ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοείται η επιβολή σε βάρος του οικονομικού φορέα, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής δήλωσης συμμετοχής στην εκάστοτε διαδικασία, τριών (3) πράξεων επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την ΥΑ 2063/Δ1632/2011 (Β' 266), ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας ή δύο (2) πράξεων επιβολής προστίμου που αφορούν την αδήλωτη εργασία.
3. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής σε προγράμματα ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στις αναθέτουσες αρχές ή τους φορείς διαχείρισης, κατά περίπτωση, είτε το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης είτε υπεύθυνη δήλωση, στην οποία δηλώνουν ότι δεν έχουν διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 2.
4. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε δημόσια αρχή με κάθε αντισυμβαλλόμενο περιλαμβάνεται ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής.
5. Η αναθέτουσα αρχή ή ο φορέας διαχείρισης υποχρεούται, αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, αντιστοίχως, να υποβάλει γραπτό αίτημα προς τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων για τη χορήγηση πιστοποιητικού, από το οποίο να προκύπτουν όλες οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα. Το πιστοποιητικό αποστέλλεται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας, τεκμαίρεται ότι ο οικονομικός φορέας δεν έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 2.

6. Αν ο συμβαλλόμενος με την αναθέτουσα αρχή αναθέσει την εκτέλεση της σύμβασης ή μέρους αυτής σε τρίτο, ο τελευταίος πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το συμβαλλόμενο με την αναθέτουσα αρχή και να υποβάλλει τα ίδια έγγραφα με αυτόν.

7. Κατά την εκτέλεση της σύμβασης, όταν το ΣΕΠΕ διαπιστώνει παραβάσεις που χαρακτηρίζονται ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, ενημερώνει εγγράφως την αναθέτουσα αρχή ή το φορέα διαχείρισης. Η επιβολή για δεύτερη φορά κύρωσης από το ΣΕΠΕ για τις ως άνω παραβάσεις οδηγεί υποχρεωτικά σε έκπτωση του οικονομικού φορέα από τη σύμβαση ή το πρόγραμμα.

8. Η παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 καταργείται και οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου αναριθμούνται αντίστοιχα.

Άρθρο 42

Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 2874/2000

Στο άρθρο 16 του ν. 2874/2000 (Α' 286) προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Ο εργοδότης υποχρεούται να εφοδιάζει τους εργαζόμενους με αντίγραφο της κατάστασης προσωπικού ή απόσπασμα αυτής όταν απασχολούνται εκτός της έδρας ή του παραρτήματος της επιχείρησης.»

Άρθρο 43

Τροποποίηση του άρθρου 4 του π.δ. 240/2006

Στο άρθρο 4 του π.δ. 240/2006 (Α' 252) προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Η ενημέρωση που παρέχει ο εργοδότης και τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων καταγράφονται σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον εργοδότη και τους εκπροσώπους των εργαζομένων.»

Άρθρο 44

Τροποποίηση του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006

Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν, στο κατάλληλο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου της επιχείρησης ή της εγκατάστασης, να καθορίζουν ελεύθερα και οποτεδήποτε, μέσω γραπτής συμφωνίας, τις πρακτικές λεπτομέρειες ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων.»

Άρθρο 45

Τροποποίηση του άρθρου 8 του π.δ. 240/2006

Στο άρθρο 8 του π.δ. 240/2006 προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Οποιαδήποτε ουσιαστική μεταβολή επέλθει στη σύμβαση εργασίας από απόφαση του εργοδότη, η οποία ελήφθη κατά παράβαση των υποχρεώσεων του άρθρου 4, είναι άκυρη, διατηρούμενων των δικαιωμάτων του άρθρου 7 του ν. 2112/1920 (Α' 67).»

Άρθρο 46

Παρένθετη μητρότητα

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4097/2012 (Α' 235) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Το ως άνω επίδομα μπορεί να χορηγείται και στις κυοφόρους αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, τις τεκμαιρόμενες αυτοαπασχολούμενες μητέρες του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα και στις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών.»

2. Η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας δικαιούται το μεταγενέθλιο τμήμα της

άδειας μητρότητας που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 1993 και του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 2000-2001, το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν. 2874/2000, καθώς και τις πάσης φύσεως αποδοχές και επιδόματα που συνδέονται με αυτήν, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις επιμέρους καταστατικές διατάξεις του φορέα ασφάλισής της.

3. Στο άρθρο 142 του ν. 3655/2008 (Α' 58) προστίθεται ένατο εδάφιο ως εξής:

«Την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δικαιούται και η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας.»

Άρθρο 47

Ειδική γονική άδεια σοβαρών νοσημάτων των παιδιών

Στην παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4075/2012 (Α' 89) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Η ανωτέρω άδεια χορηγείται, κατά την ως άνω διαδικασία, και στο φυσικό, θετό ή ανάδοχο γονέα παιδιού ηλικίας έως δεκαοκτώ (18) ετών συμπληρωμένων, το οποίο πάσχει από βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down ή αυτισμό.»

Άρθρο 48

Ειδική προστασία μητέρας λόγω υιοθεσίας και παρένθετης μητρότητας

Στο άρθρο 15 του ν. 1483/1984 (Α' 153) προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Η προστασία έναντι της καταγγελίας της σχέσης εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ισχύει και για τις εργαζόμενες που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως έξι (6) ετών, με χρονική αφετηρία την τοποθέτηση του τέκνου στην οικογένεια, καθώς και για τις εργαζόμενες που εμπλέκονται στη διαδικασία της

παρένθετης μητρότητας, είτε ως τεκμαιρόμενες μητέρες, με χρονική αφετηρία τη γέννηση του παιδιού, είτε ως κυοφόροι γυναίκες.»

Άρθρο 49

Ταχεία εκδίκαση διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς

Στο άρθρο 621 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Η συζήτηση των αγωγών και των τακτικών ένδικων μέσων επί των διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή τους. Αν αναβληθεί η συζήτηση, αυτή προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες. Η απόφαση του δικαστηρίου δημοσιεύεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη συζήτηση της αγωγής ή του τακτικού ένδικου μέσου.»

Άρθρο 50

Τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Μετά το άρθρο 636 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέο άρθρο 636Α ως εξής:

«1. Κατά τις διατάξεις των άρθρων 623 έως 636 μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού, εφόσον η σύναψη της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας και το ύψος του μισθού αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο ή με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία εκδόθηκε μετά από ομολογία ή αποδοχή της αίτησης από τον οφειλέτη. Η εργασία που αντιστοιχεί στον μισθό για τον οποίο ζητείται η έκδοση διαταγής πληρωμής τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί.

2. Η αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής υποβάλλεται και στον κατά τόπο αρμόδιο δικαστή της παραγράφου 1 του άρθρου 621.

3. Η συζήτηση της ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής, που εκδόθηκε για απαιτήσεις της παραγράφου 1, προσδιορίζεται κατά προτεραιότητα στην συντομότερη διαθέσιμη δικάσιμο και πάντως όχι πέραν των τριών (3) μηνών από την κατάθεσή της. Αν αναβληθεί η συζήτηση, αυτή προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες.

4. Τυχόν ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για τις διαφορές του άρθρου 614 αριθμ. 3 σχετικά με την καταβολή δικαστικού ενσήμου, τέλους απογράφου, παραβόλου και κάθε άλλου τέλους ή φόρου ισχύουν ανάλογα και για τη διαταγή πληρωμής του παρόντος άρθρου, την ανακοπή που ασκείται κατ' αυτής, καθώς και για τα ένδικα μέσα και βοηθήματα που ασκούνται κατά της απόφασης επί της ανακοπής.»

Άρθρο 51

Τροποποίηση του άρθρου 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Το άρθρο 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις εργατικές διαφορές καθώς και στη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού δεν καταβάλλεται το κατά το νόμο ΓΠΟΗ'/1912 (Α' 3) δικαστικό ένσημο, για το μέχρι του ποσού της εκάστοτε καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου αίτημα της αγωγής ή της αίτησης αντίστοιχα. Στις περιπτώσεις εργατικών διαφορών, καθώς και αιτήσεων για την έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού, για τις οποίες καταβάλλεται δικαστικό ένσημο, αυτό καθορίζεται σε ποσοστό τέσσερα τοις χιλίοις (4%) επί της αξίας του αντικειμένου της αγωγής, της αίτησης ή άλλου δικογράφου που υποβάλλεται σε οποιοδήποτε δικαστήριο του Κράτους και υπόκειται σε δικαστικό ένσημο κατά τις οικείες διατάξεις.»

ΜΕΡΟΣ Γ΄

**ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Άρθρο 52

**Χορήγηση βοήθματος και ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και
ανεξαρτήτως απασχολουμένων**

1. Στο δεύτερο εδάφιο της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α΄ 152) η φράση «ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ και το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ» αντικαθίσταται με τη φράση «ασφαλισμένους που υπάγονται στον Ε.Φ.Κ.Α. και για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον τέως Ο.Α.Ε.Ε. και στο τέως Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε» και η φράση «ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ» αντικαθίσταται με τη φράση «ασφαλισμένους που υπάγονται στον Ε.Φ.Κ.Α. και για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στο τέως Ε.Τ.Α.Α.».
2. Το τρίτο εδάφιο της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σκοπός του λογαριασμού είναι η χορήγηση βοήθματος σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγγέλματος και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών, καθώς και η ενίσχυση της απασχόλησης των προσώπων που καλύπτονται από τους ανωτέρω κλάδους.».
3. Στο τέταρτο εδάφιο της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ» αντικαθίσταται με τη φράση «ασφαλισμένους του Ε.Φ.Κ.Α., για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στο τέως Ε.Τ.Α.Α.», η φράση «το ½ της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας» αντικαθίσταται με τη φράση «το 60%

του ποσού που αντιστοιχεί στο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, αναγόμενο σε ετήσια βάση» και η φράση «το τελευταίο 8μηνο» αντικαθίσταται με τη φράση «το τελευταίο 6μηνο».

4. Στο πρώτο εδάφιο της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «των Ασφαλιστικών Οργανισμών ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ» αντικαθίσταται με τη φράση «που υπάγονται στον Ε.Φ.Κ.Α. και για τους οποίους, βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων που ίσχυαν κατά την 31.12.2016, προέκυπτε υποχρέωση υπαγωγής στον τέως Ο.Α.Ε.Ε., στο τέως Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. και στο τέως Ε.Τ.Α.Α.».

5. Στο δεύτερο εδάφιο της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «από τα οικεία ταμεία» αντικαθίσταται με τη φράση «από τον Ε.Φ.Κ.Α.».

6. Στο τέταρτο εδάφιο της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 η φράση «του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μετά γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των αρμόδιων οργανισμών και γνώμη του ΣΚΑ» αντικαθίσταται με τη φράση «του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

7. Το πέμπτο εδάφιο της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Δ., καταρτίζονται προγράμματα για την ενίσχυση της απασχόλησης των προσώπων που καλύπτονται από τους κλάδους της περ. α', καθορίζονται και εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για την ενίσχυση, η διαδικασία, ο χρόνος, ο τόπος και ο τρόπος της ενίσχυσης, το ύψος αυτής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη των όρων και προϋποθέσεων χορήγησής της, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την καταβολή της, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναστολή ή τη διακοπή της και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων των παρ. 2 και 4 έως 8 του άρθρου 29 του ν. 1262/1982 (Α' 70). Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες μεταφοράς των διαθέσιμων

πόρων των δύο κλάδων της περ. α', καθώς και το ποσοστό συμμετοχής τους στο πρόγραμμα.».

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις επιδότησης ανεργίας λόγω καταγγελίας κατόπιν μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων εργασίας

Στο άρθρο 7 του ν. 1545/1985 (Α' 91) προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. α) Ο άνεργος, ο οποίος έχει ασκήσει το δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920 (Α' 67) και έχει θεωρήσει τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας του ως καταγγελία της σχέσης εργασίας από τον εργοδότη, επιδοτείται εάν, μαζί με την αίτηση για επιδότηση, προσκομίσει στον ΟΑΕΔ την εξώδικη δήλωση με την οποία άσκησε το εν λόγω δικαίωμα, καθώς και αποδεικτικό της κοινοποίησής της στον εργοδότη έγγραφο. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία για την υποβολή αίτησης για επιδότηση ξεκινά από την κοινοποίηση της εξώδικης δήλωσης στον εργοδότη.

β) Εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της αίτησης για επιδότηση, ο άνεργος οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ είτε έγγραφα που αποδεικνύουν την εξόφληση της αποζημίωσης απόλυσης από τον εργοδότη είτε την αγωγή που άσκησε κατά του εργοδότη με βάση το ασκηθέν δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920. Σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και εάν η ασκηθείσα αγωγή δεν γίνει τελεσίδικα δεκτή, η επιδότηση ανεργίας διακόπτεται και τα ήδη καταβληθέντα ποσά επιστρέφονται αναδρομικά. Εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την τελεσιδικία της απόφασης που θα εκδοθεί επί της αγωγής, τόσο ο άνεργος όσο και ο εναγόμενος εργοδότης, εφόσον έχει ενημερωθεί από τον ΟΑΕΔ για την επιδότηση του ανέργου, υποχρεούνται να προσκομίσουν στον ΟΑΕΔ την εκδοθείσα απόφαση, ειδάλλως επιβάλλεται πρόστιμο ύψους τριακοσίων (300) ευρώ σε βάρος καθενός από τους υπόχρεους.

γ) Αντί να λάβει το επίδομα ανεργίας, κατά τα ανωτέρω, ο άνεργος, με σχετική αίτησή του προς τον ΟΑΕΔ, η οποία κατατίθεται ταυτόχρονα με την προσκόμιση της εξώδικης δήλωσης της περ. α', μπορεί να επιλέξει να λάβει αναδρομικά το σύνολο της επιδότησης ανεργίας που δικαιούται, εφόσον προσκομίσει στον ΟΑΕΔ δικαστική απόφαση που κάνει τελεσίδικα δεκτή την αγωγή που άσκησε κατά του εργοδότη με βάση το ασκηθέν δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920.»

Άρθρο 54

Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4144/2013

Η παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 4144/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τη σύσταση, αλλοίωση, μετάθεση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί των πάσης φύσεως ακινήτων του καταργηθέντος ΟΕΚ που περιέρχονται σε αυτόν, ο ΟΑΕΔ απαλλάσσεται από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο (άμεσο ή έμμεσο), από κάθε εισφορά και τέλος υπέρ Δημοσίου ή τρίτων και απολαύει εν γένει όλων ανεξαιρέτως των δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών ατελειών και προνομίων του Δημοσίου. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που εισάγουν ειδικότερες ρυθμίσεις, ατέλειες ή απαλλαγές υπέρ του καταργηθέντος ΟΕΚ για τη διαχείριση των ακινήτων του ισχύουν και υπέρ του ΟΑΕΔ. Ο ΟΑΕΔ απαλλάσσεται από την καταβολή κάθε είδους τελών για την εγγραφή στο Εθνικό Κτηματολόγιο εμπραγμάτων δικαιωμάτων του καταργηθέντος ΟΕΚ που περιέρχονται σε αυτόν».

Άρθρο 55

Έγκριση προϋπολογισμών όλων των εποπτευομένων από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης φορέων

Η παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3863/2010 (Α' 115) εφαρμόζεται για την έγκριση των προϋπολογισμών όλων των φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 56

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31)

Η περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31) αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από πρόταση των Διοικητών των Υγειονομικών Περιφερειών, συνιστώνται πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές, για την παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμού ανικανότητας προς εργασία οφειλόμενη σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια για αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση, με την οποία ορίζονται η συγκρότηση, οι αρμοδιότητές τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια».

Άρθρο 57

Διάταξη για το NAT

1. Η κυριότητα του επί της οδού Εθνικής Αντιστάσεως 1 στον Πειραιά ακινήτου παραμένει στο NAT, για τη στέγαση των υπηρεσιών του και την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων του. Ομοίως στην κυριότητα του NAT παραμένουν δύο αυτοκίνητα που εξυπηρετούσαν τις ανάγκες μετακίνησης στο NAT μέχρι 31.12.2016.
2. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει την 01.01.2017.

Άρθρο 58

Σύσταση οργανικών θέσεων ΠΕ Πληροφορικής στον ΟΑΕΔ

Στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) συνιστώνται δέκα (10) οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΠΕ Πληροφορικής.

Προσόντα διορισμού είναι τα προβλεπόμενα στο π.δ. 50/2001 (Α' 39), και επιπλέον απαιτείται κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ως εξής:

α) Για τις τέσσερις (4) θέσεις, σε ένα από τα επιστημονικά πεδία, Πληροφορικής ή Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ή Εφαρμοσμένης Πληροφορικής ή Επιστήμης Υπολογιστών ή Επιστήμης και Τεχνολογίας Υπολογιστών και

β) για τις έξι (6) θέσεις, σε ένα από τα επιστημονικά πεδία, Ηλεκτρολόγου Μηχανικού & Μηχανικού Υπολογιστών ή Ηλεκτρολόγου Μηχανικού & Τεχνολογίας Υπολογιστών ή Μηχανικού Η/Υ και Πληροφορικής ή Ηλεκτρονικού και Μηχανικού Υπολογιστών ή Μηχανικών Πληροφοριακών & Επικοινωνιακών Συστημάτων ή Μηχανικών Η/Υ Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων.

Πρόσθετα προσόντα μπορεί κάθε φορά να καθορίζονται με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ.

Άρθρο 59

Παράταση συμβάσεων επικουρικού προσωπικού

Η ισχύς των συμβάσεων του επικουρικού προσωπικού των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας του αρ. 9 του ν. 4109/2013 (Α'16) και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών του π.δ. 265/1979 (Α'74) μπορεί να παρατείνεται μέχρι την κατάρτιση προσωρινών πινάκων διοριστέων της εκκρεμούσης, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διαδικασίας επιλογής προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3329/2005 (Α' 81) και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31.01.2018. Οι συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου παρατείνονται μόνο εφόσον η δαπάνη καλύπτεται από τους οικείους προϋπολογισμούς των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, αντίστοιχα.

Άρθρο 60

Περιεχόμενο προστασίας

Στο ν.δ. 162/1973 (Α' 227) προστίθεται άρθρο 2 ως εξής:

«Άρθρο 2

Περιεχόμενο προστασίας

1. Η προστασία των υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων εξασφαλίζεται με την ανάπτυξη προγραμμάτων ανοικτής κοινωνικής φροντίδας καθώς και κλειστής περίθαλψης που καταρτίζει και εφαρμόζει το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής, την εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και περίθαλψης αυτών.

2. Τα ανωτέρω προγράμματα δύνανται να υλοποιούνται είτε από τους φορείς του άρθρου 3 του ν. 2646/1998 (Α' 236) είτε από τις επιχειρήσεις των ΟΤΑ Α' βαθμού είτε από ιδιωτικούς φορείς κερδοσκοπικού χαρακτήρα που, σύμφωνα με τις καταστατικές τους διατάξεις έχουν σκοπό την κοινωνική ανάπτυξη και πρόνοια ή συναφή προς τα ανωτέρω σκοπό.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο των καταρτιζόμενων προγραμμάτων, οι φορείς υλοποίησης αυτών, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια, η διαδικασία υπαγωγής των ωφελούμενων στα προβλεπόμενα προγράμματα της προηγούμενης παραγράφου καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό θέμα.»

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 61

Σκοπός

Αντικείμενο του παρόντος μέρους αποτελεί η θέσπιση ενός γενικού πλαισίου ρυθμίσεων κατ' εφαρμογή διατάξεων της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, που κυρώθηκαν με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 (Α΄ 88). Σκοπός του παρόντος μέρους είναι η άρση των εμποδίων που δυσχεραίνουν την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή των Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ) στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Άρθρο 62

Ορισμοί

1. Ως «Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ)» νοούνται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, διανοητικές ή αισθητηριακές δυσχέρειες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια, ιδίως θεσμικά, περιβαλλοντικά ή εμπόδια κοινωνικής συμπεριφοράς, δύναται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων αυτών στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου:

α) ως «Σύμβαση» ορίζεται η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 30 Μαρτίου 2007 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 (Α΄ 88),

β) ως «Πρωτόκολλο» ορίζεται το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 27 Σεπτεμβρίου 2010 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012,

γ) ως «Επιτροπή» ορίζεται η Επιτροπή για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 2 και 3 της Σύμβασης διέπουν και το παρόν μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Άρθρο 63

Γενικές υποχρεώσεις

1. Κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υποχρεούται να διευκολύνει την ισότιμη άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ στο πεδίο των αρμοδιοτήτων ή δραστηριοτήτων του, λαμβάνοντας κάθε πρόσφορο μέτρο και απέχοντας από οποιαδήποτε ενέργεια ή πρακτική που ενδέχεται να θίγει την άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ.

Ιδίως υποχρεούται:

α) να αφαιρεί υφιστάμενα εμπόδια κάθε είδους,

β) να τηρεί τις αρχές καθολικού σχεδιασμού σε κάθε τομέα της αρμοδιότητάς του ή της δραστηριοποίησής του, προκειμένου να διασφαλίζει για τα ΑμεΑ την προσβασιμότητα των υποδομών, των υπηρεσιών ή των αγαθών που προσφέρει,

γ) να παρέχει, όπου απαιτείται σε συγκεκριμένη περίπτωση, εύλογες προσαρμογές υπό τη μορφή εξατομικευμένων και κατάλληλων τροποποιήσεων, ρυθμίσεων και ενδεδειγμένων μέτρων, χωρίς την επιβολή δυσανάλογου ή αδικαιολόγητου βάρους,

δ) να απέχει από πρακτικές, συνήθειες και συμπεριφορές που συνεπάγονται διακρίσεις σε βάρος των ΑμεΑ,

ε) να προάγει με θετικά μέτρα την ισότιμη συμμετοχή και άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ στον τομέα της αρμοδιότητας ή δραστηριότητάς του.

2. Οι κατά την παράγραφο 1 υπόχρεοι οφείλουν κατά τις συναλλαγές τους με ΑμεΑ να διασφαλίζουν βασική πληροφόρηση μέσω τρόπων, μορφών και μέσων επικοινωνίας, όπως ορίζονται στη Σύμβαση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης έπειτα από συνεργασία με τον Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και κατόπιν διαβούλευσης με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ εξειδικεύονται οι υπόχρεοι φορείς, οι τρόποι, οι μορφές και τα μέσα προσβάσιμης επικοινωνίας, καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 64

Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας στις δημόσιες πολιτικές

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές ενσωματώνουν τη διάσταση της αναπηρίας σε κάθε δημόσια πολιτική, διοικητική διαδικασία, δράση, μέτρο και πρόγραμμα της αρμοδιότητάς τους με στόχο την εξάλειψη, αποκατάσταση και αποτροπή ανισοτήτων μεταξύ ατόμων με και χωρίς αναπηρίες. Για το σκοπό αυτό:

α) Υποβάλλουν εκθέσεις στα οικεία Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 73 σχετικά με τις δράσεις, τα μέτρα και τα προγράμματα που υιοθετούν για την επίτευξη της ισότητας των ΑμεΑ,

β) υιοθετούν ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες για τα θέματα αναπηρίας, όπως αυτοί καθορίζονται από αρμόδια διεθνή και ευρωπαϊκά όργανα, ώστε να καθίσταται δυνατή η μέτρηση και η αξιολόγηση της ενσωμάτωσης της διάστασης της αναπηρίας,

γ) συλλέγουν και τηρούν επιμέρους στατιστικά στοιχεία για την αναπηρία ως προς τους τομείς ευθύνης τους.

2. Με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών κατόπιν συνεργασίας με τον Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης εξειδικεύονται οι υπόχρεοι φορείς, οι διαδικασίες υλοποίησης καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 65

Καθολικός σχεδιασμός διοικητικών προϊόντων, περιβαλλόντων και υπηρεσιών, εύλογες προσαρμογές

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές, σε συνεργασία με τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 73, υποχρεούνται να τηρούν την αρχή του καθολικού σχεδιασμού του άρθρου 2 της Σύμβασης, όπως εξειδικεύεται και επικαιροποιείται κάθε φορά, κατά το σχεδιασμό δημοσίων πολιτικών, διοικητικών υπηρεσιών και προϊόντων, διαδικασιών, περιβαλλόντων και οργανωτικών δομών, που θα μπορούν να χρησιμοποιούνται από όλους στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, χωρίς να απαιτούνται ειδικές προσαρμογές ή εξειδικευμένος σχεδιασμός. Για την επικαιροποίηση προδιαγραφών και οδηγιών εφαρμογής του καθολικού σχεδιασμού οι υπόχρεοι τελούν σε διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.

2. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές υποχρεούνται να λαμβάνουν ενδεδειγμένα μέτρα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες ενός ή περισσότερων ΑμεΑ προκειμένου να διασφαλιστεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης. Στις ως άνω εύλογες προσαρμογές, οι

οποίες παρέχονται υπό την προϋπόθεση της μη επιβολής δυσανάλογου ή αδικαιολόγητου βάρους, περιλαμβάνονται ενδεικτικά, μέτρα παροχής υποστηρικτικής τεχνολογίας, προσωπικής βοήθειας και ενδιάμεσων, εξατομικευμένη προσαρμογή διαδικασιών ή πρακτικών, εξειδικευμένες υπηρεσίες και βοηθητικές υπηρεσίες για την επικοινωνία.

Άρθρο 66

Πρόσβαση στο φυσικό, δομημένο και ηλεκτρονικό περιβάλλον

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους μεριμνούν για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των ΑμεΑ στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, τόσο σε συνήθεις συνθήκες όσο και σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.
2. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους, διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των ΑμεΑ στο ηλεκτρονικό περιβάλλον, ιδίως στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, πληροφορίες και υπηρεσίες, περιλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και των υπηρεσιών διαδικτύου.

Άρθρο 67

Επικοινωνία ΑμεΑ με διοικητικές αρχές, γλώσσες και μορφές επικοινωνίας

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές όταν συναλλάσσονται με ΑμεΑ υποχρεούνται να παρέχουν πρόσφορα μέσα επικοινωνίας και πρόσβαση στην πληροφόρηση. Στην ως άνω υποχρέωση περιλαμβάνονται ενδεικτικά, η πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και η κοινοποίηση διοικητικών πράξεων σε ΑμεΑ σε προσβάσιμες μορφές, καθώς και η διασφάλιση της προηγούμενης ακρόασης με πρόσφορους τρόπους, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 45). Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, σε συνεργασία με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και με το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72 και κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης με

τα ενδιαφερόμενα μέρη, προσδιορίζονται τα είδη των πρόσφορων μέσων, των προσβάσιμων μορφών και των τρόπων επικοινωνίας που υιοθετούνται από τις υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

2. Η ελληνική νοηματική γλώσσα αναγνωρίζεται ως ισότιμη με την ελληνική γλώσσα. Το κράτος λαμβάνει μέτρα για την προώθησή της, καθώς και για την κάλυψη όλων των αναγκών επικοινωνίας των κωφών και βαρήκοων πολιτών.

3. Η ελληνική γραφή Μπράιγ (Braille) αναγνωρίζεται ως μορφή επικοινωνίας των τυφλών Ελλήνων πολιτών. Το κράτος υποχρεούται να λάβει μέτρα για την προώθησή της, καθώς και για την κάλυψη των αναγκών επικοινωνίας των ως άνω πολιτών.

Άρθρο 68

Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και κατάρτιση σε θέματα δικαιωμάτων

ΑμεΑ

1. Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές ενημερώνουν και ευαισθητοποιούν το προσωπικό, τους συναλλασσόμενους και τους αποδέκτες των υπηρεσιών τους σχετικά με τα δικαιώματα των ΑμεΑ και τον καθολικό σχεδιασμό. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ύστερα από δημόσια διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, εξειδικεύονται οι τρόποι ενημέρωσης, τα εργαλεία και τα μέσα ευαισθητοποίησης, καθώς και το περιεχόμενο των παρεμβάσεων για την υλοποίηση του περιεχομένου της παρούσας παραγράφου.

2. Προς το σκοπό της εκπαίδευσης φοιτητών, σπουδαστών αλλά και της κατάρτισης δικαστικών λειτουργών και στελεχών του δημόσιου τομέα σε θέματα δικαιωμάτων και ίσης μεταχείρισης των ΑμεΑ, τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας

Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών και η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας μεριμνούν για τη συμπερίληψη στα προγράμματα σπουδών και στα επιμορφωτικά τους σεμινάρια εκπαιδευτικών ενοτήτων που αφορούν στα δικαιώματα των ΑμεΑ, όπως αυτά απορρέουν από τη Σύμβαση. Με αποφάσεις των οικείων Υπουργών, σε συνεργασία με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72, ρυθμίζονται οι επιμέρους θεματικές ενότητες, το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών ενοτήτων, καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα.

Άρθρο 69

Μη διάκριση στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και στις οπτικοακουστικές δραστηριότητες

1. Τα ΜΜΕ, έντυπα και ηλεκτρονικά, προωθούν την εμπέδωση και τον σεβασμό της αρχής της μη διάκρισης. Για τον σκοπό αυτό, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) στους Κώδικες Δεοντολογίας Ειδησεογραφικών Εκπομπών, Διαφημίσεων και Ψυχαγωγικών Προγραμμάτων που καταρτίζει οφείλει να συμπεριλαμβάνει ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην πραγμάτωση της αρχής της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας, στην ανάπτυξη ενός πλουραλιστικού διαλόγου για τα προβλήματα των ΑμεΑ και την προαγωγή της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ ατόμων με και χωρίς αναπηρία.
2. Οι πάροχοι υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένου και του διαδικτύου, υποχρεούνται να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες, όπως ομιλούσες ιστοσελίδες, υποτιτλισμό, ακουστική περιγραφή, διερμηνεία νοηματικής, προκειμένου να διασφαλίσουν την πρόσβαση των ΑμεΑ σε αυτά. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης καθορίζονται τα μέσα, η διαδικασία καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 70

Νομοπαραγωγική διαδικασία, ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων και παραγωγή επίσημων στατιστικών για τα ΑμεΑ

1. Κατά το στάδιο της νομοπαραγωγικής διαδικασίας τα αρμόδια όργανα συνεκτιμούν τα δικαιώματα των ΑμεΑ, όπως αυτά περιγράφονται στη Σύμβαση και κατά τη διάρκεια της κατάρτισης σχεδίων νόμου συνεργάζονται με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και με το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72 και τελούν σε διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.
2. Στην ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων που συνοδεύει κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, καθώς και κανονιστικές αποφάσεις μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας συμπεριλαμβάνεται ειδική ενότητα τεκμηρίωσης της συμβατότητας των προτεινόμενων ρυθμίσεων με τη Σύμβαση, καθώς και των ειδικών συνεπειών των προτεινόμενων ρυθμίσεων στα ΑμεΑ.
3. Η Ελληνική Στατιστική Αρχή και οι υπηρεσίες και φορείς που περιλαμβάνονται στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα αναπτύσσουν, παράγουν και διαδίδουν σύμφωνα με τις αρχές του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος και την κείμενη νομοθεσία επίσημες στατιστικές σχετικά με τα ΑμεΑ καθώς και με τα εμπόδια που αυτά αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 71

Αρμοδιότητα για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ – Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση

1. Ο Υπουργός Επικρατείας, αρμόδιος για τη συνοχή του κυβερνητικού έργου, ορίζεται ως Συντονιστικός Μηχανισμός σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 33 της Σύμβασης. Στην αρμοδιότητά του ανήκουν ειδικότερα:

- α) Η παρακολούθηση θεμάτων που αφορούν στα δικαιώματα των ΑμεΑ,
- β) ο συντονισμός των αρμόδιων Υπουργείων για τη χάραξη και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών που προάγουν τα δικαιώματα των ΑμεΑ,
- γ) η συνεργασία με το Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72,
- δ) ο συντονισμός και η παρακολούθηση του έργου των συναρμόδιων Υπουργείων για την εφαρμογή της Σύμβασης στον ιδιωτικό τομέα,
- ε) οι αρμοδιότητες που καθορίζονται από τη Σύμβαση και το Πρωτόκολλο σε σχέση με την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης.

2. Με απόφαση του Πρωθυπουργού και εφόσον δεν υπάρχει Υπουργός Επικρατείας με αρμοδιότητα τη συνοχή του κυβερνητικού έργου, μπορεί η αρμοδιότητα του παρόντος άρθρου να ανατίθεται σε άλλον Υπουργό.

3. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Επικρατείας της παραγράφου 1, μπορεί να συνιστώνται στο γραφείο του ως άνω Υπουργού μέχρι δύο (2) θέσεις μετακλητών διοικητικών υπαλλήλων ή ειδικών συνεργατών εξειδικευμένων σε θέματα αναπηρίας.

Άρθρο 72

Ορισμός Κεντρικού Σημείου Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης

1. Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται ως Κεντρικό Σημείο Αναφοράς για θέματα σχετιζόμενα με την εφαρμογή της Σύμβασης.
2. Στην αρμοδιότητα του Κεντρικού Σημείου Αναφοράς ανήκει:
  - α) Η υποδοχή και ο χειρισμός ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής της Σύμβασης σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο,
  - β) η συνεργασία με τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του άρθρου 73,
  - γ) η διασύνδεση με το Πλαίσιο Προαγωγής της Σύμβασης του άρθρου 74,
  - δ) η διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων, οργανωμένες ή μη που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ,
  - ε) η παροχή ενημέρωσης και κατευθύνσεων για θέματα σχετικά με τα δικαιώματα των ΑμεΑ,
  - στ) η εκπόνηση και υποβολή στη Βουλή Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα ΑμεΑ, καθώς και η σύνταξη και υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των εκθέσεων του άρθρου 35 της Σύμβασης.

Άρθρα 73

Ορισμός Επιμέρους Σημείων Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης ανά τομέα κυβερνητικής αρμοδιότητας

1. Με απόφαση των οικείων Υπουργών ορίζεται σε κάθε Υπουργείο ο Γενικός ή Διοικητικός Γραμματέας ως Σημείο Αναφοράς για την παρακολούθηση υλοποίησης των υιοθετούμενων κατ' εφαρμογή της Σύμβασης δημόσιων πολιτικών στα οικεία

Υπουργεία και στους εποπτευόμενους από αυτά φορείς, την προώθηση στο Κεντρικό Σημείο Αναφοράς του άρθρου 72 προτάσεων και νομοθετικών ρυθμίσεων βέλτιστης εφαρμογής της Σύμβασης, τη σύνταξη ετήσιων εκθέσεων προόδου και την προώθηση δημόσιας διαβούλευσης για τα ως άνω θέματα.

2. Με απόφαση του Γενικού ή Διοικητικού Γραμματέα οι αρμοδιότητες του Σημείου Αναφοράς μπορεί να μεταβιβασθούν σε οργανική μονάδα επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος.

Άρθρο 74

Πλαίσιο για την προαγωγή εφαρμογής της Σύμβασης

1. Για την προώθηση της εφαρμογής της Σύμβασης, κατά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 33 αυτής, ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη ως η συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή που αποτελεί το Πλαίσιο για την Προαγωγή της εφαρμογής της Σύμβασης (εφεξής Πλαίσιο Προαγωγής).
2. Αποστολή του Πλαισίου Προαγωγής είναι η παρακολούθηση, προαγωγή και προστασία της εφαρμογής της Σύμβασης και των δημόσιων πολιτικών για την προώθηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ. Το Πλαίσιο Προαγωγής μεταξύ άλλων:
  - α) Εκφράζει γνώμη για τη συμβατότητα των δημοσίων πολιτικών που προωθούνται σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, καθώς και για τη συμβατότητα της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας με το κανονιστικό περιεχόμενο της Σύμβασης,
  - β) χειρίζεται και διερευνά αναφορές που υποβάλλονται ενώπιόν του σε σχέση με την παραβίαση δικαιωμάτων των ΑμεΑ,
  - γ) αναλαμβάνει δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση,
  - δ) εκπονεί μελέτες και έρευνες σχετικά με την υλοποίηση άρθρων της Σύμβασης σε επιμέρους τομείς,

ε) υποβάλλει ετήσια έκθεση με την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών, της εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας και προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης ελλείψεων και αναγκών που διαπιστώθηκαν, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει προτάσεις νομοθετικών ρυθμίσεων ή τροποποιήσεων,

στ) λαμβάνει κάθε άλλο πρόσφορο για την εξυπηρέτηση της αποστολής του μέτρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 75

Όπου προβλέπεται κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος μέρους η έκδοση κανονιστικών ή κοινών κανονιστικών πράξεων, αυτή λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη θέση αυτού σε ισχύ.

Άρθρο 76

1. Οι διατάξεις του παρόντος μέρους δεν θίγουν ευνοϊκότερες διατάξεις του εθνικού, κοινοτικού ή διεθνούς δικαίου σχετικές με την υλοποίηση δικαιωμάτων των ΑμεΑ και δεν αποτελούν λόγο περιορισμού του υφιστάμενου επιπέδου παρεχόμενης προστασίας.

2. Το άρθρο δεύτερο του ν. 4074/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ δεν εφαρμόζονται ως προς την εργασία και την απασχόληση στις ένοπλες δυνάμεις καθόσον αφορά σε διαφορετική μεταχείριση λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης σχετικής με την Υπηρεσία, όπως προβλέπεται στη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 4443/2016 (Α'232)».

3. Το άρθρο τρίτο του ν. 4074/2012 καταργείται.

4. Η έκδοση του προβλεπόμενου στο άρθρο 24 του ν. 4443/2016 (Α' 232) Προεδρικού Διατάγματος για την επέκταση της προστασίας που παρέχεται για διακρίσεις μεταξύ άλλων λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης και στους τομείς της κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών παροχών και φορολογικών διευκολύνσεων, της εκπαίδευσης και της πρόσβασης στη διάθεση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται συναλλακτικά στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης και της στέγης, λαμβάνει χώρα σε συνεργασία με το Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 71 και ύστερα από διαβούλευση με αναγνωρισμένες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος, με άτομα και με ομάδες ατόμων, οργανωμένες ή μη που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη ή ρυθμίζει διαφορετικά τα προβλεπόμενα με τις διατάξεις του παρόντος θέματα.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ» (ΣΚΛΕ)

Άρθρο 77

Έδρα – Περιφερειακά Τμήματα

1. Το ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος» (ΣΚΛΕ) εδρεύει στην Αθήνα και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2. Περιφερειακά Τμήματα (ΠΤ) του ΣΚΛΕ δύνανται να ιδρύονται σε κάθε Περιφέρεια του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 (Α'87). Ως έδρα των ΠΤ ορίζεται η πρωτεύουσα του Νομού που ανήκει στην οικεία Περιφέρεια και έχει τα περισσότερα μέλη. Ειδικώς το ΠΤ Νοτίου Αιγαίου θα έχει έδρα την Ρόδο.

Άρθρο 78

Ίδρυση Περιφερειακών Τμημάτων

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος τα Περιφερειακά Τμήματα (ΠΤ) ιδρύονται με απόφαση της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής. Μετά την ανάδειξη του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) η ίδρυση, κατάργηση και συγχώνευση των ΠΤ ενεργείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (ΓΣ). Με την απόφαση ίδρυσης, κατάργησης και συγχώνευσης των ΠΤ προσδιορίζεται η έδρα και η τοπική αρμοδιότητα εκάστου ΠΤ με γνώμονα τον Νομό όπου ασκεί κάθε μέλος του ΣΚΛΕ το επάγγελμα.
2. Με την απόφαση ίδρυσης νέου ΠΤ ορίζεται η αντίστοιχη Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή (ΠΔΕ). Η ΠΔΕ είναι τριμελής και υποχρεούται εντός τριών (3) μηνών από τον ορισμό της να εγγράψει στο μητρώο του οικείου ΠΤ τους κοινωνικούς λειτουργούς που υπάγονται στην τοπική του αρμοδιότητα. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επομένη της εκπνοής της τρίμηνης προθεσμίας για την εγγραφή των μελών, υποχρεούται να συγκαλέσει ΓΣ για την εκλογή της αιρετής διοίκησης του Περιφερειακού Τμήματος. Η θητεία ειδικώς της πρώτης αιρετής διοίκησης νεοϊδρυθέντος ΠΤ λήγει με την πάροδο της τριετούς θητείας του τρέχοντος ΔΣ.
3. Για τη λειτουργία τους τα ΠΤ επιχορηγούνται από το ΣΚΛΕ ετησίως. Για την καταβολή της ετήσιας επιχορήγησης τους τα ΠΤ αποστέλλουν στο ΣΚΛΕ κατά τους πρώτους δύο (2) μήνες κάθε έτος: α) προτεινόμενο Προϋπολογισμό και β) Ετήσιο Σχέδιο Δράσης. Το ύψος της επιχορήγησης καθορίζεται με απόφαση του ΔΣ.
4. Για τη αντιμετώπιση εκτάκτων γεγονότων ή την υλοποίηση ειδικών δράσεων με απόφαση του ΔΣ είναι δυνατή και η έκτακτη επιχορήγηση τους.

Άρθρο 79

Μέλη

1. Τα μέλη του Συνδέσμου διακρίνονται σε τακτικά και επίτιμα, πάρεδρα και έκτακτα.
2. Τακτικά μέλη του ΣΚΛΕ είναι υποχρεωτικά όλοι οι κοινωνικοί λειτουργοί που είναι απόφοιτοι: α) Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης της ημεδαπής ή του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου της Θράκης με κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας και β) Σχολών ή τμημάτων της αλλοδαπής, των οποίων τα διπλώματα έχουν αναγνωρισθεί ως ισότιμα με τα διπλώματα των ημεδαπών σχολών και τμημάτων.
3. Κοινωνικοί λειτουργοί που δικαιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ε.Ε. να ασκούν το επάγγελμα στην Ελλάδα, υποχρεούνται να γίνουν μέλη του ΣΚΛΕ με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις.
4. Επίτιμα μέλη του ΣΚΛΕ είναι πρόσωπα που έχουν συμβάλει στην προαγωγή και την ανάπτυξη του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού. Τα επίτιμα μέλη ορίζονται μετά από απόφαση του ΔΣ που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών.
5. Τα τακτικά μέλη, μετά την συνταξιοδότησή τους, μεταπίπτουν σε πάρεδρα μέλη χωρίς δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι και χωρίς υποχρέωση καταβολής εισφοράς. Τα πάρεδρα μέλη δύνανται να μετέχουν σε κάθε μορφής επιστημονικές, κοινωνικές και πάσης άλλης φύσεως δράσεις του Συνδέσμου.
6. Έκτακτα μέλη, χωρίς δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι και χωρίς υποχρέωση καταβολής εισφοράς, δύνανται να γίνονται οι σπουδαστές των αναγνωρισμένων σχολών Κοινωνικής Εργασίας με το πέρας του δεύτερου έτους σπουδών τους. Τα έκτακτα μέλη δύνανται να παρευρίσκονται στις ΓΣ και να μετέχουν σε επιστημονικές ή κοινωνικές δράσεις του Συνδέσμου.

7. Παύουν να είναι μέλη του ΣΚΛΕ όσοι τους ανακλήθηκε, ακυρώθηκε, καταργήθηκε η άδεια άσκησης επαγγέλματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 23/1992 (Α' 6), καθώς και όσοι τους επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της προσωρινής διαγραφής, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί αυτή, και της οριστικής διαγραφής.

Άρθρο 80

Εγγραφή – Συνδρομή

1. Κάθε κοινωνικός λειτουργός υποχρεούται να υποβάλλει αίτηση εγγραφής –δήλωση στον ΣΚΛΕ με τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο, αριθμό αστυνομικής ταυτότητας, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, ΑΦΜ, διεύθυνση κατοικίας και εργασίας, εργασιακή κατάσταση, φορέα απασχόλησης, στοιχεία απασχόλησης, στοιχεία εκπαίδευσης εγγραφής στο ΣΚΛΕ. Η αίτηση εγγραφής συνοδεύεται από δύο (2) φωτογραφίες του αιτούντος και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του τίτλου σπουδών του. Για την εγγραφή απαιτείται η εφάπαξ καταβολή ποσού είκοσι πέντε (25,00) ευρώ. Για κάθε εγγραφή τηρείται στο ΣΚΛΕ ατομικός ηλεκτρονικός φάκελος.
2. Κάθε κοινωνικός λειτουργός υποχρεούται, έως το τέλος Φεβρουαρίου κάθε χρόνου, να υποβάλει στο ΣΚΛΕ, δήλωση με τα εξής στοιχεία: όνομα, επώνυμο, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, τόπο γέννησης, ιθαγένεια, διεύθυνση κατοικίας και εργασίας. Μαζί με τη δήλωση υποχρεούται να υποβάλει αντίγραφο της Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού και δήλωση πραγματικής άσκησης του επαγγέλματος. Το έντυπο της δήλωσης αναρτάται στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου. Το ΔΣ του Συνδέσμου μπορεί με απόφαση του να τροποποιήσει τη μορφή της δήλωσης. Η δήλωση καταχωρείται στο ηλεκτρονικό μητρώο του ΣΚΛΕ και τον ατομικό φάκελο του κοινωνικού λειτουργού. Η ετήσια εισφορά κάθε κοινωνικού λειτουργού στον ΣΚΛΕ ορίζεται στα είκοσι πέντε (25) ευρώ και καταβάλλεται στο ΔΣ του ΣΚΛΕ μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου εκάστου έτους. Τα επίτιμα μέλη δεν υποχρεούνται να καταβάλλουν τα ποσά της ετήσιας εισφοράς και της εγγραφής. Άνεργοι κοινωνικοί λειτουργοί θεωρείται

ότι είναι οικονομικά τακτοποιημένοι με την προσκόμιση Βεβαίωσης Ανεργίας του ΟΑΕΔ.

3. Τα ποσά της ετήσιας εισφοράς και της εγγραφής μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση της ΓΣ του ΣΚΛΕ, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του. Εντός μηνός από την εγγραφή μελών στα ΠΤ, τα Περιφερειακά Συμβούλια των ΠΤ υποχρεούνται να αποστείλουν τις αιτήσεις εγγραφής, ετήσιες δηλώσεις και τα ποσά που έχουν καταβληθεί για την εγγραφή και την ετήσια εισφορά, με σκοπό την τήρηση Ενιαίου Μητρώου Κοινωνικών Λειτουργιών. Σε κάθε κοινωνικό λειτουργό που υποβάλλει εμπρόθεσμα τη δήλωση και καταβάλλει την ετήσια συνδρομή, χορηγείται δελτίο ταυτότητας, που ισχύει μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Το δελτίο υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα του ΣΚΛΕ. Η υποβολή εκπρόθεσμης ή ανειλικρινούς δήλωσης αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Κάθε κοινωνικός λειτουργός που απασχολείται ως ελεύθερος επαγγελματίας αναρτά στην είσοδο του καταστήματος βεβαίωση με την ένδειξη «Νόμιμος Χώρος Παροχής Κοινωνικής Εργασίας», που χορηγείται από το ΣΚΛΕ και αναφέρει τον αριθμό μητρώου του μέλους. Η βεβαίωση ισχύει μέχρι το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου του επόμενου έτους, οπότε και ανανεώνεται με την καταβολή της ετήσιας εισφοράς.

Άρθρο 81

Πόροι

1. Πόροι του Συνδέσμου είναι:

α) Τα έσοδα από την εγγραφή νέων μελών.

β) Η ετήσια εισφορά των τακτικών μελών.

γ) Τα δικαιώματα από την έκδοση πιστοποιητικών και βεβαιώσεων.

δ) Τυχόν έκτακτες εισφορές των τακτικών μελών, μετά από απόφαση του ΔΣ, που λαμβάνεται με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) των μελών του και επικυρώνεται από την Συνέλευση των Αντιπροσώπων.

- ε) Επιχορηγήσεις, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
  - στ) Δωρεές ή κληροδοτήματα.
  - ζ) Έσοδα από την υλοποίηση προγραμμάτων, με εθνική ή κοινοτική χρηματοδότηση.
  - η) Έσοδα από την πραγματοποίηση εκδηλώσεων.
  - θ) Έσοδα από τις διαφημιστικές καταχωρήσεις στο περιοδικό, τα ενημερωτικά έντυπα και την ιστοσελίδα του Συνδέσμου.
  - ι) Κάθε ποσό που εισπράττεται από το Σύνδεσμο για νόμιμη αιτία και προκειμένου να προαχθούν οι καταστατικοί σκοποί του.
2. Η οικονομική διαχείριση του Συνδέσμου διέπεται από τις διατάξεις του ν.δ. 496/1974 (Α' 204).

Άρθρο 82

Όργανα Διοίκησης

1. Ο ΣΚΛΕ διαρθρώνεται σε Κεντρική Διοίκηση και Περιφερειακά Τμήματα (ΠΤ).
2. Τα όργανα διοίκησης του ΣΚΛΕ είναι η Γενική Συνέλευση (ΓΣ) και το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ). Στο Σύνδεσμο λειτουργεί Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή και Συνέλευση Προέδρων.
3. Όργανα διοίκησης κάθε ΠΤ είναι η Περιφερειακή Συνέλευση και το Περιφερειακό Συμβούλιο.
4. Η θητεία των μελών του ΔΣ, και των Περιφερειακών Συμβουλίων, είναι τριετής.

Άρθρο 83

Γενική Συνέλευση

1. Η ΓΣ αποτελείται από το σύνολο των οικονομικώς τακτοποιημένων μελών του ΣΚΛΕ.

2. Η ΓΣ είναι το ανώτατο όργανο και εξασφαλίζει την συμμετοχή όλων των μελών στη λήψη αποφάσεων. Η ΓΣ αποφασίζει για κάθε θέμα που ανάγεται στους σκοπούς της, ιδίως, δε, ελέγχει τις πράξεις του ΔΣ, εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του ΣΚΛΕ, εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του ΣΚΛΕ. Οι αποφάσεις της ΓΣ υπερισχύουν πάντοτε των αποφάσεων του ΔΣ, των Περιφερειακών Συμβουλίων και των Περιφερειακών Γενικών Συνελεύσεων.
3. Η ΓΣ βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τα μισά εκ των οικονομικώς τακτοποιημένων μελών της. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται για την ίδια ημέρα της επόμενης εβδομάδας, οπότε θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία εάν παρίσταται το ήμισυ του οριζόμενου στο προηγούμενο εδάφιο αριθμού μελών.
4. Η ΓΣ συνέρχεται τακτικά μία (1) φορά κάθε έτος, εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους και εκτάκτως, εφόσον κρίνεται αυτό αναγκαίο από το ΔΣ ή εάν αυτό ζητείται από το ένα τρίτο (1/3) των μελών της, με έγγραφη αίτηση που υποβάλλεται στο ΔΣ και στην οποία αναγράφονται τα θέματα που πρέπει να συζητηθούν.
5. Τη σύγκληση της ΓΣ αποφασίζει το ΔΣ. Τα μέλη της ΓΣ προσκαλούνται από τον Πρόεδρο και το Γενικό Γραμματέα του ΣΚΛΕ, με ατομικές προσκλήσεις που αποστέλλονται ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικώς ή με τηλεομοιοτυπία ή με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, όπως ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΣΚΛΕ, το αργότερο τριάντα (30) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στις προσκλήσεις ορίζεται ο τόπος, ο χρόνος και η ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Εκτός από τα θέματα που αναγράφονται στην πρόσκληση, μπορεί να συζητηθεί και άλλο θέμα, εφόσον προταθεί και γίνει δεκτό από την πλειοψηφία των παρόντων κατά τη συνεδρίαση μελών.
6. Οι αποφάσεις της ΓΣ λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, δεν λαμβάνεται απόφαση.
7. Η ψηφοφορία για κάθε προσωπικό θέμα ή για την εκλογή προσώπου είναι μυστική.
8. Στην έναρξη κάθε συνεδρίασης η ΓΣ εκλέγει Πρόεδρο και δύο (2) Γραμματείς.

9. Στις συνεδριάσεις της ΓΣ τηρούνται Πρακτικά από του δύο Γραμματείς, τα οποία υπογράφονται και σφραγίζονται από τον Πρόεδρο της ΓΣ, καθώς και από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 84

Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης

1. Η ημερήσια διάταξη της ΓΣ περιέχει υποχρεωτικά τα εξής θέματα: α) απολογισμό των πεπραγμένων του έτους, β) έγκριση προϋπολογισμού και απολογισμού ύστερα από ανακοίνωση της Έκθεσης της Εξελεγκτικής Επιτροπής, γ) προτάσεις για τον προϋπολογισμό και το πρόγραμμα δράσης. Στην ημερήσια διάταξη συμπεριλαμβάνεται και κάθε άλλο ζήτημα που ορίζεται από το ΔΣ στην πρόσκληση. Ειδικά στη ΓΣ του έτους των αρχαιρεσιών εκλέγεται η Εφορευτική Επιτροπή που θα τις διενεργήσει.
2. Το ΔΣ διατηρεί τη δυνατότητα να καλεί οποιοδήποτε πρόσωπο κρίνει αναγκαίο προκειμένου να εκφέρει γνώμη επί θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Άρθρο 85

Διοικητικό Συμβούλιο ΣΚΛΕ

1. Το ΔΣ του ΣΚΛΕ αποτελείται από δέκα τρία (13) μέλη, που εκλέγονται από τα οικονομικά τακτοποιημένα μέλη με τριετή θητεία. Μέσα σε επτά (7) ημέρες από τη διεξαγωγή των εκλογών, ο πλειοψηφήςας σύμβουλος του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού και σε περίπτωση ισοψηφίας το αρχαιότερο μέλος βάσει του χρόνου εγγραφής στο Μητρώο του Περιφερειακού Τμήματος που ανήκει, καλεί τους συμβούλους που έχουν εκλεγεί προς εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρου Α' και Β', Γενικού Γραμματέα, Οργανωτικού Γραμματέα, Ταμία, Υπευθύνου Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων και Υπευθύνου Δημοσίων Σχέσεων. Η εκλογή γίνεται με μυστική ψηφοφορία και με απόλυτη πλειοψηφία των παριστάμενων μελών. Αν δεν

επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο (2) πρώτων και εκλέγεται αυτός που έλαβε τις περισσότερες ψήφους.

2. Το ΔΣ συγκαλείται από τον Πρόεδρο του και σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας του Προέδρου από τον Αντιπρόεδρο Α' ή οποιοδήποτε άλλο μέλος. Ο Πρόεδρος υποχρεούται να συγκαλέσει το ΔΣ μέσα σε οκτώ (8) ημέρες, εφόσον αυτό ζητηθεί από έξι (6) τουλάχιστον μέλη.

3. Το ΔΣ συνεδριάζει τακτικώς τουλάχιστον δύο (2) φορές το μήνα και εκτάκτως όποτε κρίνεται αναγκαίο, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος.

4. Το ΔΣ βρίσκεται σε απαρτία εάν παρίστανται επτά (7) τουλάχιστον από τα μέλη του και λαμβάνει αποφάσεις με πλειοψηφία των παρόντων. Προκειμένου περί προσωπικών ζητημάτων οι αποφάσεις λαμβάνονται με μυστική ψηφοφορία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και σε περίπτωση δεύτερης ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Για τη συνεδρίαση του ΔΣ τηρούνται πρακτικά που υπογράφονται από όλους όσοι παρίστανται.

Άρθρο 86

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το ΔΣ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Διοικεί τον ΣΚΛΕ, συγκαλεί την ΓΣ και εκτελεί τις αποφάσεις της.
- β) Αποφασίζει για κάθε θέμα που ανατίθεται σε αυτό από την ΓΣ.
- γ) Εποπτεύει και συντονίζει τις ενέργειες των ΠΤ.
- δ) Καταρτίζει τον προϋπολογισμό κι απολογισμό.
- ε) Αποφασίζει για την ίδρυση, κατάργηση και συγχώνευση των ΠΤ.
- στ) Διοργανώνει κάθε χρόνο συνέδρια.
- ζ) Συστήνει επιτροπές με συγκεκριμένο έργο.

η) Εκδίδει περιοδικό, το οποίο αποστέλλεται έντυπα ή/και ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη του ΣΚΛΕ.

θ) Συνεργάζεται με φορείς στην Ελλάδα ή/και το εξωτερικό για θέματα που αφορούν τα μέλη του ΣΚΛΕ.

ι) Αποφασίζει για την προσχώρηση ή αποχώρηση του ΣΚΛΕ από άλλους συλλογικούς φορείς, όπως Συνδέσμους, Ενώσεις, Οργανώσεις με συναφείς σκοπούς και δράσεις.

ια) Δύναται να συγκαλεί σε κοινή σύσκεψη τους Προέδρους των ΠΤ, οι οποίοι υποχρεούνται να παραστούν. Τα πορίσματα των συσκέψεων αυτών αξιολογούνται από το ΔΣ του ΣΚΛΕ.

ιβ) Δύναται να συστήνει επιτροπές εργασίας για την προώθηση των σκοπών του. Οι επιτροπές έχουν ως αντικείμενο την έρευνα και μελέτη των προβλημάτων της αρμοδιότητάς τους και συνεπικουρούν το έργο του ΔΣ με την διατύπωση εισηγήσεων.

2. Μέλος του ΔΣ που απουσιάζει αδικαιολόγητα επί τέσσερεις (4) συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις εκπίπτει αυτοδίκαια από τη θέση του και αντικαθίσταται από τον πρώτο αναπληρωματικό. Μετά από τρεις (3) συνεχείς απουσίες ο Γενικός Γραμματέας του ΔΣ οφείλει να ειδοποιήσει εγγράφως το μέλος του ΔΣ που απουσίαζε για τις συνέπειες της τέταρτης συνεχόμενης απουσίας του.

3. Αν κενωθεί κάποια θέση στο ΔΣ καταλαμβάνεται από τον πρώτο επιλαχόντα του αντίστοιχου συνδυασμού και σε περίπτωση κένωσης θέσεως μεμονωμένου υποψηφίου, από άλλον μεμονωμένο υποψήφιο με τους περισσότερους σταυρούς, ελλείψει, δε, άλλου μεμονωμένου υποψηφίου από τον πρώτο επιλαχόντα του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού. Σε περίπτωσης κένωσης τριών (3) θέσεων του ΔΣ, συγκαλείται έκτακτη ΓΣ για την εκλογή των μελών που λείπουν και για τον υπολειπόμενο χρόνο θητείας του τρέχοντος ΔΣ.

5. Ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι, ο Γενικός Γραμματέας, ο Οργανωτικός Γραμματέας, ο Ταμίας, ο Υπεύθυνος Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων και ο Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων του ΔΣ του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα

δικαιούνται άδεια απουσίας από τον αρμόδιο Υπουργό, κατ' ανώτατο όριο δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες μηνιαίως, όσο διαρκεί η θητεία τους. Κατά το χρόνο αυτόν διατηρούν όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική τους ιδιότητα. Τα άλλα μέλη του ΔΣ του ΣΚΛΕ δικαιούνται άδεια απουσίας εννέα (9) ημερών το μήνα.

6. Οι θέσεις στο ΔΣ είναι τιμητικές και άμισθες. Τα μέλη του ΔΣ του ΣΚΛΕ, εφόσον διαμένουν εκτός Αττικής, δικαιούνται να αποζημιώνονται για τις δαπάνες μετακίνησης και διαμονής τους προκειμένου να παραστούν στις συνεδριάσεις του ΔΣ ή για να εκπροσωπήσουν τον ΣΚΛΕ σε πάσης φύσεως εκδηλώσεις, εφόσον έχουν ειδικώς εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από το ΔΣ. Το ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται με απόφαση του ΔΣ και η καταβολή της γίνεται από αυτό. Τα μέλη του ΔΣ του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα, δεν μετατίθενται κατά τη διάρκεια της θητείας τους χωρίς τη συγκατάθεση τους.

Άρθρο 87

Αρμοδιότητες Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

1. Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΣΚΛΕ εκπροσωπεί το φορέα ενώπιον κάθε διοικητικής και δικαστικής αρχής. Συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις του ΔΣ, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη μαζί με τον Γενικό Γραμματέα, υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα την αλληλογραφία, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο ή πιστοποιητικό. υπογράφει μαζί με τον Ταμία τα εντάλματα πληρωμών και κάθε έγγραφο που αφορά την κίνηση των κεφαλαίων του ΣΚΛΕ.
2. Ο Πρόεδρος, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο Α', τον οποίο αναπληρώνει σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας ο Αντιπρόεδρος Β'.
3. Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΣΚΛΕ δεν μπορεί να είναι συγχρόνως και Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου.
4. Εφόσον ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΣΚΛΕ είναι και Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου, επιλέγει μέσα σε τρεις (3) ημέρες το αξίωμα το οποίο επιθυμεί να

διατηρήσει. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τεκμαίρεται ότι παραιτήθηκε από το αξίωμα του Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Άρθρο 88

Αρμοδιότητες Αντιπροέδρου Α΄

1. Ο Αντιπρόεδρος Α΄ έχει την ευθύνη για τον συντονισμό και την αποτελεσματική λειτουργία των Επιτροπών Εργασίας, εισηγείται τη συγκρότησή τους και παρουσιάζει τα αποτελέσματα των εργασιών τους στο ΔΣ, έχει την ευθύνη για τη διασύνδεση του ΣΚΛΕ με άλλους φορείς, συλλόγους, οργανώσεις, καθώς και για τη συμμετοχή του ΣΚΛΕ σε Εθνικά δίκτυα.

Άρθρο 89

Αρμοδιότητες Αντιπροέδρου Β΄

1. Ο Αντιπρόεδρος Β΄ έχει την ευθύνη επικοινωνίας με άλλους διεθνείς οργανισμούς ή ομοειδή νομικά πρόσωπα άλλων χωρών και συμμετοχής σε ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα. Στα καθήκοντά του αυτά δύναται να συνεπικουρείται από Επιτροπή μελών. Επιπλέον, έχει την ευθύνη παρακολούθησης του οικονομικού αντικειμένου συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στη υλοποίηση των οποίων συμμετέχει ο ΣΚΛΕ.

Άρθρο 90

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

1. Ο Γενικός Γραμματέας έχει την εποπτεία και την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας των υπηρεσιών του ΣΚΛΕ. Τηρεί την αλληλογραφία, είναι υπεύθυνος για το αρχείο, το μητρώο και τη σφραγίδα του, συντάσσει σε συνεργασία με τον Πρόεδρο την ημερήσια διάταξη του ΔΣ και κάθε άλλο έγγραφο. Τηρεί τα πρακτικά του ΔΣ, τα οποία και

συνυπογράφει με τον Πρόεδρο, καθώς και πρωτόκολλο εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων.

2. Ο Γενικός Γραμματέας, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Γραμματέα.

Άρθρο 91

Αρμοδιότητες Ταμία

1. Ο Ταμίας είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΣΚΛΕ. Φροντίζει για την είσπραξη των ποσών εγγραφής και ετήσιας εισφοράς των μελών, καθώς και για κάθε τακτικό ή έκτακτο έσοδο του ΣΚΛΕ. Τηρεί βιβλίο εσόδων - εξόδων και ενημερώνει το ΔΣ για τα οικονομικά θέματα του ΣΚΛΕ. Ο Ταμίας καταρτίζει τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό εσόδων και εξόδων κάθε ημερολογιακού έτους και τον υποβάλλει προς έγκριση στο ΔΣ και στη συνέχεια στη ΓΣ. Τηρεί βιβλίο όπου καταχωρούνται οι εκθέσεις της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

2. Κάθε πληρωμή ενεργείται με ένταλμα που υπογράφεται από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον Ταμία. Ο Ταμίας μπορεί να κρατά "εις χείρας" για τις επείγουσες δαπάνες του ΣΚΛΕ ποσό καθοριζόμενο κάθε φορά από το ΔΣ και υποχρεώνεται να καταθέτει κάθε επιπλέον ποσό σε τραπεζικό λογαριασμό που ορίζεται από το ΔΣ.

3. Κάθε είσπραξη για λογαριασμό του ΣΚΛΕ διενεργείται από τον Ταμία ή εντεταλμένο υπάλληλο του ΣΚΛΕ.

4. Ο Ταμίας, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνεται από άλλο μέλος του ΔΣ που ορίζεται ως αναπληρωτής του από αυτό.

Άρθρο 92

Αρμοδιότητες Οργανωτικού Γραμματέα

Ο Οργανωτικός Γραμματέας έχει την ευθύνη επικοινωνίας του ΔΣ με τα Περιφερειακά Τμήματα του ΣΚΛΕ, διεκπεραιώνει την αλληλογραφία με αυτά και ενημερώνει τον Γενικό Γραμματέα για τα θέματα της αρμοδιότητας του. Όταν απουσιάζει η κωλύεται αναπληρώνεται από άλλο μέλος του ΔΣ που ορίζεται από αυτό.

Άρθρο 93

Αρμοδιότητες Υπεύθυνου Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων

Ο Υπεύθυνος Διαδικτύου και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων έχει την ευθύνη για τη δημιουργία και συνεχή ανανέωση της ιστοσελίδας του ΝΠΔΔ, τη λειτουργία του ηλεκτρονικού περιοδικού και την παρουσία του ΣΚΛΕ στα μέσα ηλεκτρονικής δικτύωσης.

Άρθρο 94

Αρμοδιότητες Υπεύθυνου Δημοσίων Σχέσεων

Ο Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων έχει την ευθύνη για την οργάνωση εκδηλώσεων και ειδικών δράσεων του ΝΠΔΔ. Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας αναπληρώνεται από τον Οργανωτικό Γραμματέα.

Άρθρο 95

Αρμοδιότητες μελών ΔΣ

Τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ του ΣΚΛΕ αναλαμβάνουν συγκεκριμένα καθήκοντα που τους ανατίθενται με απόφαση του ΔΣ και μπορούν να αποτελούν τους συνδέσμους του ΔΣ με τις επιτροπές που λειτουργούν στα πλαίσια του ΝΠΔΔ.

Άρθρο 96

Εξελεγκτική Επιτροπή

1. Στο ΔΣ του ΣΚΛΕ ασκείται έλεγχος νομιμότητας και οικονομικός έλεγχος από πενταμελή Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή, τα τακτικά μέλη της οποίας μαζί με δύο (2) αναπληρωματικά εκλέγονται ταυτόχρονα με την εκλογή του ΔΣ και με ισόχρονη τριετή θητεία.
2. Η Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή ενημερώνεται για την έκθεση πεπραγμένων που υποβάλλει στη ΓΣ ο Γραμματέας και ο Ταμίας. Στη συνέχεια συντάσσει τη δική της έκθεση σε ειδική συνεδρία και τη θέτει υπόψη της ΓΣ.
3. Η Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή συνέρχεται τακτικά μια (1) φορά τον χρόνο και προ της τακτικής Γενικής Συνέλευσης και έκτακτα όποτε χρειαστεί. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 97

Συνέλευση Προέδρων

1. Η Συνέλευση των Προέδρων αποτελείται από τα μέλη του ΔΣ και τους Προέδρους και ένα (1) μέλος των Περιφερειακών Συμβουλίων των ΠΤ. Το μέλος ορίζεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου.
2. Η Συνέλευση των Προέδρων συνεδριάζει στις αρχές Νοεμβρίου εκάστου έτους. Πρόεδρος της Συνέλευσης είναι ο Πρόεδρος του ΔΣ, που έχει την ευθύνη για την σύγκλησή της.
3. Αρμοδιότητα της Συνέλευσης των Προέδρων είναι ο καθορισμός της γενικής πολιτικής του ΣΚΛΕ, η επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν από την λειτουργία των ΠΤ και η παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων για την αρμονική συνεργασία μεταξύ ΠΤ και ΔΣ.
4. Η Συνέλευση των Προέδρων βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τα μισά εκ των μελών της. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται για την ίδια ημέρα της επόμενης εβδομάδας, οπότε θεωρείται ότι υπάρχει

απαρτία εάν παρίσταται το ήμισυ του οριζόμενου στο προηγούμενο εδάφιο αριθμού μελών.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης των Προέδρων λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 98

Γενική Συνέλευση Περιφερειακού Τμήματος (ΠΤ)

1. Η Γενική Συνέλευση των ΠΤ του ΣΚΛΕ αποτελείται από όλα τα μέλη του ΣΚΛΕ στη συγκεκριμένη Περιφέρεια, που είναι γραμμένα στα μητρώα του αντίστοιχου ΠΤ και έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.
2. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος για την εκλογή των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ είναι υποχρεωτική για όλα τα μέλη των ΠΤ.
3. Η Γενική Συνέλευση του ΠΤ έχει τις εξής αρμοδιότητες:
  - α) Εκλέγει τα μέλη του ΔΣ, της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής και των Πειθαρχικών Συμβουλίων.
  - β) Εκλέγει τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου και ελέγχει τις πράξεις τους.
  - γ) Αποφασίζει για κάθε ζήτημα που υποβάλλει σε αυτή το Περιφερειακό Συμβούλιο και ανάγεται στους σκοπούς του ΠΤ ή όταν το ζητά εγγράφως το ένα τρίτο των μελών.
4. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται τακτικά μέσα σε ένα δίμηνο από τη λήξη του οικονομικού έτους και έκτακτα με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου ή ύστερα από έγγραφη αίτηση του ενός τρίτου (1/3) των μελών. Οι αιτούντες πρέπει να έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις και οφείλουν να παρίστανται κατά τη Γενική Συνέλευση. Τυχόν αδικαιολόγητη απουσία τους από αυτήν αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.
5. Τα μέλη του ΠΤ καλούνται από τον Πρόεδρο και το Γενικό Γραμματέα με γενική πρόσκληση που αναγράφει κατά σειρά τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον τόπο και το χρόνο διεξαγωγής της Γενικής Συνέλευσης. Η πρόσκληση αναρτάται στην

ιστοσελίδα του ΣΚΛΕ και τοιχοκολλάται στα γραφεία του ΠΤ τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης.

6. Τα μέλη που προσέρχονται στη Γενική Συνέλευση υπογράφουν σε ιδιαίτερο κατάλογο που τηρείται σε κάθε συνεδρίαση και χρησιμεύει για να βεβαιώνει την απαρτία ή σε ειδικό βιβλίο.

7. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρευρίσκονται σε αυτή τουλάχιστον τα μισά από τα μέλη της. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνεδρίαση αναβάλλεται για την ίδια ημέρα της επόμενης εβδομάδας, οπότε θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία εάν παρίσταται το ήμισυ του οριζόμενου στο προηγούμενο εδάφιο αριθμού μελών. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, με εξαίρεση τις αρχαιρεσίες, λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων και ανακοινώνονται στο ΔΣ του ΣΚΛΕ.

Άρθρο 99

Περιφερειακό Συμβούλιο

1. Το Περιφερειακό Συμβούλιο, ανάλογα με τον αριθμό των μελών του ΠΤ αποτελείται:

α) Για ΠΤ που αριθμούν έως διακόσια (200) μέλη, από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον Ταμία και δύο (2) μέλη (5μελές).

β) Για ΠΤ που αριθμούν πάνω από διακόσια ένα (201) μέλη, από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον Αναπληρωτή Γραμματέα, τον Ταμία και δύο (2) μέλη (7μελές).

2. Μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την επικύρωση της εκλογής των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου, ο πλειοψηφήςας υποψήφιος του πλειοψηφήςαντος συνδυασμού ή ο πλειοψηφήςας μεμονωμένος υποψήφιος και, σε περίπτωση ισοψηφίας, ο αρχαιότερος, βάσει του χρόνου εγγραφής στο Μητρώο του ΠΤ όπου ανήκει, καλεί τους συμβούλους που έχουν εκλεγεί προς εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα, Αναπληρωτή Γραμματέα και Ταμία. Αυτοί εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία και με απόλυτη πλειοψηφία των παριστάμενων

- μελών. Αν δεν επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων και αρκεί σχετική πλειοψηφία για την εκλογή.
3. Το Περιφερειακό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Πρόεδρό του. Ο Πρόεδρος υποχρεώνεται να συγκαλέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο μέσα σε οκτώ (8) ημέρες, εφόσον αυτό ζητηθεί από δύο τρίτα (2/3) των μελών του.
4. Το Περιφερειακό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μια (1) φορά το μήνα και εκτάκτως όποτε κρίνεται αναγκαίο.
5. Το Περιφερειακό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία εάν οι παρόντες είναι περισσότεροι από τους απόντες και λαμβάνει αποφάσεις με πλειοψηφία των παρόντων. Προκειμένου περί προσωπικών ζητημάτων ή περί άλλων σοβαρών θεμάτων, οι αποφάσεις λαμβάνονται με μυστική ψηφοφορία. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν λαμβάνεται απόφαση. Για τη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά που υπογράφονται από όλους όσοι παρίστανται.
6. Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχει τις εξής αρμοδιότητες:
- α) Διοικεί το ΠΤ.
  - β) Εκτελεί τις αποφάσεις της ΓΣ του ΠΤ.
  - γ) Ενημερώνει για τις δραστηριότητες και τις αποφάσεις του το ΔΣ του ΣΚΛΕ.
  - δ) Καταρτίζει τον προϋπολογισμό - απολογισμό και το ετήσιο Σχέδιο Δράσης του ΠΤ, που υποβάλλονται προς έγκριση στο ΔΣ.
7. Οι αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας από τη ΓΣ του ΠΤ και το ΔΣ του ΣΚΛΕ.
8. Μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου που απουσιάζει αδικαιολόγητα επί τρεις (3) συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις, εκπίπτει αυτοδίκαια από τη θέση του και αναπληρώνεται από το πρώτο στη σειρά αναπληρωματικό μέλος. Μετά από δύο (2) συνεχείς απουσίες ο Γενικός Γραμματέας του Περιφερειακού Συμβουλίου οφείλει να ειδοποιεί εγγράφως το μέλος που απουσίαζε για τις συνέπειες της τρίτης συνεχόμενης απουσίας του.

9. Οι Πρόεδροι και οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα, λαμβάνουν άδεια απουσίας από την υπηρεσία τους εννέα (9) ημερών το μήνα για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θητεία τους. Κατά το χρόνο αυτόν διατηρούν όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική τους ιδιότητα. Τα άλλα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ δικαιούνται άδεια απουσίας τεσσάρων (4) ημερών το μήνα.

10. Τα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, εφόσον διαμένουν έξω από την έδρα του ΠΤ, δικαιούνται να αποζημιώνονται για τις δαπάνες μετακίνησης και διαμονής, προκειμένου να πάρουν μέρος στις συνεδριάσεις των Περιφερειακών Συμβουλίων. Το ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται από το ΔΣ του ΣΚΛΕ το οποίο είναι αρμόδιο και για την καταβολή της.

11. Τα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, εφόσον είναι υπάλληλοι του δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα, δεν μετατίθενται κατά τη διάρκεια της θητείας τους, χωρίς τη συγκατάθεση τους.

Άρθρο 100

Αρμοδιότητες Προέδρου Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Ο Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου του ΣΚΛΕ εκπροσωπεί το ΠΤ ενώπιον κάθε διοικητικής ή δικαστικής αρχής. Συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου και τη ΓΣ του ΠΤ, εισάγει στο ΔΣ την ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Περιφερειακού Συμβουλίου, υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα την αλληλογραφία, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο ή πιστοποιητικό, υπογράφει μαζί με τον Ταμία τα εντάλματα των πληρωμών και κάθε έγγραφο που αφορά την κίνηση των κεφαλαίων του ΠΤ του ΣΚΛΕ.

2. Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας, ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο ή από άλλο μέλος του ΔΣ που ορίζεται με απόφαση του.

Άρθρο 101

Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Ο Γενικός Γραμματέας έχει την εποπτεία και την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας των υπηρεσιών του ΠΤ του ΣΚΛΕ. Τηρεί την αλληλογραφία, είναι υπεύθυνος για το αρχείο, το μητρώο και τη σφραγίδα της, συντάσσει την ετήσια έκθεση πεπραγμένων των Περιφερειακών Συμβουλίων του ΣΚΛΕ, την οποία υποβάλλει στον Πρόεδρο μαζί με κάθε άλλο έγγραφο. Τηρεί τα πρακτικά των Περιφερειακών Συμβουλίων και των Γενικών Συνελεύσεων των ΠΤ, τα οποία συνυπογράφει με τους Προέδρους και το πρωτόκολλο εισερχομένων και εξερχόμενων εγγράφων.
2. Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας ο Γενικός Γραμματέας αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Γραμματέα και ελλείψει τούτου από άλλο μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό.

Άρθρο 102

Αρμοδιότητες Ταμιά Περιφερειακού Συμβουλίου

1. Ο Ταμίας μετά από απόφαση του ΔΣ είναι υπεύθυνος για την εν γένει διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΠΤ. Τηρεί βιβλίο εσόδων - εξόδων και ενημερώνει το Περιφερειακό Συμβούλιο για τα οικονομικά θέματα. Ο Ταμίας συντάσσει τον απολογισμό εσόδων και εξόδων κάθε ημερολογιακού έτους και τον υποβάλλει προς κατάρτιση στο Περιφερειακό Συμβούλιο και στη συνέχεια προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση του ΠΤ. Επίσης καταθέτει τον απολογισμό και προϋπολογισμό στο ΔΣ του ΣΚΛΕ. Τηρεί βιβλίο όπου καταχωρούνται οι εκθέσεις της Εξελεγκτικής Επιτροπής.
2. Κάθε πληρωμή γίνεται με ένταλμα που υπογράφεται από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον Ταμιά. Ο Ταμίας μπορεί να κρατά "εις χείρας" για τις επείγουσες δαπάνες του ΠΤ του ΣΚΛΕ ποσό καθοριζόμενο κάθε φορά από το Περιφερειακό Συμβούλιο και υποχρεώνεται να καταθέτει κάθε επιπλέον ποσό σε τραπεζικό λογαριασμό που ορίζεται από το Περιφερειακό Συμβούλιο.

3. Κάθε είσπραξη για λογαριασμό του ΠΤ του ΣΚΛΕ διενεργείται από τον Ταμία ή εντεταλμένο υπάλληλο του ΠΤ.
4. Όταν ο Ταμίας κωλύεται ή απουσιάζει αναπληρώνεται από άλλο μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό.

Άρθρο 103

Επιτροπές – Τομείς κατά ειδικότητα

Το ΔΣ του ΣΚΛΕ και τα Περιφερειακά Συμβούλια έχουν το δικαίωμα να καταρτίζουν επιτροπές αποτελούμενες από ένα (1) μέλος αυτών ως Πρόεδρο και δύο (2) ή περισσότερα μέλη. Οι επιτροπές αυτές καταρτίζονται για συγκεκριμένο έργο ή συγκεκριμένη περίοδο, προκειμένου να συμβάλλουν στη μελέτη και επίλυση ειδικής φύσεως υφιστάμενων ή εκτάκτως εμφανιζόμενων στον ΣΚΛΕ θεμάτων, απαρτίζονται δε από μέλη που έχουν ειδικότητα που σχετίζεται προς τα υπό μελέτη θέματα. Το ΔΣ και τα Περιφερειακά Συμβούλια μπορεί να συνεδριάζουν από κοινού με την επιτροπή για την καλύτερη ενημέρωση τους επί του υπό κρίση θέματος. Με τις αυτές διαδικασίες μπορούν να δημιουργούνται ομάδες εργασίας ή ερευνητικές ομάδες με συγκεκριμένο σκοπό, όπως η εκπόνηση μίας ερευνητικής μελέτης.

Άρθρο 104

Εκλογική Διαδικασία

1. Τα μέλη του ΔΣ, της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής και των Πειθαρχικών Συμβουλίων εκλέγονται ανά τριετία από τη ΓΣ του ΣΚΛΕ με καθολική, μυστική ψηφοφορία.
- Τα Περιφερειακά Συμβούλια εκλέγονται ανά τριετία από τη Γενική Συνέλευση εκάστου ΠΤ με καθολική, μυστική ψηφοφορία.

Ειδικά κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η θητεία των πρώτων αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του έτους κατά το οποίο συμπληρώνεται η τριετής θητεία τους.

2. Στη Γενική Τακτική Συνέλευση του τρίτου χρόνου θητείας του ΔΣ, μετά τη συζήτηση των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, εκλέγεται η Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή (ΚΕΕ) με την παρουσία αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, με το εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής, με μυστικότητα, με τη μέριμνα της ψηφολεκτικής τριμελούς επιτροπής, η οποία εκλέγεται από τα μέλη της ΓΣ με «ανάταση της χειρός». Ταυτόχρονα ορίζεται η μέρα των αρχαιρεσιών. Σε πέντε (5) ημέρες από την εκλογή της, η Εφορευτική Επιτροπή συνέρχεται. Πρόεδρος της είναι ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής.

3. Η ΚΕΕ είναι το κεντρικό όργανο εποπτείας στη διενέργεια των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ. Αποτελείται από πέντε (5) τακτικά μέλη, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) μαζί με τα αναπληρωματικά τους είναι τακτικά μέλη του ΣΚΛΕ, ενώ το πέμπτο και το αναπληρωματικό του μέλος είναι Πρωτοδίκης των Πολιτικών Δικαστηρίων, ο οποίος ορίζεται Πρόεδρος, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης στο οικείο Πρωτοδικείο. Υποψήφιοι για την ΚΕΕ δύνανται να είναι όλα τα οικονομικώς τακτοποιημένα μέλη του ΣΚΛΕ. Τα μέλη της ΚΕΕ δεν μπορεί να είναι και υποψήφιοι στην εκλογική διαδικασία που εποπτεύουν. Για τη διενέργεια των εκλογών στα ΠΤ εκλέγονται ανά ΠΤ Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές με την ίδια διαδικασία από τις οικείες περιφερειακές Γενικές Συνελεύσεις. Οι Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές δύνανται να λειτουργούν ακόμη και μόνον με την παρουσία των Προέδρων τους.

4. Οι εκλογές για την ανάδειξη όλων των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ, κεντρικών και περιφερειακών, διεξάγονται την ίδια ημέρα.

5. Οι υποψηφιότητες για όλα τα αιρετά όργανα του ΣΚΛΕ υποβάλλονται το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τις εκλογές, γραπτώς, στην ΚΕΕ. Οι υποψηφιότητες των συνδυασμών υποβάλλονται από ειδικώς εξουσιοδοτημένο προς τούτο εκπρόσωπο του

συνδυασμού. Οι μεμονωμένοι υποψήφιοι υποβάλλουν υποψηφιότητα είτε αυτοπροσώπως, είτε μέσω ειδικώς εξουσιοδοτημένου προς τούτο εκπροσώπου τους. Η ΚΕΕ μετά τον έλεγχο των νομίμων προϋποθέσεων και της ταμειακής τακτοποίησης των υποψηφίων, ανακηρύσσει τις υποψηφιότητες μέσα στο επόμενο πενθήμερο με σύνταξη σχετικού πρακτικού. Το πρακτικό αυτό αποστέλλεται σε όλα τα ΠΤ, αναρτάται επί πέντε (5) ημέρες στα γραφεία του ΣΚΛΕ και των ΠΤ και προσβάλλεται με ένσταση από κάθε οικονομικώς τακτοποιημένο μέλος. Μετά την πάροδο του πενθημέρου και εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση, η ανακήρυξη των υποψηφίων καθίσταται οριστική. Επί των ενστάσεων αποφαινεται αιτιολογημένα η ΚΕΕ εντός τριών (3) ημερών από την πάροδο της πενθήμερης ανάρτησης, τροποποιώντας ενδεχομένως το πρακτικό ανακήρυξης και καθιστώντας αυτό οριστικό. Με την ίδια ακριβώς διαδικασία η ΚΕΕ συντάσσει εκλογικούς καταλόγους ανά ΠΤ, οι οποίοι αποστέλλονται έγκαιρα στις οικείες Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές.

Η ΚΕΕ έχει την ευθύνη εκτύπωσης των ψηφοδελτίων των συνδυασμών υποψηφίων και των μεμονωμένων υποψηφίων, ακολούθως προς το πρακτικό ανακήρυξης, σε χαρτί όμοιας διάστασης και χρώματος για όλους. Για κάθε συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο εκτυπώνεται ένα ψηφοδέλτιο για το ΔΣ, την Κεντρική Εξελεγκτική Επιτροπή, και τα Πειθαρχικά Συμβούλια. Αντίστοιχα, σε κάθε ΠΤ για κάθε συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο εκτυπώνεται ένα ψηφοδέλτιο για το Περιφερειακό Συμβούλιο. Ακολούθως, τα ψηφοδέλτια προωθούνται έγκαιρα στις Περιφερειακές Εφορευτικές Επιτροπές και πάντως τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από τις εκλογές. Οι φάκελοι που χρησιμοποιούνται σφραγίζονται και μονογράφονται από τον Πρόεδρο κάθε Περιφερειακής Εφορευτικής Επιτροπής.

6. Εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των μελών των αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ είναι η απλή αναλογική. Οι υποψήφιοι κατεβαίνουν είτε σε συνδυασμούς, είτε ως μεμονωμένοι σε χωριστά ψηφοδέλτια. Η εκλογή των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ, γίνεται ως εξής:

α) Οι έδρες όλων των αιρετών οργάνων κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη.

- β) Το εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης είναι αναλογικό. Το εκλογικό μέτρο προκύπτει από την διαίρεση του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων με τον αριθμό των εδρών του ΔΣ ή της Κεντρικής Εξελεγκτικής Επιτροπής ή του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του Περιφερειακού Συμβουλίου ή της Περιφερειακής Εξελεγκτικής Επιτροπής.
- γ) Κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες στο αιρετό όργανο, όσες φορές χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε.
- δ) Μεμονωμένος υποψήφιος, που έλαβε τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μια (1) έδρα στο όργανο, για το οποίο έχει θέσει υποψηφιότητα.
- ε) Συνδυασμός που περιλαμβάνει υποψήφιους λιγότερους από τις έδρες που του αναλογούν, καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσοι είναι οι υποψήφιοί του.
- στ) Οι έδρες των αιρετών οργάνων που παραμένουν αδιάθετες μετά την εφαρμογή της περ. γ' του παρόντος άρθρου, κατανέμονται σε δεύτερη κατανομή ανά μία (1) κατά τη σειρά μεγέθους των υπολοίπων, στους συνδυασμούς ή στους μεμονωμένους υποψηφίους.
- ζ) Κάθε συνδυασμός υποψηφίων καταρτίζεται με έγγραφη δήλωση, υπογεγραμμένη κατά σειρά επωνύμου, από τους αποτελούντες τον συνδυασμό υποψηφίους συμβούλους.
- η) Η εκλογή των υποψηφίων γίνεται με βάση το σύνολο των σταυρών προτίμησης για τον καθένα τους. Ο εκλογέας δηλώνει την προτίμησή του, ανάμεσα στους υποψηφίους του συνδυασμού της επιλογής του, σημειώνοντας ένα σταυρό δίπλα στο ονοματεπώνυμό του.
- θ) Η ψηφοφορία είναι μυστική και διεξάγεται σε κατάλληλα διαρρυθμισμένο χώρο από τις 8:00π.μ. έως τις 8:00μ.μ. Η διάρκεια τη ψηφοφορίας μπορεί να παραταθεί με απόφαση της αρμόδιας Εφορευτικής Επιτροπής. Η ψηφοφορία στα ΠΤ εκτός Αττικής διεξάγεται στις έδρες των Τμημάτων και στα γραφεία τους ή σε τόπο που προτείνεται

από την κάθε Περιφερειακή Εφορευτική Επιτροπή, με απόφαση της ΚΕΕ. Ειδικά η ψηφοφορία για το ΠΤ Αττικής διεξάγεται στα κεντρικά γραφεία του ΣΚΛΕ. ενώπιον της ΚΕΕ. Σε όλες τις Εφορευτικές Επιτροπές προεδρεύουν εκπρόσωποι της Δικαστικής Αρχής.

ι) Ειδικά οι ψηφοφόροι που διαμένουν σε νήσο ή πόλη όπου δεν λειτουργεί εκλογικό τμήμα έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν με επιστολή, η οποία αποστέλλεται συστημένη στην ΚΕΕ επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα των εκλογών. Το απόρρητο της επιστολικής ψήφου διασφαλίζεται δια της τοποθέτησης σφραγισμένου του φακέλου με το ψηφοδέλτιο επιλογής του ψηφοφόρου εντός άλλου φακέλου, επί του οποίου αναγράφονται τα στοιχεία του ψηφοφόρου. Η επιστολική ψήφος διαβιβάζεται αμελλητί στην ΚΕΕ, η οποία την ημέρα των εκλογών, αφού καταγράψει στο βιβλίο ψηφισάντων τον ψηφοφόρο, ρίπτει τον φάκελο με το ψηφοδέλτιο της επιλογής του εντός της κάλπης. Όποιος επιθυμεί να ψηφίσει με επιστολική ψήφο οφείλει να ενημερώσει την ΚΕΕ είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τις εκλογές.

ια) Κάθε ψηφοφόρος ψηφίζει ένα (1) μόνο συνδυασμό ή μεμονωμένο υποψήφιο. Εφόσον ψηφίζει συνδυασμό, έχει δικαίωμα να βάλει μέχρι δεκατρείς (13) σταυρούς για το ΔΣ μέχρι πέντε (5) στην εξελεγκτική επιτροπή και μέχρι τρεις (3) για το πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο.

ιβ) Ενστάσεις των υποψηφίων, των εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων τους ή των εκλογέων υποβάλλονται γραπτά στην οικεία Εφορευτική Επιτροπή καθ' όλη τη διάρκεια της ψηφοφορίας και της διαλογής. Κάθε Εφορευτική Επιτροπή αποφαινεται επί των ενστάσεων με απόφαση που λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων. Οι υποψήφιοι ή οι ειδικώς εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποί τους έχουν δικαίωμα να παρευρίσκονται στην ψηφοφορία και τη διαλογή.

ιγ) Τα μέλη ψηφίζουν αυτοπρόσωπα στα εκλογικά κέντρα των ΠΤ όπου ανήκουν. Οι Εφορευτικές Επιτροπές κατά το χρόνο διεξαγωγής των αρχαιρεσιών τηρούν μητρώο ψηφισάντων, ελέγχοντας τα στοιχεία ταυτότητας και την ταμειακή ενημερότητα των εκλογέων.

ιδ) Μετά το πέρας της ψηφοφορίας ανοίγεται η κάλπη, καταμετρούνται οι φάκελοι και διαπιστώνεται αν ο αριθμός τους συμφωνεί με τον αριθμό της κατάστασης ψηφισάντων. Στη συνέχεια αποσφραγίζονται οι φάκελοι και τα ψηφοδέλτια υπογράφονται από τον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής, αφού αναγραφεί στο επάνω αριστερό σημείο τους ο αύξων αριθμός τους και στο επάνω δεξιά ολογράφως ο αριθμός των σταυρών προτίμησης που έχουν τεθεί δίπλα από τα ονόματα των υποψηφίων. Ακολουθεί η διαλογή των ψήφων και η σύνταξη - υπογραφή του πρακτικού εκλογής. Οι Εφορευτικές Επιτροπές των ΠΤ αμέσως μετά τη διαλογή και αφού έχουν συντάξει το πρακτικό εκλογής, οφείλουν, το συντομότερο δυνατό, εντός της ημέρας διεξαγωγής των εκλογών, να ανακοινώσουν με κάθε πρόσφορο τρόπο τα αποτελέσματα στην ΚΕΕ και σε καμία περίπτωση πριν την προκαθορισμένη για όλα τα ΠΤ ώρα λήξης της ψηφοφορίας.

ιε) Το υλικό της εκλογής (ψηφοδέλτια, καταστάσεις ψηφισάντων, ενδεχόμενες ενστάσεις με τις επ' αυτών αποφάσεις των εφορευτικών επιτροπών, επικυρωμένα πρακτικά της εκλογής) σφραγίζεται μέσα σε δέμα και αποστέλλεται στην έδρα του ΣΚΛΕ.

7. Στο αρχείο του Τμήματος τηρούνται αντίγραφα πρακτικών των αρχαιρεσιών και των καταστάσεων ψηφισάντων.

8. Η ΚΕΕ αμέσως προβαίνει στη κατάρτιση πίνακα συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων και στη σύνταξη πρακτικού με το οποίο ανακηρύσσει τα εκλεγμένα μέλη όλων των αιρετών οργάνων, με παράλληλη μνεία της σειράς των αναπληρωματικών μελών.

Άρθρο 105

Πειθαρχικά Συμβούλια

1. Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο: Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τα πειθαρχικά παραπτώματα των μελών του ΣΚΛΕ σε πρώτο βαθμό.

Αποτελείται από τρία (3) μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά, που εκλέγονται με τριετή θητεία ταυτόχρονα με την εκλογή των λοιπών αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ.

2. Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο: Αποτελείται από πέντε (5) μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά, εκ των οποίων ένας Εφέτης Πολιτικών Δικαστηρίων με τον αναπληρωματικό του, ο οποίος και προεδρεύει. Τα μέλη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, πλην του Προέδρου, εκλέγονται μετά των αναπληρωματικών τους ταυτόχρονα με την εκλογή των λοιπών αιρετών οργάνων του ΣΚΛΕ. Χρέη Γραμματέα εκτελεί ο Γραμματέας του ΔΣ του ΣΚΛΕ, ο οποίος τηρεί τα πρακτικά της συνεδρίασης. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο εκδικάζει σε δεύτερο βαθμό τα πειθαρχικά παραπτώματα των μελών του ΣΚΛΕ, μετά από έφεση. Είναι αρμόδιο για την εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτωμάτων των μελών του ΔΣ του ΣΚΛΕ και των Περιφερειακών Συμβουλίων. Στην περίπτωση αυτή δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Άρθρο 106

Πειθαρχικά Παραπτώματα

Πειθαρχικά παραπτώματα είναι ιδίως:

Α. Η παράβαση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που προβλέπονται για τους κοινωνικούς λειτουργούς από τις διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δεοντολογίας, του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του ΣΚΛΕ, των αποφάσεων του ΔΣ του ΣΚΛΕ και του Περιφερειακού Συμβουλίου του ΠΤ στο οποίο ανήκει ο κοινωνικός λειτουργός. Το παράπτωμα κρίνεται και τιμωρείται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο με πειθαρχική ποινή, ανεξάρτητα από ενδεχόμενη ποινική ευθύνη ή άλλη συνέπεια.

Β. Η αποδεδειγμένη αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του κοινωνικού λειτουργού, ακόμα και όταν δεν αποτελεί βαρύτερη ποινικά κολάσιμη πράξη.

Άρθρο 107

Πειθαρχικές ποινές

Οι ποινές που επιβάλλονται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για τα πειθαρχικά παραπτώματα του άρθρου 30 είναι οι ακόλουθες:

- A) Επίπληξη.
- B) Πρόστιμο από εξήντα (60) ευρώ έως το ένα τρίτο (1/3) του βασικού μισθού ενός μήνα του κοινωνικού λειτουργού που τιμωρείται. Το πρόστιμο καταβάλλεται στο ΔΣ του ΣΚΛΕ και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.
- Γ) Προσωρινή διαγραφή από μέλος, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι (6) μήνες.
- Δ) Οριστική διαγραφή, εφόσον το μέλος είναι υπότροπο.

Άρθρο 108

Παραγραφή πειθαρχικών παραπτώματων

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται μετά από τριετία από την τέλεση τους. Η κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, καθώς και η άσκηση της ποινικής δίωξης διακόπτει την παραγραφή. Σε κάθε περίπτωση ο χρόνος για την οριστική παραγραφή δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε (5) χρόνια από το χρόνο τέλεσης της πράξης. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο μπορεί με απόφαση του να διατάξει την αναστολή της πειθαρχικής δίωξης, εφόσον εκκρεμεί ποινική δίωξη και μέχρι το τέλος αυτής. Σε αυτήν την περίπτωση ο χρόνος παραγραφής του πειθαρχικού παραπτώματος δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα (1) έτος από την τελεσιδικία της απόφασης του ποινικού δικαστηρίου.
2. Ο Γραμματέας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών ή ο Γραμματέας αρμόδιου δικαστηρίου αποστέλλει στον ΣΚΛΕ αντίγραφα των υποβαλλόμενων κατά των Κοινωνικών Λειτουργών μηνύσεων και των εκδιδόμενων επί αυτών βουλευμάτων και αποφάσεων.

Άρθρο 109

Πειθαρχική διαδικασία

1. Η πειθαρχική δίωξη ασκείται από το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτεπάγγελτα ή με έγγραφη ή προφορική αναφορά ή ανακοίνωση δημόσιας αρχής ή μετά από αίτηση – καταγγελία κάθε ενδιαφερομένου.
2. Σε διάστημα τριών (3) μηνών το αργότερο από την έναρξη της πειθαρχικής δίωξης το Πειθαρχικό Συμβούλιο οφείλει να εκδώσει οριστική απόφαση.
3. Εάν για την ίδια πράξη έχει ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του κοινωνικού λειτουργού, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν εμποδίζεται να εξετάσει την ίδια πράξη και δικαιούται να αναστείλει, κατά την κρίση του, την πειθαρχική δίωξη μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης από τα ποινικά δικαστήρια. Η αθωωτική ή καταδικαστική απόφαση του δικαστηρίου δεν αποτελεί δεδικασμένο για το Πειθαρχικό Συμβούλιο.
4. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ύστερα από την υποβολή σε αυτό καταγγελίας κατά κοινωνικού λειτουργού ή με τη διαπίστωση οποιουδήποτε παραπτώματος, αποφαινεται αιτιολογημένα μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες αν θα ασκηθεί πειθαρχική δίωξη ή όχι. Σε καταφατική περίπτωση το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ασκεί πρωτοβάθμια πειθαρχική δικαιοδοσία.
5. Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ενεργεί κάθε αναγκαία εξέταση με κάποιο από τα μέλη του, που ορίζεται ως εισηγητής. Ο εισηγητής έχει την εξουσία να καλεί και να εξετάζει μάρτυρες ενόρκως.
6. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται πριν απολογηθεί ή κληθεί εμπρόθεσμα προς απολογία και δεν εμφανιστεί ο κοινωνικός λειτουργός που διώκεται πειθαρχικά. Στην κλήση σε απολογία, η οποία επιδίδεται με απόδειξη, περιγράφεται σαφώς το αποδιδόμενο παράπτωμα και τάσσεται προθεσμία πέντε (5) ημερών για την υποβολή απολογητικού υπομνήματος, η οποία μπορεί να παραταθεί άπαξ μέχρι και το διπλάσιο κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του διωκόμενου.

7. Μετά την υποβολή έγγραφου απολογητικού υπομνήματος ή την πάροδο της ταχθείσας προθεσμίας, εφόσον έχει ολοκληρωθεί η ανάκριση, ο εισηγητής ενημερώνει τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ο οποίος ορίζει την ημέρα και ώρα συνεδρίασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου.
8. Ο διωκόμενος καλείται τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν σε παράσταση ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Εάν το Συμβούλιο θεωρεί αναγκαία τη συμπλήρωση των στοιχείων του ανακριτικού υλικού, καλεί μέσα στην ίδια προθεσμία τον διωκόμενο σε συμπληρωματική απολογία.
9. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο, κατά την ημέρα που έχει προσδιορίσει, μπορεί να εξετάζει μάρτυρες κατά την κρίση του και, μετά την απολογία του διωκόμενου ή σε περίπτωση που αυτός δεν εμφανίζεται, αφού διαπιστωθεί ότι αυτός έχει νόμιμα κληθεί, εκδίδει απόφαση. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, μπορεί να διατάξει τη συμπλήρωση του κατηγορητηρίου και της ανάκρισης. Σε κάθε περίπτωση ο διωκόμενος δικαιούται να παρίσταται με πληρεξούσιο δικηγόρο.
10. Μετά την απολογία ή την ερημοδικία του διωκόμενου, το Πειθαρχικό Συμβούλιο εκδίδει οριστική απόφαση το αργότερο μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα συνεδρίασης.
11. Η απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη, συντάσσεται από τον εισηγητή, υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα και κοινοποιείται μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την έκδοση στον κοινωνικό λειτουργό. Ομοίως, κοινοποιείται στο ΔΣ και στο ΠΤ όπου ανήκει ο πειθαρχικώς διωκόμενος κοινωνικός λειτουργός.
12. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου ακολουθείται και ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, οσάκις αυτό εκδικάζει πειθαρχική υπόθεση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Άρθρο 110

Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο

1. Ο κοινωνικός λειτουργός που καταδικάστηκε και το ΔΣ ή το ΠΤ όπου ανήκει έχουν δικαίωμα μέσα σε τρεις (3) μήνες από την επίδοση της απόφασης να την εκκαλέσουν ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.
2. Η έφεση κατατίθεται στον Γραμματέα του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου και συντάσσεται πράξη κατάθεσης, η οποία υπογράφεται από τον εκκαλούντα και τον Γραμματέα. Ο Γραμματέας υποχρεούται μέσα σε δέκα (10) ημέρες να τη μεταβιβάσει μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα στη Γραμματεία του ΔΣ. Η προθεσμία και η άσκηση της έφεσης έχουν ανασταλτική ισχύ.
3. Για το παραδεκτό της έφεσης απαιτείται η καταβολή του ποσού των δέκα (10) ευρώ ως έξοδα έφεσης, εκτός εάν εκκαλών είναι το ΔΣ ή το Περιφερειακό Συμβούλιο. Η απόδειξη καταβολής εκδίδεται από το ΔΣ, ενώ το ποσό των δέκα (10) ευρώ αποδίδεται στον εκκαλούντα σε περίπτωση αποδοχής της έφεσης.
4. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο με αιτιολογημένη απόφασή του μπορεί να διατάξει νέα ανάκριση που διενεργείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 33, να καλεί τον τιμωρηθέντα κοινωνικό λειτουργό και να μεταρρυθμίζει ή να εξαφανίζει την εκκαλούμενη απόφαση.
5. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει αμετάκλητα και εκδίδει την απόφαση του εντός τριμήνου από τη διαβίβαση σε αυτό της υπόθεσης. Η απόφαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου διαβιβάζεται στον Πρόεδρο του οικείου ΠΤ, ο οποίος οφείλει χωρίς καθυστέρηση να την κοινοποιήσει προς τον τιμωρηθέντα κοινωνικό λειτουργό.
6. Οι τελεσίδικες αποφάσεις εκτελούνται από τον Πρόεδρο του Περιφερειακού Συμβουλίου.

Άρθρο 111

Αίτηση εξαιρέσεως μελών Πειθαρχικού Συμβουλίου

1. Οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για την εξαίρεση δικαστών ισχύουν αναλογικά και για τα μέλη των Πειθαρχικών Συμβουλίων.
2. Η αίτηση εξαίρεσης επιδίδεται στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου.
3. Όταν ζητείται η εξαίρεση ολόκληρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή τόσων μελών του, ώστε να μην καθίσταται εφικτή η νόμιμη συγκρότηση του, η αίτηση διαβιβάζεται από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου στο ΔΣ του ΣΚΛΕ και η διαδικασία αναστέλλεται μέχρι την έκδοση της απόφασης του ΔΣ επί της αιτήσεως.
4. Σε περίπτωση αποδοχής της αιτήσεως, αν δεν επαρκεί ο αριθμός των μελών για την ανασυγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου, η υπόθεση παραπέμπεται από το ΔΣ του ΣΚΛΕ στο Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο.
5. Κοινωνικός λειτουργός που διώκεται πειθαρχικά μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου μία (1) φορά μόνο κατά βαθμό δικαιοδοσίας.

Άρθρο 112

Άσκηση του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού

1. Για την έκδοση από τις αρμόδιες υπηρεσίες της βεβαίωσης νομίμου άσκησης του επαγγέλματος, οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να συμπεριλάβουν, μεταξύ των δικαιολογητικών, και βεβαίωση εγγραφής στο οικείο ΠΤ του ΣΚΛΕ. Με την παραλαβή της βεβαίωσης νομίμου άσκησης επαγγέλματος υποχρεούνται να την καταθέσουν άμεσα στο Περιφερειακό Τμήμα όπου ανήκουν.
2. Όποιος ασκεί το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού χωρίς να έχει βεβαίωση νομίμου άσκησης επαγγέλματος διώκεται ποινικά σύμφωνα με το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα. Καταγγελία για παράνομη άσκηση του επαγγέλματος μπορεί να κάνει οποιοσδήποτε ιδιώτης στα Περιφερειακά Συμβούλια ή στο ΔΣ του ΣΚΛΕ, το οποίο στη συνέχεια υποχρεούται να γνωστοποιήσει το γεγονός στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.
3. Εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος υποχρεούνται όλοι οι κοινωνικοί λειτουργοί να εγγραφούν στα μητρώα του ΣΚΛΕ. Μετά την πάροδο αυτού

του χρονικού διαστήματος η άσκηση του επαγγέλματος χωρίς εγγραφή στον ΣΚΛΕ συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Στις περιπτώσεις που επιβάλλεται πειθαρχική ποινή προσωρινής ή οριστικής διαγραφής από τον ΣΚΛΕ αναστέλλεται αυτοδίκαια η άδεια άσκησης επαγγέλματος.

Άρθρο 113

Σφραγίδα ΣΚΛΕ

Η σφραγίδα του ΣΚΛΕ αποτελείται από δύο επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, ο εξωτερικός των οποίων έχει διάμετρο 0,04 εκατοστά. Στο εσωτερικό τους υπάρχει το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, ενώ γύρω από αυτό αναγράφονται κυκλικά στο επάνω μέρος οι λέξεις "ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ", οι οποίες προκειμένου για ΠΤ συμπληρώνονται με τις λέξεις "ΠΕΡ. ΤΜΗΜΑ.....". Στον εξωτερικό κύκλο αναγράφονται οι λέξεις "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ".

Άρθρο 114

Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή

1. Μέχρι την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, μετά από πρόταση του σωματίου «Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος», ορίζεται, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή του ΣΚΛΕ, αποτελούμενη από δέκα τρία (13) μέλη.

2. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή έχει τις εξής αρμοδιότητες έως ότου αναδειχθεί το πρώτο ΔΣ του ΣΚΛΕ:

- α) Ενημερώνει τους κοινωνικούς λειτουργούς σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας.
- β) Καταγράφει και εγγράφει όλους τους κοινωνικούς λειτουργούς στον ΣΚΛΕ.

- γ) Συγκαλεί Γενική Συνέλευση σε όλες τις Περιφέρειες με σκοπό τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου, Περιφερειακών Συμβουλίων, Εξελεγκτικών Επιτροπών, Αντιπροσώπων των Περιφερειών και μελών του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου.
3. Τα μέλη της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής, εφόσον απασχολούνται στον δημόσιο τομέα, δικαιούνται άδεια απουσίας από την υπηρεσία τους. Κατά το χρόνο αυτόν διατηρούν όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική τους ιδιότητα.
4. Τα έξοδα μετακίνησης του προσωπικού του ΣΚΛΕ και των μελών της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής καταβάλλονται από τον ΣΚΛΕ.
5. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, μετά την ανάδειξη των μελών κάθε Περιφερειακού Συμβουλίου, παραδίδει σε αυτό το μητρώο του Περιφερειακού Τμήματος
6. Έδρα της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής ορίζεται η Αθήνα. Η θητεία της ορίζεται διετής και αρχίζει από την ημερομηνία διορισμού των μελών της. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή υποχρεούται να κινήσει αμέσως τις διαδικασίες ανάδειξης των οργάνων διοίκησης. Παράταση της χρονικής διάρκειας της θητείας της είναι εφικτή μόνο με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και μόνο για το διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάδειξης των οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ.
7. Ειδικά για την εκλογή των πρώτων οργάνων διοίκησης του ΣΚΛΕ λειτουργεί τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής για την έγκυρη διενέργεια όλων των προπαρασκευαστικών πράξεων και την έκδοση των απαιτούμενων αποφάσεων.

Άρθρο 115

Κώδικας Δεοντολογίας των Κοινωνικών Λειτουργών

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από πρόταση του ΝΠΔΔ ΣΚΛΕ, θεσπίζεται κώδικας δεοντολογίας των κοινωνικών λειτουργών. Ο κώδικας δεοντολογίας δεσμεύει, ως προς την εφαρμογή των αρχών του, όλους τους κοινωνικούς λειτουργούς που ασκούν το επάγγελμα σε οποιοδήποτε πλαίσιο.

Άρθρο 116

Θέσεις προσωπικού

1. Κεντρική Διοίκηση

Στην Κεντρική Διοίκηση συνιστώνται οργανικές θέσεις ως εξής:

- α) Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών : Μία (1) θέση
- β) Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Διοικητικός – Λογιστικός : Μία (1) θέση
- γ) Κλάδος ΔΕ Διοικητικός : Δύο (2) θέσεις
- δ) Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων : Μία (1) θέση
- ε) Νομικός Σύμβουλος : Μία (1) θέση

Οι αποδοχές, αποζημιώσεις και λοιπά έξοδα των υπαλλήλων του ΣΚΛΕ καλύπτονται από ίδιους πόρους του ΣΚΛΕ και σε καμία περίπτωση δεν βαρύνεται ο Κρατικός Προϋπολογισμός.

2. Προσόντα θέσεων κατά κλάδο

Τα προσόντα που απαιτούνται για τη θέση του κάθε κλάδου είναι τα εξής:

Α. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών:

- α) Πτυχίο Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας εσωτερικού ή ισότιμου εξωτερικού ή του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του ΔΠΘ.
- β) Αναγνωρισμένος τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο της θέσης, της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

γ) Πολύ καλή γνώση τουλάχιστον της αγγλικής γλώσσας, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Advanced ή Proficiency.

δ) Άριστη γνώση χειρισμού Η/Υ.

ε) Τριετής προϋπηρεσία σε θέση κοινωνικού λειτουργού.

Β. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Διοικητικός – Λογιστικός:

α) Πτυχίο Α.Ε.Ι. Τμήματος Νομικής ή Οικονομικών και Νομικών Επιστημών ή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών ή πτυχίο Α.Σ.Ο.Ε.Ε. ή Π.Α.Σ.Π.Ε. ή ισότιμου της αλλοδαπής.

β) Πολύ καλή γνώση τουλάχιστον της αγγλικής γλώσσας, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Advanced ή Proficiency.

γ) Άριστη γνώση χειρισμού Η/Υ.

δ) Τριετής προϋπηρεσία σε αντικείμενο οικονομικό - λογιστικό.

Γ. Κλάδος ΔΕ Διοικητικού:

α) Απολυτήριο Λυκείου.

β) Πολύ καλή γνώση τουλάχιστον της αγγλικής, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Advanced ή Proficiency ή σπουδές στο εξωτερικό.

γ) Άριστη γνώση χειρισμού και εφαρμογής προγραμμάτων Η/Υ.

Δ. Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων:

α) Απολυτήριο Γυμνασίου.

β) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής, που θα πιστοποιείται με πτυχίο Lower.

Ε. Νομικός Σύμβουλος:

α) Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω.

β) Αναγνωρισμένο τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών νομικής.

3. Αρμοδιότητες προσωπικού

Οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων των πιο κάτω κλάδων ορίζονται ως εξής:

A. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργιών:

- α) Ευθύνεται για την εκτέλεση των αποφάσεων του ΔΣ.
- β) Συντονίζει τις δραστηριότητες μεταξύ ΔΣ και Περιφερειακών Συμβουλίων.
- γ) Συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις του ΔΣ.
- δ) Έχει την ευθύνη των διεθνών σχέσεων.

Ο υπάλληλος του κλάδου αυτού, όταν απουσιάζει, αναπληρώνεται από μέλος του Δ.Σ. με απόφαση του.

B. Κλάδος ΠΕ/ΤΕ Διοικητικός – Λογιστικός:

- α) Μελετά τις οικονομικές ανάγκες της Κεντρικής και Περιφερειακής Διοίκησης του ΣΚΛΕ και τις εισηγείται στα Περιφερειακά Συμβούλια και ΔΣ του ΣΚΛΕ
- β) Καταρτίζει τον οικονομικό προϋπολογισμό της Κεντρικής Διοίκησης του ΣΚΛΕ και των ΠΤ.
- γ) Πραγματοποιεί πάσης φύσεως δαπάνες, τις αποδοχές του προσωπικού και λοιπές αποζημιώσεις της Κεντρικής Διοίκησης.
- δ) Προβαίνει στις απαιτούμενες διατυπώσεις της προμήθειας πάσης φύσεως υλικού της Κεντρικής Διοίκησης του ΣΚΛΕ, της διαχείρισης και της φύλαξης του υλικού που χρειάζεται για τη λειτουργία της.
- ε) Καταρτίζει τον οικονομικό ισολογισμό και απολογισμό του έτους, τηρεί τα λογιστικά βιβλία της Κεντρικής Διοίκησης, τα αποδεικτικά εισαγωγής υλικού και τα λοιπά απαραίτητα δικαιολογητικά.
- στ) Παρέχει συμβουλές για πάσης φύσεως οικονομικά θέματα που προκύπτουν στην Περιφερειακή Διοίκηση.
- ζ) Εισπράττει τα έσοδα της Κεντρικής Διοίκησης του ΣΚΛΕ και έχει την ευθύνη της διαφύλαξης της περιουσίας της.

η) Τηρεί οικονομικά στατιστικά στοιχεία.

Τον υπάλληλο του κλάδου αυτού, όταν απουσιάζει, αναπληρώνει, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ένας από τους υπαλλήλους του κλάδου ΔΕ Διοικητικού.

Γ. Κλάδος ΔΕ Διοικητικός:

α) Επικουρεί τον Οικονομικό Διευθυντή στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του, εφόσον παρίσταται ανάγκη.

β) Εκτελεί όλη τη γραφική εργασία.

γ) Τηρεί το αρχείο, μητρώο και πρωτόκολλο.

δ) Φροντίζει για κάθε θέμα που έχει σχέση με την οργάνωση της γραμματειακής στήριξης, σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΔΣ.

ε) Συντάσσει κάθε εν γένει έγγραφο, τηρεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων του ΔΣ και του Συνεδρίου του ΣΚΛΕ, διακινεί και επιδίδει υπηρεσιακά έγγραφα, αλληλογραφία κ.ά. αρμοδίως.

στ) Τηρεί βιβλία στατιστικής.

ζ) Συνεπικουρεί στην οργάνωση του Συνεδρίου των Αντιπροσώπων του ΣΚΛΕ.

η) Μεταφράζει κείμενα από την ελληνική σε αγγλική γλώσσα και αντίστροφα.

Δ. Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων:

Πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες εργασίες για την λειτουργία του ΔΣ καθ' υπόδειξη και σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΔΣ.

Ε. Νομικός Σύμβουλος:

α) Παρέχει νομική κάλυψη και υποστήριξη στο ΣΚΛΕ.

β) Συντάσσει γνωμοδοτήσεις επί θεμάτων νομικής φύσεως για κάθε ζήτημα οργάνωσης και λειτουργίας του ΣΚΛΕ και προώθησης των καταστατικών σκοπών του.

γ) Εκπροσωπεί τον ΣΚΛΕ ενώπιον διοικητικών και δικαστικών αρχών.

4. Περιφερειακά Τμήματα:

Σε κάθε Περιφερειακό Τμήμα συνιστάται μία (1) οργανική θέση κλάδου ΔΕ Διοικητικού με ανάλογα προσόντα και αρμοδιότητες.

Άρθρο 117

Καταργούμενες διατάξεις

Με την δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργείται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 και η παρ. 5 του άρθρου 111 του ν. 4387/2016 (Α' 85).

Άρθρο 118

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα 21/08.2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Εσωτερικών

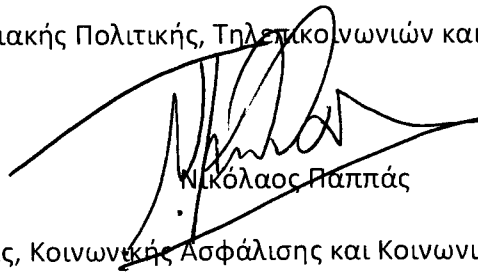
Παναγιώτης Σκουρλέτης

Οικονομίας και Ανάπτυξης

Δημήτριος Παπαδημητρίου

Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

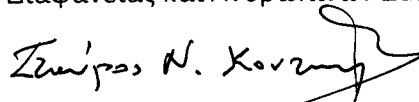
Νικόλαος Παππάς

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ευτυχία Αχτσιόγλου

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

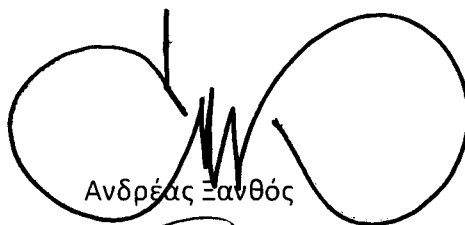
Σταύρος Κοντονής

Οικονομικών

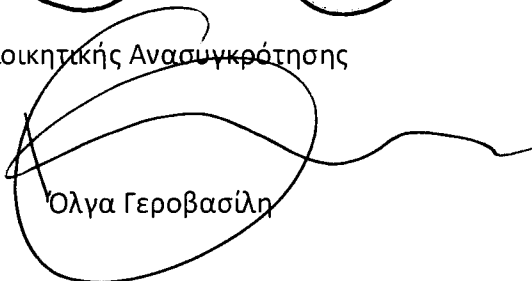
Ευκλείδης Τσακαλώτος

Υγείας

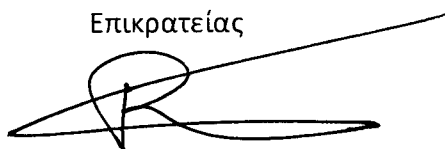
Ανδρέας Ξανθός

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Όλγα Γεροβασίλη

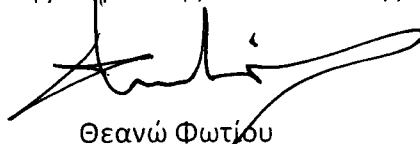
Επικρατείας

Χριστόφορος Βερναρδάκης

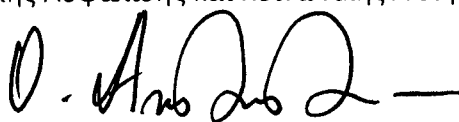
ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Θεανώ Φωτίου

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ουρανία Αντωνοπούλου

Οικονομικών

Γεώργιος Χουλιάρáκης

Υγείας

Πάυλος Πολάκης

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Αναστάσιος Πετρόπουλος

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμ. 236 / 19 / 2017

ΕΚΘΕΣΗ

*Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)*

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις»

Α. Με τις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου ρυθμίζονται συνταξιοδοτικά θέματα του Δημοσίου, συμπληρώνονται και τροποποιούνται λοιπές διατάξεις του ν. 4387/2016 και ρυθμίζονται εργασιακά λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Με τις διατάξεις του κεφαλαίου αυτού συμπληρώνονται και τροποποιούνται διατάξεις για τις συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων και των στρατιωτικών. Ειδικότερα:

1.α. Συμπληρώνεται το άρθρο 5 του ν. 4387/2016, ως προς τις εργοδοτικές εισφορές που καταβάλλονται για όσους διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου.

β. Διευκρινίζεται ότι η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των 15 ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.

γ. Διευκρινίζεται το χρονικό διάστημα ασφάλισης που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου και των στρατιωτικών, στις περιπτώσεις που δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης πέντε (5) ή δέκα (10) ετών (ανάλογα με τον χρόνο έναρξης καταβολής της σύνταξης) από το 2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης. Σε αυτές τις περιπτώσεις αναζητείται χρόνος ασφάλισης και πριν την 1.1.2002 και μέχρι τη συμπλήρωση πέντε (5) ή δέκα (10) ετών, κατά περίπτωση.

δ. Ορίζεται ότι το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών.

ε. Προστίθεται στους χρόνους που θεωρούνται ως συντάξιμοι και ο χρόνος άδειας άνευ αποδοχών μέχρι ένα μήνα κατ' έτος με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

στ. Ορίζεται ότι το συνολικό ποσοστό της μείωσης της σύνταξης σε περίπτωση πρόωρης αποχώρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.

ζ. Τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 63 του π.δ. 169/2007, που ορίζει αναστολή της σύνταξης αν ο δικαιούχος καταδικαστεί σε ποινή κάθειρξης για οποιοδήποτε αδίκημα και μέχρι τη λήξη της ποινής και πλέον ορίζεται ότι η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται για όσο διάστημα ο δικαιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε στρέφεται κατά του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για συνταξιοδότηση λόγω θανάτου.

η. Καταργούνται, ως προς τα πρόσωπα των οποίων η σύνταξη υπολογίζεται βάσει των ρυθμίσεων του ν. 4387/2016, οι διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007, που ορίζουν ότι το επίδομα θέσης ευθύνης περιλαμβάνεται στις συντάξιμες αποδοχές μόνο για όσους έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου, όχι κατά αναπλήρωση ή κατά ανάθεση, τουλάχιστον για μία διετία. **(άρθρα 1 – 2)**

2.α. Προσδιορίζονται οι συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές, για όσους αμείβονται, από 1.1.2017 σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017 (νέα ειδικά μισθολόγια).

β. Αναγνωρίζεται ότι το δικαίωμα στη σύνταξη είναι अपαράγραπτο, τα δε οικονομικά αποτελέσματα που γεννώνται από την άσκηση του δικαιώματος αυτού ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016 (δηλ. όσων αποχώρησαν/αποχωρούν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και μετά).

γ. Καταργούνται οι διατάξεις σχετικά με την απώλεια του δικαιώματος σύνταξης σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης για τα οριζόμενα στο άρθρο 62 περ. β' του π.δ. 169/2007 αδικήματα και τη μεταβίβαση του δικαιώματος αυτού στη σύζυγο και τα τέκνα, καθώς και ορισμένες διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 3075/2002, με τις οποίες ορίζονται προθεσμίες για την άσκηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. **(άρθρα 3 – 5)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

1.α. Διευκρινίζεται το χρονικό διάστημα ασφάλισης που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων των πρώην Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), που κατέθεσαν αίτηση συνταξιοδότησης εντός του έτους 2016, στις περιπτώσεις που δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης πέντε (5) ή δέκα (10) ετών (ανάλογα με τον χρόνο έναρξης καταβολής της σύνταξης) από το 2002.

β. Επέρχεται νομοτεχνική βελτίωση στο άρθρο 30 του ν. 4387/2016, ως προς τους ασφαλισμένους που εξαιρούνται από την προσαύξηση της σύνταξης λόγω καταβολής αυξημένων εισφορών.

γ. Ορίζεται το αρμόδιο όργανο για τον χαρακτηρισμό των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών των ασφαλισμένων στα οριζόμενα ειδικά ταμεία. **(άρθρα 6 – 8)**

2.α. Προβλέπεται ως χρόνος ασφάλισης στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) και ο χρόνος που αναγνωρίζεται βάσει της παρ. 5 του άρθρου 53 του ν. 3518/2006 (δηλ. χρόνος στη πρόσθετη ασφάλιση αγροτών που αναγνωρίζεται στον κλάδο κύριας ασφάλισης αγροτών). Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν μηνιαία εισφορά ύψους 20% επί του 70% του προβλεπόμενου, κατά την υποβολή της αίτησης, κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

β. Συμπληρώνεται το άρθρο 38 του ν. 4387/2016, ως προς τις εργοδοτικές εισφορές που καταβάλλονται για όσους διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα στους αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες να επιλέξουν ως βάση υπολογισμού των εισφορών τους ποσό μεγαλύτερο από το μηνιαίο εισόδημα τους με την επιφύλαξη του ανώτατου ορίου ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος. **(άρθρα 9 - 11)**

3. Θέματα όπως η συγχώνευση ή κατάργηση υπηρεσιών ή οργανικών μονάδων του ΕΦΚΑ, η κατάργηση ή μεταφορά των αρμοδιοτήτων τους κ.λπ., πλην της σύστασης οργανικών μονάδων, μπορούν να ρυθμίζονται και με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ. **(άρθρο 12)**

4.α. Αποσαφηνίζονται τα απαιτούμενα προσόντα για τη θέση του ειδικού επιστήμονα και του αναπληρωτή του στο ΔΣ του ΕΦΚΑ.

β. Αυξάνονται κατά ανώτατο αριθμό σε δύο (2) από ένα (1) που ισχύει, ο αριθμός των υπαλλήλων του ΕΦΚΑ, που εκτελούν χρέη γραμματέα στο ΔΣ αυτού. **(άρθρο 13)**

5. Επαναφέρεται ο αριθμός των κενών οργανικών θέσεων του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, οι οποίες είχαν καταργηθεί μετά την ένταξη των εν λόγω φορέων στον ΕΦΚΑ. **(άρθρο 14)**

6. Ορίζονται οι εκπρόσωποι των υπαλλήλων στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΕΦΚΑ και του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ) για το χρονικό διάστημα μέχρι τη διεξαγωγή της διαδικασίας εκλογής τους από τους εν λόγω φορείς. **(άρθρο 15 και 18)**

7. Επανακαθορίζεται η διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στον ΕΦΚΑ. **(άρθρο 16)**

8. Επαναπροσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της επικουρικής σύνταξης, για τους μέχρι 31.12.2013 ασφαλισμένους, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης από την 1.1.2015 και εφεξής.

Ειδικότερα, προβλέπεται ότι το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και την 31.12.2014 υπολογίζεται

με βάση το υφιστάμενο ποσοστό αναπλήρωσης (0,45%), το οποίο για κάθε έτος ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό επί των συνταξίμων αποδοχών κάθε ασφαλισμένου που υπεβλήθησαν σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης (αντί των αποδοχών που υπολογίζονται για την έκδοση της κύριας σύνταξης).

Ως συντάξιμες αποδοχές νοούνται: **α)** για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου που υπόκεινται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης, από το έτος 2002 έως το έτος 2014. **β)** για τους αυτοαπασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, το εισόδημα που υπόκειται σε εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης του κάθε ασφαλισμένου από το έτος 2002 έως το έτος 2014. Για τους ασφαλισμένους με ποσό εισφοράς υπέρ επικουρικής ασφάλισης, που προκύπτει ανάλογα με την αξία ή την ποσότητα επί των αγοραζομένων ή πωλουμένων προϊόντων, ο μέσος όρος μηνιαίων τεκμαρτών αποδοχών που προκύπτουν από την αναγωγή των πραγματικά καταβληθεισών μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών, των ετών 2002 έως και 2014, θεωρώντας ως ποσοστό εισφοράς το 6%. Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών στις ανωτέρω κατηγορίες, λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος αναπροσαρμολύσιμο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016. **(άρθρο 17)**

9. Προβλέπεται η: **α)** πρόσβαση του συνόλου των υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) του ΕΦΚΑ στο Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) για τη διευκόλυνση αιτημάτων παροχής σχετικών πληροφοριών και **β)** υποχρέωση παροχής στο ΚΕΑΟ κάθε διαθέσιμης πληροφορίας από τρίτους (φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και κρατικές υπηρεσίες) για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. **(άρθρο 19 - 20)**

10. Επανακαθορίζονται οι μηνιαίες κρατήσεις των μετόχων του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ), οι οποίες ορίζονται σε ποσοστό 4,5% επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές προσδιορίζονται για την κύρια σύνταξη. **(άρθρο 21)**

11. Υπάγονται, από 1.1.2017 και εφεξής, στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημόσιων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) και του πρώην Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΤΑΝ) του ΕΤΑΑ:

(i) οι αυτοαπασχολούμενοι, που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ),

(ii) οι δικηγόροι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους, και ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, από την ημερομηνία έναρξης του επαγγέλματος στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί και αφορούν σε περίοδο ασφάλισης από 1.1.2017 έως την ισχύ της υπό ψήφιση ρύθμισης, συμψηφίζονται ή επιστρέφονται, πλην των ασφαλιστικών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη.

Τα ανωτέρω πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ μέχρι την ισχύ του υπό ψήφιση νόμου και για τα οποία προκύπτει, διακοπή της ασφάλισής τους στον ΕΦΚΑ, μπορούν προαιρετικά να συνεχίσουν την ασφάλισή

τους για το σύνολο των κλάδων ασφάλισης στους οποίους υπάγονταν μέχρι τη διακοπή της υποχρεωτικής τους ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται με βάση το προβλεπόμενο από το άρθρο 39 του ν. 4387/2016 κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος για τους ασφαλισμένους άνω 5ετίας. **(άρθρο 22)**

12. Προβλέπεται η ατελής σημείωση στα υποθηκοφυλακεία και δήλωση στα γραφεία κτηματογράφησης και τα κτηματολογικά γραφεία της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο ΕΤΕΑ και ήδη ΕΤΕΑΕΠ Ταμείων, Τομέων Κλάδων και Λογαριασμών κ.λπ. **(άρθρο 23)**

13. Επανακαθορίζεται το ασφαλιστικό καθεστώς που θα διέπει κατηγορίες αιρετών οργάνων (δημάρχους, περιφερειάρχες, βουλευτές κ.λπ.) του Δημοσίου σχετικά με το ύψος των ασφαλιστικών τους εισφορών για κύρια και επικουρική ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη και εφάπαξ παροχή. **(άρθρο 24)**

14. Οι γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται, δεν εφαρμόζονται στους δικαιούχους που πάσχουν από αναπηρία, που οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50%, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης. Η ρύθμιση αυτή δεν εφαρμόζεται σε συνταξιούχους που αναλαμβάνουν μόνιμη ή με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εργασία σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης. **(άρθρο 25)**

15.α. Παρέχεται η δυνατότητα μεταφοράς, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, υπαλλήλων μεταξύ των ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ, ΟΓΑ και ΝΑΤ, με μεταφορά της οργανικής τους θέσης, με την ίδια εργασιακή σχέση, κλάδο ή ειδικότητα, βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν.

β. Η παραπάνω δυνατότητα παρέχεται, υπό τις αναφερόμενες προϋποθέσεις, και για τη μεταφορά υπαλλήλων των προαναφερόμενων φορέων σε κενές οργανικές θέσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Αν δεν υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις, οι υπάλληλοι μεταφέρονται με την οργανική τους θέση και υποχρεούνται να υπηρετήσουν για μια τουλάχιστον πενταετία στην οριζόμενη Γενική Διεύθυνση. **(άρθρο 26)**

16. Επιτρέπεται η μετάταξη του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετεί στον ΕΦΚΑ σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, με την ίδια σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, η μετάταξη γίνεται με μεταφορά της θέσης που κατέχει ο μετατασσόμενος σε κλάδο ή ειδικότητα της υπηρεσίας του αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας του τίτλου σπουδών που κατέχει, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. **(άρθρο 27)**

17. Ορίζονται τα όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν σε θέματα έργων που εκτελούνται, από την έναρξη λειτουργίας του ΕΦΚΑ κ.λπ. **(άρθρο 28)**

18. Αναστέλλεται η καταβαλλόμενη σύνταξη για όσο διάστημα ο συνταξιούχος του ΕΦΚΑ εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και υπό την προϋπόθεση ότι το αδίκημα λόγω του οποίου καταδικάσθηκε στρέφεται κατά ασφαλιστικού φορέα. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιούχους αυτής σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. **(άρθρο 29)**

19. Αίρεται η καταληκτική ημερομηνία της 30.6.2017 και ισχύει εις το διηνεκές, το δικαίωμα που είχε παραχωρηθεί σε συνταξιούχους λήψης αναπηρικής σύνταξης και δικαιούχους επιδομάτων αναπηρίας, προκειμένου αυτοί να συνεχίζουν να λαμβάνουν τις σχετικές παροχές για ένα εξάμηνο, εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕΠΑ, χωρίς υπαιτιότητά τους, ιατρική κρίση περί του ποσοστού αναπηρίας τους. **(άρθρο 30)**

20. Επανακαθορίζεται:

α. ο χρόνος ηλικίας του ανασφάλιστου διαζευγμένου συζύγου (ο γάμος λύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 25^{ου} έτους, αντί του 35^{ου} που ισχύει), για τη διατήρηση ως άμεσα ασφαλισμένου του δικαιώματος παροχών ασθένειας σε είδος και

β. ο τρόπος υπολογισμού της καταβαλλόμενης μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ υγειονομικής περίθαλψης στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, για τη συνέχιση του προαναφερόμενου δικαιώματος. **(άρθρο 31)**

21. Απαλλάσσονται πλήρως από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη για το χρονικό διάστημα από 1.6.2017 έως 31.5.2019, οι κάτοικοι του οικισμού Βρίσα της Δημοτικής Ενότητας Πολιχνίτου του Δήμου Λέσβου του νομού Λέσβου, υπό τους όρους και προϋποθέσεις της σχετικής κ.υ.α. **(άρθρο 32)**

ΜΕΡΟΣ Β΄

1. Προβλέπεται η υποχρεωτική επίδειξη αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου αποδεικτικού της ταυτοπροσωπίας εγγράφου, από τους ευρισκόμενους στο χώρο εργασίας, εάν αυτό τους ζητηθεί κατά την διάρκεια ελέγχου από επιθεωρητές εργασίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ). Οι προβλεπόμενες κυρώσεις για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας επιβάλλονται (πέραν του εργοδότη που ισχύει) και σε οποιονδήποτε τρίτο αρνείται την είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών κ.λπ. κατά τη διάρκεια ελέγχου. **(άρθρο 33)**

2.α. Επανακαθορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις προσωρινής ή οριστικής διακοπής της λειτουργίας μιας επιχείρησης, ή εκμετάλλευσης ή τμήματός της ή στοιχείου του εξοπλισμού της, όταν κριθεί από τους διενεργούντες τον έλεγχο επιθεωρητές του ΣΕΠΕ ότι υπάρχουν παραβάσεις που εγκυμονούν άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζόμενων.

β. Ορίζονται, στο πλαίσιο των διοικητικών κυρώσεων για παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας, οι περιπτώσεις για τις οποίες επιβάλλεται προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, η διάρκεια αυτής και τα όργανα που την επιβάλλουν και την εκτελούν.

γ. Οι ποινές του άρθρου 28 του ν. 3996/2011 επιβάλλονται και στους εργοδότες που παραβιάζουν την πράξη ή την απόφαση περί προσωρινής ή οριστικής διακοπής, που έχει επιβληθεί κατά τα ανωτέρω. **(άρθρα 34 - 36)**

3. Ορίζεται ο τρόπος και το όργανο επιβολής των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων στην περίπτωση μη αναγραφής εργαζόμενου στον ισχύοντα πίνακα προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2874/2000.

(άρθρο 37)

4. Καθορίζεται η διαδικασία τήρησης στοιχείων από τον εργοδότη στο σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «ΕΡΓΑΝΗ» και στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Σ.ΕΠ.Ε. (ΟΠΣ - ΣΕΠΕ). Ειδικότερα : α) στο «ΕΡΓΑΝΗ» είναι υποχρεωτική η τήρηση στοιχείων όπως κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, καθώς και η υπερεργασία και η νόμιμη κατά την ισχύουσα νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση των εργαζομένων κ.λπ.. β) στο ΟΠΣ - ΣΕΠΕ είναι υποχρεωτική η τήρηση των στοιχείων του απασχολούμενου προσωπικού σε οικοδομική εργασία ή τεχνικό έργο. **(άρθρα 38 - 39)**

5. Ορίζεται η διαδικασία αναγγελίας από τον εργοδότη για κάθε περίπτωση οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού ή καταγγελίας σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου ή λήξη σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου στο σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «ΕΡΓΑΝΗ» κ.λπ. **(άρθρο 40)**

6. Αποκλείονται οι οικονομικοί κ.λπ., φορείς, από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων εφόσον αυτοί έχουν διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

Μεταξύ άλλων, στις εν λόγω συμβάσεις, πρέπει να περιλαμβάνεται ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, και πρόληψης επαγγελματικού κινδύνου, διαφορετικά η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής. Προβλέπεται ότι, η επιβολή για δεύτερη φορά κύρωσης από το ΣΕΠΕ για παραβάσεις που χαρακτηρίζονται ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας οδηγεί υποχρεωτικά σε έκπτωση του οικονομικού φορέα από τη σύμβαση ή το πρόγραμμα. **(άρθρο 41)**

7. Επανακαθορίζονται θέματα αναφορικά με τις πρακτικές λεπτομέρειες ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων στις επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις και με την προστασία των δικαιωμάτων αυτών, κ.λπ.

(άρθρα 42 - 45)

8.α. Προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης του επιδόματος μητρότητας του άρθρου 6 του ν. 4097/2012 (για τις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες) και σε αυτές που κυοφορούν, τις τεκμαιρόμενες μητέρες (στις περιπτώσεις της παρένθετης μητρότητας), καθώς και σε όσες υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών.

β. Η τεκμαιρόμενη μητέρα που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας δικαιούται το μεταγενέθλιο τμήμα της άδειας μητρότητας (δηλ. άδεια διάρκειας εννέα εβδομάδων) που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 1993 και του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 2000-2001, το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν. 2874/2000, καθώς και τις πάσης φύσεως αποδοχές και επιδόματα που συνδέονται με αυτήν, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις επιμέρους καταστατικές διατάξεις του φορέα ασφάλισής της.

Επίσης η τεκμαιρόμενη μητέρα δικαιούται και την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας του άρθρου 142 του ν. 3655/2008 (άδεια έξι μηνών με καταβολή του οριζόμενου ποσού από τον ΟΑΕΔ). **(άρθρο 46)**

9.α. Η ειδική γονική άδεια της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4075/2012 (δέκα εργάσιμες ημέρες κατ' έτος με αποδοχές) χορηγείται και στο φυσικό, θετό ή ανάδοχο γονέα παιδιού ηλικίας έως 18 ετών συμπληρωμένων, το οποίο πάσχει από βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down ή αυτισμό.

β. Η προστασία έναντι της καταγγελίας της σχέσης εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 1483/1984, ισχύει και για τις εργαζόμενες που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως έξι ετών, με χρονική αφετηρία την τοποθέτηση του τέκνου στην οικογένεια, καθώς και για τις εργαζόμενες που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, είτε ως τεκμαιρόμενες μητέρες, με χρονική αφετηρία τη γέννηση του παιδιού, είτε ως γυναίκες που κυοφορούν.

(άρθρα 47 - 48)

10. Προστίθενται διατάξεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.), καθώς και στον Εισαγωγικό Νόμο αυτού, σχετικά με:

α. Την συζήτηση των αγωγών και των τακτικών ένδικων μέσων επί των διαφορών για άκυρη απόλυση, μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς και ορίζεται ότι αυτή (η συζήτηση) προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή τους (και επί αναβολής μέσα σε 30 ημέρες) και η απόφαση δημοσιεύεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη συζήτηση.

β. Τη δυνατότητα έκδοσης διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού, κατά τις διατάξεις των άρθρων 623 έως 636 του Κ.Πολ.Δ., εφόσον η σύναψη της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας και το ύψος του μισθού αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο ή με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία εκδόθηκε μετά από ομολογία ή αποδοχή της αίτησης του οφειλέτη.

Τυχόν ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 614 αριθμ. 3 του Κ.Πολ.Δ. (εργατικές διαφορές), σχετικά με την καταβολή δικαστικού ενσήμου, τέλους απογράφου, παραβόλου και κάθε άλλου τέλους ή φόρου ισχύουν ανάλογα και για την εν λόγω διαταγή πληρωμής, καθώς και για την ανακοπή κατ' αυτής και τα ένδικα μέσα και βοηθήματα κατά της απόφασης ανακοπής.

Στην ανωτέρω διαδικασία έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού δεν καταβάλλεται (όπως ισχύει για τις εργατικές διαφορές) δικαστικό ένσημο, για το μέχρι του ποσού της εκάστοτε καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου αίτημα της αίτησης. Στις περιπτώσεις αιτήσεων για την έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού, για τις οποίες καταβάλλεται δικαστικό ένσημο, αυτό καθορίζεται σε ποσοστό τέσσερα τοις χιλίοις (4%) επί της αξίας του αντικειμένου της αίτησης (όπως ισχύει για τις εργατικές διαφορές).

(άρθρα 49 - 51)

ΜΕΡΟΣ Γ'

1. Συμπληρώνεται ο σκοπός του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας που συστάθηκε στον ΟΑΕΔ με τις διατάξεις της παρ. 2 του ν. 3986/2011 υπέρ των αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενων με την ενίσχυση της απασχόλησης αυτών. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του ΔΣ του ΟΑΕΔ, καταρτίζονται προγράμματα για την ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενων, καθορίζονται και εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για την ενίσχυση, η διαδικασία, ο χρόνος, ο τόπος και ο τρόπος της ενίσχυσης, το ύψος αυτής κ.λπ.

Επανακαθορίζονται, επίσης, οι προϋποθέσεις της τεκμαιρόμενης διακοπής του επαγγέλματος για τους ασφαλισμένους που υπάγονταν στο Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ), προκειμένου να δικαιούνται τη χορήγηση του βοηθήματος του ανωτέρω Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας (τροποποιείται το ανώτερο όριο εισοδήματος του προηγούμενου έτους και μειώνεται η περίοδος αναμονής, δηλ. της μη άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας από 8 μήνες σε 6 μήνες).

(άρθρο 52)

2. Καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την επιδότηση ανεργίας στις περιπτώσεις που ο άνεργος έχει ασκήσει το δικαίωμα που του παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920 και έχει θεωρήσει τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας του ως καταγγελία της σχέσης εργασίας από τον εργοδότη. Συγκεκριμένα, ο εν λόγω άνεργος επιδοτείται εάν, μαζί με την αίτηση για επιδότηση, προσκομίσει στον ΟΑΕΔ την εξώδικη δήλωση με την οποία άσκησε το εν λόγω δικαίωμα και το αποδεικτικό κοινοποίησής της στον εργοδότη. Εντός έξι μηνών από την υποβολή της αίτησης, ο άνεργος οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ είτε έγγραφα που αποδεικνύουν την εξόφληση της αποζημίωσης απόλυσης από τον εργοδότη είτε την αγωγή που άσκησε κατά αυτού. Σε περίπτωση παράβασης των προαναφερομένων, καθώς και εάν η ασκηθείσα αγωγή δεν γίνει τελεσίδικα δεκτή, η επιδότηση ανεργίας διακόπτεται και τα ήδη καταβληθέντα ποσά επιστρέφονται.

(άρθρο 53)

3. Ορίζεται ότι για τη σύσταση, αλλοίωση, μετάθεση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί των πάσης φύσεως ακινήτων του καταργηθέντος Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) που περιέρχονται στον ΟΑΕΔ (σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία), ο ΟΑΕΔ απαλλάσσεται από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο (άμεσο ή έμμεσο), από κάθε εισφορά και τέλος υπέρ Δημοσίου ή τρίτων και απολαύει εν γένει όλων ανεξαιρέτως των

δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών ατελειών και προνομίων του Δημοσίου. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που εισάγουν ειδικότερες ρυθμίσεις, ατέλειες ή απαλλαγές υπέρ του καταργηθέντος ΟΕΚ για τη διαχείριση των ακινήτων του ισχύουν και υπέρ του ΟΑΕΔ. **(άρθρο 54)**

4. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3863/2010, σχετικά με τη διαδικασία έγκρισης των προϋπολογισμών εφαρμόζεται, για το σύνολο των φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αντί αποκλειστικά για τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) που ισχύει σήμερα. **(άρθρο 55)**

5. Τροποποιείται η περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 και προβλέπεται ότι, μεταξύ των θεμάτων που εξετάζουν οι οριζόμενες Α/θμίες και Β/θμίες υγειονομικές επιτροπές είναι και ο χαρακτηρισμός της ανικανότητας προς εργασία οφειλόμενη σε επαγγελματική ασθένεια για αλλαγή θέσης εργασίας του εργαζόμενου, κ.λπ. **(άρθρο 56)**

6. Παραμένει στο ΝΑΤ η κυριότητα του ακινήτου που βρίσκεται επί της οδού Εθνικής Αντιστάσεως 1 στον Πειραιά, για τις ανάγκες στέγασης των υπηρεσιών του και την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων του, καθώς και δύο αυτοκίνητα που εξυπηρετούσαν τις ανάγκες του μέχρι 31.12.2016. Η εν λόγω ρύθμιση ισχύει από 1.1.2017. **(άρθρο 57)**

7. Συνιστώνται στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) δέκα (10) οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, κλάδου ΠΕ Πληροφορικής. **(άρθρο 58)**

8. Παρέχεται η δυνατότητα παράτασης εκ νέου, των συμβάσεων του επικουρικού προσωπικού των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας, καθώς και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ), από τη λήξη τους (30.09.2017), μέχρι την κατάρτιση προσωρινών πινάκων διοριστέων επικουρικού προσωπικού, και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31^{ης}.01.2018, υπό την προϋπόθεση κάλυψης της σχετικής δαπάνης από τους προϋπολογισμούς των εν λόγω ν.π.δ.δ. **(άρθρο 59)**

9. Παρέχεται η δυνατότητα στο Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να καταρτίζει και να εφαρμόζει προγράμματα ανοιχτής κοινωνικής φροντίδας και κλειστής περίθαλψης για την προστασία των υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων. Επιπροσθέτως, ορίζονται οι φορείς υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίζει με απόφασή του τα ειδικότερα θέματα για την υλοποίηση της διάταξης. **(άρθρο 60)**

ΜΕΡΟΣ Δ'

Θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο ρυθμίσεων κατ' εφαρμογή διατάξεων της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ). Ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

α. Δίνονται οι σχετικοί ορισμοί («Άτομα με Αναπηρίες», «Σύμβαση» κ.λπ.) και οι κατευθυντήριες διατάξεις για την ισότιμη άσκηση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ και την ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις δημόσιες πολιτικές.

β. Ορίζεται ο, αρμόδιος για τη συνοχή του κυβερνητικού έργου, Υπουργός Επικρατείας ως ο Συντονιστικός Μηχανισμός για την παρακολούθηση όλων των θεμάτων που αφορούν στα Δικαιώματα των ΑμεΑ. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου κατόπιν πρότασης του ανωτέρω Υπουργού είναι δυνατή η σύσταση στο γραφείο του μέχρι δύο (2) θέσεων μετακλητών διοικητικών υπαλλήλων ή ειδικών συνεργατών εξειδικευμένων σε θέματα αναπηρίας.

γ. Ορίζονται:

- Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως Κεντρικό Σημείο Αναφοράς για θέματα που άπτονται της εφαρμογής της Σύμβασης.
- Ο Γενικός ή Διοικητικός Γραμματέας σε κάθε Υπουργείο ως Σημείο Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης ανά τομέα κυβερνητικής αρμοδιότητας.
- Ο Συνήγορος του Πολίτη ως η συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή που αποτελεί το Πλαίσιο για την Προαγωγή της εφαρμογής της Σύμβασης (Πλαίσιο Προαγωγής). **(άρθρα 61 - 76)**

ΜΕΡΟΣ Ε΄

Ρυθμίζεται η οργάνωση και λειτουργία του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος» (ΣΚΛΕ). Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι:

α. Πόροι του ΣΚΛΕ είναι τα έσοδα από την εγγραφή νέων μελών, η ετήσια εισφορά των τακτικών μελών, τυχόν έκτακτες εισφορές των τακτικών μελών, επιχορηγήσεις, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, έσοδα από την υλοποίηση προγραμμάτων με εθνική ή κοινοτική χρηματοδότηση, κ.λπ.

β. Συνιστώνται έξι (6) οργανικές θέσεις στην Κεντρική Διοίκηση του ΣΚΛΕ. Οι αποδοχές, αποζημιώσεις και λοιπά έξοδα των υπαλλήλων του ΣΚΛΕ καλύπτονται από τους ίδιους πόρους του ΣΚΛΕ και σε καμία περίπτωση δεν βαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός. **(άρθρα 77 - 118)**

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη ύψους **55 χιλ. ευρώ** περίπου, από τη σύσταση δύο θέσεων μετακλητών διοικητικών υπαλλήλων ή ειδικών συνεργατών εξειδικευμένων σε θέματα αναπηρίας. **(άρθρο 71)**

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

1. Ενδεχόμενη δαπάνη από την δυνατότητα εφαρμογής προγραμμάτων ανοιχτής κοινωνικής φροντίδας και κλειστής περίθαλψης για την προστασία των υπερηλίκων. Ο φορέας, που θα επιβαρύνεται και το ύψος της δαπάνης εξαρτάται και θα καθορισθεί από την υπουργική απόφαση, που θα εκδοθεί. **(άρθρο 60)**

2. Απώλεια εσόδων από την απαλλαγή του ΟΑΕΔ από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο (άμεσο ή έμμεσο), από κάθε εισφορά και τέλος υπέρ Δημοσίου ή τρίτων για τη σύσταση, αλλοίωση, μετάθεση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί των πάσης φύσεως ακινήτων του καταργηθέντος Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) που περιέρχονται στον ΟΑΕΔ, με παράλληλη εξοικονόμηση δαπάνης στον προϋπολογισμό του ΟΑΕΔ. **(άρθρο 54)**

III. Επί του προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ, ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ετήσια δαπάνη από τη μη εφαρμογή υφιστάμενων διατάξεων σχετικά με τη διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας κ.λπ. στους αναφερόμενους δικαιούχους υπό την προϋπόθεση ότι ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης. **(άρθρο 25)**

2. Δαπάνη από:

α. τη δυνατότητα χορήγησης του επιδόματος μητρότητας του άρθρου 6 του ν. 4097/2012 (για τις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες) και σε αυτές που κυοφορούν, τις τεκμαιρόμενες μητέρες (στις περιπτώσεις της παρένθετης μητρότητας), καθώς και σε όσες υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών **(άρθρο 46 παρ. 1)** και

β. την επέκταση του δικαιώματος της άδειας μητρότητας, καθώς και των πάσης φύσεως αποδοχών και επιδομάτων που συνδέονται με αυτήν, στις τεκμαιρόμενες μητέρες που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας. **(άρθρο 46 παρ. 2)**

3. Ενδεχόμενη δαπάνη από τον περιορισμό της αναστολής της καταβαλλόμενης σύνταξης αποκλειστικά και μόνον σε συνταξιούχους που εκτίουν στερητική της ελευθερίας τους ποινή, για αδικήματα κατά του ασφαλιστικού φορέα. **(άρθρο 29)**

4. Απώλεια εσόδων από: **α.** τον προσδιορισμό χαμηλότερου ασφαλιστρού (σε σχέση με τα γενικώς ισχύοντα για την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης στον ΕΦΚΑ) για την αναγνώριση χρόνου στη πρόσθετη ασφάλιση αγροτών που αναγνωρίζεται στον κλάδο κύριας ασφάλισης αγροτών, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να εκτιμηθεί, διότι εξαρτάται από τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα προβούν στην αναγνώριση αυτή, **(άρθρο 9)**

β. την υπαγωγή στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ των εγγεγραμμένων στο ΤΕΕ και στους Δικηγορικούς Συλλόγους μόνο για όσο ασκούν επαγγελματική

δραστηριότητα σύμφωνα με την έναρξη και διακοπή αυτής στην Δ.Ο.Υ.. (δηλ. την αποσύνδεση της ασφάλισης από την ιδιότητα). **(άρθρο 22)**

5. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την δυνατότητα των αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών να επιλέξουν ως βάση υπολογισμού των εισφορών τους ποσό μεγαλύτερο από το μηνιαίο εισόδημα τους, το ύψος της οποίας εξαρτάται από τις επιλογές των εν λόγω προσώπων με μελλοντική δαπάνη του φορέα από την καταβολή αυξημένων συντάξεων.

(άρθρο 11)

IV. Επί του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

Δαπάνη, από την ανάληψη εκ μέρους του Οργανισμού, για το χρονικό διάστημα από 1.6.2017 έως 31.5.2019, του μέρους της φαρμακευτικής δαπάνης που αναλογεί στους σεισμόπληκτους του οικισμού Βρίσα της Δημοτικής Ενότητας Πολιχνίτου του Δήμου Λέσβου του νομού Λέσβου. **(άρθρο 32)**

V. Επί του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ετήσια δαπάνη ποσού **176 χιλ. ευρώ** περίπου, από τη σύσταση δέκα (10) θέσεων προσωπικού κλάδου ΠΕ Πληροφορικής στον ΟΑΕΔ, η οποία θα υλοποιείται στον βαθμό πλήρωσης των θέσεων. **(άρθρο 58)**

2. Δαπάνη από την επέκταση της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας (άδεια έξι μηνών με καταβολή του οριζόμενου ποσού από τον ΟΑΕΔ) και στις τεκμαιρόμενες μητέρες που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας. **(άρθρο 46 παρ. 3)**.

3. Δαπάνη του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας που συστάθηκε στον ΟΑΕΔ με τις διατάξεις της παρ. 2 του ν. 3986/2011 από: α) την κατάρτιση προγραμμάτων για την ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενων, το ύψος της οποίας εξαρτάται και θα καθορισθεί με την απόφαση που προβλέπεται να εκδοθεί και β) τον επανακαθορισμό των προϋποθέσεων της τεκμαιρόμενης διακοπής του επαγγέλματος για τους ασφαλισμένους του πρώην ΕΤΑΑ, προκειμένου να δικαιούνται τη χορήγηση του βοηθήματος. **(άρθρο 52)**

VI. Επί των προϋπολογισμών των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Ενδεχόμενη δαπάνη για τα έτη 2017 και 2018, από τη δυνατότητα παράτασης των συμβάσεων επικουρικού προσωπικού μέχρι 31.1.2018, η οποία, σύμφωνα με το επισπεύδον Υπουργείο, θα ανέλθει συνολικά στο ποσό των **204,4 χιλ. ευρώ** περίπου, ανά μήνα. **(άρθρο 59)**

VII. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών του ΤΑΧΔΙΚ και της «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.» (Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Εφάπαξ απώλεια εσόδων, λόγω της μη καταβολής τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, ΤΑΧΔΙΚ, ΕΚΧΑ Α.Ε. κ.λπ., για τη σημείωση στα υποθηκοφυλακεία και τη δήλωση στα γραφεία κτηματογράφησης και τα κτηματολογικά γραφεία της αυτοδίκαιης περιέλευσης της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο ΕΤΕΑ ήδη ΕΤΕΑΕΠ Ταμείων, Τομέων, Κλάδων και Λογαριασμών, με παράλληλη εξοικονόμηση δαπάνης στον προϋπολογισμό του ΕΤΕΑΕΠ. (άρθρο 23)

VIII. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών του ΤΑΧΔΙΚ, του ΕΦΚΑ και του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων, από την είσπραξη τυχόν επιβαλλόμενων χρηματικών ποινών ή/και τη μετατροπή ποινών φυλάκισης σε χρηματικές, για παραβάσεις των διατάξεων του υπό ψήφιση νόμου. (άρθρο 36)

IX. Επί του προϋπολογισμού του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ - Φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

Ετήσια αύξηση εσόδων, ύψους 26 εκ. ευρώ περίπου, από τον επανακαθορισμό των μηνιαίων κρατήσεων των μετόχων του ΜΤΠΥ. (άρθρο 21)

X. Επί των προϋπολογισμών του ΝΑΤ και του ΟΓΑ (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Ετήσια δαπάνη από την επαναφορά των κενών οργανικών θέσεων του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, που είχαν καταργηθεί μετά την ένταξη των εν λόγω φορέων στον ΕΦΚΑ. Η εν λόγω δαπάνη θα υλοποιείται στο βαθμό πλήρωσης των θέσεων αυτών. (άρθρο 14)

Αθήνα, 29 Αυγούστου 2017

Η Γενική Διευθύντρια

Σταυρούλα Μηλιάκου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις»

Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη ύψους **55 χιλ. ευρώ** περίπου, από τη σύσταση δύο θέσεων μετακλητών διοικητικών υπαλλήλων ή ειδικών συνεργατών εξειδικευμένων σε θέματα αναπηρίας. (άρθρο 71)

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

1. Ενδεχόμενη δαπάνη από την δυνατότητα εφαρμογής προγραμμάτων ανοιχτής κοινωνικής φροντίδας και κλειστής περίθαλψης για την προστασία των υπερηλίκων. Ο φορέας, που θα επιβαρύνεται και το ύψος της δαπάνης εξαρτάται και θα καθοριστεί από την υπουργική απόφαση, που θα εκδοθεί. (άρθρο 60)

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπίζεται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην υπουργική απόφαση.

2. Απώλεια εσόδων από την απαλλαγή του ΟΑΕΔ από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο (άμεσο ή έμμεσο), από κάθε εισφορά και τέλος υπέρ Δημοσίου ή τρίτων για τη σύσταση, αλλοίωση, μετάθεση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί των πάσης φύσεως ακινήτων του καταργηθέντος Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) που περιέρχονται στον ΟΑΕΔ. (άρθρο 54)

Η ανωτέρω απώλεια θα αναπληρωθεί από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των κατά περίπτωση φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

III. Επί του προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ, ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ετήσια δαπάνη από τη μη εφαρμογή υφιστάμενων διατάξεων σχετικά με τη διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας κ.λπ. στους αναφερόμενους δικαιούχους υπό την προϋπόθεση ότι ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή

αυτοαπασχόλησης ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης. (άρθρο 25)

2. Δαπάνη από:

- α. τη δυνατότητα χορήγησης του επιδόματος μητρότητας του άρθρου 6 του ν. 4097/2012 (για τις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες) και σε αυτές που κυοφορούν, τις τεκμαιρόμενες μητέρες (στις περιπτώσεις της παρένθετης μητρότητας), καθώς και σε όσες υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών (άρθρο 46 παρ. 1) και
- β. την επέκταση του δικαιώματος της άδειας μητρότητας, καθώς και των πάσης φύσεως αποδοχών και επιδομάτων που συνδέονται με αυτήν, στις τεκμαιρόμενες μητέρες που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας. (άρθρο 46 παρ. 2)

3. Ενδεχόμενη δαπάνη από τον περιορισμό της αναστολής της καταβαλλόμενης σύνταξης αποκλειστικά και μόνον σε συνταξιούχους που εκτίουν στερητική της ελευθερίας τους ποινή, για αδικήματα κατά του ασφαλιστικού φορέα. (άρθρο 29)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του ΕΦΚΑ.

4. Απώλεια εσόδων από: α. τον προσδιορισμό χαμηλότερου ασφαλιστρού (σε σχέση με τα γενικώς ισχύοντα για την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης στον ΕΦΚΑ) για την αναγνώριση χρόνου στη πρόσθετη ασφάλιση αγροτών που αναγνωρίζεται στον κλάδο κύριας ασφάλισης αγροτών, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να εκτιμηθεί, διότι εξαρτάται από τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα προβούν στην αναγνώριση αυτή, (άρθρο 9)
- β. την υπαγωγή στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ των εγγεγραμμένων στο ΤΕΕ και στους Δικηγορικούς Συλλόγους μόνο για όσο ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα σύμφωνα με την έναρξη και διακοπή αυτής στην Δ.Ο.Υ.. (δηλ. την αποσύνδεση της ασφάλισης από την ιδιότητα). (άρθρο 22)

Η απώλεια από τις ανωτέρω αιτίες θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του προϋπολογισμού του ΕΦΚΑ.

IV. Επί του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

Δαπάνη, από την ανάληψη εκ μέρους του Οργανισμού, για το χρονικό διάστημα από 1.6.2017 έως 31.5.2019, του μέρους της φαρμακευτικής δαπάνης που αναλογεί στους σεισμόπληκτους του οικισμού Βρίσα της Δημοτικής Ενότητας Πολιχνίτου του Δήμου Λέσβου του νομού Λέσβου. (άρθρο 32)

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπισθεί από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ.

V. Επί του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό – Φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

1. Ετήσια δαπάνη ποσού **176 χιλ. ευρώ** περίπου, από τη σύσταση δέκα (10) θέσεων προσωπικού κλάδου ΠΕ Πληροφορικής στον ΟΑΕΔ, η οποία θα υλοποιείται στον βαθμό πλήρωσης των θέσεων. **(άρθρο 58)**

2. Δαπάνη από την επέκταση της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας (άδεια έξι μηνών με καταβολή του οριζόμενου ποσού από τον ΟΑΕΔ) και στις τεκμαιρόμενες μητέρες που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας. **(άρθρο 46 παρ. 3).**

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ.

3. Δαπάνη του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας που συστάθηκε στον ΟΑΕΔ με τις διατάξεις της παρ. 2 του ν. 3986/2011 από: α) την κατάρτιση προγραμμάτων για την ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενων, το ύψος της οποίας εξαρτάται και θα καθορισθεί με την απόφαση που προβλέπεται να εκδοθεί και β) τον επανακαθορισμό των προϋποθέσεων της τεκμαιρόμενης διακοπής του επαγγέλματος για τους ασφαλισμένους του πρώην ΕΤΑΑ, προκειμένου να δικαιούνται τη χορήγηση του βοηθήματος. **(άρθρο 52)**

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του εν λόγω Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας.

VI. Επί των προϋπολογισμών των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Ενδεχόμενη δαπάνη για τα έτη 2017 και 2018, από τη δυνατότητα παράτασης των συμβάσεων επικουρικού προσωπικού μέχρι 31.1.2018, η οποία, θα ανέλθει συνολικά στο ποσό των **204,4 χιλ. ευρώ** περίπου, ανά μήνα. **(άρθρο 59)**

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπισθεί από τις πιστώσεις των προϋπολογισμών των ανωτέρω ν.π.δ.δ.

VII. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών του ΤΑΧΔΙΚ και της «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.» (Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Εφάπαξ απώλεια εσόδων, λόγω της μη καταβολής τέλους ή δικαιώματος υπέρ Δημοσίου, ΤΑΧΔΙΚ, ΕΚΧΑ Α.Ε. κ.λπ., για τη σημείωση στα υποθηκοφυλακεία και τη δήλωση στα γραφεία κτηματογράφησης και τα

κτηματολογικά γραφεία της αυτοδίκαιης περιέλευσης της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο ΕΤΕΑ ήδη ΕΤΕΑΕΠ Ταμείων, Τομέων, Κλάδων και Λογαριασμών. (άρθρο 23)

Η ανωτέρω απώλεια θα αναπληρωθεί από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των ανωτέρω φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

VIII. Επί των προϋπολογισμών του ΝΑΤ και του ΟΓΑ (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό - Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Ετήσια δαπάνη από την επαναφορά των κενών οργανικών θέσεων του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, που είχαν καταργηθεί μετά την ένταξη των εν λόγω φορέων στον ΕΦΚΑ. (άρθρο 14)

Η εν λόγω δαπάνη θα υλοποιείται στο βαθμό πλήρωσης των θέσεων αυτών και θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις των προϋπολογισμών των ανωτέρω ν.π.δ.δ..

Αθήνα, 29 Αυγούστου 2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ε. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Ε. ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

ΥΓΕΙΑΣ

Α. ΖΙΩΓΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΟΥ

**ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

με τίτλο

**«ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ,
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»**

1. Γενική Αξιολόγηση

1.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

Άρθρο 1

Η προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 ρυθμίζει τον τρόπο υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των μετακλητών υπαλλήλων με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 ρυθμίζεται ότι όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου, με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των 15 ετών δικαιούνται μειωμένη εθνική σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, το ποσό της οποίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στα 15 έτη ασφάλισης, ήτοι 345,60€.

Με τις διατάξεις της παρ. 3, για λόγους ίσης μεταχείρισης, προβλέπεται ότι για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου ή στρατιωτικών που δεν έχουν χρόνο ασφάλισης έως πέντε έτη για το χρονικό διάστημα από 01.01.2002 μέχρι την ημερομηνία αποχώρησής τους από την υπηρεσία, αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός ή οποιοσδήποτε άλλος χρόνος μπορεί να υπολογισθεί ως συντάξιμος) που έχει πραγματοποιηθεί πριν την 01.01.2002 και μέχρι τη συμπλήρωση πέντε

ετών ασφάλισης συνολικά, με συνυπολογισμό και του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί από 01.01.2002 και μετά. Στις περιπτώσεις που η έναρξη καταβολής της σύνταξης αρχίζει 01.01.2021 και μετά, αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά δέκα ετών ασφάλισης.

Με τις διατάξεις της παρ. 4 προβλέπεται ότι το ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών με βάση τις οποίες υπολογίζεται η σύνταξη (παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016).

Άρθρο 2

Επειδή ο χρόνος αδειας άνευ αποδοχών ενός μηνός θεωρείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 παρέχεται η δυνατότητα αναγνώρισής του και ως συντάξιμου, με την καταβολή από τον ενδιαφερόμενο των ανάλογων ασφαλιστικών εισφορών.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι σε περίπτωση καταβολής μειωμένης σύνταξης λόγω αποχώρησης του υπαλλήλου πριν τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, το συνολικό ποσοστό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 3 προβλέπεται αναστολή καταβολής της σύνταξης μόνο στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους για αδικήματα που στρέφονται κατά του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. και για όσο χρόνο διαρκεί η ποινή.

Με τη διάταξη της παρ. 4 προβλέπεται ότι το επίδομα θέσης ευθύνης περιλαμβάνεται στις συντάξιμες αποδοχές όσων το λαμβάνουν, ανεξάρτητα από το χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας και του τρόπου επιλογής τους για τις θέσεις αυτές (επιλογή μετά από απόφαση του αρμόδιου

διοικητικού οργάνου, ανάθεση άσκησης καθηκόντων, άσκηση των καθηκόντων κατ' αναπλήρωση κ.λ.π.).

Άρθρο 3

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπονται οι συντάξιμες αποδοχές των υπαλλήλων που υπηρετούν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και των στρατιωτικών, που αμείβονται με βάση τις διατάξεις του ν. 4472/2017. Ειδικότερα προβλέπεται ότι, λαμβάνονται υπόψη οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές τους, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155. Επί των αποδοχών αυτών υπολογίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές (ασφαλισμένου και εργοδότη).

Άρθρο 4

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 προβλέπεται ότι το δικαίωμα στη σύνταξη είναι अपαράγραπτο και τα οικονομικά αποτελέσματα άσκησης του ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 καταργούνται οι διατάξεις που προέβλεπαν την απώλεια του δικαιώματος σύνταξης στην περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης του δικαιούχου για την τέλεση των αδικημάτων της περ. β' του άρθρου 62 καθώς και οι διατάξεις που προέβλεπαν τη μεταβίβαση της σύνταξης στη σύζυγο και τα τέκνα του καταδικασθέντος δικαιούχου για ένα από τα αδικήματα της περ. β' του άρθρου 62.

2. Με τις διατάξεις της παρ. 2, καταργούνται οι διατάξεις που είχαν επανεισαχθεί στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου με το άρθρο 3 του ν. 3075/2002 και οι οποίες επανέφεραν προθεσμίες, εντός των οποίων μπορούσε ο υπάλληλος ή ο συνταξιούχος του Δημοσίου να ασκήσει με αίτησή του προς το Γ.Λ.Κ. τα

προβλεπόμενα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (κανονισμός σύνταξης, αναγνώριση συντάξιμου χρόνου κ.λ.π.).

Σημειώνεται ότι ο Συνήγορος του Πολίτη κατ' επανάληψη είχε ζητήσει την κατάργηση των διατάξεων του π.δ. 169/2007 που έθεταν προθεσμίες για την άσκηση των ανωτέρω συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Άρθρο 6

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης ρύθμισης ρυθμίζεται ο τρόπος προσδιορισμού των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα, για τους οποίους δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (τουλάχιστον πενταετίας) από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος. Ακόμη, επί αιτήσεων συνταξιοδότησης γήρατος με έναρξη καταβολής από 1.1.2021 και εντεύθεν, σε περίπτωση που δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (τουλάχιστον δεκαετίας) από το έτος 2002 και έως την έναρξη συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναζητείται χρόνος ασφάλισης και κατά το πριν το έτος 2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως 10 ετών ασφάλισης.

Αναφορικά με την δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4387/2016, τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του αρ. 57^Α του Π.Δ. 169/2007, ως προς την προσωρινή σύνταξη των δημοσίων υπαλλήλων, η οποία ονομαζόταν μέχρι τότε «προκαταβολή». Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 4387/2016 στην έκταση εφαρμογής των άρθρων 1 έως και 25 του εν λόγω νόμου, συμπεριλαμβάνονται και οι συνταξιοδοτούμενοι με το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (ν. 3163/1955 και ν.δ. 4277/1962). Δεδομένου ότι οι ίδιες οι διατάξεις του ν. 3163/1955 και του ν.δ. 4277/1962, παραπέμπουν ρητώς, ως προς την συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων στο ειδικό καθεστώς του πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών & Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007), λαμβανομένης δε, υπόψη της διάταξης του άρθρου 26 του ν. 4387/2016 για την αναλογική εφαρμογή της προσωρινής σύνταξης του άρθρου 9 και στην ως άνω κατηγορία ασφαλισμένων θεωρείται ότι δεν είναι απαραίτητη η επιπλέον αναφορά στο άρθρου 29 παρ. 9 και προτείνεται η θέσπιση διάταξης, με την οποία η παραπάνω αναφορά καταργείται από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Άρθρο 7

Με την προτεινόμενη διάταξη απαλείφεται μία φράση, η οποία είχε τεθεί εκ παραδρομής.

Άρθρο 8

Με το άρθρο 31 του ν.4387/2016 προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης με την οποία καθορίζονται κατά ενιαίο τρόπο η διαδικασία και οι λεπτομέρειες χορήγησης σύνταξης αναπηρίας και σύνταξης λόγω θανάτου, όταν η αναπηρία ή ο θάνατος αντίστοιχα οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση. Μέχρι την έκδοση της εν λόγω υπουργικής απόφασης εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθενείας του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης και για όσους ασφαλίζονται μετά την 1.1.2016 αυτές του ΙΚΑ-Ε.Τ.Α.Μ., όπως ίσχυαν κατά την δημοσίευση του νόμου 4387/2016. Όμως, για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού-ΗΣΑΠ (ΤΣΠ-ΗΣΑΠ), Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ) καθώς και στους Κλάδους Σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού -ΟΤΕ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού-ΔΕΗ(ΚΑΠ-ΔΕΗ), Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ» (ΤΑΠΑΕ-Ε) και του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού-ΕΤΒΑ(ΤΑΠ-ΕΤΒΑ) που εντάχτηκαν στον Κλάδο σύνταξης του τέως ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν προβλέπεται αρμόδιο όργανο για τον χαρακτηρισμό των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη και των επαγγελματικών ασθενειών.

Άρθρο 9

Από τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν.4387/2016 προβλέπονται οι χρόνοι ασφάλισης στον ΕΦΚΑ, για τους ασφαλισμένους του ιδιωτικού τομέα. Στο εδάφιο δ της παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου αναφέρεται ως χρόνος ασφάλισης και ο χρόνος που έχει αναγνωριστεί και εξαγοραστεί ή συνεχίζεται η εξαγορά του στους εντασσόμενους στον ΕΦΚΑ φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς, χωρίς να προβλέπεται από τις εν λόγω διατάξεις, αν εξακολουθούν να ισχύουν οι ρυθμίσεις της παρ.5 του άρθρου 53 του ν.3518/2006 που αφορούν στη δυνατότητα των εγγεγραμμένων στα μητρώα του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών να αναγνωρίσουν χρόνο που είχαν πραγματοποιήσει στον κλάδο πρόσθετης

ασφάλισης, ούτε οριζόταν ο τρόπος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, μετά την κατάργηση των ασφαλιστικών κατηγοριών από 1-1-2017.

Άρθρο 10

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 προστίθεται περίπτωση ζ, σύμφωνα με την οποία από 01-01-2017, καταβάλλουν ασφαλιστική εισφορά με επιμερισμό μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου και τα πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Περαιτέρω ορίζεται ότι εάν ο διορισμός των ανωτέρω προσώπων έχει γίνει μέχρι 31/12/2016 εφαρμόζονται ως προς την εργοδοτική εισφορά τα προβλεπόμενα από την αριθμ. 111482/0092/30-11-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β', 4005).

Επιπλέον προβλέπεται ότι τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για όσα πρόσωπα βάσει των ρυθμίσεων του άρθρου 4 παρ. 11α του ν.4151/2013 επέλεξαν να διατηρήσουν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν πριν από το διορισμό τους στις θέσεις αυτές. Στην περίπτωση αυτή, διευκρινίζεται ότι, η εφεξής υπηρεσία τους στις θέσεις θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς. Η παραπάνω διευκρίνιση, ως προς την επιλογή του ασφαλιστικού καθεστώτος στο οποίο υπάγεται ο υπάλληλος, χρειάζεται κυρίως για τις περιπτώσεις που ισχύουν διαφορετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης κατά το μεταβατικό διάστημα εφαρμογής των νέων προϋποθέσεων συνταξιοδότησης.

Άρθρο 11

Με τις διατάξεις των άρθρων 39 και 40 του ν.4387/2016 αναμορφώθηκε το καθεστώς υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών. Ως βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών λαμβάνεται το μηνιαίο εισόδημα που προκύπτει από την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, χωρίς όμως να δίνεται δυνατότητα για τον καθορισμό υψηλότερης βάσης υπολογισμού και ως εκ τούτου υψηλότερων των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

Άρθρο 12

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ, να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην οργανωτική διάρθρωση και λειτουργία του φορέα. Δεδομένης δε της μετάβασης όλων των ενταχθέντων φορέων στο ενιαίο οργανωτικό πλαίσιο του ΕΦΚΑ, κρίνεται αναγκαία η πρόβλεψη δυνατότητας ευέλικτων παρεμβάσεων που θα διασφαλίζουν την ομαλότητα και αποτελεσματικότητα της εν λόγω μετάβασης, ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, ο χρόνος έναρξης λειτουργίας συγκεκριμένων οργανικών μονάδων, η προσθήκη, κατάργηση και ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ αυτών, η υπαγωγή τους σε διαφορετικά όργανα, ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας του φορέα κ.ά.

Άρθρο 13

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης αποσαφηνίζονται τα κριτήρια επιλογής στη θέση του ειδικού επιστήμονα και του αναπληρωτή του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα επιλεγόμενα στη θέση αυτή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Με τη δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης προβλέπεται ότι για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Σ του ΕΦΚΑ, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προετοιμασία πάσης φύσεως υποστηρικτικού υλικού για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων του Δ.Σ, η τήρηση των πρακτικών κ.ά, ορίζονται μέχρι δύο υπάλληλοι του Ε.Φ.Κ.Α, με τους αναπληρωτές τους.

Άρθρο 14

Με την προτεινόμενη ρύθμιση διευκρινίζεται ότι δεν καταργούνται οι κενές οργανικές θέσεις του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, δεδομένου ότι τα εν λόγω νομικά πρόσωπα διατήρησαν τη νομική τους προσωπικότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων και δεν εντάχθηκαν συνολικά στον ΕΦΚΑ.

Άρθρο 15

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΦΚΑ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται αυτοί να υποδειχθούν από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εργαζομένων – Ι.Κ.Α. (Π.Ο.Σ.Ε.-Ι.Κ.Α.) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (Π.Ο.Π.Ο.Κ.Π.).

Άρθρο 16

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπονται ενιαίοι κανόνες επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ, λαμβάνοντας υπόψη τους νέους κανόνες καταβολής εισφορών από 1.1.2017.

Η διάταξη σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους εφαρμόζεται και για τα συνεισπραττόμενα ποσά από τον ΕΦΚΑ υπέρ τρίτων φορέων, τα οποία θα βαρύνουν τον Φορέα στον οποίο αποδίδονται κάθε φορά τα ποσά.

Άρθρο 17

Με τις διατάξεις της υποπερ. β' της περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4052/2012, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 1 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016, προβλέπεται ότι για τους μέχρι 31.12.2013 ασφαλισμένους, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης στο ΕΤΕΑΕΠ από 1.1.2015 και μετά, το τμήμα της επικουρικής σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2014 υπολογίζεται επί των συντάξιμων αποδοχών κάθε ασφαλισμένου, όπως αυτές υπολογίζονται και για την έκδοση της κύριας σύνταξης. Με την διατύπωση αυτή έχουν δημιουργηθεί δυσχέρειες εφαρμογής της ρύθμισης, καθώς δεν αντιμετωπίζονται ζητήματα, όπως: α) η διαφορετική βάση υπολογισμού εισφορών και, κατά συνέπεια, συντάξιμων αποδοχών σε αρκετούς ενταχθέντες στο πρώην ΕΤΕΑ και ήδη ΕΤΕΑΕΠ φορείς επικουρικής ασφάλισης σε σχέση με τη βάση υπολογισμού του κύριου φορέα ασφάλισης, β) η αντικειμενική αδυναμία που οφείλεται στην έλλειψη στοιχείων των ενταχθέντων στο ΕΤΕΑ ασφαλιστικών φορέων ως προς τις αποδοχές ή τα εισοδήματα των ασφαλισμένων καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου και γ) το διαφορετικό, πολλές φορές, χρονικό

σημείο έναρξης και λήξης της επικουρικής ασφάλισης σε σχέση με την κύρια ασφάλιση.

Άρθρο 18

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται να οριστούν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΕΑΕΠ, δύο εκπρόσωποι των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ, μεταξύ εκείνων που αναδείχθηκαν από τις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του πρ. ΕΤΕΑ και των εντασσόμενων στο ΕΤΕΑΕΠ Φορέων, για τη διετία 2017-2018, και προτείνονται από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.

Άρθρο 19

Με το άρθρο 107 του ν. 4387/2016 (Α'85) που ισχύει από 13/5/2016, παρασχέθηκε στο Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) η δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π.), που έχει συσταθεί και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Νομοτεχνικά η παρασχεθείσα δυνατότητα υλοποιήθηκε με την προσθήκη στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163), μετά τις λέξεις «την Οικονομική Αστυνομία» των λέξεων «το σύνολο των υπηρεσιών του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών του ΙΚΑ- ΕΤΑΜ.».

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του ν.4446/2016 (Α'240), αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013, προκειμένου να διασυνδεθούν στο Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών τα ιδρύματα πληρωμών, τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος καθώς και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών («card acquirers») με έδρα το εξωτερικό και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, εξυπηρετώντας επιχειρήσεις στην Ελληνική Επικράτεια.

Κατά την αντικατάσταση της διάταξης, το ΚΕΑΟ δεν συμπεριελήφθη ρητά ως υπηρεσία που έχει δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π.

Με την προτεινόμενη διάταξη τακτοποιείται το ζήτημα με την εκ νέου προσθήκη του ΚΕΑΟ που πλέον υπάγεται στον ΕΦΚΑ μεταξύ των υπηρεσιών που έχουν δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π..

Άρθρο 20

Για τον έλεγχο της εισπραξιμότητας και προκειμένου να εντοπιστούν πηγές αποπληρωμής των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών έναντι των οφειλετών είναι αναγκαία η λήψη πληροφοριών που βρίσκονται στη διάθεση τρίτων φορέων και υπηρεσιών. Με δεδομένο ότι η είσπραξη των οφειλομένων απαιτήσεων προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αποτελεί μείζονος σημασίας ζήτημα για την βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, ο λόγος που επέβαλε τη θέσπιση της διάταξης του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 υπέρ της φορολογικής διοίκησης ισχύει και για τις ασφαλιστικές οφειλές που εισπράττονται από το ΚΕΑΟ. Για το λόγο αυτό, προτείνεται η αναλογική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 15 του ν.4174/2013 για τις υπηρεσίες του ΚΕΑΟ, όπως ισχύει για τη φορολογική διοίκηση.

Άρθρο 21

Με τις καταστατικές διατάξεις του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ) υπήρχαν διαφοροποιήσεις τόσο ως προς τα ποσοστά των κρατήσεων επί των αποδοχών των μετόχων του, όσο και ως προς τη βάση υπολογισμού τους. Επιπλέον, οι κρατήσεις γίνονταν όχι στις πράγματι καταβαλλόμενες αποδοχές των υπαλλήλων, αλλά περιλάμβαναν και εικονικά ποσά επί των οποίων προβλεπόταν η κράτηση, όπως το ποσό των 140,80€ των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 3513/2006 (Α 265).

Με την αξιολογούμενη διάταξη καθορίζεται, από 1.1.2017, ενιαίο ποσοστό κράτησης επί των συντάξιμων αποδοχών των μετόχων του ΜΤΠΥ, καθώς και ενιαία βάση υπολογισμού.

Άρθρο 22

Από τις καταστατικές διατάξεις του πρώην ΤΣΜΕΔΕ (άρθρο 6 του α.ν.2326/1940, όπως ισχύει) προβλέπεται η υποχρεωτική ασφάλιση των μελών του ΤΕΕ, ανεξάρτητα εάν ασκείται το επάγγελμα ή όχι (ασφάλιση λόγω ιδιότητας).

Αντίστοιχα στο πρώην Ταμείου Νομικών (άρθρο 7 του ΝΔ4114/1960) προβλέπεται η ασφάλιση των δικηγόρων που είναι εγγεγραμμένοι στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους. Αποτέλεσμα των ανωτέρω νομοθετικών ρυθμίσεων είναι η υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017 προσώπων που δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα, σε αντίθεση με τους λοιπούς ελεύθερους επαγγελματίες (ασφαλισμένους του πρώην ΟΑΕΕ και του πρώην ΤΣΑΥ) όπου προϋπόθεση για την ασφάλισή τους είναι η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Αποτέλεσμα της εφαρμογής των ανωτέρω ρυθμίσεων είναι η υποχρεωτική καταβολή ασφαλιστικών εισφορών από πρόσωπα που δεν έχουν τους σχετικούς οικονομικούς πόρους, καθώς δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα.

Άρθρο 23

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιλύονται ζητήματα ερμηνείας ως προς την ατέλεια ενώπιον υποθηκοφυλακείων, κτηματολογικών γραφείων και γραφείων κτηματογράφησης σχετικά με την αυτοδίκαιη περιέλευση της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. Ταμείων, Τομέων και Κλάδων, η οποία προβλέπεται από το αρ. 45 παρ. 2, 7 και 8, καθώς και από το αρ. 45Α παρ. 5 και 6 του Ν. 4052/2012, όπως αυτό προστέθηκε με το αρ. 82 του Ν.4387/2016.

Άρθρο 24

Με διάφορες ρυθμίσεις προβλέπεται η ασφάλιση των αιρετών οργάνων, των βουλευτών και οργάνων διοίκησης ΝΠΔΔ, μελών ανεξάρτητων διοικητικών αρχών κ.λπ. στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς. Μετά όμως από την ισχύ των άρθρων 38, 39 και 40 του ν.4387/2016, με τα οποία ανακαθορίστηκε από 1/1/2017 ο τρόπος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών, ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών, έχει προκύψει ζήτημα ως προς το ύψος και τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών για τις ανωτέρω κατηγορίες προσώπων, ειδικά στις περιπτώσεις που το προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς ήταν ελεύθερου επαγγελματία, αυτοαπασχολούμενου ή αγρότη.

Άρθρο 25

Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχονται κίνητρα κοινωνικής επανένταξης για τις περιπτώσεις συνταξιούχων αναπηρίας ή λόγω θανάτου με ψυχική πάθηση, δεδομένου ότι η ανάληψη εργασίας έχει σημαντική θεραπευτική λειτουργία για την πάθησή τους. Η ένταξη αυτής της κατηγορίας συνταξιούχων στην αγορά εργασίας συμβάλλει σημαντικά στην ψυχοκοινωνική τους αποκατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα προβλήματα κοινωνικοποίησης που αντιμετωπίζουν οι ψυχικά ασθενείς, λόγω και του κοινωνικού στίγματος που υφίστανται.

Άρθρο 26

Στόχος της προτεινόμενης διάταξης είναι η διευκόλυνση της μεταφοράς των υπαλλήλων των Φορέων ανάλογα με την κατάρτισή τους, ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητά τους και να παρέχονται καλύτερες υπηρεσίες προς τους ασφαλισμένους.

Δεδομένου ότι η μεταρρύθμιση του ν.4387/2016 επέφερε σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία και τη δομή των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, κατά το πρώτο διάστημα λειτουργίας των φορέων από 1.1.2017 προέκυψαν νέες ανάγκες μεταφοράς προσωπικού, σύμφωνα με τον τρόπο λειτουργίας των φορέων στην πράξη. Με βάση τα παραπάνω, κρίνεται αναγκαίο κατά το πρώτο διάστημα λειτουργίας των φορέων να υπάρχει η δυνατότητα μεταφοράς προσωπικού σε σύντομο χρονικό διάστημα, για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των φορέων και η εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Άρθρο 27

Σύμφωνα με το ν. 3304/2005, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη το περιεχόμενο των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29^{ης} Ιουνίου και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Νοεμβρίου 2000, απαγορεύεται, μεταξύ άλλων, η διακριτική μεταχείριση λόγω ηλικίας στον τομέα της απασχόλησης, τόσο όσον αφορά στους όρους πρόσβασης στην εργασία όσο και στους όρους υπηρεσιακής και επαγγελματικής εξέλιξης. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ηλικιακή προϋπόθεση που ισχύει για τη συγκεκριμένη κατηγορία υπαλλήλων δεν έχει ειδική αιτιολογική βάση, επομένως κρίνεται σκόπιμη η κατάργηση της εν λόγω

προϋπόθεσης. Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης, η δυνατότητα μετάταξης του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετούσε στο ενταχθέν στον ΕΦΚΑ πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, με την ίδια σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Άλλωστε, το αντικείμενο απασχόλησης της ειδικότητας ΔΕ Προσωπικό Ασφαλείας τείνει να εκλείπει, καθώς δεν πραγματοποιούνται πλέον χρηματοποστολές ώστε να χρήζουν συνοδείας, ενώ περαιτέρω για τις ανάγκες φρούρησης και ασφάλειας του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ απασχολούνταν ήδη υπάλληλοι ειδικότητας ΥΕ Φυλάκων Νυχτοφυλάκων (σχετ. το με αριθμ. πρωτ. Γ23/221/27-11-2015 έγγραφο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

Ως εκ τούτου, με την προτεινόμενη διάταξη, οι μόνιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που πλέον έχουν μεταφερθεί στον ΕΦΚΑ ως προσωπικό ασφαλείας, δύνανται να μεταταγούν σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, εφόσον πληρούν τα κριτήρια της οικείας νομοθεσίας, μη εφαρμοζομένης εφεξής της ηλικιακής προϋπόθεσης που ίσχυε για τη συγκεκριμένη κατηγορία. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται ταυτόχρονα και η δυνατότητα απασχόλησης του εν λόγω προσωπικού σε πιο παραγωγικές θέσεις, με αρμοδιότητες αντίστοιχες των προσόντων τους.

Άρθρο 28

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, ενώ προβλέπεται ότι ως τεχνικό συμβούλιο ορίζεται το τεχνικό συμβούλιο του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δεδομένου ότι μόνο στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ λειτουργούσε τεχνικό συμβούλιο. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται ανάλογα τα οριζόμενα στο π.δ. 170/1984 (Α' 84).

Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή της υπόψη ρύθμισης, ιδίως να ορίζει τα

αποφαινόμενα όργανα στην περίπτωση που λόγω τροποποίησης της οργανωτικής διάρθρωσης του ΕΦΚΑ κρίνεται απαραίτητος ο ορισμός άλλων οργάνων αντίστοιχα.

Άρθρο 29

Από τις ισχύουσες διατάξεις των πρώην φορέων κοινωνικής ασφάλισης, που εντάχθηκαν στον ΕΦΚΑ από 1-1-2017 δεν υφίσταται ενιαία αντιμετώπιση ως προς την αναστολή καταβολής της σύνταξης, σε περίπτωση έκτισης από τον συνταξιούχο περιοριστικής της ελευθερίας ποινής, τόσο ως προς την χρονική διάρκεια της ποινής, όσο και εάν αδίκημα που επέφερε την καταδίκη στρέφεται κατά του ασφαλιστικού οργανισμού. Προκύπτει συνεπώς η ανάγκη για την θέσπιση ενιαίας διάταξης που να αφορά όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ.

Άρθρο 30

Με την παρούσα διάταξη προτείνεται η συνέχιση της ισχύος της ρύθμισης της παρ. 3 του άρθρου 66 του ν.4144/2013 (Α' 88) που λήγει στις 30.6.2017, σύμφωνα με την οποία στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας συνταξιούχων του ΕΦΚΑ και εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, προβλέπεται παράταση του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας για έξι μήνες με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, υπό την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

Άρθρο 31

Με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν. 1469/1984 στους ανασφάλιστους διαζευγμένους συζύγους, είχε δοθεί η δυνατότητα διατήρησης του δικαιώματος παροχών ασθένειας σε είδος, καταβάλλοντας την εισφορά άμεσα ασφαλισμένου για τον κλάδο ασθένειας που υπαγόταν ο διαζευγμένος σύζυγος και οριζόταν διαφορετικό ποσοστό εισφοράς και διαφορετική βάση υπολογισμού της εισφοράς ανάμεσα σε δημοσίους υπαλλήλους, σε μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα και σε αυτοτελώς απασχολούμενους ή ανεξάρτητους επαγγελματίες. Με την προτεινόμενη διάταξη ενιαιοποιείται το ποσοστό εισφοράς και η βάση υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλει ο/η διαζευγμένος σύζυγος ή ο/η αντισυμβαλλόμενος

συμφώνου συμβίωσης και μειώνεται το όριο ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος από το 35^ο στο 25^ο.

Άρθρο 32

Ο ισχυρός σεισμός της 12^{ης} Ιουνίου 2017 που έπληξε τη Λέσβο προκάλεσε σοβαρότατες καταστροφές. Ο οικισμός Βρίσα καταστράφηκε ολοσχερώς και εκκενώθηκε. Με την προτεινόμενη ρύθμιση απαλλάσσονται οι πληγέντες από το συγκεκριμένο οικισμό από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη για δύο έτη. Στόχος είναι η ανακούφιση των συγκεκριμένων κατοίκων, οι οποίοι έχουν βρισκονται σε αυτές τις αντίξοες συνθήκες λόγω της φυσικής καταστροφής. Η αναφορά στο συγκεκριμένο οικισμό γίνεται διότι η πλήρης εκκένωσή του καθιστά αλυσιτελή τη διάκριση των κατοίκων σε πληγέντες και μη, σύμφωνα με το ν.2256/1994.

Άρθρο 33

Η προτεινόμενη διάταξη αντιμετωπίζει τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων από τους Επιθεωρητές του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και, συγκεκριμένα, κατά τη διαδικασία εξακρίβωσης των στοιχείων των ελεγχόμενων. Ειδικότερα, οι Επιθεωρητές εργασίας δεν είναι σε θέση να εξακριβώσουν αν πράγματι τα πρόσωπα που εμφανίζονται ως εργαζόμενοι της επιχείρησης ταυτίζονται με εκείνα που αναγράφονται στο σχετικό πίνακα προσωπικού, καθώς ενδέχεται οι ευρισκόμενοι στο χώρο εργασίας να δηλώνουν ψευδώς ότι εργάζονται στη συγκεκριμένη επιχείρηση.

Άρθρο 34

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγονται ορισμένες προσθήκες στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3996/2011, με σκοπό την αποτελεσματική προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, καθώς και την πρακτική εφαρμογή των σχετικών κυρώσεων.

Άρθρο 35

Η προτεινόμενη διάταξη συμβάλλει στην αντιμετώπιση του προβλήματος της αδήλωτης εργασίας, το οποίο και έχει λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις την περίοδο

της οικονομικής κρίσης. Εν προκειμένω, η συγκεκριμενοποίηση κριτηρίων για την επιβολή της κύρωσης διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης θέτει ένα σαφές πλαίσιο για τους Επιθεωρητές εργασίας, αλλά και για τους ελεγχόμενους.

Άρθρο 36

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζεται το πρόβλημα μη τήρησης από πλευράς εργοδοτών της κύρωσης διακοπής λειτουργίας επιχείρησης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω κύρωση επιβάλλεται για εξαιρετικά σοβαρές παραβάσεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας είναι απαραίτητο να διασφαλίζεται ότι οι όροι της κύρωσης θα τηρούνται.

Άρθρο 37

Με την προτεινόμενη διάταξη αντιμετωπίζεται το πρόβλημα έλλειψης συντονισμού μεταξύ του ΣΕΠΕ και της Υπηρεσίας Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΥΠΟΑΔΗΕ), όταν, κατά τη διενέργεια ελέγχων από τη δεύτερη, διαπιστώνεται αδήλωτη εργασία.

Άρθρο 38

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της αποσπασματικότητας στο σύστημα καταγραφής και γνωστοποίησης στα ελεγκτικά όργανα αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, καθώς και της υπερεργασίας και της νόμιμης υπερωριακής απασχόληση. Η εν λόγω αποσπασματικότητα δημιουργεί δυσχέρειες στο ελεγκτικό έργο του ΣΕΠΕ, ενώ το Ειδικό Βιβλίο Υπερωριών αφήνει περιθώρια για καταχρηστικές συμπεριφορές από πλευράς εργοδοτών

Άρθρο 39

Η προτεινόμενη διάταξη συμβάλλει στην αντιμετώπιση του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας στον κλάδο των οικοδομικών και τεχνικών έργων, όπου υπό το ισχύον πλαίσιο οι εργοδότες απαλλάσσονται από την υποχρέωση ανάρτησης πίνακα προσωπικού και τις σχετικές καταχωρίσεις στο ΟΠΣ-ΣΕΠΕ.

Άρθρο 40

Με την προτεινόμενη διάταξη επιχειρείται αφενός μεν να αντιμετωπισθεί το φαινόμενο της ψευδούς αναγγελίας της καταγγελίας σύμβασης εργασίας από τον εργοδότη στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «ΕΡΓΑΝΗ» ως δήθεν οικειοθελούς αποχώρησης εργαζομένου, η οποία, δεδομένου ότι δεν γνωστοποιείται στον εργαζόμενο, ενέχει τον κίνδυνο ο τελευταίος να απωλέσει δικαιώματα, όπως π.χ. να μην μπορεί τυπικά να ζητήσει επίδομα ανεργίας από τον ΟΑΕΔ ή να το πληροφορηθεί για πρώτη φορά μετά από τρεις μήνες, με αποτέλεσμα να έχει παρέλθει η αποσβεστική προθεσμία για την αναγνώριση της άκυρης απόλυσής του από τον εργοδότη, και αφετέρου να αντιμετωπισθεί το φαινόμενο της εκμετάλλευσης από τον εργοδότη της αδήλωτης εργασίας στο διάστημα των οκτώ ημερών, μέσα στο οποίο μπορεί να δηλώσει στον Ο.Α.Ε.Δ. την καταγγελία της σύμβασης αόριστου χρόνου ή την οικειοθελή αποχώρηση του εργαζομένου ή τη λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου.

Άρθρο 41

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ο αποκλεισμός οικονομικών φορέων από διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, καθώς και από προγράμματα χρηματοδότησης, ενισχύσεων ή επιδοτήσεων, σε περίπτωση διάπραξης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος. Με δεδομένη την έξαρση του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας και των εν γένει παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας κρίνεται αναγκαίο να δοθούν επιπρόσθετα κίνητρα στους εργοδότες για τήρηση των υποχρεώσεών τους. Η πρόσβαση σε δημόσιο χρήμα για επιχειρήσεις που υποπίπτουν επανειλημμένα σε παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας δεν δίνει την πρέπουσα βαρύτητα στα ως άνω φαινόμενα και στις οικονομικές και κοινωνικές τους προεκτάσεις και χρήζει περαιτέρω ενίσχυσης.

Άρθρο 42

Στην προσπάθεια να μπει φραγμός στην καταστρατήγηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, που απασχολούνται εκτός της έδρας της επιχείρησης, καθώς είναι πιο ευάλωτοι σε αυθαιρεσίες του εργοδότη, θεσπίζεται η προτεινόμενη διάταξη, με την οποία προβλέπεται η υποχρέωση εφοδιασμού των εργαζομένων με αντίγραφο ή

απόσπασμα του πίνακα προσωπικού, όταν εργάζονται εκτός της έδρας της επιχείρησης ή του παραρτήματός της.

Άρθρο 43

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται η υποχρέωση τήρησης πρακτικού, με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας των διαβουλεύσεων και την σαφή και αδιαμφισβήτητη αποτύπωση των απόψεων των μερών. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι εργαζόμενοι μπορούν να αποκτούν πρόσβαση στα στοιχεία, τα οποία διαβίβασε ο εργοδότης στους εκπροσώπους τους, και στις απόψεις που διατυπώθηκαν από τα συμμετέχοντα μέρη, με αποτέλεσμα να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των εργαζομένων στην πορεία των οικείων επιχειρήσεων και στις αποφάσεις που τους αφορούν, ούτως ώστε να αποτρέπεται η λήψη σοβαρών αποφάσεων εις βάρος των εργαζομένων χωρίς να έχουν προηγηθεί επαρκείς διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης

Άρθρο 44

Με την εισαγωγή του έγγραφου τύπου της συμφωνίας καθορισμού των ειδικότερων όρων και λεπτομερειών της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, οι σχετικές διαδικασίες λαμβάνουν πλέον χώρα επί τη βάση ενός σαφέστερου πλαισίου, ενώ συγχρόνως περιορίζεται ο κίνδυνος αμφισβητήσεων επί κρίσιμων στοιχείων της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης.

Άρθρο 45

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, όπως αυτό εισήχθη με το π.δ. 240/2006, δεν έχει αποτρέψει σε πολλές περιπτώσεις τη λήψη και κοινοποίηση σοβαρών αποφάσεων εις βάρος των εργαζομένων χωρίς να έχουν προηγηθεί επαρκείς διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης. Κατά συνέπεια, ο στόχος που τέθηκε με την Οδηγία 2002/14/ΕΚ «περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» (ΕΕL 80/23.03.2002), η οποία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ως άνω π.δ., δεν έχει επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό στην ελληνική πρακτική, καθώς οι προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις δεν παρέχουν επαρκή αντικίνητρα στην εργοδοτική πλευρά για έγκυρη και επαρκή ενημέρωση και διαβούλευση των εκπροσώπων των εργαζομένων.

Άρθρο 46

Με την προτεινόμενη ρύθμιση θα καλυφθεί το νομοθετικό κενό σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών και των γυναικών που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας είτε ως φέρουσες είτε ως παραγγέλλουσες μητέρες, ως προς την προστασία, τις άδειες και τα πάσης φύσεως επιδόματα, τα οποία θα δικαιούνται πλέον με τον ίδιο τρόπο, όπως και οι φυσικές μητέρες.

Άρθρο 47

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται άρση της αδικαιολόγητης διάκρισης που έχει προκύψει σχετικά με τη χορήγηση άδειας που δικαιούνται οι γονείς τέκνων με σοβαρές παθήσεις, καθώς στη διάταξη για τη χορήγηση της ειδικής άδειας λόγω σοβαρών νοσημάτων των παιδιών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4075/2012 (Α' 89), εκ παραδρομής, δεν αναφέρονται μεταξύ των νοσημάτων που δικαιολογούν τη χορήγηση της ως άνω άδειας η βαριά νοητική στέρηση, το σύνδρομο Down και ο αυτισμός.

Άρθρο 48

Με την προτεινόμενη διάταξη παρέχεται και στις γυναίκες που υιοθετούν τέκνο έως έξι (6) ετών αλλά και σε όσες εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας η ίδια προστασία από την καταγγελία της σύμβασης εργασίας, η οποία προβλέπεται ήδη για τις φυσικές μητέρες για χρονικό διάστημα 18 μηνών μετά τον τοκετό ή και για μεγαλύτερο διάστημα υπό προϋποθέσεις. Πλέον οι μητέρες ανεξαρτήτως του τρόπου, με τον οποίο απέκτησαν το τέκνο τους, εξομοιώνονται απόλυτα ως προς την παρεχόμενη προστασία από την άκυρη απόλυση λόγω μητρότητας καθώς και ως προς τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σε περιπτώσεις παραβάσεων αλλά και της επιβολής κυρώσεων.

Άρθρο 49

Η προτεινόμενη διάταξη προβλέπει την κατά προτεραιότητα εκδίκαση των διαφορών που αφορούν την άκυρη απόλυση των εργαζομένων, καθώς και των διαφορών για δεδουλευμένους μισθούς. Η διάταξη αυτή διασφαλίζει την ταχεία

επίλυση των σχετικών διαφορών, οι οποίες είναι κοινωνικά ιδιαίτερα ευαίσθητες και απαιτούν όσο το δυνατόν συντομότερη επίλυση.

Άρθρο 50

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίνεται στον εργαζόμενο η δυνατότητα να διεκδικήσει την καταβολή των δεδουλευμένων του με την σύντομη διαδικασία της έκδοσης διαταγής πληρωμής, ούτως ώστε να αποκτήσει σύντομα εκτελεστό τίτλο και να αποφύγει πολυετείς και δαπανηρές δικαστικές διαδικασίες. Περαιτέρω η δυνατότητα αυτή του εργαζόμενου αποτελεί για τον εργοδότη αποτρεπτικό παράγοντα για την καθυστέρηση καταβολής των δεδουλευμένων, καθώς, προκειμένου να αποφύγει τις δυσμενείς συνέπειες της έκδοσης διαταγής πληρωμής εις βάρος του, θα προσπαθεί να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του απέναντι στους εργαζόμενους.

Άρθρο 51

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εξασφαλίζεται ο ισότιμος και ομοιόμορφος καθορισμός του καταβλητέου δικαστικού ενσήμου για το σύνολο των εργατικών διαφορών, καταλαμβάνοντας ρητά τόσο την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών όσο και τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής για την καταβολή οφειλόμενων μισθών.

Άρθρο 52

Με την προτεινόμενη διάταξη, επιχειρείται ο κατ' ουσίαν εκσυγχρονισμός των κρίσιμων διατάξεων, ώστε ο σκοπός της καταβολής της μηνιαίας εισφοράς της παρ. 2 του ν. 3986/2011 να καλύπτει μεν περιπτώσεις χορήγησης οικονομικού βοηθήματος σε περιπτώσεις διακοπής του επαγγέλματος, όπως και μέχρι σήμερα, αλλά και να παρέχει τη δυνατότητα στοχευμένων τρόπων προστασίας και ενίσχυσης της απασχόλησης των ασφαλισμένων που υποχρεούνται σε καταβολή της μηνιαίας αυτής εισφοράς, δίχως να τίθεται ως μοναδικό και άτεγκτο κριτήριο η διακοπή της δραστηριότητάς τους. Στο πλαίσιο αυτό, αναπροσαρμόζονται οι προϋποθέσεις τεκμαιρόμενης διακοπής επαγγέλματος για τους ασφαλισμένους που υπάγονταν στην ασφάλιση του Ε.Τ.Α.Α., ώστε να επιτευχθεί πλέον η δυνατότητα ένταξής τους στον κύκλο των δικαιούχων του οικονομικού βοηθήματος, ενώ παράλληλα

θεσπίζεται για πρώτη φορά η δυνατότητα κατάρτισης προγραμμάτων που θα συντελούν με άμεσο και αποτελεσματικό τρόπο στην ίδια την ενίσχυση της δραστηριότητας των καλυπτόμενων από τη διάταξη προσώπων.

Άρθρο 53

Ο εργοδότης δεν επιτρέπεται να μεταβάλει μονομερώς, χωρίς τη συγκατάθεση του εργαζομένου, τους όρους της σύμβασης εργασίας, εφόσον η μεταβολή αυτή προκαλεί στον εργαζόμενο άμεση ή έμμεση υλική (οικονομική) ή ηθική βλάβη. Αν συμβεί κάτι τέτοιο, ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2112/1920, είτε να θεωρήσει τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας του ως καταγγελία της σύμβασης εκ μέρους του εργοδότη, δηλαδή ως απόλυση, και να αξιώσει την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης. Σε περίπτωση που η καταγγελία λαμβάνει χώρα κατ' ενάσκηση του δικαιώματος του εργαζομένου βάσει του άρθρου 7 του Ν. 2112/1920, ο ΟΑΕΔ δεν την εξομοιώνει με παραίτηση, ωστόσο δεν καταβάλλει το επίδομα ανεργίας μέχρι να προσκομιστεί από τον εργαζόμενο δικαστική απόφαση που του επιδικάζει την αποζημίωση (δηλαδή μετά από τουλάχιστον 1,5 - 2 χρόνια), δεδομένου ότι στο σύστημα του ΟΑΕΔ δεν εμφανίζεται αναγγελία απόλυσης από τον εργοδότη. Η πρακτική αυτή είχε επικριθεί ήδη και από τον Συνήγορο του Πολίτη στην Ειδική Έκθεση του έτους 2007 για τις παροχές ανεργίας. Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιλύεται το πρόβλημα και αμβλύνονται οι δυσμενείς βιοποριστικές συνέπειες της μη καταβολής αποζημίωσης απόλυσης διότι μέχρι να επιδικασθεί η αποζημίωση, ο άνεργος λαμβάνει τουλάχιστον το επίδομα ανεργίας. Έτσι αίρονται σημαντικά αντικίνητρα, που εν τοις πράγμασι αδρανοποιούσαν μέχρι σήμερα το δικαίωμα του άρθρου 7 ν. 2112/1920.

Άρθρο 54

Με την προτεινόμενη διάταξη, εξασφαλίζεται αποτελεσματικά η αποφυγή πρακτικών ζητημάτων και δυσχερειών που ενδέχεται να ανακύψουν κατά τις διαδικασίες σύστασης, αλλοίωσης, μετάθεσης ή κατάργησης εμπράγματων δικαιωμάτων επί των ακινήτων ιδιοκτησίας ήδη ΟΑΕΔ και τέως ΟΕΚ, έκδοσης και μεταγραφής παραχωρητηρίων, εγγραφής, τροποποίησης και άρσης εμπράγματων εξασφαλίσεων (υποθήκη, προσημείωση υποθήκης κλπ.) υπέρ του Ο.Α.Ε.Δ.

Άρθρο 55

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζονται πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία επεξεργασίας των προϋπολογισμών των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης φορέων, όταν διαπιστώνονται λάθη ή παραλείψεις, εγγράφονται ποσά για δαπάνες που δεν προβλέπονται από αντίστοιχες διατάξεις κλπ.

Άρθρο 56

Κρίνεται σκόπιμη για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της Διοίκησης η τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 30 του ν.3918/2011 ώστε οι επιτροπές του άρθρου να συγκροτούνται ύστερα από πρόταση των διοικητών των υγειονομικών περιφερειών για την παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμού ανικανότητας προς εργασία οφειλόμενη σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια για αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση.

Άρθρο 57

Με την προτεινόμενη διάταξη παραμένει στο NAT η κυριότητα του ακινήτου επί της οδού Εθνικής Αντιστάσεως 1 στον Πειραιά, ώστε να εξακολουθήσουν να στεγάζονται οι υπηρεσίες του. Ομοίως στη κυριότητα του NAT παραμένουν δύο αυτοκίνητα και συγκεκριμένα : α) το με αριθμό κυκλοφορίας ΚΗΟ 4100 Επιβατικό Ιδιωτικής Χρήσης αυτοκίνητο εργοστασίου TOYOTA AVENSIS, και β) το με αριθμό κυκλοφορίας ΚΗΥ 604657 Φορτηγό κοινό μη ανατρεπόμενο κλειστού τύπου. Η διάταξη αυτή, πέρα από τους ιστορικούς λόγους που την επιβάλλουν, είναι απαραίτητη για την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων του NAT.

Άρθρο 58

Με την προτεινόμενη διάταξη αντιμετωπίζεται η σοβαρή έλλειψη στον ΟΑΕΔ προσωπικού με υψηλή εξειδίκευση στις τεχνολογίες της Πληροφορικής, ιδίως ενόψει της σημαντικής αύξησης των αρμοδιοτήτων και των λειτουργικών σκοπών του Οργανισμού.

Άρθρο 59

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η ομαλή και εύρυθμη λειτουργία των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, τα οποία καλύπτουν επείγουσες ανάγκες, του ευάλωτου πληθυσμού, κρίνεται αναγκαία η παράταση της ισχύος των συμβάσεων του επικουρικού προσωπικού μέχρι την κατάρτιση προσωρινών πινάκων διοριστέων κατόπιν διαδικασίας επιλογής από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού και εγκριτικής απόφασης της τριμελούς επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 2 της ΠΥΣ 55/1998 (Α' 252).

Άρθρο 60

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίνεται η δυνατότητα στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να καταρτίζει και να εφαρμόζει προγράμματα ανοιχτής κοινωνικής φροντίδας και κλειστής περίθαλψης για την προστασία των υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων, σε συνεργασία με τους φορείς του αρ. 3 ν. 2646/1998, τις επιχειρήσεις των ΟΤΑ Α' βαθμού αλλά και με ιδιωτικούς φορείς κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν ως καταστατικό σκοπό την κοινωνική ανάπτυξη και πρόνοια.

Άρθρα 61-76

Το κύριο ζήτημα που καλείται να επιλύσει η συγκεκριμένη ρύθμιση είναι η απουσία εκ μέρους του κράτους πολιτικών που θα επιτρέπουν στην πολυπληθή κοινωνική ομάδα των ατόμων με Αναπηρίες να ενταχθούν σε κάθε πτυχή της κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Ακόμη, με το παρόν σχέδιο νόμου επιχειρείται να επιλυθεί το ζήτημα της έλλειψης επίσημων στοιχείων για την Αναπηρία στη χώρα και να οριστεί ρητά η έννοια της αναπηρίας που για δεκαετίες δεν είχε αποσαφηνισθεί.

Τέλος, το ζήτημα της υλοποίησης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρίες που μέχρι σήμερα δεν είχε εφαρμοστεί παρότι αποτελούσε κυρωμένο από την Βουλή των Ελλήνων νόμο αποτέλεσε το κυρίαρχο ζήτημα που έδωσε έναυσμα στην ελληνική πολιτεία να δράσει ώστε να υπάρξει πλέον εφαρμογή της Σύμβασης.

Άρθρα 77-117

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ρυθμίζεται η οργάνωση και λειτουργία του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου υπό την επωνυμία Συνδέσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος .

1.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα

Άρθρο 1

Η προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 επιβάλλεται για λόγους ίσης μεταχείρισης των υπηρετούντων στο Δημόσιο.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 ρυθμίζεται ότι όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου, με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των 15 ετών δικαιούνται μειωμένη εθνική σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, το ποσό της οποίας είναι αυτό που αντιστοιχεί στα 15 έτη ασφάλισης, ήτοι 345,60€.

Με τις διατάξεις της παρ. 3, για λόγους ίσης μεταχείρισης, προβλέπεται ότι για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου ή στρατιωτικών που δεν έχουν χρόνο ασφάλισης έως πέντε έτη για το χρονικό διάστημα από 01.01.2002 μέχρι την ημερομηνία αποχώρησής τους από την υπηρεσία, αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός ή οποιοσδήποτε άλλος χρόνος μπορεί να υπολογισθεί ως συντάξιμος) που έχει πραγματοποιηθεί πριν την 01.01.2002 και μέχρι τη συμπλήρωση πέντε ετών ασφάλισης συνολικά, με συνυπολογισμό και του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί από 01.01.2002 και μετά. Στις περιπτώσεις που η έναρξη καταβολής της σύνταξης αρχίζει 01.01.2021 και μετά, αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά δέκα ετών ασφάλισης.

Με τις διατάξεις της παρ. 4 προβλέπεται ότι το ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων

αποδοχών με βάση τις οποίες υπολογίζεται η σύνταξη (παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016).

Άρθρο 2

Επειδή ο χρόνος αδείας άνευ αποδοχών ενός μηνός θεωρείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 παρέχεται η δυνατότητα αναγνώρισής του και ως συντάξιμου, με την καταβολή από τον ενδιαφερόμενο των ανάλογων ασφαλιστικών εισφορών.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι σε περίπτωση καταβολής μειωμένης σύνταξης λόγω αποχώρησης του υπαλλήλου πριν τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, το συνολικό ποσοστό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 3 προβλέπεται αναστολή καταβολής της σύνταξης μόνο στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους για αδικήματα που στρέφονται κατά του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. και για όσο χρόνο διαρκεί η ποινή.

Με τη διάταξη της παρ. 4 προβλέπεται ότι το επίδομα θέσης ευθύνης περιλαμβάνεται στις συντάξιμες αποδοχές όσων το λαμβάνουν, ανεξάρτητα από το χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας και του τρόπου επιλογής τους για τις θέσεις αυτές (επιλογή μετά από απόφαση του αρμόδιου διοικητικού οργάνου, ανάθεση άσκησης καθηκόντων, άσκηση των καθηκόντων κατ' αναπλήρωση κ.λ.π.).

Άρθρο 3

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπονται οι συντάξιμες αποδοχές των υπαλλήλων που υπηρετούν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και των στρατιωτικών, που αμείβονται με βάση τις διατάξεις του ν. 4472/2017. Ειδικότερα προβλέπεται ότι, λαμβάνονται υπόψη οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές τους, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την

προσωπική διαφορά του άρθρου 155. Επί των αποδοχών αυτών υπολογίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές (ασφαλισμένου και εργοδότη).

Άρθρο 4

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 προβλέπεται ότι το δικαίωμα στη σύνταξη είναι απαράγραπτο και τα οικονομικά αποτελέσματα άσκησης του ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Η διάταξη αυτή θεσπίζεται σε συμμόρφωση με πάγια νομολογία ήδη από το 2008, όπως προκύπτει και από τη σχετική γνωμοδότηση της 4^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (12-7-2017) για τη διάταξη αυτή.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 καταργούνται οι διατάξεις που προέβλεπαν την απώλεια του δικαιώματος σύνταξης στην περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης του δικαιούχου για την τέλεση των αδικημάτων της περ. β' του άρθρου 62 καθώς και οι διατάξεις που προέβλεπαν τη μεταβίβαση της σύνταξης στη σύζυγο και τα τέκνα του καταδικασθέντος δικαιούχου για ένα από τα αδικήματα της περ. β' του άρθρου 62.

2. Με τις διατάξεις της παρ. 2, καταργούνται οι διατάξεις που είχαν επανεισαχθεί στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου με το άρθρο 3 του ν. 3075/2002 και οι οποίες επανέφεραν προθεσμίες, εντός των οποίων μπορούσε ο υπάλληλος ή ο συνταξιούχος του Δημοσίου να ασκήσει με αίτησή του προς το Γ.Λ.Κ. τα προβλεπόμενα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (κανονισμός σύνταξης, αναγνώριση συντάξιμου χρόνου κ.λ.π.).

Σημειώνεται ότι ο Συνήγορος του Πολίτη κατ' επανάληψη είχε ζητήσει την κατάργηση των διατάξεων του π.δ. 169/2007 που έθεταν προθεσμίες για την άσκηση των ανωτέρω συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Άρθρο 6

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται ότι, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα, για τους οποίους δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (τουλάχιστον πενταετίας) από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναζητείται χρόνος ασφάλισης και κατά το, πριν το 2002, χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε ετών ασφάλισης. Ακόμη, επί αιτήσεων συνταξιοδότησης γήρατος με έναρξη καταβολής από 1.1.2021 και εντεύθεν, σε περίπτωση που δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (τουλάχιστον δεκαετίας) από το έτος 2002 και έως την έναρξη συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναζητείται χρόνος ασφάλισης και κατά το πριν το έτος 2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως 10 ετών ασφάλισης.

Αναφορικά με την δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης σημειώνεται ότι λαμβανομένης δε, υπόψη της διάταξης του άρθρου 26 του ν. 4387/2016 για την αναλογική εφαρμογή της προσωρινής σύνταξης του άρθρου 9 και στην ως άνω κατηγορία ασφαλισμένων θεωρείται ότι δεν είναι απαραίτητη η επιπλέον αναφορά στο άρθρου 29 παρ. 9 και προτείνεται η θέσπιση διάταξης, με την οποία η παραπάνω αναφορά καταργείται από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Άρθρο 7

Με την προτεινόμενη διάταξη απαλείφεται μία φράση, η οποία είχε τεθεί εκ παραδρομής.

Άρθρο 8

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται αρμόδιο όργανο για τον χαρακτηρισμό των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη και των επαγγελματικών ασθενειών, για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού-ΗΣΑΠ (ΤΣΠ-ΗΣΑΠ), Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ) καθώς και στους Κλάδους Σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού –ΟΤΕ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού-ΔΕΗ(ΚΑΠ-ΔΕΗ), Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ» (ΤΑΠΑΕ-Ε) και του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού-ΕΤΒΑ(ΤΑΠ-ΕΤΒΑ) που εντάχτηκαν στον Κλάδο σύνταξης του τέως ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Άρθρο 9

Με την προτεινόμενη διάταξη διευκρινίζεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι ρυθμίσεις της παρ.5 του άρθρου 53 του ν.3518/2006 που αφορούν στη δυνατότητα των εγγεγραμμένων στα μητρώα του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών να αναγνωρίσουν χρόνο που είχαν πραγματοποιήσει στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης και ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, μετά την κατάργηση των ασφαλιστικών κατηγοριών από 1-1-2017.

Άρθρο 10

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 προστίθεται περίπτωση ζ, σύμφωνα με την οποία από 01-01-2017, καταβάλλουν ασφαλιστική εισφορά με επιμερισμό μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου και τα πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Περαιτέρω ορίζεται ότι εάν ο διορισμός των ανωτέρω προσώπων έχει γίνει μέχρι 31/12/2016 εφαρμόζονται ως προς την εργοδοτική εισφορά τα προβλεπόμενα από την αριθμ. 111482/0092/30-11-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β', 4005).

Επιπλέον προβλέπεται ότι τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για όσα πρόσωπα βάσει των ρυθμίσεων του άρθρου 4 παρ. 11α του ν.4151/2013 επέλεξαν να διατηρήσουν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν πριν από το διορισμό τους στις θέσεις αυτές. Στην περίπτωση αυτή, διευκρινίζεται ότι, η εφεξής υπηρεσία τους στις ανωτέρω θέσεις θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Άρθρο 11

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίδεται η δυνατότητα για τον καθορισμό υψηλότερης βάσης υπολογισμού και ως εκ τούτου υψηλότερων των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών για τους ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους και αγρότες. Κατ' αυτόν τον τρόπο χορηγείται η δυνατότητα στους ανωτέρω ασφαλισμένους να αυξήσουν το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξής τους.

Άρθρο 12

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ, να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην οργανωτική διάρθρωση και λειτουργία του φορέα.

Άρθρο 13

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης αποσαφηνίζονται τα κριτήρια επιλογής στη θέση του ειδικού επιστήμονα και του αναπληρωτή του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα επιλεγόμενα στη θέση αυτή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Με τη δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης προβλέπεται ότι για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Σ του ΕΦΚΑ, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προετοιμασία πάσης φύσεως υποστηρικτικού υλικού για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων του Δ.Σ, η τήρηση των πρακτικών κ.ά, ορίζονται μέχρι δύο υπάλληλοι του Ε.Φ.Κ.Α, με τους αναπληρωτές τους.

Άρθρο 14

Με την προτεινόμενη ρύθμιση διευκρινίζεται ότι δεν καταργούνται οι κενές οργανικές θέσεις του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, δεδομένου ότι τα εν λόγω νομικά πρόσωπα διατήρησαν τη νομική τους προσωπικότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων και δεν εντάχθηκαν συνολικά στον ΕΦΚΑ.

Άρθρο 15

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΦΚΑ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται αυτοί να υποδειχθούν από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εργαζομένων – Ι.Κ.Α. (Π.Ο.Σ.Ε.-Ι.Κ.Α.) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (Π.Ο.Π.Ο.Κ.Π.).

Άρθρο 16

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπονται ενιαίοι κανόνες επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ, λαμβάνοντας υπόψη τους νέους κανόνες καταβολής εισφορών από 1.1.2017.

Η διάταξη σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους εφαρμόζεται και για τα συνεισπραττόμενα ποσά από τον ΕΦΚΑ υπέρ τρίτων φορέων, τα οποία θα βαρύνουν τον Φορέα στον οποίο αποδίδονται κάθε φορά τα ποσά.

Άρθρο 17

Με την προτεινόμενη ρύθμιση διασαφηνίζεται η έννοια των «συντάξιμων αποδοχών» που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της του τμήματος της επικουρικής σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2014.

Άρθρο 18

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται να οριστούν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΕΑΕΠ, δύο εκπρόσωποι των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ, μεταξύ εκείνων που αναδείχθηκαν από τις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του πρ. ΕΤΕΑ και των εντασσόμενων στο ΕΤΕΑΕΠ Φορέων, για τη διετία 2017-2018, και προτείνονται από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.

Άρθρο 19

Με την προτεινόμενη διάταξη τακτοποιείται το ζήτημα με την εκ νέου προσθήκη του ΚΕΑΟ που πλέον υπάγεται στον ΕΦΚΑ μεταξύ των υπηρεσιών που έχουν δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π..

Άρθρο 20

Με δεδομένο ότι η είσπραξη των οφειλομένων απαιτήσεων προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αποτελεί μείζονος σημασίας ζήτημα για την βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, ο λόγος που επέβαλε τη θέσπιση της διάταξης του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 υπέρ της φορολογικής διοίκησης ισχύει και για τις ασφαλιστικές οφειλές που εισπράττονται από το ΚΕΑΟ. Για το λόγο αυτό,

προτείνεται η αναλογική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 15 του ν.4174/2013 για τις υπηρεσίες του ΚΕΑΟ, όπως ισχύει για τη φορολογική διοίκηση.

Άρθρο 21

Με την αξιολογούμενη διάταξη καθορίζεται, από 1.1.2017, ενιαίο ποσοστό κράτησης επί των συντάξιμων αποδοχών των μετόχων του ΜΤΠΥ, καθώς και ενιαία βάση υπολογισμού.

Άρθρο 22

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται η υποχρεωτική καταβολή εισφορών μηχανικών και δικηγόρων μόνο σε περίπτωση πραγματικής άσκησης της αντίστοιχης δραστηριότητας για λόγους ίσης μεταχείρισης των ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ.

Άρθρο 23

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιλύονται ζητήματα ερμηνείας ως προς την ατέλεια ενώπιον υποθηκοφυλακείων, κτηματολογικών γραφείων και γραφείων κτηματογράφησης σχετικά με την αυτοδίκαιη περιέλευση της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. Ταμείων, Τομέων και Κλάδων, η οποία προβλέπεται από το αρ. 45 παρ. 2, 7 και 8, καθώς και από το αρ. 45Α παρ. 5 και 6 του Ν. 4052/2012, όπως αυτό προστέθηκε με το αρ. 82 του Ν.4387/2016.

Άρθρο 24

Με διάφορες ρυθμίσεις προβλέπεται η ασφάλιση των αιρετών οργάνων, των βουλευτών και οργάνων διοίκησης ΝΠΔΔ, μελών ανεξάρτητων διοικητικών αρχών κ.λπ. στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς. Μετά όμως από την ισχύ των άρθρων 38, 39 και 40 του ν.4387/2016, με τα οποία ανακαθορίστηκε από 1/1/2017 ο τρόπος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών, ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών, έχει προκύψει ζήτημα ως προς το ύψος και τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών για τις ανωτέρω κατηγορίες προσώπων, ειδικά στις περιπτώσεις που το προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς ήταν ελεύθερου επαγγελματία, αυτοαπασχολούμενου ή αγρότη. Στις περιπτώσεις αυτές, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 40 του ν.4387/2016,

από 1/1/2017 βάση υπολογισμού είναι το εισόδημα από άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας ή αυτοαπασχόλησης ή αγροτικής δραστηριότητας, το οποίο όμως δεν υφίσταται για τα ανωτέρω πρόσωπα, καθώς αυτά λαμβάνουν αντιμισθία ή αποζημίωση.

Άρθρο 25

Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχονται κίνητρα κοινωνικής επανένταξης για τις περιπτώσεις συνταξιούχων αναπηρίας ή λόγω θανάτου με ψυχική πάθηση, δεδομένου ότι η ανάληψη εργασίας έχει σημαντική θεραπευτική λειτουργία για την πάθησή τους. Η ένταξη αυτής της κατηγορίας συνταξιούχων στην αγορά εργασίας συμβάλλει σημαντικά στην ψυχοκοινωνική τους αποκατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα προβλήματα κοινωνικοποίησης που αντιμετωπίζουν οι ψυχικά ασθενείς, λόγω και του κοινωνικού στίγματος που υφίστανται.

Άρθρο 26

Στόχος της προτεινόμενης διάταξης είναι η διευκόλυνση της μεταφοράς των υπαλλήλων των Φορέων ανάλογα με την κατάρτισή τους, ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητά τους και να παρέχονται καλύτερες υπηρεσίες προς τους ασφαλισμένους.

Κρίνεται αναγκαίο κατά το πρώτο διάστημα λειτουργίας των φορέων να υπάρχει η δυνατότητα μεταφοράς προσωπικού σε σύντομο χρονικό διάστημα, για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των φορέων και η εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Άρθρο 27

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης, η δυνατότητα μετάταξης του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετούσε στο ενταχθέν στον ΕΦΚΑ πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, με την ίδια σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ηλικιακή προϋπόθεση που ισχύει για τη συγκεκριμένη κατηγορία υπαλλήλων δεν έχει ειδική αιτιολογική βάση, επομένως κρίνεται σκόπιμη η κατάργηση της εν λόγω προϋπόθεσης.

Άλλωστε, το αντικείμενο απασχόλησης της ειδικότητας ΔΕ Προσωπικό Ασφαλείας τείνει να εκλείψει, καθώς δεν πραγματοποιούνται πλέον χρηματοποστολές ώστε να χρηζούν συνοδείας, ενώ περαιτέρω για τις ανάγκες φρούρησης και ασφάλειας του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ απασχολούνταν ήδη υπάλληλοι ειδικότητας ΥΕ Φυλάκων Νυχτοφυλάκων (σχετ. το με αριθμ. πρωτ. Γ23/221/27-11-2015 έγγραφο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

Ως εκ τούτου, με την προτεινόμενη διάταξη, οι μόνιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που πλέον έχουν μεταφερθεί στον ΕΦΚΑ ως προσωπικό ασφαλείας, δύνανται να μεταταγούν σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, εφόσον πληρούν τα κριτήρια της οικείας νομοθεσίας, μη εφαρμοζομένης εφεξής της ηλικιακής προϋπόθεσης που ίσχυε για τη συγκεκριμένη κατηγορία. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται ταυτόχρονα και η δυνατότητα απασχόλησης του εν λόγω προσωπικού σε πιο παραγωγικές θέσεις, με αρμοδιότητες αντίστοιχες των προσόντων τους.

Άρθρο 28

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, ενώ προβλέπεται ότι ως τεχνικό συμβούλιο ορίζεται το τεχνικό συμβούλιο του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δεδομένου ότι μόνο στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ λειτουργούσε τεχνικό συμβούλιο.

Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή της υπόψη ρύθμισης, ιδίως να ορίζει τα αποφαινόμενα όργανα στην περίπτωση που λόγω τροποποίησης της οργανωτικής διάρθρωσης του ΕΦΚΑ κρίνεται απαραίτητος ο ορισμός άλλων οργάνων αντίστοιχα.

Άρθρο 29

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται ενιαία για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ οι προϋποθέσεις καταβολής σύνταξης σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης τους δικαιούχου.

Άρθρο 30

Με την παρούσα διάταξη προτείνεται η συνέχιση της ισχύος της ρύθμισης της παρ. 3 του άρθρου 66 του ν.4144/2013 (Α' 88) που λήγει στις 30.6.2017, σύμφωνα με την οποία στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας συνταξιούχων του ΕΦΚΑ και εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, προβλέπεται παράταση του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας για έξι μήνες με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, υπό την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

Άρθρο 31

Με την προτεινόμενη διάταξη ενιαιοποιείται το ποσοστό εισφοράς και η βάση υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλλει ο/η διαζευγμένος σύζυγος ή ο/η αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και μειώνεται το όριο ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος από το 35^ο στο 25^ο.

Άρθρο 32

Με την προτεινόμενη ρύθμιση απαλλάσσονται οι πληγέντες από το συγκεκριμένο οικισμό από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη για δύο έτη. Στόχος είναι η ανακούφιση των συγκεκριμένων κατοίκων, οι οποίοι έχουν βρισκονται σε αυτές τις αντίξοες συνθήκες λόγω της φυσικής καταστροφής.

Άρθρο 33

Με την προτεινόμενη διάταξη θεμελιώνεται υποχρέωση των ευρισκόμενων στο χώρο εργασίας να επιδεικνύουν την αστυνομική τους ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό της ταυτοπροσωπίας έγγραφο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι Επιθεωρητές εργασίας είναι σε θέση να γνωρίζουν με ασφάλεια αν τα πρόσωπα που εμφανίζονται ως εργαζόμενοι της επιχείρησης ταυτίζονται με εκείνα που αναγράφονται στο σχετικό πίνακα προσωπικού.

Άρθρο 34

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται το στοιχείο εξοπλισμού της επιχείρησης ή εγκατάστασης ως αντικείμενο προσωρινής διακοπής λειτουργίας. Κατ' αυτό τον

τρόπο διευκολύνεται το έργο των ελεγκτικών οργάνων και καθίσταται δυνατή η επιβολή κυρώσεων που προστατεύουν την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων με στοχευμένο τρόπο. Παράλληλα, προστίθεται ο παράγοντας της σοβαρότητας του κινδύνου, διαζευκτικά με την αμεσότητα, ως λόγος προσωρινής διακοπής λειτουργίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διαπιστωθείς ως σοβαρός κίνδυνος ενδέχεται να καταστεί άμεσος πριν από τη διενέργεια νέου ελέγχου. Επιπρόσθετα, διασφαλίζεται ότι η επαναλειτουργία της επιχείρησης, προϋποθέτει την άρση της διαπιστωθείσας παράβαση, καθώς σε αντίθετη περίπτωση εγκυμονούν οι ίδιοι κινδύνου για τους οποίους επιβλήθηκε αρχικά η εν λόγω κύρωση.

Άρθρο 35

Έχει καταστεί σαφές πως το θεσμικό πλαίσιο επιβολής χρηματικών προστίμων δεν δίνει επαρκή αντικίνητρα για παραβατικές συμπεριφορές επιχειρήσεων. Το ως άνω πλαίσιο πρέπει να συνδυάζεται με ένα πλέγμα κυρώσεων διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης. Παράλληλα, όμως, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα του μέτρου της διακοπής λειτουργίας, κρίνεται απαραίτητη η θεσμοθέτηση ενός σαφώς καθορισμένου και διαβαθμισμένου πλαισίου για την επιβολή της εν λόγω κύρωσης.

Άρθρο 36

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπονται ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της απόφασης περί διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης, κατά τρόπο ανάλογο προς τις ήδη ισχύουσες της παρ. 1 του αυτού άρθρου, προκειμένου να υπάρξουν επαρκή αντικίνητρα των εν λόγω παραβατικών συμπεριφορών. Κατ' αυτό τον τρόπο παρέχονται επαρκή αντικίνητρα στους εργοδότες.

Άρθρο 37

Με την προτεινόμενη διάταξη δίνεται η δυνατότητα στο ΣΕΠΕ να επιβάλλει πρόστιμα για αδήλωτη εργασία με μόνη στη σχετική έκθεση της ΥΠΟΑΔΗΕ χωρίς να απαιτείται η διενέργεια επιτόπιου ελέγχου.

Άρθρο 38

Με την προτεινόμενη διάταξη θεσμοθετείται ένα ενοποιημένο σύστημα καταχώρισης και ελέγχου μέσω της πλήρους μετάβασης από την τήρηση βιβλίου

στην καταχώριση όλων των σχετικών στοιχείων στο «ΕΡΓΑΝΗ». Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται κατάλληλη για την αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος, καθώς το «ΕΡΓΑΝΗ» είναι πλέον ένα διαδεδομένο και εύχρηστο σύστημα, με το οποίο οι επιχειρήσεις έχουν αποκτήσει την απαραίτητη εξοικείωση, καθώς ήδη από το 2014 η ηλεκτρονική καταχώριση αλλαγών και τροποποιήσεων του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 39

Η προτεινόμενη ρύθμιση εντάσσει και τον κλάδο οικοδομικών και τεχνικών έργων στο σύστημα καταχώρισης μέσω ΟΠΣ-ΣΕΠΕ, αίροντας την αδικαιολόγητη ειδική μεταχείριση του συγκεκριμένου κλάδου. Κατ' αυτό τον τρόπο ενισχύεται το έργο του ΣΕΠΕ και η προσπάθεια αντιμετώπισης της αδήλωτης εργασίας στον εν λόγω κλάδο.

Άρθρο 40

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι η αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης του μισθωτού θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά είτε από ηλεκτρονικά σαρωμένο έντυπο υπογεγραμμένο από τον εργοδότη και τον εργαζόμενο είτε από εξώδικη δήλωση του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, με την οποία τον ενημερώνει ότι έχει χωρήσει οικειοθελής αποχώρησή του και ότι αυτή θα αναγγελθεί στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», ενώ υπό το ισχύον πλαίσιο απαιτείται μόνη η δήλωση του εργοδότη. Η εν λόγω ρύθμιση κρίνεται αναγκαία και κατάλληλη, καθώς πλέον ο εργαζόμενος θα ενημερώνεται εγκαίρως για τη δήλωση του εργοδότη περί οικειοθελούς αποχώρησής του και θα μπορεί να ασκεί όλα τα νόμιμα δικαιώματά του, ενώ παράλληλα δεν θα μπορεί να τύχει εκμετάλλευσης από την πλευρά του εργοδότη.

Άρθρο 41

Με την προτεινόμενη διάταξη θεσπίζεται ο αποκλεισμός από την πρόσβαση σε δημόσιο χρήμα για όσους εργοδότες παραβιάζουν τις απορρέουσες από την εργατική νομοθεσία υποχρεώσεις τους. Η πιθανότητα αποκλεισμού ενός οικονομικού φορέα από τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων σε περίπτωση παραβίασης της εργοδοτικής νομοθεσίας αποτελεί ισχυρό αντικίνητρο

για τους εργοδότες, που στο πλαίσιο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους δύνανται να συμβάλλονται σε δημόσιες συμβάσεις, οι οποίοι, προκειμένου να μην απωλέσουν το δικαίωμα να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, θα ωθούνται στην απαρένγκλιτη τήρηση των όρων εργασίας όλων των εργαζομένων.

Άρθρο 42

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία ώστε να εξαλειφθούν περιπτώσεις πλημμελούς ενημέρωσης των εργαζομένων για κρίσιμες παραμέτρους της απασχόλησης τους, όπως τα χρονικά όρια εργασίας και να διασφαλίζεται η ίση ενημέρωση όλων των εργαζομένων της επιχείρησης, όταν εργάζονται εκτός της έδρας της επιχείρησης ή του παραρτήματος της και δεν έχουν πρόσβαση στα παραπάνω αναφερόμενα στοιχεία.

Άρθρο 43

Η συγκεκριμένη διάταξη που επιτάσσει την ύπαρξη πρακτικού διαβούλευσης: α) εξυπηρετεί την ανάγκη ενημέρωσης και της σοβαρής και υπεύθυνης διαβούλευσης μεταξύ των μερών, β) εξασφαλίζει την πληρότητα της διαδικασίας διαβούλευσης, γ) διασφαλίζει η διαφάνεια των διαβουλεύσεων και την σαφή και αδιαμφισβήτητη αποτύπωση των απόψεων των μερών.

Άρθρο 44

Η προτεινόμενη διάταξη θα συμβάλλει στην ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου αλλά και τη δόμηση σχέσης εμπιστοσύνης, ορίζοντας τις λεπτομέρειες για την ενημέρωση και διαβούλευση ρητά.

Άρθρο 45

Η πρόβλεψη διοικητικών μόνο κυρώσεων λόγω μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του π.δ/τος 240/2006 δεν έχει αποτρέψει τη συστηματική παραβίαση των διατάξεων του από τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κατ' άρθρο 3 αυτού. Ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η προτεινόμενη διάταξη, προκειμένου να διασαφηνιστούν οι αστικής φύσεως κυρώσεις, που επισύρει η παραβίαση του άρθρου 4 του π.δ/τος 240/2006 εκ μέρους του εργοδότη και οι αξιώσεις των εργαζομένων, που γεννώνται από την παραβίαση αυτή. Σημειωτέον

ότι η ρητή πρόβλεψη ακυρότητας (σχετικής υπέρ των εργαζομένων) έχει ήδη προταθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως η πλέον αποτελεσματική κύρωση σε βάρος του εργοδότη (βλ. European Commission, 'Fitness check' on EU law in the area of Information and Consultation of Workers, Brussels, 26.7.2013 SWD(2013) 293 final).

Άρθρο 46

Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι απαραίτητη, προκειμένου να εξομοιωθούν οι γυναίκες που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας είτε ως φέρουσες είτε ως παραγγέλλουσες μητέρες, ως προς την προστασία, τις άδειες και τα πάσης φύσεως επιδόματα, με τις φυσικές μητέρες.

Άρθρο 47

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να δικαιωθούν της ειδικής γονεϊκής άδειας λόγω σοβαρής ασθένειας των τέκνων τους και γονείς παιδιών που πάσχουν από εξίσου σοβαρές παθήσεις από τις ήδη προβλεπόμενες, ενώ η προτεινόμενη διάταξη είναι σύμφωνη και με το άρθρο 50 του ν. 3528/2007 για την Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

Άρθρο 48

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται ηθικά και κοινωνικά επιβεβλημένη, προκειμένου να επεκταθεί η προστασία από την απόλυση, που παρέχεται λόγω μητρότητας στις φυσικές μητέρες και στις εργαζόμενες που βρίσκονται στη διαδικασία υιοθεσίας, με αφετηρία την τοποθέτηση του παιδιού στην οικογένεια, καθώς και στις εργαζόμενες, τεκμαιρόμενες και φέρουσες, που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, ανεξάρτητα από τη γνώση του εργοδότη.

Άρθρο 49

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία για την ταχύτερη δικαστική επίλυση των εργατικών διαφορών και είναι κατάλληλη για το σκοπό αυτό, καθώς προβλέπεται σύντομος χρόνος συζήτησης (εντός 60 ημερών από την κατάθεση της αγωγής ή του ενδίκου μέσου), σύντομος χρόνος για την έκδοση της απόφασης (30

ημέρες από τη συζήτηση) αλλά και σύντομος χρόνος προσδιορισμού κατόπιν αναβολής της συζήτησης (εντός 30 ημερών).

Άρθρο 50

Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι και αναγκαία και κατάλληλη για την επίτευξη του σκοπού, για τον οποίο θεσπίζεται, καθώς η έκδοση διαταγής πληρωμής αποτελεί το μοναδικό τρόπο, με τον οποίο οι εργαζόμενοι μπορούν να αποκτήσουν εκτελεστό τίτλο για τους ανεξόφλητους μισθούς τους εντός μικρού χρονικού διαστήματος, ούτως ώστε ο μισθός να επιτελεί τη βιοποριστική του λειτουργία, ενώ οι εργοδότες έχουν ένα ακόμη αντικίνητρο για να αφήσουν ανεξόφλητους μισθούς, εφόσον πλέον δεν θα απολαμβάνουν με την ίδια ευκολία μεγάλο χρονικό περιθώριο μέχρι την έκδοση εκτελεστού τίτλου εις βάρος τους.

Άρθρο 51

Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι απαραίτητη μετά την πρόβλεψη έκδοσης διαταγής πληρωμής για δεδουλευμένες αποδοχές με το προηγούμενο άρθρο, έτσι ώστε οι ρυθμίσεις σχετικά με το δικαστικό ένσημο που ίσχυαν για τις εργατικές διαφορές, να ισχύουν και στη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού.

Άρθρο 52

Η προτεινόμενη διάταξη, με την οποία αντικαθίστανται οι περ. α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, είναι απαραίτητη μετά τη δημιουργία και λειτουργία του Ε.Φ.Κ.Α., προκειμένου να εναρμονισθεί η τροποποιούμενη διάταξη με τις λειτουργίες του ΕΦΚΑ. Προστίθεται ότι σκοπός του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας είναι όχι μόνο η χορήγηση βοηθήματος σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγγέλματος, αλλά και η ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολουμένων.

Άρθρο 53

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία και κατάλληλη, καθώς με αυτή επιλύεται το ζήτημα της επιδότησης ανεργίας όσων ασκούν το δικαίωμα που τους παρέχει το άρθρο 7 του ν. 2112/1920 (Α' 67) και θεωρούν τη μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας τους ως καταγγελία της σχέσης εργασίας από τον εργοδότη, στους οποίους μέχρι τώρα ο ΟΑΕΔ δεν καταβάλλει άμεσα το επίδομα

ανεργίας, αλλά αντιθέτως αναστέλλει την επιδότηση, μέχρις ότου εκδοθεί απόφαση επί της εργατικής διαφοράς, αποστερώντας έτσι τους ασφαλισμένους από το επίδομα ανεργίας, ενώ ο ασφαλιστικός κίνδυνος της ανεργίας έχει πράγματι επέλθει.

Άρθρο 54

Ενόψει της διατήρησης του έντονα κοινωνικού χαρακτήρα των ακινήτων του τέως Ο.Ε.Κ. και της εξαιρετικά κρίσιμης αποστολής που καλείται να επιτελέσει πλέον ο Ο.Α.Ε.Δ., ως καθολικός διάδοχος αυτού, κρίνεται επιβεβλημένη η πρόβλεψη ρητής νομοθετικής διάταξης, με την οποία αφενός εισάγονται δικαστικά, διοικητικά και οικονομικά προνόμια και ατέλειες υπέρ του Ο.Α.Ε.Δ. και αφετέρου επεκτείνονται οι ειδικότερες ευνοϊκές ρυθμίσεις υπέρ του καταργηθέντος πλέον Ο.Ε.Κ. και υπέρ του Ο.Α.Ε.Δ.

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, προκειμένου ο Ο.Α.Ε.Δ. να μην επιβαρύνεται με φόρους και τέλη για τη σύσταση, αλλοίωση, μετάθεση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων στα ακίνητα του καταργηθέντος Ο.Ε.Κ. που περιέρχονται σε αυτόν, δεδομένου μάλιστα ότι ως Ν.Π.Δ.Δ. πρέπει να απολαύει εν γένει όλων ανεξαιρέτως των δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών ατελειών και προνομίων του Δημοσίου.

Άρθρο 55

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αποφεύγονται χρονοτριβές και καθυστερήσεις, με την αποφυγή της επιστροφής στους φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης των προϋπολογισμών του σε περίπτωση λαθών μέσω της επέκτασης της εφαρμογής της διαδικασίας διόρθωσης λαθών και παραλείψεων που προβλέπει η παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3863/2010 και στους φορείς αυτούς.

Άρθρο 56

Κρίνεται σκόπιμη για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της Διοίκησης η τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 30 του ν.3918/2011 ώστε οι επιτροπές αυτές να συγκροτούνται ύστερα από πρόταση των διοικητών των υγειονομικών περιφερειών για την παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης

νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμού ανικανότητας προς εργασία οφειλόμενη σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια για αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση.

Άρθρο 57

Η διάταξη αυτή, πέρα από τους ιστορικούς λόγους που την επιβάλλουν, είναι απαραίτητη για την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων του ΝΑΤ.

Άρθρο 58

Με την αύξηση των θέσεων προσωπικού του ΟΑΕΔ με προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης στις τεχνολογίες της Πληροφορικής θα ενισχυθεί άμεσα η παραγωγική του λειτουργία, θα επιταχυνθούν οι τρόποι δράσεις του και θα καταστεί δυνατή η συνέχιση της οικονομικής και τεχνικής υποστήριξής του ως Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 59

Η προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύει την κοινωφελή λειτουργία και δράση των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών με την χορήγηση παράτασης της θητείας του επικουρικού προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων, το οποίο είναι απολύτως απαραίτητο για την αδιάλειπτη λειτουργία των Κέντρων και την κάλυψη επειγουσών αναγκών των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

Άρθρο 60

Η προτεινόμενη διάταξη παρέχει την απαραίτητη νομοθετική εξουσιοδότηση για την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων φροντίδας, περίθαλψης και προστασίας των υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της εξασφάλισης αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των εν λόγω κοινωνικών ομάδων.

Άρθρα 61-76

Ο στόχος της ρύθμισης είναι η πλήρης ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας καθώς και η υλοποίηση της

Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Προς το στόχο αυτό εισάγονται μια σειρά από ρυθμίσεις διοικητικού και οργανωτικού χαρακτήρα προκειμένου να επιτευχθεί ο ως άνω στόχος.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση υπάρχει στόχευση για πλήρη ένταξη των ατόμων με αναπηρίες σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας και με αυτόν τον τρόπο στη διευκόλυνση τόσο της δικής τους ζωής όσο και των οικείων τους. Ακόμη, υπάρχει ξεκάθαρη βούληση να δείξει η πολιτεία συνέπεια νομοθετικών και καθημερινών έργων με την υλοποίηση στην πράξη της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.

Άρθρα 77-117

Με τις προτεινόμενες διατάξεις εξασφαλίζεται ένα αξιόπιστο πλαίσιο καταγραφής όλων των επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών καθώς και την εποπτεία της τήρησης των όρων απόκτησης της άδειας άσκησης επαγγέλματος, διευκολύνεται ο κλάδος στην κατοχύρωση και προάσπιση των επαγγελματικών του δικαιωμάτων και στην διεκδίκηση και προβολή των εργασιακών, επιστημονικών και συνδικαλιστικών - μεταξύ άλλων - αιτημάτων του, εξορθολογίζεται το σύστημα καταγραφής των πραγματικών επαγγελματιών και επιτυγχάνεται η τήρηση των απαιτούμενων στοιχείων τους από τα Αρμόδια Όργανα του Συλλόγου ενισχύεται η ασφάλεια στους χώρους παροχής υπηρεσιών από αυτούς και εν γένει επαυξάνεται το κύρος και η αξιοπιστία του συγκεκριμένου επαγγελματικού κλάδου.

1.3. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην οικονομία, την κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Άρθρο 1

Η προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 προάγει την ίση μεταχείριση των υπηρετούντων στο Δημόσιο.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 θα δίνεται εθνική σύνταξη σε όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου, με τη

συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των 15 ετών ποσού που αντιστοιχεί στα 15 έτη ασφάλισης, ήτοι 345,60€.

Με τις διατάξεις της παρ. 3, για λόγους ίσης μεταχείρισης, προβλέπεται ότι για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου ή στρατιωτικών που δεν έχουν χρόνο ασφάλισης έως πέντε έτη για το χρονικό διάστημα από 01.01.2002 μέχρι την ημερομηνία αποχώρησής τους από την υπηρεσία, αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί πριν την 01.01.2002 και μέχρι τη συμπλήρωση πέντε ετών ασφάλισης συνολικά, με συνυπολογισμό και του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί από 01.01.2002 και μετά.

Με τις διατάξεις της παρ. 4 προβλέπεται ότι το ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών με βάση τις οποίες υπολογίζεται η σύνταξη.

Άρθρο 2

Επειδή ο χρόνος αδείας άνευ αποδοχών ενός μηνός θεωρείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 παρέχεται η δυνατότητα αναγνώρισής του και ως συντάξιμου, με την καταβολή από τον ενδιαφερόμενο των ανάλογων ασφαλιστικών εισφορών.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι σε περίπτωση καταβολής μειωμένης σύνταξης λόγω αποχώρησης του υπαλλήλου πριν τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, το συνολικό ποσοστό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 3 προβλέπεται αναστολή καταβολής της σύνταξης μόνο στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους για αδικήματα που στρέφονται κατά του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. και για όσο χρόνο διαρκεί η ποινή.

Με τη διάταξη της παρ. 4 προβλέπεται ότι το επίδομα θέσης ευθύνης περιλαμβάνεται στις συντάξιμες αποδοχές όσων το λαμβάνουν, ανεξάρτητα από το

χρόνο άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας και του τρόπου επιλογής τους για τις θέσεις αυτές .

Άρθρο 3

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπονται οι συντάξιμες αποδοχές των υπαλλήλων που υπηρετούν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και των στρατιωτικών, που αμείβονται με βάση τις διατάξεις του ν. 4472/2017.

Άρθρο 4

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 1 προβλέπεται ότι το δικαίωμα στη σύνταξη είναι απαράγραπτο και τα οικονομικά αποτελέσματα άσκησης του ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Με τις διατάξεις της παρ. 2 προβλέπεται ότι οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 καταργούνται οι διατάξεις που προέβλεπαν την απώλεια του δικαιώματος σύνταξης στην περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης του δικαιούχου για την τέλεση των αδικημάτων της περ. β' του άρθρου 62 καθώς και οι διατάξεις που προέβλεπαν τη μεταβίβαση της σύνταξης στη σύζυγο και τα τέκνα του καταδικασθέντος δικαιούχου για ένα από τα αδικήματα της περ. β' του άρθρου 62.

2. Με τις διατάξεις της παρ. 2, καταργούνται οι διατάξεις που είχαν επανεισαχθεί στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου με το άρθρο 3 του ν. 3075/2002 και οι οποίες επανέφεραν προθεσμίες, εντός των οποίων μπορούσε ο υπάλληλος ή ο συνταξιούχος του Δημοσίου να ασκήσει με αίτησή του προς το Γ.Λ.Κ. τα προβλεπόμενα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (κανονισμός σύνταξης, αναγνώριση συντάξιμου χρόνου κ.λ.π.).

Άρθρο 6

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται ότι, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα, για

τους οποίους δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (τουλάχιστον πενταετίας) από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναζητείται χρόνος ασφάλισης και κατά το, πριν το 2002, χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε ετών ασφάλισης.

Αναφορικά με την δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4387/2016, τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του αρ. 57^Α του Π.Δ. 169/2007, ως προς την προσωρινή σύνταξη των δημοσίων υπαλλήλων, η οποία ονομαζόταν μέχρι τότε «προκαταβολή». Επιπλέον, λαμβανομένης δε, υπόψη της διάταξης του άρθρου 26 του ν. 4387/2016 για την αναλογική εφαρμογή της προσωρινής σύνταξης του άρθρου 9 και στην ως άνω κατηγορία ασφαλισμένων θεωρείται ότι δεν είναι απαραίτητη η επιπλέον αναφορά στο άρθρου 29 παρ. 9 και προτείνεται η θέσπιση διάταξης, με την οποία η παραπάνω αναφορά καταργείται από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Άρθρο 7

Με την προτεινόμενη διάταξη απαλείφεται μία φράση, η οποία είχε τεθεί εκ παραδρομής.

Άρθρο 8

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται αρμόδιο όργανο, για τον χαρακτηρισμό των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη και των επαγγελματικών ασθενειών, μέχρι την έκδοση της οικείας Υπουργικής Απόφασης, για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού-ΗΣΑΠ (ΤΣΠ-ΗΣΑΠ), Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΤΣΠ-ΕΤΕ) καθώς και στους Κλάδους Σύνταξης του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού –ΟΤΕ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού-ΔΕΗ(ΚΑΠ-ΔΕΗ), Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ» (ΤΑΠΑΕ-Ε) και του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού-ΕΤΒΑ (ΤΑΠ-ΕΤΒΑ) που εντάχτηκαν στον Κλάδο σύνταξης του τέως ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Άρθρο 9

Με την προτεινόμενη διάταξη διευκρινίζεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι ρυθμίσεις της παρ.5 του άρθρου 53 του ν.3518/2006 που αφορούν στη δυνατότητα των εγγεγραμμένων στα μητρώα του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών να αναγνωρίσουν χρόνο που είχαν πραγματοποιήσει στον κλάδο πρόσθετης ασφάλισης και ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, μετά την κατάργηση των ασφαλιστικών κατηγοριών από 1-1-2017.

Άρθρο 10

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 προστίθεται περίπτωση ζ, σύμφωνα με την οποία από 01-01-2017, καταβάλλουν ασφαλιστική εισφορά με επιμερισμό μεταξύ εργοδότη και ασφαλισμένου και τα πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Περαιτέρω ορίζεται ότι εάν ο διορισμός των ανωτέρω προσώπων έχει γίνει μέχρι 31/12/2016 εφαρμόζονται ως προς την εργοδοτική εισφορά τα προβλεπόμενα από την αριθμ. 111482/0092/30-11-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β', 4005).

Επιπλέον προβλέπεται ότι τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για όσα πρόσωπα βάσει των ρυθμίσεων του άρθρου 4 παρ. 11α του ν.4151/2013 επέλεξαν να διατηρήσουν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης στο οποίο υπάγονταν πριν από το διορισμό τους στις θέσεις αυτές. Στην περίπτωση αυτή, διευκρινίζεται ότι, η εφεξής υπηρεσία τους στις ανωτέρω θέσεις θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Άρθρο 11

Με τις διατάξεις των άρθρων 39 και 40 του ν.4387/2016 αναμορφώθηκε το καθεστώς υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών. Ως βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών λαμβάνεται το μηνιαίο εισόδημα που προκύπτει από την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, χωρίς όμως να δίνεται δυνατότητα για τον καθορισμό υψηλότερης βάσης υπολογισμού και ως εκ τούτου υψηλότερων των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

Άρθρο 12

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του ΕΦΚΑ, να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στην οργανωτική διάρθρωση και λειτουργία του φορέα. Δεδομένης δε της μετάβασης όλων των ενταχθέντων φορέων στο ενιαίο οργανωτικό πλαίσιο του ΕΦΚΑ, κρίνεται αναγκαία η πρόβλεψη δυνατότητας ευέλικτων παρεμβάσεων που θα διασφαλίζουν την ομαλότητα και αποτελεσματικότητα της εν λόγω μετάβασης, ιδίως, αλλά όχι αποκλειστικά, ο χρόνος έναρξης λειτουργίας συγκεκριμένων οργανικών μονάδων, η προσθήκη, κατάργηση και ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ αυτών, η υπαγωγή τους σε διαφορετικά όργανα, ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας του φορέα κ.ά.

Άρθρο 13

Με την πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης αποσαφηνίζονται τα κριτήρια επιλογής στη θέση του ειδικού επιστήμονα και του αναπληρωτή του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα επιλεγόμενα στη θέση αυτή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Με τη δεύτερη παράγραφο της προτεινόμενης διάταξης προβλέπεται ότι για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Σ του ΕΦΚΑ, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προετοιμασία πάσης φύσεως υποστηρικτικού υλικού για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων του Δ.Σ, η τήρηση των πρακτικών κ.ά, ορίζονται μέχρι δύο υπάλληλοι του Ε.Φ.Κ.Α, με τους αναπληρωτές τους.

Άρθρο 14

Με την προτεινόμενη ρύθμιση διευκρινίζεται ότι δεν καταργούνται οι κενές οργανικές θέσεις του ΝΑΤ και του ΟΓΑ, δεδομένου ότι τα εν λόγω νομικά πρόσωπα διατήρησαν τη νομική τους προσωπικότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων και δεν εντάχθηκαν συνολικά στον ΕΦΚΑ.

Άρθρο 15

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΦΚΑ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται αυτοί να υποδειχθούν από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εργαζομένων – Ι.Κ.Α. (Π.Ο.Σ.Ε.-Ι.Κ.Α.) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (Π.Ο.Π.Ο.Κ.Π.).

Άρθρο 16

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπονται ενιαίοι κανόνες επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ, λαμβάνοντας υπόψη τους νέους κανόνες καταβολής εισφορών από 1.1.2017.

Η διάταξη σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους εφαρμόζεται και για τα συνεισπραττόμενα ποσά από τον ΕΦΚΑ υπέρ τρίτων φορέων, τα οποία θα βαρύνουν τον Φορέα στον οποίο αποδίδονται κάθε φορά τα ποσά.

Άρθρο 17

Με την προτεινόμενη ρύθμιση διασαφηνίζεται η έννοια των «συντάξιμων αποδοχών» που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της του τμήματος της επικουρικής σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2014.

Άρθρο 18

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των εκπροσώπων των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του φορέα, μέχρι την εκλογή τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προτείνεται να οριστούν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΕΑΕΠ, δύο εκπρόσωποι των υπαλλήλων του ΕΤΕΑΕΠ, μεταξύ εκείνων που αναδείχθηκαν από τις εκλογές για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του πρ. ΕΤΕΑ και των εντασσόμενων στο ΕΤΕΑΕΠ Φορέων, για τη διετία 2017-2018, και προτείνονται από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.

Άρθρο 19

Με την προτεινόμενη διάταξη τακτοποιείται το ζήτημα με την εκ νέου προσθήκη του ΚΕΑΟ που πλέον υπάγεται στον ΕΦΚΑ μεταξύ των υπηρεσιών που έχουν δυνατότητα αυτοματοποιημένης πρόσβασης στο Σ.Μ.Τ.Λ. & Λ.Π..

Άρθρο 20

Με δεδομένο ότι η είσπραξη των οφειλομένων απαιτήσεων προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αποτελεί μείζονος σημασίας ζήτημα για την βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, ο λόγος που επέβαλε τη θέσπιση της διάταξης του άρθρου 15 του ν. 4174/2013 υπέρ της φορολογικής διοίκησης ισχύει και για τις ασφαλιστικές οφειλές που εισπράττονται από το ΚΕΑΟ. Για το λόγο αυτό, προτείνεται η αναλογική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 15 του ν.4174/2013 για τις υπηρεσίες του ΚΕΑΟ, όπως ισχύει για τη φορολογική διοίκηση.

Άρθρο 21

Με την προτεινόμενη διάταξη καθορίζεται, από 1.1.2017, ενιαίο ποσοστό κράτησης επί των συντάξιμων αποδοχών των μετόχων του ΜΤΠΥ, καθώς και ενιαία βάση υπολογισμού.

Άρθρο 22

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται η υποχρεωτική καταβολή εισφορών μηχανικών και δικηγόρων μόνο σε περίπτωση πραγματικής άσκησης της αντίστοιχης δραστηριότητας για λόγους ίσης μεταχείρισης των ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ.

Άρθρο 23

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιλύονται ζητήματα ερμηνείας ως προς την ατέλεια ενώπιον υποθηκοφυλακείων, κτηματολογικών γραφείων και γραφείων κτηματογράφησης σχετικά με την αυτοδίκαιη περιέλευση της ακίνητης περιουσίας των ενταχθέντων στο Ε.Τ.Ε.Α. και ήδη Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. Ταμείων, Τομέων και Κλάδων, η οποία προβλέπεται από το αρ. 45 παρ. 2, 7 και 8, καθώς και από το αρ. 45Α παρ. 5 και 6 του Ν. 4052/2012, όπως αυτό προστέθηκε με το αρ. 82 του Ν.4387/2016.

Άρθρο 24

Με διάφορες ρυθμίσεις προβλέπεται η ασφάλιση των αιρετών οργάνων, των βουλευτών και οργάνων διοίκησης ΝΠΔΔ, μελών ανεξάρτητων διοικητικών αρχών κ.λπ. στο προγενέστερο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς. Μετά όμως από την ισχύ των άρθρων 38, 39 και 40 του ν.4387/2016, με τα οποία ανακαθορίστηκε από 1/1/2017 ο τρόπος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών, ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών, έχει προκύψει ζήτημα ως προς το ύψος και τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών για τις ανωτέρω κατηγορίες προσώπων, ειδικά στις περιπτώσεις που το προγενέστερο ασφαλιστικό καθεστώς ήταν ελεύθερου επαγγελματία, αυτοαπασχολούμενου ή αγρότη. Στις περιπτώσεις αυτές, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 40 του ν.4387/2016, από 1/1/2017 βάση υπολογισμού είναι το εισόδημα από άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας ή αυτοαπασχόλησης ή αγροτικής δραστηριότητας, το οποίο όμως δεν υφίσταται για τα ανωτέρω πρόσωπα, καθώς αυτά λαμβάνουν αντιμισθία ή αποζημίωση.

Άρθρο 25

Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχονται κίνητρα κοινωνικής επανένταξης για τις περιπτώσεις συνταξιούχων αναπηρίας ή λόγω θανάτου με ψυχική πάθηση, δεδομένου ότι η ανάληψη εργασίας έχει σημαντική θεραπευτική λειτουργία για την πάθησή τους. Η ένταξη αυτής της κατηγορίας συνταξιούχων στην αγορά εργασίας συμβάλλει σημαντικά στην ψυχοκοινωνική τους αποκατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα προβλήματα κοινωνικοποίησης που αντιμετωπίζουν οι ψυχικά ασθενείς, λόγω και του κοινωνικού στίγματος που υφίστανται.

Άρθρο 26

Στόχος της προτεινόμενης διάταξης είναι η διευκόλυνση της μεταφοράς των υπαλλήλων των Φορέων ανάλογα με την κατάρτισή τους, ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητά τους και να παρέχονται καλύτερες υπηρεσίες προς τους ασφαλισμένους.

Κρίνεται αναγκαίο κατά το πρώτο διάστημα λειτουργίας των φορέων να υπάρχει η δυνατότητα μεταφοράς προσωπικού σε σύντομο χρονικό διάστημα, για να

διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των φορέων και η εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Άρθρο 27

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης, η δυνατότητα μετάταξης του προσωπικού ασφαλείας που υπηρετούσε στο ενταχθέν στον ΕΦΚΑ πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, με την ίδια σχέση εργασίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ηλικιακή προϋπόθεση που ισχύει για τη συγκεκριμένη κατηγορία υπαλλήλων δεν έχει ειδική αιτιολογική βάση, επομένως κρίνεται σκόπιμη η κατάργηση της εν λόγω προϋπόθεσης.

Άλλωστε, το αντικείμενο απασχόλησης της ειδικότητας ΔΕ Προσωπικό Ασφαλείας τείνει να εκλείψει, καθώς δεν πραγματοποιούνται πλέον χρηματοποστολές ώστε να χρήζουν συνοδείας, ενώ περαιτέρω για τις ανάγκες φρούρησης και ασφάλειας του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ απασχολούνταν ήδη υπάλληλοι ειδικότητας ΥΕ Φυλάκων Νυχτοφυλάκων (σχετ. το με αριθμ. πρωτ. Γ23/221/27-11-2015 έγγραφο του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

Ως εκ τούτου, με την προτεινόμενη διάταξη, οι μόνιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που πλέον έχουν μεταφερθεί στον ΕΦΚΑ ως προσωπικό ασφαλείας, δύνανται να μεταταγούν σε θέση άλλου κλάδου ή ειδικότητας ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή εκπαιδευτικής βαθμίδας, εφόσον πληρούν τα κριτήρια της οικείας νομοθεσίας, μη εφαρμοζομένης εφεξής της ηλικιακής προϋπόθεσης που ίσχυε για τη συγκεκριμένη κατηγορία. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται ταυτόχρονα και η δυνατότητα απασχόλησης του εν λόγω προσωπικού σε πιο παραγωγικές θέσεις, με αρμοδιότητες αντίστοιχες των προσόντων τους.

Άρθρο 28

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, ενώ προβλέπεται ότι ως τεχνικό συμβούλιο ορίζεται το τεχνικό συμβούλιο του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δεδομένου ότι μόνο στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ λειτουργούσε τεχνικό συμβούλιο.

Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή της υπόψη ρύθμισης, ιδίως να ορίζει τα αποφαινόμενα όργανα στην περίπτωση που λόγω τροποποίησης της οργανωτικής διάρθρωσης του ΕΦΚΑ κρίνεται απαραίτητος ο ορισμός άλλων οργάνων αντίστοιχα.

Άρθρο 29

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται ενιαία για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ οι προϋποθέσεις καταβολής σύνταξης σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης τους δικαιούχου.

Άρθρο 30

Με την παρούσα διάταξη προτείνεται η συνέχιση της ισχύος της ρύθμισης της παρ. 3 του άρθρου 66 του ν.4144/2013 (Α' 88) που λήγει στις 30.6.2017, σύμφωνα με την οποία στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας συνταξιούχων του ΕΦΚΑ και εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, προβλέπεται παράταση του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας για έξι μήνες με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, υπό την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

Άρθρο 31

Με την προτεινόμενη διάταξη ενισχύεται το ποσοστό εισφοράς και η βάση υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλει ο/η διαζευγμένος σύζυγος ή ο/η αντισυμβαλλόμενος συμφώνου συμβίωσης και μειώνεται το όριο ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος από το 35^ο στο 25^ο.

Άρθρο 32

Με την προτεινόμενη ρύθμιση απαλλάσσονται οι πληγέντες από το συγκεκριμένο οικισμό από τη συμμετοχή στη φαρμακευτική δαπάνη για δύο έτη. Στόχος είναι η ανακούφιση των συγκεκριμένων κατοίκων, οι οποίοι έχουν βρισκονται σε αυτές τις αντίξοες συνθήκες λόγω της φυσικής καταστροφής.

Άρθρο 33

Με την προτεινόμενη διάταξη επιτυγχάνεται η αποτελεσματική διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων από το ΣΕΠΕ, καθώς δίνεται η δυνατότητα στους Επιθεωρητές εργασίας να εξακριβώνουν τα στοιχεία των ελεγχόμενων και να εντοπίζουν περιπτώσεις ψευδών δηλώσεων. Έτσι, ενισχύεται το θεσμικό πλαίσιο για την τήρηση της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, με θετικές συνέπειες για τους εργαζόμενους και τον υγιή ανταγωνισμό.

Άρθρο 34

Με την προτεινόμενη διάταξη ενισχύεται το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, με θετικές συνέπειες για τους εργαζόμενους και τον υγιή ανταγωνισμό.

Άρθρο 35

Με την προτεινόμενη διάταξη διευκολύνεται το έργο του ΣΕΠΕ, αποφεύγονται οι καταχρηστικές συμπεριφορές, με επιβολή κυρώσεων που δεν αντιστοιχούν στη βαρύτητα της παράβασης, ενώ εξυπηρετείται η ασφάλεια δικαίου και η γενική και ειδική πρόληψη, καθώς οι εργοδότες γνωρίζουν επακριβώς και εκ των προτέρων ποιες παραβάσεις επισύρουν την κύρωση της προσωρινής διακοπής λειτουργίας.

Άρθρο 36

Με την προτεινόμενη διάταξη διασφαλίζεται η τήρηση των όρων της κύρωσης διακοπής λειτουργίας επιχείρησης και προστατεύονται τα έννομα αγαθά υπέρ των οποίων επιβλήθηκε η εν λόγω κύρωση, όπως για παράδειγμα η υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.

Άρθρο 37

Με την προτεινόμενη διάταξη διασφαλίζεται η εύρυθμη, συντονισμένη και αποτελεσματική λειτουργία του ανατεθειμένου στις προαναφερόμενες ελεγκτικές υπηρεσίες έργου με σκοπό την αποτελεσματική αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας.

Άρθρο 38

Με την προτεινόμενη διάταξη δημιουργείται ένα ενοποιημένο σύστημα καταχώρισης και, κατά συνέπεια, ενισχύεται το έργο του ΣΕΠΕ και το θεσμικό πλαίσιο αντιμετώπισης της αδήλωτης εργασίας.

Άρθρο 39

Με την προτεινόμενη διάταξη επιτυγχάνεται η καταπολέμηση του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας στα οικοδομοτεχνικά έργα με σκοπό την αποτελεσματική αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας, η οποία θα έχει θετικές συνέπειες για τον εργαζόμενο και το ασφαλιστικό σύστημα.

Άρθρο 40

Με την προτεινόμενη διάταξη επιτυγχάνεται η μεγαλύτερη προστασία του εργαζόμενου στην περίπτωση που δηλώνεται η οικειοθελής αποχώρησή του από τον εργοδότη του και αποφεύγεται η πιθανότητα να δηλωθεί ο εργαζόμενος από τον εργοδότη ως αποχωρήσας οικειοθελώς εν αγνοία του, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει να απωλέσει δικαιώματά του.

Άρθρο 41

Άμεση συνέπεια της εν λόγω διάταξης θα είναι η αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας με θετικές συνέπειες για τους εργαζόμενους και τον υγιή ανταγωνισμό, το ασφαλιστικό σύστημα και την οικονομία.

Άρθρο 42

Άμεση συνέπεια της εν λόγω διάταξης θα είναι η αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας ειδικά για τους εργαζόμενους εκτός της έδρας της επιχείρησης, γεγονός, το οποίο θα έχει θετικές συνέπειες τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τον υγιή ανταγωνισμό.

Άρθρο 43

Με την εν λόγω διάταξη εξασφαλίζεται η συλλογικότητα και διαφάνεια των διαβουλεύσεων με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε διαδικασίες διαβούλευσης που τους αφορούν κατά τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

Άρθρο 44

Η συγκεκριμένη τροποποίηση στοχεύει στην ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου αλλά και την ενίσχυση των σχέσεων εμπιστοσύνης κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης.

Άρθρο 45

Ενίσχυση του δικαιώματος ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων, καθώς οι εργοδότες με την απειλή ακυρότητας όρων της εργασιακής σχέσης, που θα δημιουργούσε πρόβλημα στην εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησής τους, οι οποίοι τίθενται κατά παράβαση των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από τις πρακτικές ενημέρωσης και διαβούλευσης, θα φροντίζουν να μην παραβιάζουν τις εν λόγω υποχρεώσεις προς όφελος των εργαζομένων.

Άρθρο 46

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη στο άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος προστασία της οικογένειας και της μητρότητας με την εξομοίωση των δικαιωμάτων των γυναικών που αποκτούν τέκνο με υιοθεσία ή παρένθετη μητρότητα με τις φυσικές μητέρες, ενώ παράλληλα προστατεύεται και η παιδική ηλικία.

Άρθρο 47

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη στο άρθρο 21 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος ειδική προστασία της οικογένειας, της αναπηρίας και της υγείας των πολιτών, καθώς λαμβάνονται μέτρα πρόνοιας και ενισχύονται οι γονείς σοβαρά πασχόντων τέκνων, ήτοι κατηγορίες ανθρώπων που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας και ως εκ τούτου χρήζουν ειδικής φροντίδας και προστασίας.

Άρθρο 48

Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι σύμφωνη με τις παραγράφους 1 και 5 του άρθρου 21 του Συντάγματος αλλά και των Οδηγιών 2006/54/EK και 96/97/EOK, όπως έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη και ενισχύει την προστασία της οικογένειας και της μητρότητας από αυθαίρετες απολύσεις που οφείλονται στην απόκτηση τέκνου.

Άρθρο 49

Η προτεινόμενη ρύθμιση έχει ιδιαίτερα ευνοϊκές συνέπειες τόσο στην κοινωνία και την οικονομία όσο και στα εμπλεκόμενα πρόσωπα, αφού η σύντομη και ταχεία επίλυση των εργατικών διαφορών έχει θετικές συνέπειες: α) για τον εργαζόμενο, στον οποίο οφείλονται δεδουλευμένες αποδοχές, και επομένως έχει δικαίωμα να λάβει γρήγορα τα χρήματα που του οφείλονται και αντιστοιχούν στην ήδη παρασχεθείσα εργασία του, ώστε να επιτελέσει ο μισθός τη βιοποριστική του λειτουργία, β) για τον εργαζόμενο που έχει απολυθεί, οπότε δικαιολογημένα προσδοκά να επιστρέψει γρήγορα στην εργασία του, αν κριθεί άκυρη η απόλυσή του, ειδάλλως να προχωρήσει σε νέο προγραμματισμό του οικονομικού και οικογενειακού του βίου, γ) αλλά και για τον εργοδότη, ο οποίος έχει προφανές συμφέρον να εκκαθαριστεί γρήγορα μια διαφορά που αφορά απόλυση εργαζομένου του, ώστε να μην υποχρεωθεί να τον επαναπροσλάβει, σε περίπτωση που κριθεί άκυρη η απόλυση, μετά από 3-4 χρόνια, οπότε θα έχει τελειώσει δικαστικά η υπόθεση και βέβαια να μην υποχρεωθεί να καταβάλει μισθούς υπερημερίας για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 50

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιτυγχάνεται η έκδοση εκτελεστού τίτλου σε σύντομο χρονικό διάστημα, προκειμένου ο εργαζόμενος να ικανοποιηθεί σε σύντομο χρόνο για τα οφειλόμενα δεδουλευμένα του, δεδομένου ότι ο μισθός επιτελεί κατά κύριο λόγο βιοποριστική λειτουργία. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται ευχερέστερη η άμεση ικανοποίηση του εργαζόμενου, καθώς μπορεί να αποφύγει μακροχρόνιες δικαστικές διαμάχες, οι οποίες και οικονομικά τον εξαντλούν αλλά κυρίως καθιστούν ιδιαίτερα πιθανό τον κίνδυνο να μην μπορέσει να ικανοποιηθεί τελικά ο εργαζόμενος μετά την οριστική δικαστική επίλυση της υπόθεσης λόγω κλεισίματος της επιχείρησης, πτώχευσης του εργοδότη ή άλλης κατάστασης, η οποία θα καθιστά ανέφικτη την πληρωμή του.

Άρθρο 51

Με την προτεινόμενη διάταξη λαμβάνεται υπόψη η ιδιαιτερότητα των εργατικών διαφορών και η οικονομική κατάσταση του εργαζομένου, ο οποίος πρέπει να έχει

τη δυνατότητα, καίτοι οικονομικά εξασθενημένος, να προσφεύγει στα αρμόδια δικαστήρια και να μην κωλύεται εξαιτίας εξωγενών παραγόντων όπως τα υπέρογκα δικαστικά έξοδα, όπως το ύψος του δικαστικού ενσήμου.

Άρθρο 52

Η προτεινόμενη διάταξη διευκολύνεται η δυνατότητα χορήγησης βοηθήματος αντίστοιχου με το επίδομα ανεργίας από αυτοαπασχολούμενους εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διακόψει τη δραστηριότητά τους και παρόλα αυτά δεν μπορούν να λάβουν το εν λόγω επίδομα. Με τον τρόπο αυτό επιλύεται μία κατάσταση χιλιάδων ασφαλισμένων, που ενώ επιβαρύνονταν με τις ασφαλιστικές τους εισφορές με μηνιαία εισφορά υπέρ ΟΑΕΔ, εντούτοις δεν μπορούσαν να λάβουν το αντίστοιχο επίδομα, καίτοι το δικαιούνταν.

Άρθρο 53

Με την προτεινόμενη διάταξη επιλύεται μία χρονίζουσα κατάσταση, που έθετε σε ομηρεία χιλιάδες εργαζόμενους, που ενώ είναι άνεργοι, στην πραγματικότητα δεν τους καταβάλλεται το επίδομα ανεργίας με εμφανείς δυσμενείς συνέπειες στον βιοπορισμό τους.

Άρθρο 54

Με την προτεινόμενη διάταξη επεκτείνονται υπέρ του Ο.Α.Ε.Δ. οι ειδικές ρυθμίσεις της κείμενης νομοθεσίας, που ίσχυαν για τον Ο.Ε.Κ. και εισήγαγαν ατέλειες, προνόμια ή και ειδικές διαδικαστικές ρυθμίσεις για τα ακίνητα του τέως Ο.Ε.Κ., όπως ενδεικτικά η παρ. 1 του άρθρου 17 του ν.δ/τος 2963/1954 (Α' 195). Με την προτεινόμενη ρύθμιση διευκρινίζεται ότι ο ΟΑΕΔ απολαμβάνει όλων εν γένει ανεξαιρέτως των δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών ατελειών και προνομίων του Δημοσίου, προκειμένου να διευκολυνθεί στη διενέργεια όλων των απαιτούμενων πράξεων, στις οποίες χρειάζεται να προβεί, προκειμένου να επιτελέσει τον κοινωνικό σκοπό του, χωρίς να προβάλλονται αδικαιολόγητα και ανεδαφικά προσκόμματα.

Άρθρο 55

Με την προτεινόμενη διάταξη θα επιτευχθεί η ομαλή και δίχως άσκοπα προσκόμματα και καθυστερήσεις διόρθωση και έγκριση των προϋπολογισμών των φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 56

Κρίνεται σκόπιμη για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της Διοίκησης η τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 30 του ν.3918/2011 ώστε οι επιτροπές αυτές να συγκροτούνται ύστερα από πρόταση των διοικητών των υγειονομικών περιφερειών για την παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμού ανικανότητας προς εργασία οφειλόμενη σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια για αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση.

Άρθρο 57

Η διάταξη αυτή, πέρα από τους ιστορικούς λόγους που την επιβάλλουν, είναι απαραίτητη για την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων του ΝΑΤ.

Άρθρο 58

Με την προτεινόμενη διάταξη και την συνακόλουθη αύξηση των θέσεων προσωπικού του ΟΑΕΔ αναμένεται η σημαντική επιτάχυνση του έργου του ΟΑΕΔ και η αποτελεσματικότερη επίτευξη της εξόχως κοινωνικής αποστολής του, με πολλαπλά οφέλη για τους ωφελούμενους πολίτες.

Άρθρο 59

Η προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύει την κοινωφελή λειτουργία και δράση των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών με την χορήγηση παράτασης της θητείας του επικουρικού προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων, το οποίο είναι απολύτως απαραίτητο για την αδιάλειπτη λειτουργία των Κέντρων και την κάλυψη επειγουσών αναγκών των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

Άρθρο 60

Η προτεινόμενη διάταξη παρέχει την απαραίτητη νομοθετική εξουσιοδότηση για την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων φροντίδας, περίθαλψης και προστασίας των υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της εξασφάλισης αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των εν λόγω κοινωνικών ομάδων.

Άρθρο 61-76

Η βασική κοινωνική ομάδα που επηρεάζεται άμεσα από την εν λόγω ρύθμιση είναι το σύνολο των πολιτών με αναπηρίες στη χώρα. Έμμεσα επηρεάζεται το σύνολο της δημόσιας διοίκησης και ο ιδιωτικός τομέας με βάση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή της Σύμβασης. Συγκεκριμένα, λόγω της υποχρέωσης του κοινωνικού συνόλου να αφαιρεί εμπόδια κάθε είδους και να υποστηρίζει την πλήρη ένταξη των ατόμων με αναπηρίες σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας, γίνεται αντιληπτό ότι το κοινωνικό σύνολο θα επηρεαστεί από την εφαρμογή της εν λόγω ρύθμισης με θετικό για την κοινωνία πρόσημο.

Άρθρα 77-117

Η δημιουργία ενός αξιόπιστου πλαισίου καταγραφής όλων των επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών καθώς και εποπτείας της τήρησης των όρων απόκτησης της άδειας άσκησης επαγγέλματος θα έχει ιδιαίτερα θετικές συνέπειες, αφενός, για τον ίδιο τον κλάδο των Κοινωνικών Λειτουργών, αφετέρου, για τους αποδέκτες υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας

1.4. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης»

Άρθρο 1

Οι υπηρεσίες στις οποίες διορίζονται μετακλητοί υπάλληλοι δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 2-16

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ εποπτευόμενες από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 17, 18 και 21

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΤΕΑΕΠ.

Άρθρα 19, 20 και 22-32

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ εποπτευόμενες από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 33-40

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 41

Οι εκάστοτε αναθέτουσες αρχές και φορείς διαχείρισης προγραμμάτων χρηματοδότησης και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας).

Άρθρο 42

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 43-45

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 46-47

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ΕΦΚΑ και λοιπών Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Άρθρο 48

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 49-50

Όλα τα δικαστήρια της χώρας τα οποία είναι αρμόδια σύμφωνα με την εκάστοτε νομοθεσία να επιλύουν εργατικές διαφορές και να εκδίδουν διαταγές πληρωμής.

Άρθρο 51

Όλα τα δικαστήρια της χώρας τα οποία είναι αρμόδια σύμφωνα με την εκάστοτε νομοθεσία να επιλύουν εργατικές διαφορές και να εκδίδουν διαταγές πληρωμής, καθώς και οι εκτελούσες κάθε φορά χρέη Δημοσίου Ταμείου Υπηρεσίες.

Άρθρο 52

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ και του ΕΦΚΑ.

Άρθρο 53

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ.

Άρθρο 54

Δικαστήρια, Φορολογικές Αρχές, Υποθηκοφυλακεία, Εθνικό Κτηματολόγιο, Δήμοι, Λιμενικές Αρχές και όλοι εν γένει οι φορείς που επιβάλλουν οιοδήποτε φόρο, εισφορά, τέλος κλπ.

Άρθρο 55

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 56

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ε.Φ.Κ.Α.

Άρθρο 57

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΝΑΤ.

Άρθρο 58

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 59

Τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου 9 του ν.4109/2013 και το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών.

Άρθρο 60

Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε συνεργασία με τους φορείς του αρ. 3 ν. 2646/1998.

Άρθρο 61-76

Υπουργός Επικρατείας για τον Συντονισμό του Κυβερνητικού Έργου για την παρακολούθηση όλων των θεμάτων που αφορούν τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως Κεντρικό Σημείο Αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης.

Άρθρα 77-117

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.